

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصلنامه علمی

پژوهش در ورزش تربیتی

سال نهم، شماره بیست و پنجم
زمستان ۱۴۰۰
شماره استاندارد بین المللی: ۲۷۲۱-۲۵۳۸

این نشریه بر اساس گواهی کتابخانه منطقه ای علوم و تکنولوژی
در مرکز استادی علوم جهان اسلام (ISC) نمایه سازی گردیده است.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۷۵۰۰ تومان

فصلنامه علمی پژوهشی در ورزش تربیتی

- مدیرمسئول: علی شریف‌نژاد
- سردبیر: رضا اندام
- دبیر تخصصی: محمدحسین قربانی
- مدیر داخلی: سمیرا غلامیان
- ویراستار: نرگس صراف تهرانی
- صفحه‌آرا: عبدالمجید رفیعی برزکی
- هیئت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا)
  - ✓ رضا اندام (دانشیار مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه صنعتی شاهرود)
  - ✓ سید نصرالله سجادی (استاد دانشگاه تهران)
  - ✓ محمد جوادی‌پور (دانشیار برنامه‌ریزی درسی دانشگاه تهران)
  - ✓ مهرزاد حمیدی (دانشیار مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تهران)
  - ✓ محمدحسین رضوی (استاد مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه مازندران)
  - ✓ محمد مهدی رحمتی (دانشیار جامعه‌شناسی دانشگاه گیلان)
  - ✓ مهدی طالب‌پور (استاد مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد)
  - ✓ ابوالفضل فراهانی (استاد مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه پیام‌نور)
  - ✓ مهرعلی همتی‌نژاد (استاد دانشگاه گیلان)
  - ✓ حبیب‌هنری (استاد مدیریت و برنامه‌ریزی در تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه علامه طباطبایی)
- صاحب امتیاز: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی
- چاپخانه: کیامرثی
- شماره استاندارد بین‌المللی: ۲۵۳۸-۲۷۲۱
- شماره پیاپی: ۲۵- زمستان ۱۴۰۰
- نشانی: تهران، خیابان مطهری، خیابان میرعماد، کوچه پنجم، پلاک ۳، کدپستی: ۱۵۸۷۹۵۸۷۱۱
- تلفن: ۸۸۷۵۰۸۸۴ دورنگار: ۸۸۷۵۰۸۸۴
- نشانی پست الکترونیک: res@ssrc.ac.ir
- نشانی سامانه نشریات پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی: Journals.ssrc.ac.ir

اسامی مشاوران علمی این شماره (به ترتیب حروف الفباء)

دکتر محمدرضا اسماعیلی (دکتری مدیریت ورزشی)

دکتر محسن اسمعیلی (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

دکتر فرشاد امامی (استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد آیت الله آملی)

دکتر رضا اندام (دانشیار دانشگاه صنعتی شاهرود)

دکتر سعید تابش (استادیار دانشگاه مازندران)

دکتر محسن حلاجی (استادیار دانشگاه فرهنگیان)

دکتر صالح رفیعی (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

دکتر حسین زارعیان (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

دکتر مهدی شریعتی (استادیار دانشگاه فنی حرفه ای تهران)

دکتر حمیدرضا صفری جعفرلو (استادیار دانشگاه جهرم)

دکتر محمدحسین قربانی (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

دکتر احسان محمدی ترکمانی (استادیار دانشگاه تهران)

دکتر بهنام نقی پور گیوی (استادیار پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی)

دکتر محسن وحدانی (دکترای مدیریت ورزشی)

اصول نگارش و ارسال مقاله برای نشریه علمی پژوهش در ورزش تربیتی

مجله علمی پژوهش در ورزش تربیتی اولویت ارزیابی، داوری و انتشار را به مقالاتی اختصاص خواهد داد که از قرابت موضوعی و مفهومی بیشتری با حوزه تخصصی مزبور برخوردار باشند.

حیطه های پذیرش مقاله:

- نظام های تعلیم و تربیت در ورزش
- آموزش و یادگیری تربیت بدنی و علوم ورزشی
- مدیریت و برنامه ریزی آموزشی، برنامه ریزی درسی، تکنولوژی و کیفیت خدمات آموزشی در تربیت بدنی و علوم ورزشی
- آینده پژوهی و مطالعات راهبردی در ورزش تربیتی
- مطالعات مبانی اسلامی در ورزش تربیتی
- فلسفه و تاریخ تربیت بدنی و علوم ورزشی
- جامعه شناسی و روانشناسی تعلیم و تربیت در حوزه ورزش
- مدیریت دانش و سرمایه های اجتماعی در ورزش
- مطالعات فرهنگی در محیطهای ورزشی
- سواد حرکتی و ورزشی
- مطالعات حقوق و اخلاق در ورزش
- سبک زندگی و غنی سازی اوقات فراغت جامعه از طریق ورزش
- ورزش همگانی و ترویج آن در جامعه

اصول کلی

- مقاله ارسالی باید اصیل باشد.
- مقاله های ترجمه شده، تحلیلی، موردی و تک بررسی، برای چاپ در این مجله اولویت ندارند.
- مقاله مروری از اشخاص مجرب، که حداقل ۲۰ مقاله در موضوعات مرتبط در نشریات داخلی یا خارجی چاپ کرده باشند، پذیرفته می شود و باید شامل عنوان، چکیده فارسی و انگلیسی، کلیات و تاریخچه ای در مورد موضوع، هدف از انجام پژوهش، مطالب علمی و مطالعات انجام شده درباره موضوع، تجزیه و تحلیل و بحث در رابطه با پژوهش های ارائه شده و نتیجه گیری باشد. نتیجه گیری باید شامل جمع بندی و نتیجه کلی باشد. همچنین پیشنهادهای سازنده برای آینده بیان شود. علاوه بر آن، پژوهش باید دربردارنده گزارش موارد نادر و جالب، شرح حال مربوط به مراجع، بحث درباره گزارش تهیه شده، بدون نیاز به مروری بر مقالات و کارهای انجام شده قبلی، نکات مهم و مورد توجه و بیان آموخته های قبلی پژوهشگر به تناسب موضوع باشد.
- نویسندگان مقالات موظف به رعایت استانداردهای علمی و اخلاقی در نگارش مقالات خود می باشند.

شیوه نامه ارسال مقالات

مقالات باید از طریق سامانه نشریه پژوهش در ورزش تربیتی پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، www.journals.ssrc.ac.ir به صورتی که شرح داده شده است، ارسال شود. تمامی مقالاتی که به صورت الکترونیکی در سامانه نشریات پژوهشگاه تربیت بدنی ثبت گردند در ابتدا توسط سردبیر نشریه بررسی و در صورت دارا بودن ملاک های لازم برای انجام بررسی های تخصصی بیشتر وارد فرایند داوری می شوند. این مقالات، بدون نام نویسندگان توسط حداقل ۲ داور که از سوی سردبیر و هیات تحریریه انتخاب می شوند ارزیابی خواهند شد و نویسنده مسئول از پذیرش، رد یا نیاز به اعمال اصلاحات درخواستی از سوی داوران در اسرع وقت مطلع خواهد شد. چنانچه مقاله کاملاً مطابق موارد ذکر شده در این راهنما بوده و پذیرش کامل داوران را نیز اخذ نماید، در نوبت چاپ قرار خواهد گرفت. استفاده از مندرجات مجله با ذکر کامل مأخذ آزاد است.

نحوه تنظیم مقالات

- مطالب مقاله به صورت یک ستونی با رعایت حاشیه لازم (حداقل ۲ سانتی متر از هر طرف) با قلم B-Nazarin12 برای متون فارسی و قلم Times New Roman 13 برای متون انگلیسی تایپ شوند.
- تعداد صفحات مقاله نباید از ۱۵ صفحه (تمامی بخش ها شامل صفحه اول، چکیده، متن اصلی، فهرست منابع و جداول) تجاوز کند.
- مقاله باید ضمن رعایت قواعد دستوری، به فارسی سلیس و روان نوشته شده باشد و تا حد امکان از کاربرد اصطلاحات بیگانه که معادل مناسب فارسی دارند، پرهیز گردد. در صورتی که واژه جایگزین فارسی مصطلح یا مناسب نباشد، می توان با حروف فارسی از آوانویسی استفاده و اصل واژه انگلیسی در زیرنویس نگاشته شود. همچنین مولف باید معادل انگلیسی نام های خارجی و اصطلاحات مورد استفاده را در پایین صفحه زیر نویس نماید. شماره زیرنویس ها در هر صفحه از شماره یک شروع شود.
واژه ها و یا عباراتی که بصورت علائم اختصاری بکار برده می شوند نیز در اولین استفاده، نام کامل آنها ذکر گردد. البته در خصوص واژه های اختصاری و مخفف و نمادها لازم به ذکر است که فقط موارد استاندارد آنها قابل استفاده می باشد و به هیچ وجه در عنوان و چکیده ها نباید مورد استفاده قرار گیرند. تمامی متن اصلی مقاله می بایست دارای شماره صفحه (در پایین و مرکز صفحه) باشد.

- **فایل مشخصات نویسندگان:** شامل عنوان مقاله (عنوان مقاله، با در نظر گرفتن فواصل بین کلمات، نباید از ۶۰ حرف تجاوز کند)، نام و نام خانوادگی نویسندگان همراه با درجه علمی و محل اشتغال آنها به دو زبان فارسی و انگلیسی، و در صورت وجود مؤسسه ناظر، حامیان مالی و محل انجام پژوهش باشد. هنگامی که مولف محل کار یا وابستگی ندارد، باید رتبه تحصیلی و دانشگاه محل تحصیل خود را در زیر نام و نام خانوادگی خود بنویسد. نشانی، تلفن و پست الکترونیک نویسنده مسئول (همراه با ذکر نام نویسنده مسئول) به صورت مشخص باید ذکر گردد. تمامی مکاتبات نشریه تنها با نویسنده مسئول انجام خواهد شد.

- **صفحه اول فایل اصلی:** عنوان فارسی مقاله، چکیده فارسی و کلید واژگان به ترتیب ذکر می گردند. چکیده مقاله در یک پاراگراف، حداکثر ۲۵۰ کلمه و در متن آن هدف، روش ها، یافته ها و نتیجه گیری ذکر شده باشد (نیازی نیست تا در متن چکیده این چهار بخش تفکیک شده و عنوان هر بخش ذکر گردد).

در متن چکیده از فعل های معلوم استفاده شود. برای توصیف آنچه انجام شده از فعل گذشته و برای نتیجه گیری از فعل زمان حال استفاده گردد. از ذکر مقدار سطح معنی داری، آر و منابع استفاده شده برای آزمون یا پرسش نامه و استفاده از کلمات، حروف و علائم اختصاری انگلیسی در چکیده کوتاه اجتناب شود. کلید واژگان نیز بین ۳-۵ کلمه بوده و با کاما از یکدیگر جدا شوند.

- **صفحه دوم:** شامل عنوان انگلیسی مقاله، چکیده انگلیسی و کلید واژگان مرتبط می باشد. شایسته است چکیده انگلیسی و کلید واژگان دقیقاً با چکیده و کلید واژگان فارسی مطابقت نماید.

اصل مقاله باید شامل موارد زیر باشد:

- متن اصلی مقاله به ترتیب شامل ۶ بخش مقدمه، روش شناسی، نتایج، بحث و نتیجه گیری، تشکر و قدردانی و منابع می باشد. کلیه بخش های فوق به صورت مجزا و با همین عناوین باید بیان شوند. در مقابل این عناوین از قرار دادن علامت «:» پرهیز گردد.

- **مقدمه:** مقدمه باید توضیح دهد که مساله چیست؟ چگونه با کارهای قبلی مرتبط است و چه تفاوتی با آنها دارد؟ این بخش در دو تا سه صفحه به گزارش بیان مسئله با مروری بر مطالعات گذشته، چالش های موجود در این مسئله، ضرورت، کاربرد نتایج و اهداف تحقیق می پردازد. در نوشتن مقدمه از نوشتن مطالب عمومی، غیر ضروری و غیر مفید خودداری کنید. همچنین مقدمه نباید به گونه ای نوشته شود که فقط برای افراد حرفه ای قابل استفاده باشد.

- **روش شناسی:** روش شناسی به نحوی باید نوشته شود که هر خواننده ای بتواند با آن، تجربه نویسنده مقاله را تکرار کند. در این بخش جزئیات روش تحقیق و علت انتخاب آن، مدت زمان اجرای طرح و پی گیری، زمان و مکان اجرای تحقیق، نمونه های مورد آزمون و ملاک انتخاب آنها، روش نمونه گیری و منطق تعداد نمونه، نحوه جمع آوری اطلاعات، رعایت موازین اخلاق در پژوهش، ابزارهای اندازه گیری (روایی و پایایی وسایل و ابزارها در خارج و داخل کشور) آزمون های آماری مورد استفاده می بایست گزارش شود.

- **نتایج:** نتایج شامل شرح کامل یافته های پژوهش می باشد. نتایج تحقیق با توجه به اصول علمی به صورت کاملاً شفاف و روشن می بایست ارائه گردند. ارائه نتایج دقیق شامل گزارش عدد با درصد، گزارش میانگین با حدود اطمینان، ذکر دقیق مقادیر آماره آزمون ها بالاخص مقدار دقیق سطح معناداری به عنوان مثال (P=۱۲/۰) در آزمون های آمار استنباطی ضروری می باشد. مولفین لازم است، تنها به گزارش مهم ترین یافته های به دست آمده اکتفا کنند. همچنین استفاده مناسب از جدول و نمودارهای فارسی با حداقل تعداد ممکن به صورت سیاه و سفید و دو بعدی موجب سهولت مطالعه مقاله خواهد شد. کلیه شکل ها، نمودارها و تصاویر با واژه «شکل» نام گذاری شده و عنوان شکل در زیر آن درج شود. عناوین جداول نیز در بالای آنها قرار داده می شود. برای درج عنوان هر شکل یا جدول پس از کلمه شکل یا جدول و شماره آن، خط تیره و سپس عنوان ذکر گردد. عکس ها باید به وضوح و کیفیت بالا تهیه شوند و نویسندگان محترم می بایست از قرار دادن تصویر شکل ها خودداری نموده و تنها از فایل های اصلی برگرفته از نرم افزارهای مربوطه استفاده کنند. بهتر است برای متمایز کردن ستون نمودارها به جای استفاده از رنگ های مختلف از هاشور به شیوه های مختلف استفاده کرد. یا توجه به محدودیت صفحات مجله، بدیهی است از تکرار مطالبی که در متن آورده شده اند در جداول و بالعکس اجتناب نمود. نکته

مهم دیگر این که جداول و نمودارهای مورد نیاز می بایست مطابق ضوابط و الگوهای ای. پی. ای ارائه گردند. استفاده از جدول وقتی مجاز است که نتوان اطلاعات به دست آمده (نتیجه) را به راحتی در متن آورد. عنوان جدول باید گویا باشد به نحوی که نیاز نباشد به متن مراجعه شود. اعداد جدول حتی الامکان بدون اعشار و در صورت لزوم تا دو رقم اعشار داشته باشد. اختصارات و علائم متن جدول را می توان با زیر نویس روشن کرد. در جدول فقط از خطوط افقی (ترجیحاً سه خط) آن هم برای مشخص کردن تیترو انتهای جدول استفاده شود. اعداد و ارقام و مطالب جدول نباید در متن مقاله تکرار شده باشد. ابعاد جداول باید طوری تنظیم شوند که در یک صفحه مجله (طولی یا عرضی) جا بگیرد.

بحث و نتیجه گیری: شرح نکات مهم یافته ها، آثار و اهمیت و محدودیت آن ها، مقایسه نتایج تحقیق با یافته های حاصل از مطالعات دیگر، توجیه و تفسیر موارد مشترک و مورد اختلاف، بیان کاربرد احتمالی یافته ها، و در نهایت نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات حاصل از یافته های پژوهش از موارد مورد بحث در این بخش مقاله است. در این بخش از تکرار بخش یافته ها خودداری گردد و نباید نتایج جدید که در قسمت یافته ها به آن اشاره نشده است، عرضه شود. از اظهار نظر در مواردی که یافته های مطالعه آن را مطرح نمی کنند نیز باید خودداری شود.

نکته: در انتهای مقاله دو پاراگراف کوچک ارائه داده شود؛ یکی درباره آنچه تاکنون در مورد موضوع پژوهش میدانستیم و دیگری درباره اینکه مقاله حاضر چه اطلاعات جدیدی به حیطة و موضوع مورد مطالعه اضافه کرده است.

نحوه نگارش منابع مورد استفاده:

منابعی که در متن استفاده می شوند باید مطابق با دستورالعمل «ای. پی. ای» به صورت زیر معرفی شوند:

- تعداد منابع بیش از ۴۰ شماره نباشد.
- در انتهای مقاله، منابع به ترتیب حروف الفبا، آورده شوند.

به منظور نگارش منابع فایبل موجود در راهنمای نویسندگان روی صفحه اصلی سامانه را مطالعه کنید و بر مبنای چارچوب ذکر شده اقدام گردد.

شیوه نگارش منابع بر اساس فرمت APA

منابع فارسی نیز باید به زبان انگلیسی نوشته و در داخل پرانتز واژه (Persian) آورده شود.

مثال:

Koozechian, H., Khatibzadeh, M., & Honarvar, A. (1390). The role of sport tourism service quality dimensions in sport tourists' satisfaction. Sport management studies and Movement Science, 2, 19-32. (Persian).

شیوه نامه نوشتن متن مقاله و ارجاع منابع داخل متن

مقاله نباید اشکالات نگارشی و ادبی داشته باشد. نکات زیر برخی از مهم ترین موارد نگارشی است که باید رعایت شود:

- پس از نقطه یک فاصله بگذارید و سپس کلمه بعدی را بنویسید.

- داخل متن فارسی نباید کلمه‌های انگلیسی بیایند. به جای آنها، معادل فارسی آنها را در متن بنویسید. حتی علائم اختصاری‌ای مانند «اس. پی. اس. اس.»، و سپس در اولین ارجاع زیرنویس کنید.
- فونت زیرنویس‌ها باید Times New Roman 8 باشد و پس از شماره، نقطه و یک فاصله گذاشته شود و سپس نام خاص انگلیسی یا توضیحات مربوط نوشته شود. نوشته‌ها و اعداد باید در یک امتداد باشند. برای این کار، اگر دو بار ساب اسکرپیت را کلیک کنید، هر دو در یک امتداد قرار خواهند گرفت.
- نباید نام کوچک نویسنده در داخل متن یا زیر نویس نوشته شود و تنها نام خانوادگی باید ذکر شود.
- در داخل متن، هر جا که نیاز به استفاده از کمانک (پرانتز) باشد، باید بین حرف آخر کلمه قبل از کمانک و کمانک اول و پس از کمانک دوم و کلمه بعد یک فاصله باشد. مثلاً: بررسی اشمیت (2004) نشان داد...
- در منبع‌نویسی داخل متن نیازی نیست به ازای نام هر نویسنده شماره پانویس بدهید. تمام آنها را پشت سر هم بنویسید و بین آنها علامت «،» بیاورید و پیش از کلمه آخر «و» بگذارید. پس از آخرین نام، شماره پانویس بگذارید. در پانویس نیز تمام اسامی را پشت سر هم بنویسید. مانند: وینبرگ و گولد

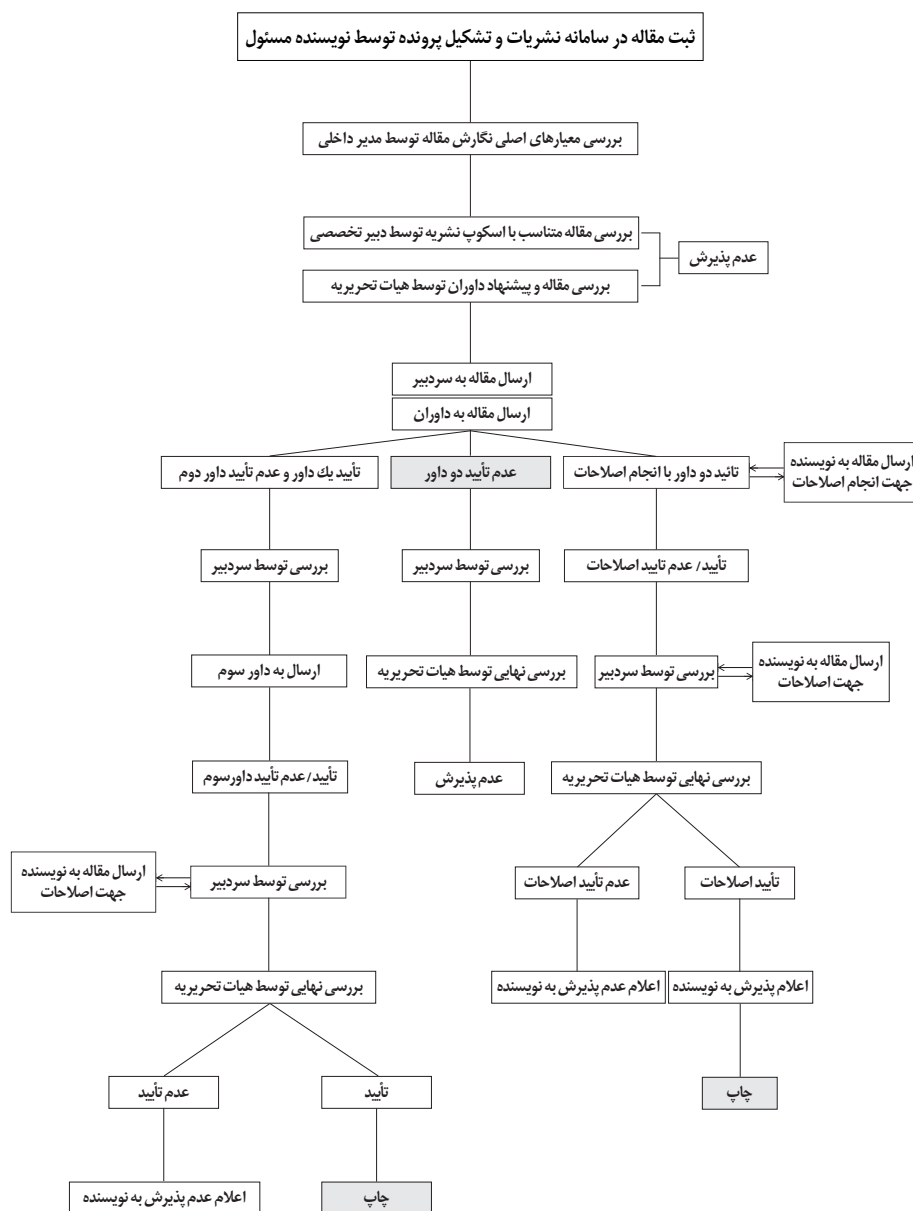
نکات اداری و تعهدی

- هیئت تحریریه نشریه در پذیرش، رد یا ویرایش مقاله آزاد است.
- مقالات منتشر شده نباید پیش از این در هیچ نشریه داخلی و خارجی‌ای چاپ شده باشند. در صورت مشاهده این موضوع، مقاله از فرآیند داوری این نشریه حذف خواهد شد و ضمن انعکاس عدم تعهد نویسنده به سایر نشریات علمی کشور، مدیریت نشریه مقالات دیگر آن نویسنده را بررسی نخواهد کرد.
- ارائه‌دهنده مقاله متعهد است تا زمانی که جواب نهایی (پذیرش یا رد) مقاله خود را دریافت نکرده باشد، مقاله خود را به نشریه‌های داخلی و خارجی دیگری ارسال نکند.
- در صورتی که نویسنده مسئول، تغییرات درخواست شده از سوی داوران و کارشناسان مجله را ظرف مدت ۳۰ روز انجام و از طریق سامانه ارسال نکند، مقاله از فرآیند بررسی و داوری حذف می‌شود.
- لازم به ذکر است در صورت پذیرش مقاله به شرط انجام اصلاحات محقق می‌بایست توضیحات لازم در خصوص کلیه سوالات را در قالب یک نامه در ابتدای مقاله ارائه نموده و اصلاحات انجام گرفته را نیز با رنگی متمایز (برای هر داور با یک رنگ مشخص) مشخص نماید. بهتر است این اعمال در نسخه‌ای از مقاله انجام شود که داور توضیحات را در آن ارائه نموده و این توضیحات حذف نشوند تا داور با یک نظر بتواند تغییرات لازم را بررسی نماید.
- مسوولیت محتوای علمی مقاله، با نویسنده یا نویسندگان آن است.
- استفاده از مندرجات نشریه با ذکر کامل مأخذ آزاد است.
- از به کار بردن نام و نام خانوادگی کامل یا مخفف در فایل‌های ارسالی خودداری شود. ذکر کلمه با نام و بی نام برای عنوان فایل مقاله کافی خواهد بود.
- پس از صدور نامه پذیرش، امکان هیچگونه تغییری در نام و ترتیب نویسندگان مقالات وجود ندارد. در پایان، از نویسنده محترم درخواست می‌شود که ضمن مطالعه مندرجات این راهنما و مشاهده نمونه مقالات چاپ شده در جدیدترین شماره نشریه، مقاله خود را تنظیم و از طریق سامانه به نشریه ارسال کند.

نشانی سامانه نشریه: <http://journals.ssrc.ac.ir>

پست الکترونیک نشریه: res@ssrc.ac.ir

فرایند چاپ مقاله در فصلنامه پژوهش در ورزش تربیتی

پایش راهبردهای مقابله‌ای جهت تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی .. ۱۷	جواد شهلائی باقری، غلامرضا شعبانی بهار، فرزاد غفوری، فرزانه مظلومی سویی
مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی در زمان همه‌گیری ویروس کووید ۱۹..... ۴۳	فاطمه نادریان، امین خطیبی، صدیقه حیدری نژاد
شناسایی الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص عوامل مؤثر بر افزایش سطح سواد رسانه‌ای معلمان تربیت‌بدنی در آموزش مجازی ناشی از همه‌گیری کرونا .. ۶۵	جواد غلامیان، احمد نظری ترشیزی، سمیه سمیعی، رامتین بهشتی
تدوین مدل عوامل مؤثر در اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت‌بدنی عمومی در شرایط همه‌گیری کرونا ۸۹	محمدحسن عبدالهی، سجاد غلامی ترکسلویه، مهدی عباسیان
تأثیر آموزش تلفیقی ریاضی با بازی‌های حرکتی بر پیشرفت یادگیری ریاضی و عملکرد شناختی دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی . ۱۱۱	طاهره ندایی، محدثه حسین‌زاده
مدل‌سازی کیفی استعدادیابی ورزش بسکتبال بر اساس منطق تحلیل محتوای پنهان..... ۱۳۷	سیدمحمود علی‌زاده، محمد حامی، وحید شجاعی
واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران ۱۶۷	رضا شجاعی، رضا حیدری، کیانوش شجاعی، احسان اسداللهی، سید محمد امیری بایگی
ارائه مدل مفهومی توسعه سواد بدنی در ایران: به‌کارگیری نظریه داده بنیاد ۱۹۵	مصطفی محمدزاده، محمود شیخ، داوود حومنیان، فضل‌الله باقرزاده، انوشیروان کاظم نژاد
تأثیر روابط مبتنی بر اعتماد و تناسب فرد- شغل بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش با نقش میانجی تناسب فرد- سازمان ۲۲۱	شهرام نظری، کامران عبدی‌پور، معصومه بختیت
الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی ایران..... ۲۴۱	میثم عسگر شمسی، حمید قاسمی، معصومه حسینی

Research Paper

Monitoring the Coping Strategies to Address the Strategic Challenges Posed by COVID-19 Pandemic in Sport Federations

J. Shahlaei Bagheri¹, G. Shabani bahar², F. Ghafouri³, F. Mazloomi Soveini⁴

1. Associate professor in sport management, Department of sport management, Faculty of physical education and sport sciences, Allameh Tabataba'i university, Tehran, Iran (Corresponding author)
2. Professor in sport management, Department of sport management, Faculty of physical education and sport sciences, Allameh Tabataba'i university, Tehran, Iran.
3. Associate professor in sport management, Department of sport management, Faculty of physical education and sport sciences, Allameh Tabataba'i university, Tehran, Iran.
4. Ph.d candidate in sport management, Department of sport management Faculty of physical education and sport sciences, Allameh Tabataba'i university, Tehran, Iran.

Received: 2021/05/23

Accepted: 2021/08/30

Abstract

With the outbreak of the COVID-19, the focus on challenges posed by the pandemic was more than considering the coping strategies. Given to the significance of coping with strategic challenges of COVID-19 in Sport, the aim of this study was to monitor the coping opportunities to address the strategic challenges of COVID-19 in sport federations. This research was a qualitative exploratory study through a thematic analysis. The statistical population included experts of sports management with the experience of familiarity with the principles of futurology, and according to the research nature, 16 experts were interviewed through snowball sampling until reaching theoretical saturation. The tool used in the research was a semi-structured interview. The intra-subject agreement method was used to ensure the reliability of the interviews, and the validity was confirmed by consulting sport management experts and reviewing based on their opinions. The thematic analysis by Braun and Clarke's (2006) method led to the extraction of 188 codes, 15 sub-themes and five main themes. The findings demonstrated that "Redefining the jobs", «Virtual capacity creation», «Supportive approaches», «Upgrade and updating», and «Public Relations and communications» are among the opportunities required to address the strategic challenges posed by COVID-19 in sport federations. According to findings, focusing on the explored strategies and attempts to maximum use of these strategies in the field of research and implementation can be a key step in improving management processes and decreasing Corona consequences in sports federations.

Keywords: Corona challenges, Coping strategies, Sport federation.

---

1. Email : Javadshahlaee@gmail.com

2. Email : Shabani1345@gmail.com

3. Email : Farzadghafouri@yahoo.com

4. Email : Mazloomi97@gmail.com

Extended Abstract

Background and purpose

The spread of Covid-19 disease has posed serious challenges in various aspects of human life (1). Sports and sports organizations, like many profit and non-profit organizations, have always been affected seriously by the Covid-19 pandemic. In many cases, the challenges posed by the Covid-19 pandemic have influenced the foundations of organizations and their missions. Because of significant nature of such challenges, a complete understanding of these strategic challenges is necessary for the survival of any organization, including organizations in charge of sports. Given to the significance of coping with strategic challenges of COVID-19 in Sport, the purpose of this study was to monitor the coping opportunities to address the strategic challenges of COVID-19 in sport federations.

Methodology

This research was a qualitative exploratory study that has been conducted through a thematic analysis approach. The statistical population consisted of experts in sports management with the experience of sport management and familiarity with the principles of futurology. According to the research nature, 16 experts were interviewed through snowball sampling until reaching theoretical saturation. The tool used in the research was a valid and reliable semi-structured interview. The intra-subject agreement method was used to ensure the reliability of the interviews, and the validity was confirmed by consulting sport management experts and reviewing the analyses based on their opinions. Due to the prevalence of COVID-19 and relevant limitations, a combination of face-to-face and non-face-to-face methods were used to conduct interviews. Interviews last between 20 and 50 minutes, and the average time of interviews was estimated 30 minutes. For data analysis, thematic analysis method based on the six-phase introduced by Braun & Clarke (2006) was used. In the first step, familiarity with the raw data occurred by reviewing the contents of the interviews. The aim of this phase is to become familiar with data set and to focus on contents that might be relevant to our research question. The second phase began with the initial coding of the accumulated data. Second phase begins the systematic analysis of the data through coding (2). The third phase involved searching for the main themes. In this phase, our analysis starts to take shape as we shift from codes to themes. In the fourth phase, the themes were reviewed with greater accuracy, which finally, we ensured of the classification and naming of the main themes. With a closer look at this phase, the extraction of sub-themes related to each main theme was also in

progress. At this phase (explanation of sub-themes), the main themes extracted in the previous section were re-evaluated and re-analyzed. As a result of the revisions made in this step, the sub-themes were classified in the subset of each main theme. To achieve this phase, the sub-themes were examined according to the semantic similarity of the codes and the appropriateness with the main themes in order to reach the clusters of sub-themes hidden in the main themes. The fifth phase includes defining and naming the themes. Finally, in the sixth phase, the interpretation of the themes developed based on the main research question.

Results

All experts participated in the interview process had the experience of management at different levels in sports organizations. Eleven experts were faculty members of sports management (three assistant professors, six associate professors and two full professors). In terms of education level, 14 participants had a doctorate degree and two experts had a master degree. 13 participants had sports-related education and three had non-sports education. In terms of management background, all members had management experience at different management levels. Based on thematic analysis approach, 188 codes were extracted in the coding phase. After extracting the codes, "Job Redefining", "Virtual Capacity establishment", "Supportive Approaches", "Upgrading and Updating", and "Public Relations and Communication" were classified as the main research themes (five main themes). By reviewing the codes and adapting to the main themes, sub-themes (15 sub-themes) extracted from data analysis were obtained. For each of the main themes, a number of sub-themes were extracted according to their semantic and conceptual similarity. "virtual academies", "virtual Stores", "virtual Consulting" were defined as sub-themes of the job redefining theme. Virtual capacity establishment sub-themes included "virtual fan attraction", "virtual marketing", "virtual sponsor attraction", and "education and development". "Support of governmental and non-governmental institutions", "voluntary movements" and "charity movements" were sub-themes of supportive approaches. "approaches" and "equipment and resources" were introduced as sub-themes in the upgrade and update theme. Finally, public relations and communications theme includes the sub-themes of "developing relationships with key audiences", "developing relationships with sports institutions" and "developing relations with non-sports institutions".

Discussion

Monitoring coping strategies for addressing the strategic challenges posed by the

Covid-19 pandemic, as the main objective of this study, can be an essential approach to properly pave the way for reducing the possible risks in sports federations. Beside the challenges posed by Covid-19 pandemic, sports federations have opportunities and capabilities to face these challenges effectively. Sports federations have to apply the possible effective coping strategies to reduce the consequences of the corona pandemic in sport. Based on the perspective of experts in the field of management and futurology in sports, "Job redefinition", "Virtual capacity establishment", "Supportive approaches", "Upgrading and updating", and "Public relations and communication" are the five main themes that can be effective strategies against the strategic challenges posed by the Covid-19 pandemic in the field of sports. Focusing on the explored strategies and maximum use of these strategies in the field of research and practice can be a key step in improving management processes and decreasing Corona consequences in sport setting.

Keywords: Corona challenges, Coping strategies, Sport federation.

References

1. Newbold SC, Finnoff D, Thunstr m L, Ashworth M, Shogren JF. Effects of physical distancing to control covid-19 on public health, the economy, and the environment. *Environmental and Resource Economics*. 2020 Aug; 76(4): 705-729.
2. Braun V, Clarke V. Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*. 2006 Jan; 3(2):77-101.

پایش راهبردهای مقابله‌ای جهت تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی

جواد شهلایی باقری^۱، غلامرضا شعبانی بهار^۲، فرزاد غفوری^۳، فرزانه مظلومی سوینی^۴

۱. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

۲. استاد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

۴. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۰۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۰۸

چکیده

با شیوع کووید-۱۹، پرداختن به چالش‌های مرتبط با همه‌گیری بیش از راهبردهای مقابله‌ای مورد توجه بوده است. نظر به ضرورت مقابله با چالش‌های استراتژیک مرتبط با همه‌گیری کرونا در ورزش، هدف این پژوهش پایش راهبردهای مل چالش‌های استراتژیک ناشی از این همه‌گیری در فدراسیون‌های ورزشی بوده است. این پژوهش از مطالعات کیفی اکتشافی و از انواع بنیادی بوده که با استفاده از تحلیل تماتیک انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش خبرگان مدیریت ورزشی با تجربه آشنایی با مبانی آینده‌پژوهی بودند که متناسب با ماهیت پژوهش تعداد ۱۶ نفر به عنوان مشارکت‌کننده به صورت گلوله برفی تا دستیابی به اشباع نظری مورد مصاحبه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده جهت گردآوری داده‌ها شامل یک مصاحبه نیمه ساختارمند بود. از روش توافق درون موضوعی جهت اطمینان از پایایی مصاحبه‌ها استفاده شد و روایی نیز با نظرخواهی از متخصصان مدیریت ورزشی و اعمال بازنگری بر اساس نظر آنها تأیید گردید. تحلیل تماتیک با استفاده از مدل شش مرحله‌ای برون و کلارک (۲۰۰۶) منجر به استخراج ۱۸۸ کد، ۱۵ مضمون فرعی و پنج مضمون اصلی شد. تحلیل داده‌ها نشان داد «بازتعریف مشاغل»، «ظرفیت‌سازی مجازی»، «رویکردهای حمایتی»، «ارتقاء و به‌روز رسانی»، و «روابط عمومی و ارتباطات» از راهبردهای مقابله‌ای در تعدیل چالش‌های استراتژیک همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌ها هستند. با توجه به یافته‌ها، تمرکز بر این راهبردها و حداکثر بهره‌برداری از آنها در حوزه پژوهش و اجرا می‌تواند گامی کلیدی در راستای اصلاح و تقویت فرایندهای مدیریتی و تعدیل تبعات ناشی از کرونا در فدراسیون‌ها باشد.

واژه‌های کلیدی: چالش‌های کرونا، راهبردهای مقابله‌ای، فدراسیون‌های ورزشی.

1. Email: Javadshahlaee@gmail.com

2. Email: Shabani1345@gmail.com

3. Email: Farzadghafouri@yahoo.com

4. Email: Mazloomi97@gmail.com

مقدمه

همه‌گیری کووید-۱۹ در مدت زمان کوتاهی بسیاری از پدیده‌ها را به چالش کشید و مسیر حرکت بسیاری از سازمان‌ها را دچار تغییر و تحولات گسترده کرد. در پی این تحولات سازمان‌های مختلف برای تضمین بقای خود چاره‌ای جز پذیرفتن واقعیت‌ها و تلاش برای بهره‌گیری از رویکردهای جدید برای مقابله با این چالش‌ها ندارند. شیوع ناگهانی همه‌گیری کووید-۱۹ در ابتدای سال ۲۰۲۰ جهان را در شوک بزرگی فرو برد و به سرعت جنبه‌های مختلف زندگی بشر را تحت تأثیر قرار داد (وستماتلمن و همکاران^۱، ۲۰۲۰). گسترش بیماری کووید-۱۹ در سرتاسر دنیا باعث تحمیل چالش‌های جدی در حوزه‌های مختلف سلامتی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی شده است (لودویجسن و هایتون^۲، ۲۰۲۰). ورزش و سازمان‌های ورزشی نیز از این قاعده مستثنی نبودند و همچون بسیاری از سازمان‌ها و نهادهای انتفاعی و غیرانتفاعی همواره تحت تأثیر تحولات ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ بوده و هستند. علی‌رغم این‌که ورزش و نهادهای وابسته به آن منافع قابل توجهی برای جامعه به همراه داشته‌اند، به دلیل ماهیت گروهی و اجتماعی خود در شرایط همه‌گیری به عنوان یکی از مراکز سرایت بیماری محسوب می‌شوند و لذا از جهات مختلف با محدودیت‌های جدی مواجه شده‌اند. از منظر تاریخی، همه‌گیری کووید-۱۹ پدیده‌ای است که تاکنون یکی از گسترده‌ترین تغییرات را در دنیای ورزش ایجاد کرده (سامونل و همکاران^۳، ۲۰۲۰)، و به سرعت ورزش را در سطوح پایه، حرفه‌ای و عمومی تحت تأثیر قرار داده است (هورکی^۴، ۲۰۲۰). همه‌گیری کووید-۱۹ زنجیره‌ای از ابهامات و عدم اطمینان‌ها را در ورزش ایجاد نموده (لودویجسن و هایتون، ۲۰۲۰) که تمام جنبه‌های فعالیت‌های ورزشی را در سرتاسر دنیا تحت تأثیر قرار داده است. برای اولین بار در تاریخ، به واسطه همه‌گیری کووید-۱۹، ورزش در یک مقیاس جهانی دچار وقفه شد (هورکی، ۲۰۲۰) و این موضوع به تنهایی بیانگر تأثیر عمیق و بزرگ کرونا بر حوزه ورزش است. در بسیاری از موارد بروز چالش‌های ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ به گونه‌ای بوده که ارکان وجودی سازمان‌ها و اهداف اصلی آنها را تحت تأثیر قرار داده است و به همین دلیل از این چالش‌ها می‌توان به عنوان چالش‌های استراتژیک تعبیر کرد که شناخت دقیق آنها برای بقای هر سازمان از جمله سازمان‌های متولی ورزش ضرورت دارد.

مقابله کارآمد با چالش‌ها، می‌تواند هزینه و تبعات این چالش‌ها را کاهش دهد و قدرت مانور سازمان‌ها را در برابر پیامدهای منفی تقویت نماید. مقابله با چالش‌ها زمانی از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شود که این چالش‌ها جنبه استراتژیک پیدا می‌کند و به صورت گسترده اساس مأموریت‌ها و عملکردهای سازمان را هدف قرار می‌دهند. چالش‌های استراتژیک بر فشارهایی دلالت دارد که نقشی کلیدی بر احتمال موفقیت سازمان در

1. Westmattelmann et al
2. Ludvigsen and Hayton
3. Samuel et al
4. Horky

آینده ایفا می‌نمایند. این چالش‌ها از طرفی یک مسئله مهم برای سازمان محسوب می‌شوند که به تصمیم‌گیری و شفاف‌سازی نیاز دارند و از طرف دیگر دارای یک جنبه استراتژیک است که تأثیر عمده‌ای در روند حرکت کلی سازمان‌ها خواهند داشت (الایدی و همکاران^۱، ۲۰۲۱). از این‌رو توسل به ایجاد تحولات بنیادین جهت مقابله کارآمد با چالش‌های استراتژیک از الزامات اساسی مدیریت سازمان‌ها در شرایط حال و آینده است. رقابت، تحوّل، و بحران‌های غیرمنتظره از جمله مواردی هستند که منشأ چالش‌های استراتژیک برای سازمان‌های مختلف تلقی می‌شوند. پرداختن به چالش‌های استراتژیک زمانی از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شود که این چالش‌ها ناشی از یک پدیده غیرمنتظره و غیرقابل پیش‌بینی باشند که به صورت ناگهانی سازمان را دچار ابهام نمایند.

ماهیت ورزش به خودی خود همراه با ابهام و عدم اطمینان است و به نظر می‌رسد همه‌گیری کووید-۱۹ نیز شرایط عدم اطمینان موجود را به شکل قابل ملاحظه‌ای گسترش داده است. قرنطینه شدن، محدودیت سفرها، ممنوعیت تجمعات، تعویق و منتفی شدن رویدادهای ورزشی بزرگ باعث شده است ورزش، ورزشکاران و سازمان‌های ورزشی با چالش‌ها و ابهامات جدی مواجه شوند (هاکانسون و همکاران^۲، ۲۰۲۱). در شرایطی که بسیاری از ورزش‌ها، ورزشکاران، و سازمان‌های ورزشی وابستگی بالایی به حمایت مالی دارند، بسیاری از رویدادهای ورزشی تعطیل و یا به تعویق افتاده‌اند و این چالش باعث شده است که حال و آینده مبهمی در انتظار ورزش باشد (داسیچ و همکاران^۳، ۲۰۲۰). کاهش درآمدهای مرتبط با رویدادهای زنده ورزشی و همچنین ابهامات بسیار جدی درباره رویدادهای آینده، می‌تواند تبعات جدی مالی را برای ورزش به همراه داشته باشد (هاکانسون و همکاران، ۲۰۲۱). در چنین شرایط خاصی، سازمان‌های ارائه دهنده خدمات ورزشی به شدت نیازمند استفاده از رویکردهای سیستماتیک برای مواجهه با هر نوع ریسکی هستند (فرولی^۴، ۲۰۱۵). این نیاز در شرایط فعلی با ظهور و گسترش کووید-۱۹ دارای اهمیت بیشتری شده است و لزوم آمادگی سازمان‌های ورزشی را برای مقابله با این ریسک‌های غیرمنتظره بیش از پیش نمایان کرده است. در مقابله با چالش‌های همه‌گیری کووید-۱۹ سازمان‌ها و متولیان حوزه ورزش ناگزیرند که این حوزه را با نگاهی متفاوت مدیریت و دنبال کنند (لودویجسن و هایتون، ۲۰۲۰). اگر چه با شیوع همه‌گیری کووید-۱۹ تلاش‌های علمی و آزمون و خطاهای زیادی در مقیاس محلی، ملی و بین‌المللی برای مقابله با این مشکل در حوزه ورزش صورت گرفته است، اما این تلاش‌ها برای مقابله کارآمد با مشکلات کفایت نمی‌کنند (استامبولوا و همکاران^۵، ۲۰۲۰).

در حوزه‌های پژوهشی نیز همگام با سایر حوزه‌ها تلاش‌های رو به رشدی در جهت شناخت جنبه‌های

1. Alaydi et al

2. H kansson et al

3. Da i

4. Frawley

5. Stambulova et al

مختلف این همه‌گیری در ورزش در حال انجام است. استامبولوا و همکاران (۲۰۲۰) دریافتند توسعه و اجرای رویکردهای تئوریک در کنار چهارچوب‌ها و راهبردهای کاربردی، باید در مواجهه با چالش‌های کرونا مورد توجه متولیان ورزش قرار گیرد. تیمپکا^۱ (۲۰۲۰) با مطالعه تأثیر کرونا بر ورزش نشان داد مسئولیت‌پذیری اجتماعی و کمک‌های دولتی در مقابله با همه‌گیری کرونا در حوزه صنعت ورزش می‌تواند تأثیرگذار باشد. نیوبولد و همکاران^۲ (۲۰۲۰) تأکید کردند که در زمان همه‌گیری کووید-۱۹ با اشراف بر پارامترهایی که منجر به ضرر سازمان‌ها می‌شود می‌توان به حذف به موقع آنها اقدام و راهبردهای مقابله‌ای مناسب را پیاده کرد. تورسدال و آسیف^۳ (۲۰۲۰) دریافتند در مواجهه با شرایط فعلی ناشی از کرونا فعالیت‌های ورزشی باید با رعایت پروتکل‌های بهداشتی ارائه شده صورت گرفته و بهتر است نوآوری در فعالیت‌های ورزشی مورد توجه قرار گیرد. ساتو^۴ (۲۰۲۰) نیز در مطالعات خود، تدوین و ارائه دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های جدید، به‌روز و بازنگری شده را برای از سرگیری مجدد و منصفانه رویدادهای ورزشی ضروری می‌داند. یافته‌های نوروزی سید حسینی (۲۰۲۰) نیز نشان داد همه‌گیری کووید-۱۹ منجر به تغییر سبک رفتاری ورزشکاران شده است. تغییر سبک رفتار در عرصه‌های مختلف می‌طلبد که راهبردهای متفاوتی با رویکرد اقتضایی برای مقابله با این تغییرات پیش‌بینی و اعمال شوند. آقازاده و همکاران (۲۰۲۰) دریافتند که همگام‌سازی صنعت ورزش ایران با شیوع ویروس کووید-۱۹ مستلزم توجه به عوامل فنی، مدیریتی، حمایتی و فروش است و عوامل فنی مهم‌ترین عامل همگام‌سازی صنعت ورزش ایران با شیوع ویروس کووید-۱۹ هستند. هاگر و همکاران (۲۰۲۰) با بررسی تأثیرات شرایط همه‌گیری در ورزش نشان داد که ورزش و سازمان‌های ورزشی از نظر زیرساخت‌های جایگزین، دارای خلأهای جدی هستند و این چالش باعث شده است که در شرایط موجود فاقد توانایی لازم برای استفاده از راهبردهای جایگزین مناسب باشند. یافته‌های براخاص و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که مدیریت کسب و کارهای ورزشی در شرایط بحران و رکود اقتصادی نیازمند بکارگیری استراتژی تغییر و نوآوری به همراه شبکه سازی محیطی مبتنی بر فناوری است.

مرور ادبیات تحقیق در حوزه کرونا و ورزش نشان می‌دهد علی‌رغم این که زمان زیادی از شیوع همه‌گیری کووید-۱۹ نمی‌گذرد و پژوهش‌های قابل توجهی نیز در این زمینه وجود ندارد، اما کمیّت و کیفیت این پژوهش‌ها به سرعت در حال افزایش است. پژوهش‌های مربوط به حوزه کووید-۱۹ و ورزش، به صورت پراکنده در حوزه‌های گوناگون ورزش صورت گرفته است و لذا مطالعه راهبردهای احتمالی مقابله با چالش‌های کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی به عنوان یک حوزه مطالعاتی جدید، می‌تواند به عنوان یک ضرورت قابل توجه در ادبیات تحقیق محسوب شود. فدراسیون‌های ورزشی از نهادهای اصلی و اثرگذار بر تمامی فعالیت‌های ورزشی

1. Timpka
2. Newbold
3. Toresdahl & Asif
4. Csar

در سراسر کشور محسوب می‌شوند که همواره در تعامل با محیط پیرامونی خود تأثیرگذار و تأثیرپذیرند. این فدراسیون‌ها مسئولیت توسعه رشته‌های ورزشی و فراهم‌سازی تسهیلات و امکانات برای رشد ورزشکاران نخبه و حضور در رقابت‌های مختلف ورزشی را بر عهده دارند (عیدی و همکاران، ۲۰۱۴)، که به تناسب ماهیت فعالیت‌های خود به صورت پیوسته در مواجهه با تغییرات قرار دارند و لذا بررسی چالش‌های پیش روی فدراسیون‌ها می‌تواند از اهمیت بالایی در مدیریت اثربخش آنها برخوردار باشد (کشاوری و همکاران، ۲۰۱۴). انفعال در به‌کارگیری رویکردهای جدید در مقابله با چالش‌های موجود باعث خواهد شد که فدراسیون‌های ورزشی روز به روز در برابر این چالش‌ها ناتوان‌تر شود و در درازمدت تأثیرگذاری خود را در مدیریت مأموریت‌ها و فعالیت‌های خود به تدریج از دست بدهند. رصد کردن و استخراج دقیق و به موقع فرصت‌ها و چالش‌های موجود می‌تواند عملکرد حال و آینده فدراسیون‌های ورزشی را به صورت جدی متأثر سازد و به متولیان ورزش کمک کند که با اقدامات به موقع شرایط را برای مقابله با تهدیدات پیش رو فراهم نمایند و خسارت‌های ناشی از این چالش‌ها را به حداقل برسانند. شناسایی و معرفی رویکردهای مقابله‌ای با تمرکز بر شیوع همه‌گیری، مستلزم بررسی‌های دقیق و آینده‌نگرانه‌ای است که مبتنی بر امکان‌سنجی و اشراف دقیق بر پدیده‌های درونی و بیرونی حوزه ورزش باشد. در این راستا خبرگان و متخصصان حوزه مدیریت ورزشی و آینده‌پژوهی که دارای تجربه و تخصص در زمینه‌های مرتبط با مدیریت ورزش و فدراسیون‌های ورزشی هستند، می‌توانند در استخراج و تبیین این فرصت‌ها به عنوان یک بازوی حمایتی کمک کننده باشند. علی‌رغم چالش‌های اساسی که همه‌گیری کووید-۱۹ برای ورزش حرفه‌ای و فدراسیون‌های ورزشی ایجاد کرده است، تاکنون پژوهشی که با تمرکز بر این چالش‌ها، راهبردهای مقابله‌ای مؤثر در مواجهه با چالش‌ها را به صورت جامع مورد تجزیه و تحلیل قرار داده باشد در ادبیات پژوهشی چه در مقیاس داخلی و چه در مقیاس بین‌المللی مشاهده نشده است. این پژوهش را می‌توان از معدود تحقیقاتی به شمار آورد که با یک رویکرد کیفی به تبیین راهبردهای مقابله‌ای جهت تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی پرداخته است. با توجه به ضرورت و اهمیت مقابله با چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در حوزه ورزش، هدف از انجام این پژوهش پایش راهبردهای مقابله‌ای در تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی بوده است. متناسب با هدف اصلی پژوهش، محقق به دنبال پاسخگویی به این سؤال است که در شرایط بروز چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹، راهبردهای مقابله‌ای جهت تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی کدامند؟

روش‌شناسی

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کیفی-اکتشافی بوده که با استفاده از رویکرد تحلیل تماتیک انجام گرفته است. این تحقیق از انواع تحقیقات بنیادی محسوب می‌شود که به منظور پایش راهبردهای مقابله‌ای جهت تعدیل

چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی انجام شده است. از مدل تحلیل تماتیک برون و کلارک^۱ (۲۰۰۶) برای تجزیه و تحلیل موضوعی و شناسایی مضامین استفاده گردید. تحلیل تماتیک یک روش انعطاف‌پذیر کیفی برای شناسایی الگوها ارائه می‌دهد (برون و کلارک، ۲۰۰۶). از آنجا که تاکنون این پژوهش و موضوع مرتبط با آن مورد مطالعه قرار نگرفته است، استفاده از این رویکرد می‌تواند گزینه مطلوبی برای این مطالعه محسوب گردد (بکر-مکناپولا^۲، ۲۰۱۸). جامعه آماری پژوهش شامل خبرگان حوزه مدیریت ورزشی با تجربه‌آشنایی با مبانی آینده‌پژوهی بوده‌اند که با تخصص‌های مختلف مدیریت راهبردی در ورزش، بازاریابی ورزشی، جامعه‌شناسی ورزشی، مدیریت اماکن و رویدادهای ورزشی، و مدیریت رسانه و ارتباطات در ورزش مورد مصاحبه قرار گرفتند. با توجه به ماهیت پژوهش و روش تحلیل تماتیک، معیار انتخاب تعداد نمونه آماری اشباع نظری بود. روش نمونه‌گیری از نوع روش نمونه‌گیری نظری بود و بر این اساس تعداد ۱۶ نفر به عنوان نمونه آماری و به صورت گلوله برفی تا رسیدن به مرحله اشباع نظری مورد مصاحبه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده در فرایند تحقیق، مصاحبه نیمه ساختارمند بود. با توجه به شیوع کرونا و محدودیت‌های مربوط به آن، ترکیبی از انواع روش‌های حضوری و غیرحضوری جهت انجام مصاحبه‌ها استفاده گردید. مصاحبه‌ها به صورت ترکیبی از مصاحبه‌های صوتی و تصویری از طریق فضاهای اجتماعی و حضوری انجام گردید. زمان انجام مصاحبه‌ها بین ۲۰ تا ۵۰ دقیقه بود و میانگین انجام مصاحبه‌ها ۳۰ دقیقه برآورد گردید. جهت تحلیل داده‌ها از روش تحلیل تماتیک بر مبنای مدل شش مرحله‌ای برون و کلارک (۲۰۰۶) استفاده گردید. در گام اول، آشنایی با داده‌های خام با مرور محتویات مصاحبه‌ها اتفاق افتاد. طبق این مدل در مرحله اول داده‌های خام مستخرج از مصاحبه‌ها در چند مرحله مورد بررسی قرار گرفت و سعی شد که در این مرحله، آشنایی دقیق و جامعی از داده‌های خام گردآوری شده، حاصل شود. در گام نخست و قبل از شروع فرایند کدگذاری و شناسایی مضامین، سعی گردید با بررسی و رونویسی دستی داده‌ها با ماهیت داده‌های جمع‌آوری شده آشنایی لازم صورت گیرد (مرحله اولیه تحلیل تماتیک). پس از گردآوری و جمع‌آوری داده‌ها، از بررسی‌های تخصصی برای ارزیابی اعتبار صوری و محتوایی داده‌های استخراج شده استفاده شد. در این مرحله، با استفاده از نظرات چهار نفر از اساتید متخصص در زمینه مدیریت و آینده‌پژوهی در ورزش، به حذف موارد نامناسب و مبهم اقدام گردید. پس از اطمینان از بررسی دقیق داده‌ها و ایجاد مجموعه‌ای از داده‌های اولیه در مرحله اول، مرحله دوم با کدگذاری اولیه داده‌های خام شروع شد. در مرحله دوم پژوهش تلاش شد که سؤال اصلی پژوهش مرجع استخراج کدها قرار گیرد (برون و کلارک، ۲۰۰۶). در مرحله دوم، استخراج کدهای ابتدایی از داده‌های اولیه انجام شد. مرحله سوم شامل جستجوی مضامین اصلی بود. بعد از جستجوی مضامین اصلی، در مرحله چهارم بازنگری مجدد مضامین با دقت بالاتری صورت گرفت که در نهایت و بعد از

1. Braun and Clarke
2. Becker-McNabola

چندین بار بازنگری و استفاده از نظر خبرگان، از طبقه‌بندی و نامگذاری مضامین اصلی اطمینان حاصل شد. با بررسی‌های متعدد و دقیق‌تر در این مرحله استخراج مضامین فرعی مربوط به هر مضمون اصلی نیز در دستور کار قرار گرفت. در این مرحله (تبیین مضامین فرعی) مجدداً مضامین اصلی استخراج شده در بخش قبلی مورد ارزیابی و تحلیل مجدد قرار گرفتند. در نتیجه بازنگری‌های انجام شده در این مرحله، طبقه‌بندی مضامین فرعی در زیرمجموعه هر مضمون اصلی انجام گرفت. برای تحقق این مرحله، مضامین فرعی با توجه به قرابت معنایی کدها و تناسب با مضامین اصلی بررسی گردید تا به خوشه‌های مضامین فرعی مستتر در مضامین اصلی برسیم. مرحله پنجم در برگیرنده تعریف و نامگذاری مضامین بود و نهایتاً در مرحله ششم که مرحله نهایی تحلیل تماتیک است، تفسیر مضامین بر اساس سؤال اصلی پژوهش شکل گرفته است (در قسمت بحث و نتیجه‌گیری). پایایی و روایی پژوهش نیز در تمامی مراحل و فرایند تحقیق مورد توجه ویژه بوده است. بررسی پایایی و روایی در تحقیقات کیفی همیشه چالش برانگیز بوده است (لونگ و همکاران^۱، ۲۰۲۰)، اما گل‌افشانی^۲ (۲۰۰۳) معتقد است که پایایی و روایی در تحقیقات کیفی تا حدود بسیار زیادی به تلاش و دقت محققین بستگی دارد. در راستای اطمینان از پایایی تحلیل، دو نفر از اعضای گروه تحقیق به صورت جداگانه به تحلیل داده‌ها اقدام می‌کردند (بویاتزیس^۳، ۱۹۹۸). بدین ترتیب که هر کدام از محققین به صورت مستقل داده‌ها را تحلیل کردند و در نهایت یافته‌های هر دو محقق با همدیگر مقایسه و تا زمان دستیابی به توافق فرایند تحلیل ادامه پیدا می‌کرد (توافق درون موضوعی). در جهت تلاش برای بالا بردن دقت و اطمینان از روایی تحلیل در مراحل مختلف، کدها، مضامین اصلی و مضامین فرعی در اختیار سه نفر از خبرگان صاحب‌شونده قرار گرفت و متناسب با نظرات آنها تعدیل و تغییرهای لازم اعمال گردید.

نتایج

در این پژوهش، ۱۶ نفر از خبرگان مدیریت ورزشی با تخصص و تجربه آینده‌پژوهی در ورزش در فرایند مصاحبه شرکت کرده بودند که تمامی اعضا نیز سابقه مدیریت در سطوح مختلف ورزش کشور را در کارنامه کاری خود داشتند. وضعیت جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در فرایند مصاحبه و تحقیق در جدول شماره یک ارائه شده است.

1. Leung et al

2. Golafshani

3. Boyatzis

جدول ۱- وضعیت جمعیت شناختی شرکت کنندگان

ویژگی‌های فردی شرکت کنندگان	تعداد	درصد
جنسیت	مرد	۱۴ نفر
	زن	۲ نفر
مدرک تحصیلی	دکترای تخصصی	۱۴ نفر
	کارشناسی ارشد	۲ نفر
وضعیت شغلی	عضو هیئت علمی دانشگاه	استادیار: ۳ نفر دانشیار: ۶ نفر
	سایر	استاد: ۲ نفر
	کمتر از ۵ سال	۵ نفر
سابقه مدیریت در ورزش	بین ۵ تا ۱۰ سال	۴ نفر
	بیشتر از ۱۰ سال	۸ نفر
	مدیریت راهبردی در ورزش	۴ نفر
گرایش تخصصی	مدیریت بازاریابی ورزشی	۵ نفر
	جامعه‌شناسی ورزشی	۳ نفر
	مدیریت اماکن و رویدادهای ورزشی	۲ نفر
	مدیریت رسانه و ارتباطات در ورزش	۲ نفر
	رشته‌های مرتبط با علوم ورزشی	۲۵ درصد
	رشته‌های غیرمرتبط با علوم ورزشی	۱۳ نفر
سابقه فعالیت در فدراسیون‌های ورزشی	دارای سابقه فعالیت در فدراسیون‌ها	۳ نفر
	فاقد سابقه فعالیت در فدراسیون‌ها	۹ نفر
		۷ نفر

یافته‌های حاصل از فرایند تحلیل داده‌ها نیز که با رویکرد کیفی-استقرایی انجام گرفت و در قالب جدول شماره دو ارائه شده است. جدول شماره دو دربرگیرنده یافته‌های پژوهش (مضامین اصلی، مضامین فرعی و کدهای استخراج شده) بر مبنای مدل شش مرحله‌ای تحلیل تماتیک برون و کلارک (۲۰۰۶) است.

جدول ۲- کدها، مضامین فرعی و مضامین اصلی

مضامین اصلی	مضامین فرعی	فراوانی کدها	کدها
	آکادمی‌های مجازی	۱۳ کد	وارد کردن واحد آکادمی‌های مجازی در چارت فدراسیون‌ها، تسهیل تأسیس آکادمی‌های مجازی، سازماندهی رسمی آکادمی‌های مجازی، جذب متقاضیان تأسیس آکادمی‌های مجازی، ارائه خدمات و محتوای مجازی، تشکیل بانک اطلاعاتی از آکادمی‌های مجازی، برگزاری دوره‌های آموزشی آنلاین، ترویج مدارس آنلاین، تشویق مدارس آنلاین، تربیت مربیان با تخصص مرئی‌گری آنلاین، ارائه مجوزهای تأسیس آکادمی آنلاین، هدایت مربیان به سمت آکادمی‌های آنلاین، ارائه مشاوره و راهنمایی فنی در تأسیس آکادمی‌های مجازی به متقاضیان، رصد کردن مراکز آموزش آنلاین
بازتعریف مشاغل	فروشگاه‌های مجازی	۱۲ کد	پایش ظرفیت‌های کسب و کار جدید، پایش تقاضاهای جدید با شیوع همه‌گیری، بسترسازی برای فروشگاه‌های مجازی، استفاده از پلتفرم‌های مجازی برای فروش، طراحی وبسایت برای فروش، استفاده از شبکه واتس اپ برای فروش، بهره‌گیری از فضای تلگرام برای فروش، ایجاد ارتباط شبکه‌ای با فروشندگان ورزشی، بسترسازی تغییر سبک فروش از حضوری به مجازی، فروش ترکیبی (آنلاین و حضوری)، بانک اطلاعاتی از فروشگاه‌های مجازی، ترغیب باشگاه‌ها به تأسیس فروشگاه‌های مجازی، فعال شدن فدراسیون‌ها و هیئت‌ها در تأسیس فروشگاه‌های مجازی
	مشاوره‌های مجازی	۱۲ کد	تدوین دستورالعمل کسب و کار مشاوره مجازی، پیش‌بینی بخش مشاوره مجازی در چارت فدراسیون‌ها، برگزاری دوره‌های آموزش و توجیهی برای ترویج مراکز مشاوره‌ای مجازی، فعال‌سازی هیئت‌ها در امر مشاوره مجازی، جذب مشاوران مجازی، بکارگیری روان‌شناسان، ارائه مجوز مشاوره مجازی به بازیکنان، ارائه مجوز مشاوره مجازی به مربیان، ارائه مجوز مشاوره مجازی به مخاطبان، ارائه مجوز مشاوره مجازی تغذیه، رصد عملکرد مراکز مشاوره مجازی، ترویج مراکز مشاوره ورزشی
ظرفیت‌سازی مجازی	جذب هوادار مجازی	۱۳ کد	ایجاد بستر مجازی هدفمند برای هواداران، پیگیری عملکرد باشگاه‌ها در حوزه هواداران مجازی، پیگیری صدور کارت هواداری مجازی از طرف باشگاه‌ها، مدیریت هواداران در فضای مجازی، تقویت روابط غیرحضور با هواداران، تشویق و ترغیب فعالیت‌های غیرحضور هواداران، استفاده از ظرفیت‌های رسانه‌ای برای تقویت پایگاه‌های هواداری مجازی، هدایت رفتار هواداران در فضای مجازی، ترغیب باشگاه‌ها به تأسیس و مدیریت سایت‌های هواداری، استفاده از ظرفیت‌های هواداری در فضای مجازی، استفاده از انگیزش‌های مختلف برای مشارکت فعال هواداران در بستر مجازی، برنامه مدون برای توسعه هواداری مجازی، تشکیل کمیته هوادار مجازی در فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها
	بازاریابی مجازی	۱۲ کد	تشکیل کارگروه بازاریابی مجازی در فدراسیون‌ها، برگزاری دوره‌های آموزش بازاریابی مجازی برای باشگاه‌ها، استفاده از پلتفرم‌های دیجیتال برای بازاریابی ورزشی، استفاده از تکنولوژی‌های نوین جهت بازاریابی، پیش‌بینی واحدهای بازاریابی مجازی در چارت فدراسیون‌ها، برنامه‌ریزی مدون جهت دنبال کردن بازاریابی مجازی، طراحی وبسایت‌ها جهت بسترسازی بازاریابی مجازی، ترسیم چشم‌انداز بازاریابی مجازی برای فدراسیون و باشگاه‌ها، تغییر رویکرد بازاریابی در دوره همه‌گیری، استفاده از پادکست‌ها، تجدید نظر در قراردادهای بازاریابی برای باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها متناسب با شرایط همه‌گیری، اشراف بر بازاریابی الکترونیک، بکارگیری مشاورین بازاریابی متناسب با شرایط همه‌گیری

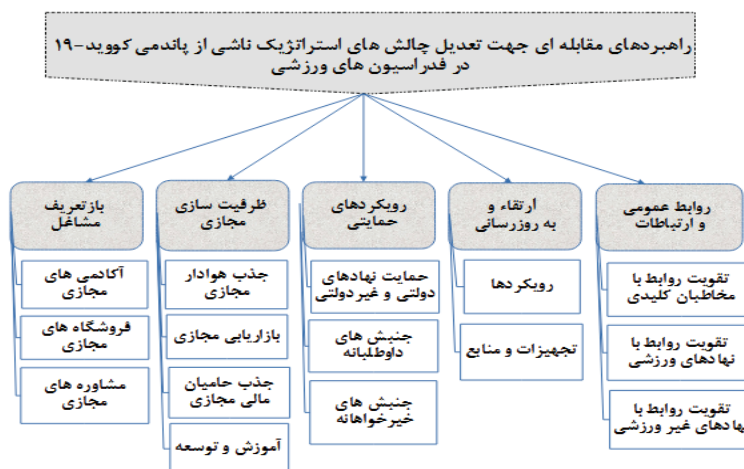

مضمین اصلی	مضمین فرعی	فراوانی کدها	کدها
طرفیت‌سازی مجازی (۴۷ کد)	جذب حامیان مالی مجازی	۱۱ کد	پیش‌بینی واحد حمایت مالی مجازی در چارت فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها، مشارکت در طرح‌های فروش شرکت‌ها در فضای مجازی، ارائه بسته‌های پیشنهادی متنوع حمایت مالی به شرکت‌ها، استفاده از کانال‌های مجازی برای حضور شرکت‌های حامی، تمرکز بیشتر بر شرکت‌هایی با خدمات مجازی، ارائه بسته‌های پیشنهادی متناسب با شرایط همه‌گیری به شرکای تجاری، ایجاد پایگاه هواداری مجازی برای ارائه بستر حمایت مالی برای شرکت‌ها، تسهیل کانال ارتباطی هواداران با حامیان مالی در فضای مجازی، برجسته‌سازی حضور در فضاهای مجازی جهت ترغیب و جذب حامیان مالی، توسعه رویدادهای مجازی توسط باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها برای افزایش انعکاس رسانه‌ای، تلاش برای تغییر نگرش هواداران و شرکت‌های حامی برای حضور در پروژه‌های حمایت مالی مجازی متناسب با شرایط همه‌گیری
آموزش و توسعه		۱۱ کد	تقویت دوره‌های توجیهی مجازی، آموزش پرسنل در تقویت مهارت‌های الکترونیک و مجازی، پیش‌بینی کمیته ویژه آموزش در دوره همه‌گیری، تثبیت دوره‌های مربی‌گری مجازی، تثبیت دوره‌های داوری مجازی، تثبیت کارگاه‌های مجازی، تثبیت دوره‌های دانش‌افزایی مجازی، اعمال تغییر در شاخص‌های ارزیابی و مدیریت عملکرد متناسب با شرایط همه‌گیری در فدراسیون‌ها و باشگاه‌ها، متناسب‌سازی برنامه‌های آموزشی با شرایط همه‌گیری، نیازسنجی آموزش و توسعه متناسب با شرایط همه‌گیری، استفاده از تجربه همه‌گیری برای آموزش و توسعه فدراسیون‌ها، هیئت‌ها و باشگاه‌ها
حمایت نهادی دولتی و غیردولتی		۱۰ کد	ارائه تسهیلات بانکی به کسب و کارهای آسیب‌دیده، تقویت پوشش‌های بیمه‌ای اقشار آسیب‌پذیر، معافیت‌های مالیاتی برای آماکن و کسب و کارهای ورزشی، اعمال تخفیفات مالیاتی، پوشش بیمه بیکاری برای ورزش‌های آسیب‌پذیرتر، پیگیری حمایت‌های معنوی ارگان‌های دولتی، تعویق و تمدید تسهیلات بانکی، بخشش اجاره بهای اماکن اجاره‌ای، ارائه تسهیلات بلاعوض، ارائه کمک‌های معیشتی به ورزشکاران و مربیان آسیب‌پذیرتر و ضعیف‌تر
رویکردهای حمایتی (۳۵ کد)	جنبش‌های داوطلبانه	۱۳ کد	تغییر رویکرد به داوطلب‌گرایی در دوره همه‌گیری، فعال‌سازی جنبش‌های داوطلبانه، ایجاد بانک اطلاعاتی از داوطلبین مجازی، جذب داوطلبین در حوزه مشاوره‌های ورزشی، استفاده بهینه از ظرفیت داوطلبین مجازی، مدیریت کمک‌های نقدی داوطلبانه، مدیریت کمک‌های غیرنقدی داوطلبانه، جذب داوطلبین حوزه آموزش مجازی، مدیریت و هدایت داوطلبین مجازی، پیش‌بینی کانال‌های جذب داوطلبین، تأسیس کارگروه مدیریت داوطلبان در دوره همه‌گیری، تهیه شرح وظایف داوطلبی متناسب با شرایط، سازماندهی داوطلبان متناسب با خدمات مورد نیاز در شرایط همه‌گیری
جنبش‌های خیرخواهانه		۱۲ کد	تهیه بانک اطلاعاتی از فعالیت‌های خیرخواهانه در شرایط همه‌گیری، شناسایی ظرفیت‌های فعال شده در دوره همه‌گیری، فعال‌سازی آموزش‌های رایگان، ارائه دوره‌های کاربردی رایگان متناسب با شرایط همه‌گیری، ترغیب باشگاه‌ها به فعالیت‌های عام‌المنفعه، استفاده از خیرین در حمایت از اقشار آسیب‌دیده از کرونا، فراهم ساختن دسترسی آزاد به مراکز آموزشی و مشاوره‌ای فدراسیون‌ها و هیئت‌ها، ارائه خدمات ورزشی رایگان متناسب با شرایط همه‌گیری، تأسیس انجمن‌های خیریه برای کمک به آسیب‌دیده‌گان همه‌گیری، پیش‌بینی واحدهای ویژه رصد جوامع آسیب‌پذیرتر مانند بانوان و ورزشکاران و مربیان در ورزش‌های کم‌نام و نشان، بخشش اجاره بهای اماکن، کاهش اجاره بها در اماکن

مضمین اصلی	مضمین فرعی	فراوانی کدها	کدها
ارتقا و به‌روز رسانی (۳۰ کد)	تجهیزات و منابع	۱۳ کد	تجدید نظر در رویکردهای سنتی در مدیریت ورزش متناسب با شرایط همه‌گیری، تجدید نظر در ساختار متناسب با شرایط جدید، چابکی در مواجهه با بحران‌های مشابه، تغییر نگاه به منابع درآمدی، گرایش به ساختارهای منعطف، توجه به مهارت‌های جدید، داشتن نقشه راه برای ادامه همه‌گیری، تغییر در اولویت‌ها متناسب با شرایط همه‌گیری، فرابخشی دیدن مدیریت ورزش، تغییر در شرح وظایف فدراسیون‌ها و هیئت‌ها متناسب با شرایط همه‌گیری، عدم نگاه به الگوهای خارج از کشور برای ایجاد تغییر، بررسی الگوهای بومی در برگزاری رویدادها، پیش‌بینی واحدهای آموزش الکترونیک در چارت فدراسیون‌ها
	تقویت روابط با مخاطبان کلیدی	۱۲ کد	تقویت زیرساخت‌های نرم‌افزاری آموزش در شرایط همه‌گیری، تقویت زیرساخت‌های سخت‌افزاری آموزش در شرایط همه‌گیری، پیش‌بینی واحدهای آموزش الکترونیک در چارت فدراسیون‌ها، تقویت زیرساخت‌های مقابله با بحران، استفاده از اینترنت اشیا در اماکن، استفاده از تجهیزات ضد عفونی کننده جدید، تجدید نظر در برنامه‌های عمرانی متناسب با شرایط همه‌گیری، لحاظ تجهیزات کنترلی دقیق در اماکن ورزشی، استفاده از تجهیزات ایمنی نوین متناسب با شرایط، استفاده از گیت‌های الکترونیک در اماکن، تجهیز سرویس‌های بهداشتی متناسب با شرایط، استفاده از تجهیزات تهویه‌ای در اماکن سرپوشیده، بازنگری در طراحی اماکن متناسب با شرایط همه‌گیری، به روزسازی دانش پرسنل متناسب با شرایط، به روزسازی مهارت‌های پرسنل متناسب با شرایط همه‌گیری، آگاهی بخشی به مخاطبان فدراسیون‌ها متناسب با شرایط، به روزرسانی منابع درآمدی متناسب با شرایط همه‌گیری
روابط عمومی و ارتباطات (۳۹ کد)	تقویت روابط با نهادهای ورزشی	۱۷ کد	حفظ ارتباط نزدیک با ورزشکاران، ارتباط با مربیان، تقویت ارتباط با هواداران، تسهیل برقراری ارتباطات با ورزش‌های شکننده و ضعیف‌تر، حفظ ارتباط با ورزشکارانی که بیکار شده‌اند، رصد مشکلات بانوان ورزشکار که آسیب‌پذیرترند، سر زدن به ورزشکاران و مربیان، دنبال کردن انتظارات و خواسته‌های ورزشکاران و مربیان، تقویت ارتباط با مراکز استعدادیابی، ارتباط با پیشکسوتان، تقویت روابط با پانگاهای هواداری، افزایش تعامل با باشگاه‌ها
	تقویت روابط با نهادهای ورزشی	۱۷ کد	حفظ و تقویت ارتباطات با فدراسیون‌های جهانی، بهبود ارتباطات کمیته بین المللی المپیک، تقویت ارتباطات با انجمن‌های بین‌المللی ورزشی، تقویت روابط با ارکان بین المللی ورزش، ارتقای روابط با کمیته ملی المپیک، ارتباط نزدیک با کمیسیون ورزش مجلس شورای اسلامی، حفظ و تقویت ارتباط حضوری و غیرحضوری با وزارت ورزش و جوانان، ارتباط نزدیک با هیئت‌ها، رصد میزان ارتباط‌گیری هیئت‌ها با ورزشکاران و مربیان، برگزاری گردهمایی‌های غیرحضوری برای حفظ ارتباطات نزدیک، تقویت روابط عمومی در فدراسیون‌ها، فعالسازی روابط عمومی‌ها در هیئت‌ها، پررنگ کردن روابط مجازی و آنلاین در برقراری ارتباطات، تقویت ارتباط با سازمان‌های ورزشی سایر دستگاه‌ها، تقویت ارتباط با ادارات ورزش و جوانان استان‌ها و شهرستان‌ها، تلاش برای کسب کرسی‌های بین‌المللی برای حفظ تعاملات، توسعه روابط بین الملل در عرصه ورزش
	تقویت روابط با نهادهای غیرورزشی	۱۰ کد	تقویت روابط با مجلس شورای اسلامی، بهبود ارتباط با دولت و وزارتخانه‌ها، ارتباط با نهادهای مردم نهاد ملی و بین‌المللی، ارتباط با انجمن‌های خیریه ملی و بین‌المللی، ارتباط با انجمن‌های داوطلبی ملی و بین‌المللی، حفظ ارتباط با شرکت‌های خصوصی و حامیان مالی، حفظ مرادوات ورزشی با کشورهای مختلف، تقویت دیپلماسی ورزشی، حضور فیزیکی و غیرفیزیکی در همایش‌ها و گردهمایی‌های بین‌المللی، توجه به تسلط بر زبان‌های خارجی در روابط بین‌المللی
مجموع: ۵ مضمون اصلی	مجموع: ۱۵ مضمون فرعی		مجموع: ۱۸۸ کد

با توجه به یافته‌ها در جدول شماره دو، در مرحله کدگذاری تعداد ۱۸۸ کد استخراج شدند. پس از استخراج کدها، همان‌گونه که در جدول شماره دو نشان داده شده است، «بازتعریف مشاغل»، «ظرفیت‌سازی مجازی»، «رویکردهای حمایتی»، «ارتقاء و به‌روز رسانی»، و «روابط عمومی و ارتباطات» به عنوان مضامین اصلی پژوهش (پنج مضمون اصلی) طبقه‌بندی شدند. با بررسی مجدد کدها و انطباق با مضامین اصلی، مضامین فرعی (۱۵) مضمون فرعی) حاصل از تحلیل داده‌ها به دست آمدند. برای هر یک از مضامین اصلی، تعدادی مضمون فرعی با توجه به قرابت معنایی و مفهومی آنها استخراج گردید. بر اساس جدول شماره دو، «آکادمی‌های مجازی»، «فروشگاه‌های مجازی»، «مشاوره‌های مجازی» به عنوان مضامین فرعی مضمون بازتعریف مشاغل تعریف شدند. مضامین فرعی ظرفیت‌سازی مجازی شامل «جذب هوادار مجازی»، «بازاریابی مجازی»، «جذب حامیان مالی مجازی»، و «آموزش و توسعه» بودند. «حمایت نهادهای دولتی و غیردولتی»، «جنبش‌های داوطلبانه» و «جنبش‌های خیرخواهانه» از مضامین فرعی رویکردهای حمایتی بودند. «رویکردها» و «تجهیزات و منابع» به عنوان مضامین فرعی در زیرمجموعه مضمون ارتقاء و به‌روز رسانی معرفی شدند. در نهایت مضمون روابط عمومی و ارتباطات نیز دربرگیرنده مضامین فرعی «تقویت روابط با مخاطبان کلیدی»، «تقویت روابط با نهادهای ورزشی» و «تقویت روابط با نهادهای غیرورزشی» بوده است. در مطالعات استقرایی از جمله تحلیل تماتیک، ارائه نتایج، خروجی و جمع‌بندی تحلیل‌ها در قالب یک مدل تصویری به عنوان رکن اساسی در مطالعات تعریف می‌شود (برون و کلارک، ۲۰۰۶). در همین راستا خروجی حاصل از مطالعه حاضر در قالب شکل یک، تصویرسازی گردید.

شکل ۱- مدل گرافیکی راهبردهای مقابله‌ای جهت تعدیل چالش‌های استراتژیک در فدراسیون‌های ورزشی در عصر

همه‌گیری کووید-۱۹

مدل ترسیم شده در شکل شماره یک بیانگر مدل خلاصه‌سازی و جمع‌بندی یافته‌های پژوهش بر اساس تحلیل تماتیک داده‌ها است که شامل پنج مضمون اصلی و ۱۵ مضمون فرعی در قالب مدل راهبردهای مقابله‌ای جهت تعدیل چالش‌های استراتژیک فدراسیون‌های ورزشی در عصر همه‌گیری کووید-۱۹ است.

بحث و نتیجه‌گیری

این مطالعه از محدود پژوهش‌هایی محسوب می‌شود که در زمینه پایش راهبردهای مقابله‌ای در تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی انجام گرفته است. پایش راهبردهای مقابله‌ای در تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی، به عنوان هدف اصلی این مطالعه، می‌تواند یک اقدام ضروری برای مواجهه مناسب با کاهش مخاطرات شیوع همه‌گیری برای فدراسیون‌های ورزشی باشد. در ادامه به معرفی و تفسیر مضامین مستخرج از تحلیل تماتیک (مرحله ششم) پرداخته خواهد شد.

بازتعریف مشاغل: یکی از مضامین اصلی مستخرج از تحلیل تماتیک مربوط به راهبردهای مقابله‌ای در تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی، «بازتعریف مشاغل» بوده است. این چالش شامل سه مضمون فرعی «آکادمی‌های مجازی»، «فروشگاه‌های مجازی» و «مشاوره‌های مجازی» بوده است. تحقیقات زیادی که در حال ظهور هستند، تأثیر همه‌گیری کووید-۱۹ بر موقعیت کسب و کارها در دنیای ورزش را در سطح کلان مورد تأکید قرار داده‌اند (راتن^۱، ۲۰۲۰). عدم وجود امنیت شغلی در کنار از دست دادن منابع مالی، از جمله تبعات همه‌گیری کووید-۱۹ هستند (هاکانسون و همکاران، ۲۰۲۱). عدم قطعیت و ابهام در برگزاری بسیاری از رویدادهای ورزشی که منشأ کسب و کار برای ورزشکاران بوده‌اند باعث شده است که بسیاری از افرادی که شغل و درآمدشان وابسته به رویدادهای ورزشی بوده است، دچار ناامنی شغلی شوند و کسب و کار خود را از دست بدهند. تجارب گذشته حاکی از این واقعیت است که شغل بسیاری از ورزشکاران وابسته به رقابت‌های ملی و بین‌المللی بوده است (ساموئل و همکاران، ۲۰۱۶) و طبیعتاً منتفی شدن و یا تعویق این رویدادها باعث از بین رفتن امنیت شغلی آنها شده است. متخصصان حوزه ورزش نیز نسبت به کناره‌گیری و پایان زندگی حرفه‌ای بسیاری از ورزشکاران، به‌خصوص ورزشکاران استقامتی به دلیل ادامه همه‌گیری کووید-۱۹ هشدار داده‌اند (من و همکاران^۲، ۲۰۲۰). با وجود این چالش‌ها، تلاش‌های بازدارنده برای مقابله با عدم امنیت شغلی در ورزش به واسطه همه‌گیری کووید-۱۹ بایستی مورد توجه ویژه قرار گیرد، چرا که ورزش از جمله حوزه‌هایی است که از این جهت به شدت تحت تأثیر بوده است (هاکانسون و همکاران، ۲۰۲۱). با توجه به یافته‌ها، بازتعریف مشاغل مرتبط با ورزش یکی از مسیرهای مقابله با این چالش است. راه‌اندازی و رسمیت بخشیدن به آکادمی‌های مجازی برای جایگزینی بسیاری از آکادمی‌ها که فرصت

1. Ratten

2. Mann et al

ادامه فعالیت به صورت حضوری را ندارند، می‌تواند تا حدود زیادی راهگشا باشد. ترویج این نوع خاص از آکادمی‌ها هم فرصت جایگزینی برخی مشاغل را برای مربیان و کادر آموزشی فراهم می‌سازد و هم فرصتی را برای جلوگیری از ایجاد وقفه در فرایند آموزش رشته‌های ورزشی ایجاد می‌کند. فروشگاه‌های مجازی یکی دیگر از پتانسیل‌هایی است که به دلیل ترویج کاربری‌های مجازی در عصر کرونا می‌تواند جایگزین قابل توجهی برای فروشندگان و بازار لوازم ورزشی باشد. با فراهم بودن فرهنگ خرید و فروش مجازی در شرایط فعلی، تأسیس و تمرکز بر تغییر ماهیت فروش از شکل حضوری به مجازی می‌تواند راهبردهای مقابله‌ای مهمی برای چالش تعطیلی و یا کم رونقی فروش حضوری باشد. مشاوره‌های مجازی یکی دیگر از راهبردهای مقابله‌ای است که فرصت اشتغال‌زایی در ورزش را برای متخصصان، ورزشکاران، مشاوران و مربیان فراهم می‌سازد. ترویج مراکز مشاوره مجازی هم یک فرصت اشتغال جایگزین در حوزه کسب و کارهای ورزشی است و هم دسترسی افراد و مخاطبان را برای استفاده از مشاوره و راهنمایی‌های غیرحضوری تسهیل می‌نماید. توجه به این مسیرهای جایگزین می‌تواند در کوتاه مدت و درازمدت برخی از چالش‌های کسب و کار در حوزه ورزش را مرتفع سازد.

ظرفیت‌سازی مجازی: با توجه به یافته‌های پژوهش، ظرفیت‌سازی مجازی یکی دیگر از راهبردهای مقابله‌ای در برابر چالش‌های ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ مطرح شده است. محدودیت‌های ایجاد شده در برگزاری رویدادهای مختلف حضوری در ورزش، استفاده از ظرفیت‌های مجازی و فعال‌سازی این ظرفیت‌ها را برای متولیان عرصه ورزش غیرقابل اجتناب ساخته است. عدم حضور فیزیکی هواداران، بازاریابی و حمایت مالی در ورزش از دیگر جنبه‌های ورزش هستند که متأثر از شیوع کرونا بوده‌اند. حضور هواداران در استادیوم‌ها دارای مزایای قابل توجهی برای ورزش، باشگاه‌ها و سازمان‌های ورزشی می‌باشند. حضور جمعی هواداران در ورزشگاه باعث ایجاد یک جو خاص می‌شود که در گذر زمان منجر به ایجاد یک هویت خاص برای تیم و باشگاه می‌شود. این هویت از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود و باعث انتقال ارزش‌ها و هنجارها به نسل‌های بعدی می‌شود. این فرایند در درازمدت منجر به تقویت پایگاه هواداری و رونق ورزش در کشور است. از طرف دیگر، انگیزه بسیاری از بازاریابان و حامیان ورزشی برای حضور در ورزش و میدانی ورزشی هواداران هستند. حضور هواداران باعث می‌شود که بازاریابان و حامیان ورزشی و معرفی کالاها و خدمات خود پرداخته و از پتانسیل‌های رویدادهای ورزشی برای برندسازی و جذب مشتریان بیشتر بهره ببرند. درآمدزایی حاصل از قرارداد با حامیان مالی در رویدادهای ورزشی به واسطه حضور هواداران در روز مسابقه یکی از ارکان درآمدزایی برای باشگاه‌ها و سازمان‌های ورزشی بوده است ولی با شیوع کرونا و محدودیت‌های حضور هواداران در رویدادها باعث اقبال کمتر حامیان مالی در ورزش شده است. این موضوع در درازمدت می‌تواند به یک چالش اساسی در فرایند جذب حامیان مالی تبدیل شود. علاوه بر این، عدم قطعیت برگزاری بسیاری از رویدادهای ورزشی باعث می‌شود که سازمان‌های ورزشی، باشگاه‌ها و شرکت‌های حمایت‌کننده نتوانند برنامه مشخص و مدونی

را در رابطه با کیفیت مشارکت خود در فرایند حامی‌گری دنبال کنند. حمایت‌های مالی در ورزش و تبلیغات از جمله حوزه‌های مرتبط با ورزش می‌باشند که تا حدود زیادی متأثر از همه‌گیری کووید-۱۹ بوده‌اند (داسیچ و همکاران، ۲۰۲۰). چالش‌های مرتبط با اسپانسرشیپ در ورزش به واسطه شیوع کرونا منجر به آینده‌ای مبهم برای ورزش در دوره کرونا و پساکرونا شده است (داسیچ و همکاران، ۲۰۲۰). با بسته شدن استادیوم‌ها بر روی هواداران به عنوان مشتریان اصلی در ورزش به واسطه محدودیت‌های ناشی از کرونا، بسیاری از پتانسیل‌ها برای برندسازی و درآمدزایی برای برندهای ورزشی دچار چالش شده‌اند. «جذب هوادار مجازی»، «بازاریابی مجازی»، «جذب حامیان مالی مجازی»، «آموزش و توسعه» از مضامین فرعی زیرمجموعه ظرفیت‌سازی مجازی بود. فعال‌سازی ظرفیت‌های موجود در فضای مجازی برای تقویت فعالیت‌های مجازی هواداران به جای حضور فیزیکی در اماکن ورزشی می‌تواند رابطه هواداران با ورزش را احیا نماید و همچنان از پتانسیل هوادارانی برای حمایت از ورزش بهره‌برداری شود. تقویت ارتباط با هواداران در فضای مجازی باعث می‌شود که حامیان مالی با انگیزه دیده شدن و انعکاس بیشتر در بین هواداران نسبت به حمایت مجدد خود از ورزش اقدام نمایند. هر چه سازماندهی، حضور و فعالیت هواداران در فضای مجازی پررنگ‌تر شود، جنبه‌های بازاریابی ورزشی و بازاریابی از طریق ورزش نیز شرایط بهتری خواهد داشت. مدیریت کارآمد هواداران در فضای مجازی به عنوان یک رکن اساسی در توسعه بازاریابی و حمایت مالی به صورت مجازی و در عصر همه‌گیری محسوب می‌شود. «آموزش و توسعه» یکی دیگر از ظرفیت‌های بالقوه در دوره همه‌گیری است که می‌تواند خلأ و چالش‌های مربوط به عدم برگزاری دوره‌ها و کلاس‌های آموزشی و توجیهی حضوری در عرصه ورزش را تا حدودی جبران نماید. توسعه و آموزش ارکان مختلف ورزش و توانمندسازی آنها در انجام مأموریت‌های خود متناسب با شرایط جدید می‌تواند توانایی مقابله با شرایط جدید را افزایش دهد و با افزایش مهارت و دانش مخاطبان کلیدی در حوزه ورزش، آمادگی ورزش و ارکان آن را برای مواجهه با شرایط جدید فراهم نماید.

رویکردهای حمایتی: یکی دیگر از مضامین اصلی مستخرج از تحلیل تماتیک «رویکردهای حمایتی» بوده است. این مضمون شامل سه مضمون فرعی «حمایت نهادهای دولتی و غیردولتی»، «جنبش‌های داوطلبانه» و «جنبش‌های خیرخواهانه» بوده است. بدون شک مقابله اثربخش با چالش‌های ناگهانی ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ مستلزم اعمال رویکردهای حمایتی نسبت به ورزش از طرف بخش‌های مختلف اجتماعی، سیاسی و اقتصادی است. حمایت از اماکن ورزشی آسیب دیده از طریق واگذاری تسهیلات و وام‌های حمایتی می‌تواند به کاهش خسارت‌ها کمک کند. حذف مالیات، کمک‌های دولتی، کمک‌های داوطلبانه، استفاده از شبکه‌های مجازی، کمک گرفتن از شهرداری، استفاده از وام‌های دولتی و استراتژی‌های دیگر، از جمله فعالیت‌های حمایتی در دوره همه‌گیری هستند (صفانیا و برهمند، ۲۰۲۰، ۱۲۳). علاوه بر این، فراهم ساختن راهبردهایی برای حمایت از مشاغل آسیب دیده از همه‌گیری کووید-۱۹ باید مورد توجه متولیان عرصه ورزش قرار گیرد (هاکانسون و همکاران، ۲۰۲۱). در مدیریت چالش‌های همه‌گیری کووید-۱۹، توجه به حمایت از اقلاری که

دارای پشتوانه مالی بالایی نیستند مانند ورزشکاران پارالمپیک، ورزشکاران زن، ورزشکارانی که کمتر در مرکز توجه هستند، و ورزشکاران کشورهای در حال توسعه از اهمیت بالاتری برخوردار است (هاکانسون و همکاران، ۲۰۲۱). هماهنگی و همکاری نزدیک بین متخصصان حوزه ورزش (متخصصان تغذیه، متخصصان تمرین، متخصصان روان‌شناسی، و کادر درمانی) می‌تواند ورزشکاران را در دوره همه‌گیری کووید-۱۹ مورد حمایت مؤثر قرار دهد (ویلمان^۱، ۲۰۱۹). با توجه به بروز مشکلات و چالش‌ها، رویکردهای حمایتی از ورزش با توسل به پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های موجود می‌تواند به بقا و ادامه حیات ورزش و ارکان ورزش کمک نماید. فراموش کردن ارکان ورزش که متأثر از همه‌گیری کووید-۱۹ دچار آسیب‌های جدی شده‌اند باعث می‌شود که زیرساخت‌های ورزش دچار ضعف تدریجی شود و در درازمدت ورزش کشور را در حوزه‌های مختلف دچار مشکل سازد. در جریان همه‌گیری کووید-۱۹ با شیوع کرونا مصادیق متفاوتی از فعالیت‌های داوطلبانه و خیرخواهانه در راستای انجام مسئولیت اجتماعی توسط افراد و نهادهای مختلف ظهور پیدا کردند. سازماندهی دقیق این جنبش‌ها می‌تواند اثربخشی آنها را در مقابله با تبعات کووید-۱۹ در ورزش افزایش دهد. آموزش‌های رایگان، دسترسی به منابع علمی رایگان، شکل‌گیری انجمن‌ها برای کمک به آسیب‌دیده‌گان همه‌گیری در ورزش، بخشش اجاره بهای اماکن، کاهش اجاره بها در اماکن نیز از جمله مصادیق فعالیت‌های خیرخواهانه در حوزه ورزش هستند که حاکی از فعال بودن ورزش در عرصه فعالیت‌های داوطلبانه و خیرخواهانه برای ایفای نقش مسئولانه خود نسبت به ورزش بوده است. حمایت نهادهای دولتی و غیردولتی، جنبش‌های خیریه در کنار جنبش‌های داوطلبی می‌تواند در کاهش این آسیب‌ها تأثیرگذار باشد و هر کدام از این مجموعه‌ها می‌توانند بخشی از چالش‌ها را مرتفع نمایند. نهادهای وابسته به دولت می‌توانند با حمایت‌های مالی و تسهیلاتی خود از ورزشکاران، مربیان و اماکن ورزشی حمایت کنند. جذب، سازماندهی و استفاده بهینه از داوطلبان با توجه به نیازهای روز ورزش و ورزشکاران در شرایط همه‌گیری می‌تواند به عنوان پشتوانه‌ای برای جنبه‌های مختلف ورزش باشد.

ارتقا و به‌روز رسانی: با توجه به یافته‌ها، «ارتقا و به‌روز رسانی» یکی دیگر از راهبردهای مقابله‌ای برای فدراسیون‌ها در برابر همه‌گیری کووید-۱۹ بوده است. این مضمون در برگرفته دو مضمون فرعی «رویکردها» و «تجهیزات و منابع» است. بروز بحران‌ها و چالش‌های جدید، سازمان‌ها را به تجدیدنظر در فرایندهای مدیریتی خود وادار می‌سازد. تغییرات و چالش‌های جدی باعث می‌شود که سازمان‌ها از شرایط سنتی گذشته به سمت رویکردهای نوین حرکت کنند و به دنبال ارتقا و به‌روزرسانی خود متناسب با شرایط جدید باشند. سازمان‌های خدماتی ورزشی نیازمند بهره‌گیری از رویکردهای نظام‌مند برای مواجهه با انواع خطرات هستند (فرولی، ۲۰۱۵، ۲۵۶). در حالی که در بخش‌های مختلف زندگی شخصی معمولاً مطالعات و جایگزین‌های مناسب دیجیتالی وجود داشته است (کاریلو و همکاران^۲، ۲۰۲۰)، اما همه‌گیری کووید-۱۹ نشان داد که ورزش و سازمان‌های

1. Wylleman

2. Carillo et al

ورزشی از نظر زیرساخت‌های جایگزین دارای خلأها جدی است و در این شرایط فاقد توانایی لازم برای استفاده از جایگزین‌های مناسب و به‌روز است (هاکر و همکاران^۱، ۲۰۲۰). شرایط خاص همه‌گیری ایجاب می‌کند که سیاست‌گذاران نسبت به توسعه رویکردها و جهت‌دهی متناسب برای دنبال کردن ورزش در شرایط موجود اقدام نمایند (دویر و همکاران^۲، ۲۰۲۰). برای ایجاد تغییرات متناسب با شرایط، توجه ویژه به ارتقاء و به‌روزرسانی رویکردها و تجهیزات و منابع باید در دستور کار باشد. تغییر رویکردها در حوزه‌های مختلف ورزش مثل آموزش، بازاریابی، حمایت مالی و مدیریت رویدادها در شرایط همه‌گیری غیرقابل اجتناب است. در زمینه تجهیزات و منابع نیز فدراسیون‌ها ناگزیرند که زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری را متناسب با شرایط دنبال کنند و با توانمندسازی منابع انسانی در راستای سازگاری با شرایط جدید عمل کنند. فدراسیون‌های ورزشی به دلیل محدودیت‌های کرونا، در زمینه آموزش ناگزیر به استفاده از پلتفرم‌های مجازی و دیجیتال هستند. آموزش و یادگیری الکترونیک در بستر تکنولوژی‌های نوین در دوره همه‌گیری کرونا یکی از رویکردهای مقابله‌ای مهم محسوب می‌گردد. ارتقای آموزش و یادگیری الکترونیک در عصر همه‌گیری کرونا نیازمند به‌کارگیری زیرساخت‌های تکنولوژیک مناسب همراه با برنامه‌های مدون است و در این مسیر باید ملاحظات مختلف را مد نظر قرار داد (آدیوین و سویکان^۳، ۲۰۲۰). در شرایط کرونا، فناوری‌های مدیریت ورزشی باید در خط مقدم نوآوری قرار گیرند و در زمینه‌های نوین برای تحقیق و توسعه فعال شوند. به نظر می‌رسد مواجهه با چالش‌های ناشی از همه‌گیری، مستلزم ایجاد تحولات جدی نرم‌افزاری و سخت‌افزاری در ارکان مختلف ورزش کشور و به‌خصوص فدراسیون‌های ورزشی است. متولیان ورزش و به‌طور خاص فدراسیون‌های ورزشی باید بپذیرند که در شرایط بحرانی همه‌گیری، استفاده از رویکردها و راهبردهای گذشته پاسخگو نخواهند بود و به اقتضای شرایط باید تصمیمات و رویکردهای جدیدی اتخاذ گردد.

روابط عمومی و ارتباطات: «روابط عمومی و ارتباطات» آخرین راهبرد مقابله‌ای مستخرج از تحلیل تماتیک برای فدراسیون‌های ورزشی در برابر چالش‌های همه‌گیری کووید-۱۹ بود و شامل سه مضمون فرعی «تقویت روابط با مخاطبان کلیدی»، «تقویت روابط با نهادهای ورزشی» و «تقویت روابط با نهادهای غیرورزشی» است. بدون تردید محدودیت‌های ناشی از رفت و آمدها و فاصله اجتماعی باعث شده است که تعاملات نزدیک و حضوری جای خود را به روابط غیرحضوری دهد و روابط حضوری چه در مقیاس داخلی و چه در مقیاس بین‌المللی کمرنگ‌تر و کم‌اثرتر شده است. اگر چه در دوره همه‌گیری گرایش به ارتباطات دیجیتالی و مجازی تا حدود زیاد گسترش پیدا کرده است، اما به همین نسبت تعاملات و روابط رو در رو و حضوری محدودتر شده‌اند. ورزش یکی از پدیده‌های خاص اجتماعی است که بسیاری از جذابیت‌های آن به تعاملات نزدیک مخاطبان با این پدیده برمی‌گردد. فاصله هواداران با ورزش و محدود شدن تعاملات حضوری آنها در ورزش

1. Hacker et al

2. Dwyer et al

3. Adedoyin & Soykan

با هیچ ابزاری پر نخواهد شد و ارتباطات مجازی نیز در هر سطحی که توسعه پیدا کند نمی‌تواند خلأ ناشی از کاهش ارتباطات در ورزش را مرتفع سازد. شور و هیجان و جذابیت ورزش با ارتباطات رو در رو و نزدیک قابل تجربه است و طبیعتاً با اعمال محدودیت‌ها در این زمینه، روح و هویت ورزش دچار آسیب خواهد شد. ورزش یک پدیده بین‌المللی است که تعاملات و روابط بین‌المللی در جذابیت آن نقش پررنگی دارد. مراودات ورزشی بین کشورهای مختلف در قالب میزبانی رویدادها، میهمانی رویدادها، تورسیم ورزشی، فعالیت‌های مشترک، رویدادهای انسان دوستانه و ... مصداق پیدا می‌کند. با بروز محدودیت‌ها این مراودات نیز کم‌رنگ و کم‌رنگ‌تر خواهد شد. محدود شدن تعاملات در ورزش یک چالش استراتژیک برای فدراسیون‌های ورزشی محسوب می‌شود که هم در شرایط موجود و هم در درازمدت می‌تواند عملکرد فدراسیون‌ها را در سطح ملی و بین‌المللی تحت تأثیر قرار دهد. تقویت روابط عمومی و ارتباطات در سطوح مختلف مرتبط به ورزش یکی از رویکردهای مقابله‌ای مهم در برابر چالش‌های تحمیل شده از طرف همه‌گیری کووید-۱۹ به حوزه عملکرد فدراسیون‌ها بوده است که توجه ویژه به آن می‌تواند بسیاری از تبعات منفی ناشی از همه‌گیری را در حوزه ارتباطات ورزش کاهش دهد. ارتباط نزدیک با مخاطبان اصلی در هر فدراسیون و رصد کردن مشکلات و نیازهای آنها در دوره همه‌گیری و پسا همه‌گیری می‌تواند بسیاری از مشکلات مخاطبان کلیدی مانند ورزشکاران، باشگاه‌ها، مربیان و هواداران را مرتفع سازد. از طرف دیگر برقراری و تقویت روابط با نهادهای ورزشی و غیرورزشی و تلاش برای استفاده از ظرفیت‌های تمامی دستگاه‌ها برای مقابله با چالش‌های ایجاد شده به واسطه همه‌گیری کووید-۱۹ از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

فدراسیون‌های ورزشی همواره با چالش‌های متنوعی روبرو بوده و هستند. در دوره همه‌گیری کووید-۱۹ علاوه بر چالش‌هایی که برای اکثر سازمان‌ها عمومیت دارد، فدراسیون‌های ورزشی به دلیل ماهیت عملکرد، با چالش‌های ویژه‌تری مواجه‌اند. رصد دقیق چالش‌های استراتژیک فدراسیون‌های ورزشی این امکان را فراهم می‌سازد تا مدیران و متولیان مدیریت فدراسیون‌های ورزشی با آمادگی بالاتری در مسیر کاهش تبعات این چالش‌ها گام بردارند. از آن‌جا که در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹ که حوزه‌های عملکردی فدراسیون‌های ورزشی در مقیاس گسترده‌ای تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، تبیین و مطالعه رویکردهای مقابله‌ای در برابر ابعاد مختلف این چالش‌ها می‌تواند شرایط لازم را برای واکنش سریع‌تر و مناسب‌تر در برابر پیامدهای غیرمنتظره این همه‌گیری ایجاد نماید. فدراسیون‌ها می‌توانند با اعمال تغییر و تحولات به‌موقع در ساختار، برنامه‌ها و رویکردها به استقبال تحول‌گرایی در راستای مقابله با این چالش‌ها گام بردارند. با توجه به عدم تجربه بسیاری از چالش‌های ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ و همچنین عدم وجود پژوهش‌های کافی در ادبیات تحقیق، استفاده از تحقیقات کیفی عمیق با تمرکز بر جنبه‌های مختلف مأموریت‌های فدراسیون‌های ورزشی در دوره همه‌گیری کووید-۱۹ توصیه می‌شود. بدون تردید انجام پژوهش‌هایی در راستای پایش دقیق چالش‌ها، و امکان‌سنجی راهبردهای مقابله‌ای در برابر این چالش‌ها می‌تواند از اهمیت بالایی در اصلاح و ارتقای فرایندها

در مدیریت فدراسیون‌های ورزشی برخوردار باشد. توجه به یافته‌های این پژوهش در حوزه پژوهش و اجرا می‌تواند به عنوان روزه‌ای برای ایجاد تحوّل در مقابله با چالش‌های برخاسته از همه‌گیری کووید-۱۹ در عرصه ورزش کشور محسوب شود. با توجه به این که این مطالعه از اولین پژوهش‌های این حوزه محسوب می‌شود، پرداختن به چالش‌ها و راهبردهای خاص هر یک از فدراسیون‌ها متناسب با ماهیت عملکرد و مأموریت آنها، می‌تواند موضوع قابل توجهی برای تحقیقات آینده باشد.

تقدیر و تشکر

این اثر پژوهشی برگرفته از رساله مقطع دکتری نویسنده چهارم مقاله در دانشگاه علامه طباطبائی می‌باشد و بدین وسیله از همراهی همکاران پژوهش که در به ثمر رسیدن این مطالعه کمال همکاری را داشتند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نمایم.

منابع

1. Adedoyin, O. B., & Soykan, E. (2020). Covid-19 pandemic and online learning: the challenges and opportunities. *Interactive Learning Environments*, 29(2): 1-13.
2. Agha Zadeh, A., Ranjbari, S., Najaf Zadeh, F. (2020). Investigating the Factors Affecting the Synchronization of Iran's Sports Industry with the Prevalence of Covid-19 Virus. *Sport Management Studies*, 12(62): 17-34. (Persian).
3. Alaydi, S., Buck, T., & Tang, Y. K. (2021). Strategic responses to extreme institutional challenges: An MNE case study in the Palestinian mobile phone sector. *International Business Review*, 30(3): 101806.
4. Becker-McNabola, T. (2018). An Exploratory Study of the Barriers and Enablers That Influence the Career Advancement of Women to Leadership Roles in Fintech. Doctoral dissertation, Dublin, National College of Ireland: 28-45.
5. Boyatzis, R. (1998). *Transforming Qualitative Information: Thematic analysis and code development*. Thousand Oaks: Sage publications.
6. Brakhas, H., Boroumand, M., dastoom, S., bozorgpour, B. (2020). Business Management in Crisis Period: Factors, Challenges and Strategies (Study of the sports industry in record conditions caused by Coronavirus). *Sport Management Studies*. (In press). (Persian).
7. Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3: 77-101.
8. Byers, T., Gormley, K. L., Winand, M., Anagnostopoulos, C., Richard, R., & Digennaro, S. (2021). COVID-19 impacts on sport governance and management: a global, critical realist perspective. *Managing Sport and Leisure*, 9: 1-9.
9. Carillo, K., Cachat-Rosset, G., Marsan, J., Saba, T., & Klarsfeld, A. (2020). Adjusting to epidemic-induced tele-work: Empirical insights from teleworkers in France. *European Journal of Information Systems*, 25(1): 1-20.
10. Csati, L. (2020). The incentive (in) compatibility of group-based qualification systems. *International Journal of General Systems*, 49(4): 374-399.

11. Da i , D.R., To i , M.Z., & Deleti , V. (2020). The impact of the COVID-19 pandemic on the advertising and sponsorship industry in sport. *Bizinfo (Blace)*, 11(2) : 105-116.
12. Dwyer, M. J., Pasini, M., De Dominicis, S., & Righi, E. (2020). Physical activity : Benefits and challenges during the COVID 19 pandemic. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 30(7) : 1291.
13. Eidi, H., Ramezaninejad, R., Yousefi, B., Asgari, B. (2014). The Analysis of Effectiveness Patterns in Sport Federations According to Competing Value Framework (CVF). *Journal of Sport Management*, 6(2) : 361-380. (Persian).
14. Frawley, S. (2015). Organizational power and the management of a mega-event : The case of Sydney 2000. *Event Management*, 19(2) : 247-260.
15. Golafshani, N. (2003). Understanding reliability and validity in qualitative research. *The qualitative report*, 8(4) : 597-607.
16. Hacker, J., Vom Brocke, J., Handali, J., Otto, M., & Schneider, J. (2020). Virtually in this together-how web-conferencing systems enabled a new virtual togetherness during the COVID-19. *European Journal of Information Systems*, 25(1) : 1-22.
17. H kansson, A., Moesch, K., J nsson, C., & Kentt , G. (2021). Potentially Prolonged Psychological Distress from Postponed Olympic and Paralympic Games during COVID-19—Career Uncertainty in Elite Athletes. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(1) : 2.
18. Horky, T. (2020). No sports, no spectators-No media, no money? The importance of spectators and broadcasting for professional sports during COVID-19. *Soccer & Society*, 22(1) : 1-7.
19. Keshavarz, M., Hamidi, M., Goudarzi, M., Alidoust Ghahfarrokhi, E. (2014). The comparison of pathological components of organizational performance in successful and unsuccessful sports federations based. *Journal of Sport Management*, 6(3) : 381-398. (Persian)
20. Leung, T., Sharma, P., Adithiyankul, P. and Hosie, P. (2020). Gender equity and public health outcomes : the covid-19 experience. *Journal of Business Research*, 116 : 193-198.
21. Ludvigsen, J. A. L., & Hayton, J. W. (2020). Toward COVID-19 secure events: Considerations for organizing the safe resumption of major sporting events. *Managing Sport and Leisure*, 27 : 1-11.
22. Mann, R. H., Clift, B. C., Boykoff, J., & Bekker, S. (2020). Athletes as community; athletes in community : covid-19, sporting mega-events and athlete health protection. *British Journal of Sports Medicine*, 54(18) : 1071-1072.
23. Newbold, S. C., Finnoff, D., Thunstr m, L., Ashworth, M., & Shogren, J. F. (2020). Effects of physical distancing to control COVID-19 on public health, the economy, and the environment. *Environmental and Resource Economics*, 76(4) : 705-729.
24. Norouzi Seyed Hossini, R. (2020). Understanding Lived Experience of Iranian Professional Athletes from COVID-19 Pandemic (A Phenomenological Approach). *Sport Management Studies*, 12(61) : 217-240. (Persian).
25. Ratten, V. (2020). Coronavirus disease (COVID-19) and sport entrepreneurship. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 26 : 1379-1388.
26. Safania, A., Barahmand, R. (2020). Assessing the effects of corona virus in the sports industry. *Educational Psychology*, 16(55) : 123-135.
27. Samuel, R. D., Tenenbaum, G., & Bar-Mecher, H. G. (2016). The Olympic Games as a career change-

- event : Israeli athletes' and coaches' perceptions of London 2012. *Psychology of sport and exercise*, 24 : 38-47.
28. Samuel, R. D., Tenenbaum, G., & Galily, Y. (2020). The 2020 coronavirus pandemic as a change-event in sport performers' careers : Conceptual and applied practice considerations. *Frontiers in Psychology*, 11 : 567966.
29. Stambulova, N. B., Schinke, R. J., Lavalley, D., & Wylleman, P. (2020). The COVID-19 pandemic and Olympic/Paralympic athletes' developmental challenges and possibilities in times of a global crisis-transition. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 19 : 1-10.
30. Timpka, T. (2020). Sport in the tracks and fields of the corona virus : Critical issues during the exit from lockdown. *Journal of science and medicine in sport*, 23(7) : 634.
31. Toresdahl, B. G., & Asif, I. M. (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19) : considerations for the competitive athlete. *Sports health*, 12(3), 221-224.
32. Westmattelmann, D., Grotenhermen, J. G., Sprenger, M., & Schewe, G. (2020). The show must go on-virtualisation of sport events during the COVID-19 pandemic. *European Journal of Information Systems*, 21 : 1-18.
33. Wylleman, P. (2019). An organizational perspective on applied sport psychology in elite sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 42 : 89-99.

ارجاع‌دهی

شهلائی باقری، جواد؛ شعبانی بهار، غلامرضا؛ غفوری، فرزاد؛ مظلومی سوینی، فرزانه. (۱۴۰۰). پایش راهبردهای مقابله‌ای جهت تعدیل چالش‌های استراتژیک ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ در فدراسیون‌های ورزشی. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۵) : ۱۷-۴۲

شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2021.10570.2103

Shahlaei Bagheri, J; Shabani bahar, G; Ghafouri, F; Mazloomi Soveini, F. (2022) Monitoring the Coping Strategies to Address the Strategic Challenges Posed by COVID-19 Pandemic in Sport Federations. *Research on Educational Sport*, 9(25): 17-42 (Persian)

DOI :10.22089/RES.2021.10570.2103

Research Paper

Civil liability of Sports Clubs During the Covid 19 Virus Pandemic

F. Naderian¹, A. Khatibi², S. Heydari nejad³

1. PhD Student of Sport Management, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran
2. Assistant Professor of Sport Management, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran (Corresponding Author)
3. Professor of Sport Management, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran

Received: 2021/04/27

Accepted: 2021/08/15

Abstract

Civil liability is one of the important legal issues that in addition to the injured party and the person causing the damage, also has a special function and importance from the society's point of view. The aim of this study was to investigate the civil liability of sports clubs during the Covid 19 virus epidemic. This research was conducted qualitatively using content analysis method. The statistical population of the study were Law and sports law experts, sports management professor's familiar with sports law topics, Official experts of the judiciary in sports incidents, and coaches and club officials. Sampling was done purposefully and theoretically. The data collection tool was an in-depth semi-structured interview. In this research, the researcher reached theoretical saturation after 9 interviews, but 3 more interviews were conducted to increase the reliability. MAXQDA software version 10 was used for data analysis. The findings indicated that the civil liability of sports clubs during the covid 19 virus epidemic included adherence to safety and health requirements and deterrent measures, which worked well in the first two cases, but in relation to preventive action, no specific activity has been performed. Given the findings of the research and the fact that not taking preventive activities can have legal consequences for clubs, provide the necessary knowledge and training in this area and the responsibilities that may be for coaches and club officials, seems necessary to create.

Key words: Civil liability, Covid 19 virus, Sports clubs

---

1. Email: Naderianfatemeh@yahoo.com

2. Email: A-Khatibi@scu.ac.ir

3. Email: Heydari_S@Scu.ac.ir

Extended Abstract

Background and purpose

Civil liability of sports clubs as one of the legal entities the subject of sports law is a very important issue that despite its great importance, no significant studies have been conducted in this field. Civil liability is divided into contractual and non-contractual. Contractual liability is in cases where there is between two or more contractors and the other party is harmed. Non-contractual civil liability is also liability for breach of a duty prescribed by law (1). It seems that the civil liability of the clubs is mostly non-contractual. Because there is no contract between the clubs and its officials with the clients to compensate in case of damage to the clients of the club. Recently, the widespread spread of the coronavirus in worldwide has doubled these responsibilities. Therefore, the aim of this study was to investigate the civil liability of sports clubs during the Covid 19 virus epidemic.

Materials and Methods

The present study is applied in terms of purpose, which was conducted qualitatively and using in-depth and semi-structured interviews with experts. Content analysis method was used to analyze the data. Content analysis is a process for analyzing qualitative data and allows the researcher to search for and interpret the explicit and implicit contents of the data (2). Research participants included sports law experts, sports management professor's familiar with sports law, official experts in sports events justice, managers, officials and coaches of sports clubs, which were selected purposefully and theoretically. The data collection tool was a semi-structured interview. It was coded and recorded immediately after each interview. In this study, the researcher reached theoretical saturation after nine interviews, but to increase the reliability, three more interviews were conducted and analyzed. Max QDA version 10 software was used to encode the data. This research, which is formed using content analysis method, includes the following steps: first step: familiarising yourself with your data, second step: generating initial codes, third step: searching for themes, fourth step: reviewing themes and fifth step: defining and naming themes (3).

Results

The aim of this study was to investigate the actions of sports clubs to reduce civil liability due to the outbreak of coronavirus. According to the results of the interviews, the civil liability of sports clubs during the outbreak of Covid 19 includes : the obligation to observe

safety tips, the obligation to observe health tips and preventive measures. In contrast, the measures taken by sports clubs to reduce responsibility during this period have included: changes in the way of doing work, more attention to health points, social distancing and the use of new methods. Figure 1 shows the conceptual model of the research based on the output of Max QDA software.

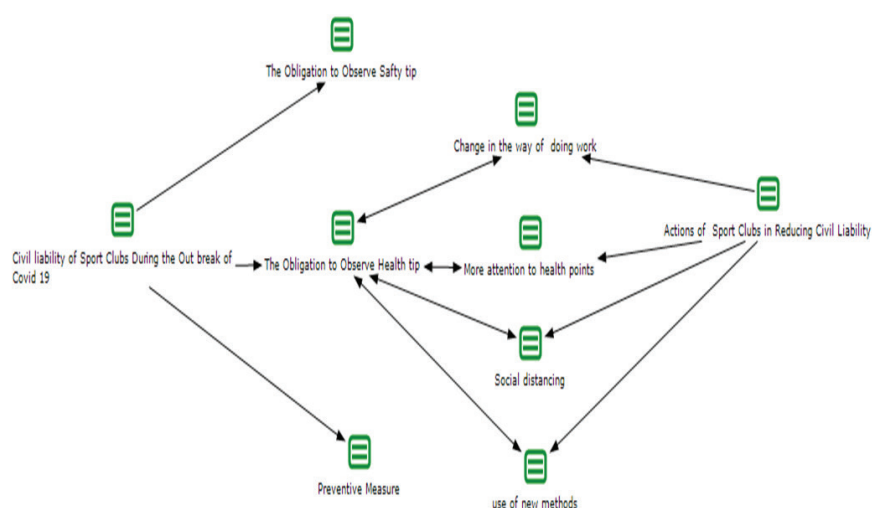

Figure 1- The conceptual model of the research based on the output of Max QDA software

Discussion

Reflecting on the actions taken by sports clubs, it can be seen that due to the need to pay close attention to health tips in this period, all actions taken by clubs in this period have been to observe health tips. But the point that is less considered by the coaches and officials of the club is to prevent people from entering the clubs with sick or suspicious symptoms. In the meantime, the role of individuals, especially public places officials such as sports clubs, in preventing the spread of the Covid 19 virus is very significant, so that in addition to Observance of personal hygiene and the health of the club environment, they must take all necessary measures to prevent the contamination of athletes, Otherwise, they have a responsibility and will be obliged to compensate the damage caused to individuals. Therefore, it is recommended that the General Departments of Sports and Youth at the

provincial level officially notify to sports clubs about the rules and regulations related to civil liability and have closely monitor to implementation of health protocols in sports clubs.

References

- 1-Eshaghi, H. Zeynali, H. Hoseni, SM. (2019). Criminal and civil liability of carriers of the corona virus, Proceedings Monthly. 138 :10-17. (Persian).
- 2- Boyatzis, R. E. (1998), Transforming qualitative information: thematic analysis and 2-code development, Sage.
- 3-Braun, V. & Clarke, V. (2006). "Using thematic analysis in psychology". Qualitative Research in Psychology.3 (2): 77-101.

مسئولیت مدنی باشگاه های ورزشی در زمان همه گیری ویروس کووید ۱۹

فاطمه نادریان^۱، امین خطیبی^۲، صدیقه حیدری نژاد^۳

۱. دانشجوی دکترای مدیریت ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

۲. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران (نویسنده مسئول)

۳. استاد مدیریت ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۰۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۲۴

چکیده

مسئولیت مدنی از مباحث مهم حقوقی است که علاوه بر فرد زیان دیده و فرد واردکننده زیان، از نظر جامعه نیز کارکرد و اهمیت خاص دارد. هدف از انجام پژوهش حاضر بررسی مسئولیت مدنی باشگاه های ورزشی در زمان همه گیری ویروس کووید ۱۹ بود. این پژوهش به روش کیفی و با استفاده از روش تحلیل مضمون انجام شد. جامعه آماری پژوهش خبرگان حقوق و حقوق ورزشی، اساتید مدیریت ورزشی و آشنا با مباحث حقوق ورزش، کارشناسان رسمی دادگستری در حوادث ورزشی و مربیان و مسئولان باشگاه ها بودند. نمونه گیری به صورت هدفمند و به روش نظری انجام شد. ابزار گردآوری داده ها مصاحبه عمیق نیمه ساختاریافته بود. در این پژوهش محقق پس از نه مصاحبه به اشباع نظری رسید. اما برای افزایش ضریب اطمینان سه مصاحبه دیگر انجام شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار مکس کیو دی آ نسخه ۱۰ استفاده گردید. یافته ها حاکی از این بود که مسئولیت مدنی باشگاه های ورزشی در دوران شیوع ویروس کووید ۱۹ شامل الزام به رعایت نکات ایمنی، الزام به رعایت نکات بهداشتی و اقدامات بازدارنده است که در دو مورد اول باشگاه ها به خوبی عمل کرده اند؛ اما در ارتباط با اقدامات بازدارنده فعالیت خاصی صورت نگرفته است. با توجه به یافته های تحقیق و اینکه عدم انجام فعالیت های بازدارنده می تواند پیامدهای قانونی برای باشگاه ها به همراه داشته باشد، ارائه آگاهی و آموزش های لازم در این زمینه و مسئولیت هایی که ممکن است برای مربیان و مسئولان باشگاه ها ایجاد شود، ضروری به نظر می رسد.

کلید واژه ها: مسئولیت مدنی، ویروس کووید ۱۹، باشگاه های ورزشی

1. Email: Naderianfatemeh@yahoo.com

2. Email: A-Khatibi@scu.ac.ir

3. Email: Heydari_S@Scu.ac.ir

مقدمه

رشد چشم‌گیر علاقه‌مندان به ورزش و مشارکت کنندگان در فعالیت‌های ورزشی علی‌رغم مزایای فراوان آن، باعث بروز مسائل و معضلات جدیدی در این عرصه شده است. یکی از مسائل مهمی که در سال‌های اخیر بسیار نیازمند به توجه بوده انواع مسئولیت‌های فعالان در عرصه‌های ورزشی به ویژه مسئولیت مدنی آنان بوده است. مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی به عنوان یکی از شخصیت‌های حقوقی موضوع حقوق ورزش مبحثی بسیار حائز اهمیت است که علی‌رغم اهمیت فراوان آن، مطالعات در خور توجهی در این زمینه صورت نگرفته است. منظور از مسئولیت مدنی رفتاری است که شخص مرتکب می‌شود و هر لطمه و زیانی را به دیگران وارد می‌آورد و به موجب آن، مسئولیت جبران این خسارت را پیدا می‌کند (جلیلیان و رومیانی، ۲۰۱۸، ۲۵۲). در قانون، مسئولیت مدنی تعریف نشده است (مافی و حسینی مقدم، ۲۰۱۴، ۸۴)، اما در ماده ۱ قانون مسئولیت مدنی بیان شده که هر کس بدون مجوز قانونی عمداً یا در نتیجه بی احتیاطی به جان یا سلامتی یا مال یا آزادی یا حیثیت یا شهرت تجارتي یا هر حق دیگر که به موجب قانون برای افراد ایجاد گردیده لطمه وارد نماید که موجب ضرر مادی یا معنوی دیگری شود مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود خواهد بود. بنابراین می‌توان گفت که لزوم جبران خسارت وارده به دیگری به حکم قانون توسط عامل ورود ضرر، مسئولیت مدنی نام دارد (اسحاقی و همکاران، ۲۰۱۹، ۱۱). مسئولیت مدنی را به قراردادی و غیر قراردادی تقسیم می‌کنند. مسئولیت قراردادی در مواردی است که بین دو یا چند شخص قراردادی وجود داشته باشد و به طرف مقابل خسارتی وارد آید. برخی از علمای علم حقوق عقیده دارند مسئولیت قراردادی مسئولیت متعهد در عقد است که یا تعهد خود را انجام نمی‌دهد و یا آن را مطابق با قراردادی که منعقد نموده است به پایان نمی‌رساند. به بیان دیگر، در مسئولیت مدنی قراردادی، متعهد تعهد ناشی از عقد را به جا نمی‌آورد؛ خواه در انجام ندادن تعهد تعدد داشته و خواه عدم انجام به واسطه مسامحه متعهد باشد (جعفری لنگرودی، ۱۹۹۳، ۶۶). برای تحقق این نوع مسئولیت مدنی سه شرط وجود دارد: وجود قرارداد، نقض قرارداد و ورود ضرر در اثر نقض قرارداد (هاشمی، ۲۰۱۳). به نقل از اسحاقی و همکاران، ۲۰۱۹، ۱۲). مسئولیت مدنی غیر قراردادی هم مسئولیت ناشی از نقض تکلیفی است که قانون آن را مقرر کرده باشد. در صورت نقض این تکالیف خسارت وارده به زیان دیده از طریق اقامه دعوی برای مطالبه خسارت قابل جبران است. برای تحقق این نوع مسئولیت وجود ۴ شرط ضروری است: ارتکاب عمل، ورود ضرر، رابطه علیت بین عمل زیانبار و ورود ضرر و احراز تقصیر مرتکب (آقایی نیا، ۲۰۱۰، ۲۳). به نظر می‌رسد مسئولیت مدنی باشگاه‌ها غالباً از نوع غیر قراردادی باشد. چرا که هیچ قراردادی میان باشگاه و مسئولان آن با مراجعه کنندگان و استفاده کنندگان از وسایل و تجهیزات و محیط باشگاه مبنی بر جبران خسارت در صورت ورود ضرر به مراجعه کنندگان به باشگاه وجود ندارد. بنابراین برای تحقق مسئولیت غیر قراردادی در این مورد باید فعل زیانبار، ورود ضرر، رابطه علیت بین عمل زیانبار و ورود ضرر و تقصیر مرتکب احراز شود؛ چرا که برای احراز مسئولیت مدنی باید اثبات شود که بین ضرر و فعل ناروای زیانبار رابطه سببیت

وجود دارد؛ یعنی ضرر از آن فعل یا ترک فعل ناشی شده باشد (اسحاقی و همکاران، ۲۰۱۹، ۱۲).

در کنار مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی، مسئولیت مدنی مدیران، سرپرستان و مسئولان این اماکن ورزشی هم مطرح می‌شود. مدیران و مسئولان باشگاه‌ها مسئولیت اداره فعالیت‌های ورزشی و غیرورزشی مرتبط را بر عهده دارند و موظف هستند بدون دخالت در امور فنی ورزش‌ها، ایمنی همه کسانی را که در باشگاه حاضر می‌شوند اعم از ورزشکار، مربی، کارکنان و حتی همسایگان مجاور را در چارچوب وظایف خود تأمین نمایند. چرا که به استناد اصول کلی حقوقی اگر خسارت وارده به اشخاص یا اموال ناشی از تقصیر آنها باشد، شخصاً و نه به عنوان مسئول باشگاه در مقابل آن اشخاص دارای مسئولیت مدنی خواهند بود (آقایی نیا، ۲۰۱۰، ۹۷).

اخیراً شیوع گسترده ویروس کرونا در سرتاسر جهان باعث شده تا این مسئولیت‌ها دو چندان شود. ویروس جدید کرونا اولین بار در شهر ووهان^۱ چین و در دسامبر ۲۰۱۹ بعد از این که مردم به علت نامعلومی دچار التهاب ریه شدند و واکنش‌ها و سایر روش‌های درمانی موجود مؤثر واقع نشد شناسایی شد (شیروانی و رستم خانی، ۲۰۲۰، ۱۶۳). با افزایش سریع شمار مبتلایان در این کشور و بعد از آن که شمار قربانیان از هزار تن عبور کرد، سازمان بهداشت جهانی^۲ نام رسمی کووید ۱۹ را برای این ویروس انتخاب کرد (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۲۰). فرامرزی بودن این ویروس از یک سو، کشنده بودن و قابلیت سریع انتقال آن به دیگران از سوی دیگر باعث تعطیلی مراکز عمومی، اماکن ورزشی و به تعویق افتادن رویدادهای مهم از جمله سطوح مختلف مسابقات ورزشی در نقاط مختلف جهان و حتی المپیک ۲۰۲۰ شد، تا جایی که سازمان بهداشت جهانی و وزارت بهداشت کشورهای با نرخ بالای ابتلا مردم را ملزم به قرنطینه خانگی برای مدت‌ها کردند. مطالعات متعددی نیز در ارتباط با ورزش و ویروس کووید ۱۹ صورت پذیرفته است که نتایج برخی از آنها حاکی از این است که جلوگیری از گسترش ویروس تنها با رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و انجام پروتکل‌های بهداشتی امکان‌پذیر است و در انجام فعالیت‌های ورزشی بهتر است از نوآوری استفاده شود (برت^۴ و همکاران، ۲۰۲۰، ۱۱) و با شکل‌گیری قرنطینه خانگی خانه محیط اصلی برای انجام فعالیت‌های ورزشی است (حمامی و همکاران، ۲۰۲۰، ۱۶).

دو مورد اول تأیید کووید ۱۹ در ایران به طور رسمی در ۱۹ فوریه ۲۰۲۰ توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گزارش شد و از آن زمان به طور رسمی مجموع افراد مبتلا، موارد جدید ابتلا و مرگ و میرها و همچنین موارد بهبود یافته‌ها به صورت روزانه توسط این وزارتخانه در کنفرانس‌های مطبوعاتی اعلام می‌شود (پور ملک و همکاران، ۲۰۲۱، ۱). گزارش‌ها نشان داده که درصد مرگ و میر ناشی از این ویروس ۳-۲ درصد مبتلایان است (ورتیم و همکاران^۵، ۲۰۱۳، ۷۰۴۲؛ قطبی و همکاران، ۲۰۲۰، ۱۸۲). وزارت بهداشت، درمان و آموزش

1. Wuhan

2. World Health Organization

3. Covid-19

4. Brett

5. Wertheim & et

پزشکی نیر به طور مکرر در آموزش‌های مختلف پیامکی و تلویزیونی اعلام کرده که کسانی که علائم ابتلا به کرونا دارند خود را در خانه قرنطینه کنند و از حضور در محل کار و سایر مکان‌های عمومی خودداری کنند که یکی از این مکان‌ها، باشگاه‌های ورزشی و سالن‌های بدنسازی است. اگرچه ورزش کردن در دوران شیوع ویروس کرونا برای افراد سالم بی خطر است و نمی‌توان از فواید انجام ورزش روزانه برای سلامتی غافل شد، اما باید اقدامات مراقبتی را برای کاهش خطر ابتلاء به عفونت انجام داد. چرا که انتقال ویروس از طریق ذرات معلق در هوا، تماس مستقیم با فرد آلوده و همچنین از طریق عطسه و سرفه امکان‌پذیر است و همچنین ممکن است افراد آلوده قبل از بروز علائم مبتلا شده باشند، بنابراین رعایت پروتکل‌های بهداشتی بسیار حائز اهمیت است و تجهیزات ورزشی و سالن‌های بدن سازی حتما قبل از استفاده باید ضدعفونی شوند و پروتکل‌های بهداشتی مصوب به طور کامل و با تمام جزئیات اجرا شوند. چرا که با توجه به عمومی بودن وسایل و تجهیزات ورزشی در سالن‌های ورزشی و امکان استفاده تمام مراجع کنندگان از آنها، عدم رعایت پروتکل‌های بهداشتی ممکن است با توجه به قابلیت بسیار بالای انتقال این ویروس باعث سرایت به دیگران گردد و بدین نحو موجب بروز مسئولیت مدنی برای باشگاه‌ها و چه بسا منجر به مسئولیت مدنی و حتی مسئولیت کیفری برای مسئولان باشگاه‌ها و همچنین ورزشکاران شود.

در ارتباط با خساراتی که ممکن است از بیماری‌های واگیردار نشأت بگیرد نیز قانونی تحت عنوان قانون طرز جلوگیری از بیماری‌های آمیزشی و بیماری‌های واگیردار در ۱۱ خرداد ۱۳۲۰ به تصویب رسیده است. از آنجایی که پس از آن قانون جدید دیگری در این زمینه به تصویب نرسیده که جایگزین آن شود، بنابراین همچنان مجری و معتبر است و بر همین اساس می‌تواند مورد استناد مراجع ذی صلاح واقع شود. با توجه به وجود عنوان کلی بیماری‌های واگیردار در این قانون، در شرایط فعلی و در زمان همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ نیز این قانون قابلیت اجرا داشته و شامل هر گونه مورد جدید نیز می‌شود. فصل اول این قانون مربوط به بیماری‌های آمیزشی و فصل دوم مربوط به بیماری‌های واگیردار است. در فصل دوم و ماده ۲۲ این قانون بیان شده است که اشخاصی که مانع اجرای مقررات بهداشتی می‌شوند یا در اثر غفلت باعث انتشار یکی از بیماری‌های واگیر می‌شوند به حبس تأدیبی و پرداخت جزای نقدی محکوم می‌شوند. بنابراین با توجه به این ماده می‌توان دریافت عدم رعایت پروتکل‌های بهداشتی و سهل‌انگاری در این زمینه و انتقال ویروس کووید ۱۹ به دیگران می‌تواند علاوه بر مسئولیت مدنی برای جبران خسارت از زیان دیده، مسئولیت کیفری نیز به همراه داشته باشد و چه بسا در صورت فوت فرد در اثر انتقال این ویروس به وی به دلیل عدم رعایت پروتکل‌های بهداشتی از سوی فرد، مطالبه دیه از سوی اولیاء دم و ورثه متوفی نیز در مراجع قضایی مطرح شود. بنابراین رعایت پروتکل‌های بهداشتی نه تنها از سوی اشخاص حقیقی ضرورت دارد، بلکه اشخاص حقوقی نیز ملزم به رعایت پروتکل‌های بهداشتی هستند و مسئولیت این کار بر عهده نمایندگان آنها است و یکی از این اشخاص حقوقی باشگاه‌های ورزشی هستند. در ارتباط با مسئولیت مدنی اشخاص حقوقی این اشخاص می‌توانند مسئول عمل کارکنان و

کارگران خویش باشند و این مسئولیت در حقوق ایران در ماده ۱۲ قانون مسئولیت مدنی پیش بینی شده است. علاوه بر این استفاده از کلمه "اشخاص" به جای "افراد یا انسان" در ابتدای ماده ۱ قانون مسئولیت مدنی که اشاره بر مسئولیت مبتنی بر تقصیر دارد نیز نشانگر این است که اشخاص حقوقی نیز می‌توانند از باب تقصیر مسئول شناخته شوند. مسئولیت اشخاص حقوقی را از یک جهت می‌توان مسئولیت شخصی و از طرف دیگر مسئولیت ناشی از فعل غیر دانست. اگر ماهیت آن نوعی مسئولیت مدنی ناشی از فعل غیر باشد گروهی از حقوق‌دانان آن را قسمتی از مسئولیت متبوع ناشی از عمل تابع می‌دانند که در حقوق ایران مشمول ماده ۱۲ قانون مسئولیت مدنی خواهد بود. یعنی همان‌گونه که کارفرما مسئول عمل کارگر است، شخص حقوقی نیز به عنوان متبوع مسئول عمل مدیران خود به عنوان تابع خواهد بود. علاوه بر این اشخاص حقوقی می‌توانند مسئول خطاها و تقصیرات ارگان اداره کننده خود باشند، چنان‌که خودشان آن خطاها و تقصیرات را مرتکب شده‌اند. در گذشته مسئولیت مدنی و کیفری بر مدیران اشخاص حقوقی بار می‌شد اما امروزه دکتربین حقوقی به این سمت حرکت کرده است تا اشخاص حقوقی را مسئول خسارت ناشی از افعال ارگان اداره کننده بدانند. از نظر تحلیلی اگر چه این نوع مسئولیت بسیار شبیه به مسئولیت کارفرما ناشی از عمل کارگر است و برخی نیز معتقدند که همان مسئولیت و از نوع مسئولیت مدنی متبوع ناشی از عمل تابع است، اما به نظر عده‌ای دیگر این نوع مسئولیت نوع دیگری از مسئولیت ناشی از فعل غیر است که با مسئولیت تبعیتی تفاوت دارد که بحث در مورد تفاوت آنها از حیطه موضوع پژوهش حاضر خارج است (بیزدانیان، ۲۰۱۴، ۶۳۵). مصداق این نوع مسئولیت در ورزش، مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی در قبال اقدامات مدیران و مربیان خود و یا مسئولیت مدنی ادارات کل ورزش و جوانان در قبال اقدامات باشگاه‌های ورزشی به عنوان زیر مجموعه‌های این اداره و یا به عنوان مجموعه‌هایی که ادارات ورزش و جوانان وظیفه نظارت بر آنها را دارند، است. مسئولیت مدنی بر اساس ماده ۱ قانون مسئولیت مدنی، اصولاً ناشی از تقصیر و بی‌مبالاتی است و این استدلال که مسئولیت بر مبنای تقصیر ایجاد می‌شود را حقوق ورزشی ایران پذیرفته است (یوسفی صادقلو و نصیر، ۲۰۱۸، ۱۳۸). باشگاه‌های ورزشی نیز می‌توانند در صورت تقصیر دارای مسئولیت مدنی شناخته شوند و یکی از شرایطی که ممکن است برای آنها ایجاد مسئولیت نماید شرایط فعلی پاندمی کووید ۱۹ است. باشگاه‌ها یا دولتی هستند (تحت مالکیت ادارات کل ورزش و جوانان در هر استان) و یا تحت نظارت این ادارات هستند. بنابراین در شرایط فعلی در کنار مسئولیت مدنی فرد مبتلا به ویروس کرونا، مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی نیز در این زمینه قابل طرح است. چرا که باشگاه‌ها از اشخاص حقوقی موضوع حقوق ورزش هستند که اگر باعث ورود ضرر به دیگری شوند دارای مسئولیت خواهند بود و از باب مسئولیت مدنی تفاوتی بین شخص حقیقی و حقوقی نیست. با وجود اهمیت موضوع تحقیقات انجام شده در زمینه مسئولیت مدنی اشخاص حقوقی محدود است و تحقیقی که به بررسی مسئولیت مدنی اشخاص حقوقی در ورزش پرداخته باشد، یافت نشد. از سوی دیگر شیوع همه‌گیری کووید ۱۹ ممکن است مسئولیت‌های زیادی را برای باشگاه‌های ورزشی ایجاد کند، لذا این تحقیق به دنبال پاسخگویی

به این سؤال است که مسئولیت‌های مدنی باشگاه‌های ورزشی در زمان شیوع ویروس کووید ۱۹ چیست و باشگاه‌های ورزشی برای کاهش مسئولیت مدنی خود در این زمینه چه اقداماتی انجام داده‌اند. محقق امیدوار است نتایج این تحقیق مورد استفاده مسئولین وزارت ورزش و جوانان، مدیران باشگاه‌ها و افراد مراجعه کننده به باشگاه‌ها قرار گیرد و با افزایش آگاهی افراد در ارتباط با مسئولیت مدنی از طرح دعوی‌های حقوقی در دادگاه‌ها و بروز مشکلات در این زمینه پیشگیری نماید.

روش شناسی پژوهش

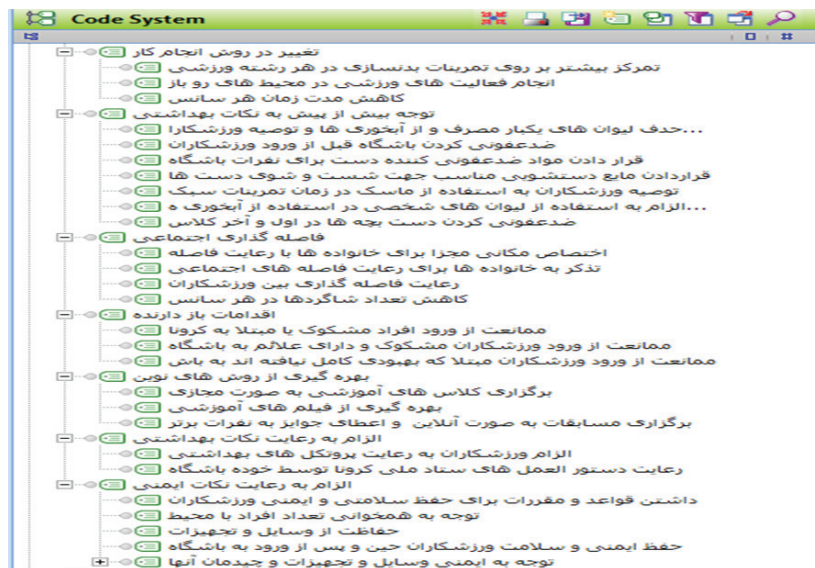
تحقیق حاضر به لحاظ هدف کاربری است که به روش کیفی و با استفاده از مصاحبه‌های عمیق و نیمه ساختاریافته با خبرگان انجام شد. برای تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مضمون استفاده شد. تحلیل مضمون، فرآیندی برای تحلیل داده‌های کیفی به شمار می‌رود و به پژوهشگر اجازه می‌دهد تا مضامین آشکار و پنهان داده‌ها را جست‌وجو و آنها را تفسیر نماید (بویاتزیس^۱، ۱۹۹۸). این پژوهش در دو بخش انجام شد. در بخش اول مسئولیت مدنی باشگاه‌های بدنسازی، ورزش‌های رزمی و ژیمناستیک بررسی شد و در بخش دوم به بررسی اقدامات عملی صورت گرفته از سوی باشگاه‌ها پرداخته شد.

مشارکت کنندگان پژوهش در بخش اول شامل خبرگان حقوق و حقوق ورزشی، اساتید مدیریت ورزشی و آشنا به حقوق ورزش، کارشناسان رسمی دادگستری در حوادث ورزشی و در بخش دوم شامل مدیران، مسئولان و مربیان باشگاه‌های ورزشی بودند که به صورت هدفمند و به روش نظری انتخاب شدند. این پژوهش دارای ۲ سؤال اصلی بود: ۱. مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی در دوران شیوع کووید ۱۹ چیست، که این سؤال از هر دو گروه مشارکت کنندگان پرسیده شد. ۲. باشگاه‌های ورزشی در دوران شیوع کووید ۱۹ برای کاهش مسئولیت مدنی چه اقداماتی انجام داده اند، که این سؤال از مدیران، مسئولان و مربیان باشگاه‌های ورزشی پرسیده شد. ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه ساختاریافته بود. بلافاصله پس از پایان هر مصاحبه کدگذاری‌های آن انجام و ثبت می‌شد. در این تحقیق محقق پس از انجام نه مصاحبه به اشباع نظری رسید اما برای افزایش ضریب اطمینان سه مصاحبه دیگر نیز انجام و تجزیه و تحلیل شد. برای کدگذاری داده‌ها از نرم افزار مکس کیو دی آ نسخه ۱۰ استفاده شد. نرم افزار مکس کیو دی آ برای کدگذاری داده‌های کیفی استفاده می‌شود و این امکان را فراهم می‌کند تا محققان به صورت هم‌زمان کدها، قطعات کدگذاری شده و مصاحبه‌ها را در اختیار داشته باشند. پس از وارد کردن متن مصاحبه‌ها در نرم افزار می‌توان کدگذاری‌های مورد نظر را درون نرم افزار انجام داد. شکل ۱ نمایی از کدگذاری مصاحبه‌ها با استفاده از این نرم افزار را نشان می‌دهد.

1- Boyatzis

2. MAXQDA

شکل ۱ - کدگذاری مصاحبه ها با استفاده از نرم افزار مکس کیو دی آ

ساختار این پژوهش که با استفاده از روش تحلیل مضمون شکل گرفته است به صورت شکل ۲ نمایش داده می شود:

شکل ۲- مراحل پژوهش به روش تحلیل مضمون (براون و کلارک^۱، ۲۰۰۶)

1. Braun & Clarke

یافته‌های پژوهش

این پژوهش با هدف بررسی اقدامات باشگاه‌های ورزشی برای کاهش مسئولیت مدنی ناشی از شیوع ویروس کرونا انجام شده است. مشارکت کنندگان در این پژوهش به شرح جدول زیر است:

جدول ۱- مشارکت کنندگان پژوهش

سمت	تعداد	تحصیلات
متخصصان حقوق	۳	دکتری تخصصی
اساتید مدیریت ورزشی، آشنا به حقوق ورزش	۳	دکتری تخصصی
کارشناسان رسمی دادگستری در ورزشی	۲	دکتری تخصصی
مر بیان و مسئولان باشگاه	۴	کارشناسی ارشد

کدهای اولیه استخراج شده از متن مصاحبه‌ها به همراه مضامین به دست آمده به شرح زیر هستند:

سؤال اول: مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی در دوران شیوع ویروس کووید ۱۹ چیست؟

جدول ۲- کدهای اولیه و مضامین استخراج شده از مصاحبه‌ها (سؤال اول)

مصدق	تم فرعی	تم اصلی	محور
در هنگام تمرین باشگاه‌ها باید برای حفظ سلامتی و ایمنی ورزشکاران یک سری قواعد و مقرراتی داشته باشند. مثلاً اگر باشگاه بدن‌سازی باشد باید به استاندارد بودن وسایل و تجهیزات و چیدمان آنها توجه شود	توجه به استاندارد سازی و چیدمان و وسایل و تجهیزات	الزام به رعایت نکات ایمنی	مسئولیت مدنی باشگاه‌ها
علاوه بر اجرای پروتکل‌ها یک سری رفتارهای منطقی هم مسئولین باشگاه‌ها باید انجام دهند در ارتباط با حفاظت از وسایل و تجهیزات و اگر تمام این اقدامات را انجام نداده باشند ممکن است مسئول شناخته شوند.	الزام به حفاظت از وسایل و تجهیزات		
مثلاً باشگاه‌های ورزشی بالاخره در حین تمرین و بعد از تمرین، این‌ها وظیفه دارند که مسئولیت حفظ، سلامت و ایمنی تمام شرکت کنندگان در محوطه باشگاه را داشته باشند.	حفظ ایمنی و سلامت ورزشکاران حین و پس از ورود به باشگاه		
در شرایط کرونا هم بیشتر باشگاه‌ها مجری هستند و تابع دستورالعمل‌های ستاد کرونا هستند. حتی رئیس جمهور هم که بالاترین مقام اجرایی کشور است دستورات را از ستاد ملی کرونا می‌گیرند.	رعایت دستور العمل های بهداشتی ستاد ملی مقابله با کرونا توسط خود باشگاه	الزام به رعایت نکات بهداشتی	
باشگاه موظف است کلیه نکات بهداشتی را رعایت کند اعم از ضد عفونی کردن باشگاه و خدمات نظافتی برای اعضای باشگاه و همچنین نظارت و کنترل بر نفرات باشگاه چه مربی و چه شاگردان که پروتکل‌ها و اصول بهداشتی را در استفاده از باشگاه و تجهیزات آن رعایت کنند.	الزام ورزشکاران به رعایت پروتکل‌های بهداشتی		
از ورود افراد با کمترین علائم به داخل باشگاه‌ها باید خودداری شود.	ممانعت از ورود ورزشکاران مشکوک و دارای علائم به باشگاه‌های ورزشی	اقدامات بازدارنده	
	ممانعت از ورود ورزشکاران مبتلا که بهبودی کامل نیافته اند به باشگاه‌های ورزشی		

سؤال دوم: باشگاه‌های ورزشی در دوران شیوع ویروس کووید ۱۹ برای کاهش مسئولیت مدنی چه اقداماتی انجام داده‌اند؟

جدول ۳- کدهای اولیه و مضامین استخراج شده از مصاحبه‌ها (سؤال دوم)

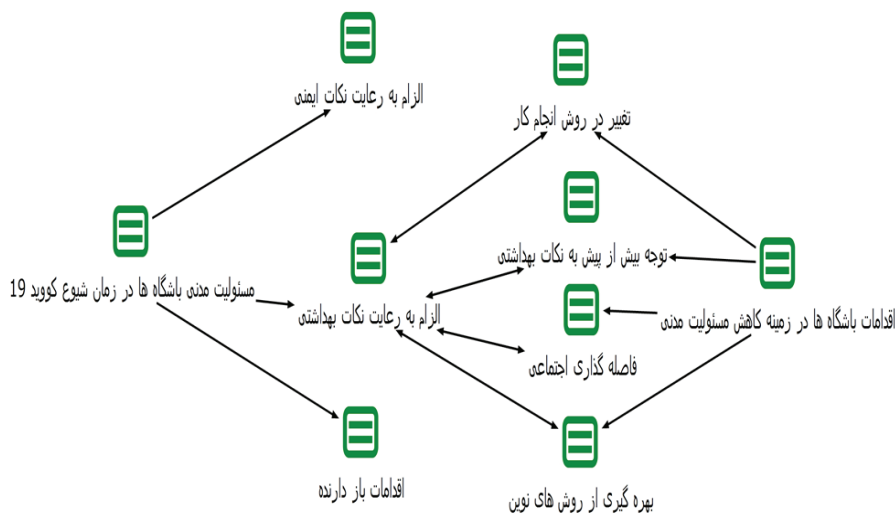
محو	تم اصلی	تم فرعی	مصادق
بهره‌گیری از روش‌های نوین	بهره‌گیری از فیلم‌های آموزشی	برگزاری کلاس‌های آموزشی به صورت مجازی	هم‌زمان با شیوع کرونا آموزش‌های آنلاین هم برای خانواده‌ها شروع کردیم و اولین دوره مسابقات آنلاین هم برای بچه‌های ژیمناستیک کار برگزار کردیم که مثلاً با یک چیزهای ساده مثل بازکردن صد و هشتاد درجه پاهای‌شان گفتیم عکس‌هایش را ارسال کنند برای ما و به نفرات برتر هم جایزه تعلق گرفت
		برگزاری مسابقات ورزشی به صورت مجازی و اهداء جوایز به نفرات برتر	
		کاهش مدت زمان هر سانس	مدت زمان سانس‌ها را از یک ساعت و نیم به یک ساعت کاهش دادیم و فعلاً هم همین رویه را در پیش گرفتیم
تغییر در روش انجام کار	تغییر در روش انجام کار	برگزاری کلاس‌ها در فضاهای روباز	پس از آن که شرایط مقداری بهبود پیدا کرد و باشگاه‌ها اجازه فعالیت با رعایت پروتکل‌های بهداشتی را پیدا کردند ما باز هم فعالیت خود را در فضای سرپشته انجام ندادیم و داخل زمین چمن که مسقف نیست کارمان را شروع کردیم و خدا رو شکر هیچ مورد مثبتی نداشتیم که از شاگردان به کرونا مبتلا شوند.
		تمرکز بیشتر بر روی تمرینات بدن‌سازی هر رشته ورزشی به منظور آماده نگه داشتن ورزشکاران	پس از شیوع گسترده کرونا در کشور و اعلام وضعیت قرمز، باشگاه‌ها تا چند ماه تعطیل بود و ما به صورت مجازی آموزش‌ها را پیش می‌بردیم و از آن‌جایی که ورزش ما یک ورزش برخوردی بود و در این شرایط امکان تماس و برخورد شاگردان با یکدیگر وجود نداشت بیشتر روی بدن‌سازی تکواندو تمرکز داشتیم تا آموزش خوده حرکات تکواندو
فاصله گذاری اجتماعی	فاصله گذاری اجتماعی	کاهش تعداد نفرات در هر سانس	ما در زمینه آموزش دادن بچه‌ها آمدم میزان هنرجوها در هر کلاس‌ها را کم کردیم تعداد بچه‌های سره کلاس را مثلاً ۳۰ نفر بودند در هر سانس را امسال کاهش دادیم و گفتیم ۱۰ نفر در هر سانس بیشتر نباشند هر چند که هنرجوها خیلی ریزش داشتند امسال
		رعایت فاصله‌گذاری بین ورزشکاران	تعداد ورزشکاران با توجه به شرایط پیش آمده خودش ریزش داشت و در هر سانس افراد کمتری حضور داشتند اما با این شرایط نیز ما باز هم فاصله اجتماعی بین آنها را رعایت می‌کردیم.
		در نظر گرفتن محیطی مجزا با رعایت فاصله‌گذاری برای والدین ورزشکاران خردسال	یک اتاق مجزا با تهویه مناسب برای خانواده‌ها با صندلی‌های فاصله دار قرار دادیم که از تجمع آنها داخل سالن جلوگیری شود

مصدق	تم فرعی	تم اصلی	محور
اول کلاس و آخر کلاس دستان بچه ها را ضد عفونی کردیم.	قرار دادن محلول ضد عفونی کننده دست داخل سالن برای استفاده ورزشکاران	توجه بیش از پیش به نکات بهداشتی	اقدامات باشگاه ها در زمینه کاهش مسئولیت مدنی
در قسمت سرویس های بهداشتی مایع دستشویی مناسب برای شست و شوی مکرر دست ها و استفاده ورزشکاران قرار داده شد.	قرار دادن مایع دست شویی مناسب برای شست و شوی دست ها		
در آبخوری ها لیوان های یک بار مصرف را برداشتیم و تذکر دادیم که هر کس صرفاً از لیوان شخصی خودش استفاده کند.	حذف لیوان های یک بار مصرف از آبخوری ها و توصیه ورزشکاران به استفاده از لیوان های شخصی		
هنوز هم که هنوز است دستور جامعی به ما ندادند که آیا در حین ورزش بچه ها ماسک بزنند یا نزنند. بعضی ها می گویند بزنند، بعضی ها می گویند نزنند. بنابراین ما تمرینات پر فشار را بدون ماسک و با رعایت فاصله گذاری مناسب بین ورزشکاران انجام دادیم و در زمان انجام تمرینات سبک به آنها توصیه کردیم که از ماسک استفاده کنند.	توصیه ورزشکاران به استفاده از ماسک در زمان تمرینات سبک		

شکل ۳ مدل مفهومی پژوهش با استفاده از نرم افزار مکس کیو دی آ. مسئولیت مدنی باشگاه های ورزشی در زمان همه گیری ویروس کووید ۱۹ و اقدامات باشگاه های ورزشی برای کاهش مسئولیت مدنی را نشان می دهد.

شکل ۳- مدل مفهومی پژوهش بر اساس خروجی نرم افزار مکس کیو دی آ

بر اساس نتایج مصاحبه‌های انجام شده، مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی در زمان شیوع کووید ۱۹ شامل: الزام به رعایت نکات ایمنی، الزام به رعایت نکات بهداشتی و اقدامات بازدارنده است. در مقابل اقداماتی که باشگاه‌های ورزشی در زمینه کاهش مسئولیت در این دوران انجام داده‌اند شامل تغییر در روش انجام کار، توجه بیش از پیش به نکات بهداشتی، فاصله گذاری اجتماعی و بهره‌گیری از روش‌های نوین بوده است. با تأمل بر اقدامات صورت گرفته از سوی باشگاه‌های ورزشی می‌توان دریافت که با توجه به ضرورت توجه فراوان به رعایت نکات بهداشتی در این دوران، تمام اقدامات صورت گرفته از سوی باشگاه‌ها در این دوران در جهت رعایت نکات بهداشتی بوده است که این موضوع در مدل مفهومی پژوهش نشان داده شده است.

بحث و نتیجه گیری

از آنجایی که امروزه ورزش به یک صنعت تبدیل شده است و بسیاری از افراد در این صنعت در قالب مدیر، مربی، ورزشکار مشغول به فعالیت هستند و باشگاه‌ها به عنوان منبع درآمدی برای بسیاری از اشخاص در این حیطه است، بنابراین امکان تعطیلی کامل آن به طور دائم وجود ندارد. از طرف دیگر نیز با توجه به قابلیت انتشار بسیار سریع و گسترده این ویروس از طریق ذرات معلق در هوا و تماس افراد با یکدیگر و تماس با سطوح و کشنده بودن آن در برخی موارد و همچنین عمومی بودن وسایل و تجهیزات در باشگاه‌های ورزشی و امکان استفاده تمام ورزشکاران از آنها ضرورت توجه به پروتکل‌های بهداشتی را بیش از پیش نمایان می‌کند و عدم توجه به این موارد چه بسا ممکن است موجب مسئولیت مدنی برای باشگاه‌ها شود. لذا این پژوهش با هدف مشخص کردن مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی در دوران شیوع ویروس کووید ۱۹ و بررسی اقدامات باشگاه‌ها برای کاهش مسئولیت مدنی ناشی از شیوع این ویروس انجام شده است.

نتایج حاصل از مصاحبه‌های انجام شده نشان داد که مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی در دوران شیوع ویروس کووید ۱۹ در سه بخش است: ۱. الزام به رعایت نکات ایمنی ۲. الزام به رعایت نکات بهداشتی ۳. اقدامات بازدارنده.

الزام به رعایت نکات ایمنی شامل توجه به استاندارد سازی و چیدمان وسایل و تجهیزات، الزام به حفاظت از وسایل و تجهیزات و حفظ ایمنی و سلامت ورزشکاران حین و پس از ورود به باشگاه است. نتایج این تحقیق با پژوهش‌های (غلامی ترکسلویه و همکاران، ۲۰۱۵؛ حسینی و اسحاقی، ۲۰۱۵؛ غلامی، ۲۰۱۲؛ ورهانگن، ۲۰۱۰) همسو است و رعایت نکردن اصول ایمنی یکی از مهم‌ترین مواردی است که باعث وقوع آسیب در بین ورزشکاران می‌شود (حسین‌پور و همکاران، ۲۰۱۹، ۱۰۸) که ایجاد مسئولیت مدنی را در پی خواهد داشت. البته باید توجه داشت که در ارتباط با رعایت نکات ایمنی تفاوتی ندارد که در شرایط کرونا باشد یا در شرایط عادی، در صورت عدم رعایت نکات ایمنی و بروز حادثه، مسئولیت مدنی برای باشگاه‌های ورزشی و مدیران آن ایجاد می‌شود.

1. Verhagen

الزام به رعایت نکات بهداشتی شامل رعایت دستور العمل های بهداشتی ستاد ملی مقابله با کرونا توسط خود باشگاه و الزام ورزشکاران به رعایت پروتکل های بهداشتی است. در ارتباط با مسئولیت مدنی باشگاه های ورزشی باید به این نکته توجه داشت که باشگاه ها یا تحت مالکیت ادارات ورزش و جوانان هستند و یا تحت نظارت آنها و این ادارات نیز زیر مجموعه های وزارت ورزش و جوانان هستند. وزارتخانه ها شخصیت حقوقی مستقلی ندارند و در واقع آنها تقسیمات داخلی شخصیت حقوقی دولت را تشکیل می دهند (السان، ۲۰۲۰، ۲۴۰). با توجه به شرایط بحرانی پیش آمده در پی شیوع ویروس کرونا در اوایل اسفند ۱۳۹۸ با مصوبه شورای عالی امنیت ملی و تأیید مقام معظم رهبری ستاد ملی مبارزه با کرونا به ریاست وزیر بهداشت تشکیل شد و همه تصمیم ها در خصوص اقدامات ضروری درباره مقابله با ویروس کووید ۱۹ از سوی این ستاد انجام می شود (حبیب زاده و پیروزان فرد، ۲۰۲۰، ۱). این ستاد دستور العمل ها و پروتکل های بهداشتی متعددی را برای مشاغل و حرفه های گوناگون با توجه به وضعیت موجود (قرمز، نارنجی، زرد و سفید) در نظر گرفت که تمام افراد در تمام مشاغل ملزم به رعایت آنها هستند و باشگاه های ورزشی نیز از این قضایه مستثنی نیستند و نه تنها باید خود دستور العمل ها و شیوه نامه ها را رعایت کنند بلکه باید ورزشکاران و مراجع کنندگان را ملزم به تبعیت از آنها نمایند. چرا که در صورت عدم رعایت دستور العمل ها و انتقال ویروس به ورزشکاران، باشگاه ها و مسئولان آنها دارای مسئولیت مدنی و چه بسا مسئولیت کیفری خواهند بود. گواه این ادعا علاوه بر ماده ۱ قانون مسئولیت مدنی، ماده ۲۲ قانون طرز جلوگیری از بیماری های آمیزشی، همچنین ماده ۶۸۸ قانون تعزیرات مصوب سال ۱۳۷۵ و ماده ۴۹۳ قانون مجازات اسلامی مصوب سال ۱۳۹۲ است که در دو ماده اخیر الذکر صراحتاً بیان شده که هر اقدامی که تهدید علیه بهداشت عمومی شناخته شود ممنوع است و مرتکبین، چنانچه طبق قوانین خاص مشمول مجازات شدیدتری نباشند، به حبس تا یک سال محکوم خواهند شد. تشخیص این که اقدام مزبور تهدید علیه بهداشت عمومی و آلودگی محیط زیست شناخته می شود بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است. وجود فاصله زمانی میان رفتار مرتکب و نتیجه ناشی از آن، مانع از تحقق جنایت نیست. مانند فوت ناشی از انتقال عامل بیماری کشنده که حسب مورد، موجب قصاص یا دیه است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که عدم رعایت مقررات بهداشتی و ضوابط تعیین شده از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در خصوص مبارزه با ویروس کووید ۱۹ هم موجب ایجاد مسئولیت کیفری برای افراد شود و می تواند مجازات حبس را در پی داشته باشد و هم از نظر مسئولیت مدنی و دیه نیز مستلزم پرداخت خسارات و دیه بوده و می تواند در فروض خاص، حتی شرایط قصاص را هم فراهم کند که تمامی این موارد ضمانت اجرایی برای توجه به مسائل بهداشتی و رعایت پروتکل ها است که در باشگاه های ورزشی به دلیل عمومی بودن وسایل و تجهیزات و امکان استفاده تمام ورزشکاران از آن الزام به رعایت نکات بهداشتی بسیار حائز اهمیت است.

اقدامات بازدارنده شامل ممانعت از ورود ورزشکاران مشکوک و دارای علائم و همچنین ورزشکارانی که به

ویروس کووید ۱۹ مبتلا شده و هنوز بهبودی کامل نیافته اند، به باشگاه است. چرا که عدم توجه به این موضوع می‌تواند مسئولیت زیادی را برای باشگاه‌ها، مدیران و مسئولان آن و همچنین مربیان باشگاه در صورت ابتلای سایر ورزشکاران به ویروس کووید ۱۹ به واسطه حضور ورزشکار مبتلا در باشگاه از باب قصور در رعایت نظامات قانونی ایجاد نماید.

بخش دوم یافته‌های پژوهش که مربوط به اقدامات عملی باشگاه‌ها بود نشان داد اقدامات باشگاه‌ها در این زمینه شامل: بهره‌گیری از روش‌های نوین، تغییر در روش انجام کار، فاصله‌گذاری اجتماعی و توجه بیش از پیش به مسائل بهداشتی بوده است. برگزاری کلاس‌ها به صورت مجازی، بهره‌گیری از فیلم‌های آموزشی و برگزاری مسابقات به صورت مجازی و اهداء جوایز به نفرات برتر اقداماتی بوده است که باشگاه‌ها در زمینه بهره‌گیری از روش‌های نوین در زمان تعطیلی باشگاه‌ها انجام داده‌اند. روش‌های آموزشی مبتنی بر فضای مجازی در سال ۲۰۰۵ از سوی یونسکو به عنوان مؤثرترین روش یاددهی-یادگیری معرفی شده است (سلیمی و فردین، ۲۰۲۰، ۵۰) و سازمان بهداشت جهانی هم طبق بیانیه‌ای اعلام کرد آموزش از راه دور مانند آموزش برخط از بهترین راه‌های ادامه آموزش است (بندر^۱، ۲۰۲۰، ۴).

علاوه بر بهره‌گیری از روش‌های نوین، باشگاه‌های ورزشی تغییراتی را نیز در روش انجام کار خود ایجاد کرده‌اند مانند برگزاری کلاس‌های حضوری در فضاهای روباز، کاهش مدت زمان سانس‌های کلاس، تمرکز بر روی تمرینات بدنسازی هر رشته ورزشی به منظور آماده نگه داشتن ورزشکاران. مطالعات نشان داده انجام ورزش در حین شیوع کرونا ویروس برای افراد سالم بی خطر است (شیروانی و رستم خانی، ۲۰۲۰، ۱۶۵) و حتی یک جلسه فعالیت ورزشی هم می‌تواند به ارتقا عملکرد ایمنی کمک کند اما فعالیت‌های ورزشی منظم و طولانی مدت قطعاً فواید بیشتری برای سیستم ایمنی بدن دارد (نایمن و ونتس^۲، ۲۰۱۹، ۲۱۶؛ دایمیترو و همکاران^۳، ۲۰۱۷، ۶۷).

از دیگر اقدامات باشگاه‌ها رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی است و اقداماتی که در این زمینه انجام داده‌اند شامل کاهش تعداد نفرات در هر سانس، رعایت فاصله‌گذاری بین ورزشکاران در موقع تمرین و در نظر گرفتن محیطی مجزا با رعایت فاصله‌گذاری برای والدین ورزشکاران خردسال بوده است. مطالعات هم نشان داده‌اند که انتقال ویروس از طریق قطرات موجود در هوا و تماس مستقیم با افراد آلوده به ویژه از طریق سرفه و عطسه فرد آلوده در فاصله ۳ تا ۶ فوت (معادل ۹۰ تا ۱۸۰ سانتی متر) بر روی شخص بدون حفاظ امکان‌پذیر است (ژو، ۲۰۲۰^۴؛ دیگنارو و همکاران^۵، ۲۰۲۰). بنابراین بهتر است از انجام ورزش در محیط‌های شلوغ پرهیز شود. زیرا ممکن

1. Bender
2. Nieman & Wentz
3. Dimitrov & et
4. Zhu
5. Di Gennaro & et

است افراد آلوده قبل از بروز علائم، عفونی باشند و جلوگیری از گسترش ویروس تنها با رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و انجام پروتکل‌های بهداشتی امکان‌پذیر است (برت و همکاران، ۲۰۲۰، ۱۱).

اقدام دیگری که باشگاه‌های ورزشی در این زمینه انجام داده‌اند توجه بیش از پیش به مسائل بهداشتی است که شامل قرار دادن محلول ضدعفونی کننده دست داخل سالن برای استفاده ورزشکاران، قرار دادن مایع دست‌شویی مناسب برای شست و شوی دست‌ها، حذف لیوان‌های یکبار مصرف از آب‌خوری‌ها و توصیه ورزشکاران به استفاده از لیوان‌های شخصی و توصیه به استفاده از ماسک در زمان انجام تمرینات سبک بوده است. مهمترین دستورالعمل‌های بهداشتی برای ورزش در زمان شیوع کووید ۱۹ هم شست و شوی مرتب دست‌ها با آب و صابون، ضدعفونی کردن تجهیزات ورزشی و سطوح بر طبق دستورالعمل‌های استاندارد، رعایت فاصله یک تا دو متری و پوشیدن ماسک هنگام ورزش است (شیروانی و رستم‌خانی، ۲۰۲۰، ۱۶۵) که باشگاه‌ها تا حدود زیادی این دستورالعمل‌ها را رعایت می‌کنند؛ اما نکته‌ای که کمتر توسط مربیان و مسئولان باشگاه مورد توجه قرار گرفته ممانعت از ورود افراد مبتلا و یا دارای علائم مشکوک در باشگاه‌ها است. از عمده ترین دلایل این امر کاهش چشمگیر مراجعه کنندگان به باشگاه‌ها در پی شیوع ویروس کرونا و توصیه‌های اکید بر ماندن در خانه است. علاوه بر آن اجاره‌بهای سنگین سالن‌ها و باشگاه‌های ورزشی که مربیان و مسئولان باشگاه طبق قرارداد موظف به پرداخت آن هستند موجب می‌شود که آنان ناچار باشد در این زمینه سخت‌گیری زیادی نداشته باشند. از طرف دیگر عدم آگاهی مربیان و مسئولان باشگاه از مسئولیت‌هایی که حضور این افراد در باشگاه ممکن است برای آنها ایجاد نماید، از دلایل دیگری است که موجب شده است در ارتباط با ممانعت از ورود افراد مبتلا و یا دارای علائم مشکوک به باشگاه‌ها اقدام خاصی صورت نگیرد. اما باید توجه داشت که نقش افراد به ویژه مسئولین اماکن عمومی مثل باشگاه‌های ورزشی در جلوگیری از شیوع ویروس کووید ۱۹ بسیار قابل توجه است، به طوری که آنها علاوه بر رعایت بهداشت فردی و بهداشت محیط باشگاه، باید تمام اقدامات لازم را برای جلوگیری از آلوده شدن ورزشکاران به عمل آورند، در غیر این صورت مطابق با ماده ۱ قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۳۹ دارای مسئولیت بوده و ملزم به جبران خسارت مادی و معنوی وارده به اشخاص خواهند بود. علاوه بر این با عنایت به ماده ۲۲ قانون طرز جلوگیری از بیماری‌های واگیردار و همچنین مواد ۴۹۳، ۲۹۰ و ۲۹۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ اگر شخصی با غفلت خود باعث انتقال ویروس کووید ۱۹ شود یا با وجود داشتن وظیفه قانونی برای جلوگیری از شیوع ویروس، در انجام وظیفه خود کوتاهی و غفلت نماید مستحق تعقیب کیفری نیز خواهد بود و علاوه بر آن باید خسارت وارده به مبتلایان را نیز جبران نماید. بنابراین با توجه به یافته‌های تحقیق و قوانین و مقررات موجود در زمینه مسئولیت مدنی و کیفری مبنی بر جبران خسارت از فرد زیان‌دیده و تعقیب کیفری عامل زیان، توصیه می‌شود ادارات کل ورزش و جوانان در سطح استان‌ها دستورالعمل‌ها و قوانین مرتبط با مسئولیت مدنی باشگاه‌های ورزشی را رسماً به آنان ابلاغ نمایند و نظارت دقیقی بر اجرای پروتکل‌های بهداشتی در باشگاه‌های ورزشی داشته باشند. چرا

که کوچک‌ترین بی احتیاطی نه تنها ممکن است به بهای از دست رفتن جان یک ورزشکار باشد، بلکه برای اطرافیان وی و در نهایت کل افراد جامعه هم می‌تواند خطرناک باشد.

تشکر و قدردانی

از تمام کسانی که در انجام این پژوهش محققین را یاری نمودند تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

منابع

1. Aghaie nia. H. (2010). Sports Law, Tenth Edition, Tehran: Mizan Publishing. (Persian)
2. Alsan, M. (2020). Government Civil Liability for Infectious Diseases (Case Study: Covid-19), Legal Research Quarterly, Law and Corona Special Issue, 23 : 215-43.
3. Bender, L. (2020). Key Messages and Actions for COVID-19 Prevention and Control in Schools, Education in Emergencies UNICEF New York, 1-13.
4. Boyatzis, R. E. (1998), Transforming qualitative information : thematic analysis and code development, Sage.
5. Braun, V. & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology, Qualitative Research in Psychology, 3 (2): 77-101.
6. Brett G. Toresdahl, MD. Irfan M. Asif, MD. (2020). Coronavirus Disease 2019 (COVID-19): Considerations for the Competitive Athlete. Sport health, 12 (3): 10-15.
7. Di Gennaro F, Pizzol D, Marotta C, Antunes M, Racialbuto V, Veronese N, Smith L. (2020). Coronavirus diseases (COVID-19) current status and future perspectives: a narrative review. International Journal of Environmental Research and Public Health, 14, 17(8):1-11.
8. Dimitrov S, Hulteng E, Hong S. (2017). Inflammation and exercise : Inhibition of monocytic intracellular TNF production by acute exercise via 2-adrenergic activation. Brain, behavior, and immunity, 61 :60-8.
9. Eshaghi. H. Zeynali, H. Hoseni, SM. (2019). Criminal and civil liability of carriers of the corona virus. Proceedings Monthly, 138:10-17. (Persian)
10. Gholami. S, Mehdipour. A, Azmsha. T (2012). Assessment and identify the Amount and causes of sports injuries : a case study in Footstall players. International Research Journal of Applied and Basic Sciences, 3(4): 708-12.
11. Gholami Tarksaloyeh, S. Mehdipoor, A. Tahereh, A. (2015). Assessing the safety and health status of multi-purpose sports halls and its relationship with the occurrence of sports injuries. Applied research in sports management, 2(14): 23-34. (Persian).
12. Ghotbi, B. Navkhasi, S. Ghobadi, Sh. Shahsavari, Z. Kahrizi, N. (2020). A Review of the Novel Corona Virus Disease (2019-nCoV). Halh Research Journal Baqiyatallah Hospital , 5(3) : 180-87. (Persian)
13. Habibzadeh, M. Piroozan Far, Sh. (2020). Legal status of the National Headquarters for Combating Corona and solutions to remove legal barriers, Scientific Report, Department of Science and Technology Studies, Tarbiat Modares University, 1-6. (Persian)
14. Hammami, A. Harrabi, B. Mohr, M. Krusturup, P. (2020). Physical activity and coronavirus disease

- 2019 (COVID-19): specific recommendations for home-based physical training. *Managing Sport and Leisure*, 10, 15-22.
15. Hoseini, SM. Elham, Eshaghi. (2015). Civil and criminal liability resulting from sports activities. *Bi-Quarterly Journal of Civil Law*, 7:55-67. (Persian)
16. Hosein pour, A. Bagheri, Gh. Alidoust Ghahfarrokhi, Amiri, Mojtaba. Jalali Farahani, Majid. (2019). Using the safety deployment model in sports environments (using the grounded theory). *Research in educational sports*, 16: 107-28. (Persian)
17. Jafari Langroudi, MJ. (1993). *Law of Obligations*, Tehran: University of Tehran Publishers. (Persian)
18. Jalilian, F. Romanian, M. (2018). Civil Liability in the Sports Society in Iranian Subject Law, *Qanun Yar Legal Quarterly*. 2(7):251-63. (persian)
19. Mafi, H. Hoseini moghadam, H. (2013). The Concept and Scope of Civil Liability of Arbitrators. *Journal of Legal Research*, 17(66):81-113. (Persian)
20. Nieman DC, Wentz LM. (2019). The compelling link between physical activity and the body's defense system. *Journal of sport and health science*, 8 (3): 201-17.
21. Pourmalek, F. Rezaei Hemami, M. Janani, L. Moradi-Lakeh, M. (2021). Rapid review of COVID-19 epidemic estimation studies for Iran. *BMC Public Health*, 21(257):1-30. 22. Salimi, S. Fardin, MA. (2020). The Role of Corona Virus in Virtual Education, with an Emphasis on Opportunities and Challenges. *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*, 2(30): 49-60. (Persian).
23. Shirvani, H. Rostamkhani, F. (2020). Exercise Considerations during Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Outbreak: A Narrative Review. *Journal of Military Medicine*, 22(2):161-68. (Persian)
24. Yazdani, A. (2014). Drafting the Theory of Civil Liability of Legal Entities Arising from the Acts of the Governing Body, A Comparative Study of French Law. *Quarterly Journal of Private Law Studies*, 44(4): 633-51. (Persian)
25. Yazdani, A. Saghafi, M. (2014). Civil Liability of Patients with Infectious Diseases, *Civil Jurisprudence Doctrines*, Razavi University of Islamic Sciences, 10:31-50. (persian)
26. Yousefi Sadeghloo, A. Nasir, M. (2018). Basis of Athletes' Civil Liability towards Sports Law Persons. *Quarterly Journal of Private and Criminal Law Research*, 38: 117-40. (Persian).
27. Verhagen. E.A, Van Stralen. M.M, Van Mechelen. W. (2010). Behavior, the key factor for sports injury prevention, *Sports Medicine*. 40(11): 899-906.
28. Wertheim JO, Chu DK, Peiris JS, Pond SL, Poon LL. (2013). A case for the ancient origin of coronaviruses. *Journal of Virology*, 87(12):7039-45.
29. World Health Organization. (2020). Laboratory testing of human suspected cases of novel corona virus (nCoV) infection: interim guidance, 10 January 2020, 1-8.
30. Zhu W. (2020). Should, and how can, exercise be done during a coronavirus outbreak? An interview with Dr. Jeffrey A. Woods. *Journal of Sport and Health Science*, 9(2):105-7.

ارجاع دهی

نادریان، فاطمه؛ خطیبی، امین؛ حیدری نژاد، صدیقه. (۱۴۰۰). مسئولیت مدنی باشگاه های ورزشی در زمان همه گیری ویروس کووید ۱۹. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۵): ۴۳-۶۴

شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2021.10432.2088

Naderian, F; Khatibi, A; Heydari nejad, S. (2022) Civil liability of Sports Clubs During the Covid 19 Virus Pandemic. *Research on Educational Sport*, 9(25): 43-64(Persian)

DOI :10.22089/RES.2021.10432.2088

Research Paper

Identifying the Mental Patterns of Experts Regarding the Factors Affecting the Increase of Media Literacy Level of Physical Education Teachers in Virtual Education Caused by the Corona Epidemic

J .Gholamian¹, A .Nazari Torshizi², S .Samiei³, R .Beheshti⁴

1. Assistant Professor of Sports Management, Ferdowsi University of Mashhad (Corresponding Author)

2. PhD student in Sports Management, Ferdowsi University of Mashhad

3, 4. Master student of sports management, Ferdowsi University of Mashhad

Received: 2021/09/19

Accepted: 2021/11/16

Abstract:

The aim of this study was to identify the mental patterns of experts regarding the effective factors to increase the level of media literacy of physical education teachers in virtual education .The present study was applied from the perspective of purpose and of mixed type with the framework of interpretive–positivist paradigm .In the first stage ,library resources ,writing ,articles and interviews with 21 sports management specialists ,physical education teachers ,experts ,assistants and education managers of Mashhad city were used to identify the terms Q .After this stage ,it was time to identify the mentalities with a quantitative method and with the help of Q factor analysis technique .In the present study ,the number of participants was 26 who arranged the Q expressions .Findings identified five mental patterns of skill–seekers ,feature–seekers ,educators ,specialists and individual factors that are effective in increasing the level of media literacy of physical education teachers .It was generally concluded that a prioritization or continuum could be given to the identified mental patterns .In order to develop media literacy ,first of all ,the mental model of educators should be considered .The mental model of the possessors can also be prioritized ,and both the mental model of the specialist and the individual factors can be put on the same level ,because the specialization will occur when the previous factors are observed .In a general conclusion ,it should be stated that teachers should be encouraged to use new methods of physical education teaching in order to increase media literacy .

Keywords: Mental Role Models, Experts, Media literacy, Physical Education Teachers, Virtual Education, Covid-19.

1. Email : ja.gho3@gmail.com

2. Email : ahmad.nazari.torshizi@gmail.com

3. Email :sanazsmyy2611@gmail.com

4. Email : ramtin.beheshti8732@gmail.com

Extended Abstract

Background and purpose

Virtual education of physical education courses does not have the necessary infrastructure for education through cyberspace. It has faced challenges such as the lack of importance of virtual education in the physical education course compared to other courses, lack of attention to it as an essential part of students' physical and mental health, case planning, and lack of a plan and model for virtual education, lack of appropriate policies to increase the individual motivation of physical education teachers, and restrictions on students' sports activities in cyberspace (1). As a result, many countries have begun to reconsider technology-based education provided online (2). Today, the concept of literacy has become much broader than ever before, and literacy can be mentioned in many different forms, media literacy, scientific literacy, digital and internet literacy; in this regard, education should not be neglected (3). Therefore, this study aimed to identify the mental patterns of experts regarding the factors affecting the level of media literacy of physical education teachers in virtual education and at the time of the outbreak of Covid-19.

Methodology:

This study is part of applied and descriptive-exploratory researches in terms of purpose and nature, respectively. Also, due to the application of Q methodology and data collection obtained by qualitative criteria and the stage of identifying mental patterns by quantitative criteria, it is considered a type of mixed research. Q methodology was used given that this study seeks to identify the mental patterns of experts regarding the factors affecting the level of media literacy of physical education teachers in virtual education; therefore, it is considered interpretive paradigm research. And due to the measurement of predetermined variables being done by quantitative criteria (such as exploratory factor analysis), it is presented as a positivist paradigm research. In the first stage, library, writing, articles resources, and interviews with a mix of purposive sampling and snowball methods with 21 sports management specialists, physical education teachers, experts, deputies, and education managers of Mashhad city were used to determine the Q phrases. After this stage, it was time to identify the mentalities with a quantitative method and with the help of the Q factor analysis technique. In the present study, the number of participants was 26 who arranged the Q phrases. Participants included the same range as the previous ones, who were selected nonprobability.

Results

A total of 27 factors from the interviews and theoretical foundations were identified as media literacy and Q-phrases items. After Q factor analysis, using varimax rotation, according to the opinion of experts, a total of 5 factors higher than one were identified. These five different mentalities (mental model) regarding increasing the media literacy level of physical education teachers in virtual education cover about 81.239 percent of the total factors. Because of the common ideas and opinions shared, they were placed in different formats. These mental patterns included skill-oriented, possibility-oriented, education-oriented, expertise-oriented, and individual factors that effectively increase the level of media literacy of physical education teachers.

Discussion:

In general, the identified mental patterns can be prioritized or continuous. First, to develop media literacy, the mental model of education-oriented must be considered. Next, we should point to the mental model of skill-oriented and strengthen the skills that lead to the best use of available facilities. For this reason, this mental model can also be given priority to the mental model of the possibility-oriented. And both the mental patterns of the expertise-oriented and the individual factors can be put on the same level because the specialization will happen when the previous factors are observed. Changes in strategic learning methods are needed to address the identified problems and facilitate the effective functioning of online physical education classes. Also, it is necessary for teachers' virtual teaching activities to be shared among colleagues. In addition, assessment processes should include encouraging active student participation. Therefore, the essential suggestion is to hold exams and training courses for teachers to increase information literacy. Scientific seminars are generally a place for exchanging information of prominent teachers and professors who could improve their scientific and practical experience by gathering in these scientific conferences. However, due to the spread of the Coronavirus and the virtualization of all scientific matters, these face-to-face exchanges are eliminated and had a significant impact on the physical education course over the past and forward year.

Keywords: Keywords: Mental Patterns, Experts, Media Literacy, Physical Education Teachers, Virtual Education, Covid-19.

References

1. Rezapour, F., Moharramzadeh, M. (2021). Developing an Efficiency Model for Virtual Educational

- Plan of Physical Education in Schools (Case Study: Covid-19 Pandemic). *Research on Educational Sport*, 9(23), 99-128. (Persian)
2. Boumadan, M., Soto-Varela, R., Ortiz-Padilla, M., & Poyatos-Dorado, C. (2020). What factors determine the value of an online teacher education experience from a teacher's perspective?. *Sustainability*, 12(19), 8064.
  3. Amiri, J., Zabolzida, A., Karimi, S. (2019). Solutions for Increasing Teachers' Media and Information Literacy. *Media Studies*, 14(46), 7-22. (Persian)

شناسایی الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص عوامل مؤثر بر افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی ناشی از همه گیری کرونا

جواد غلامیان^۱، احمد نظری ترشیزی^۲، سمیه سمیعی^۳، رامتین بهشتی^۴

۱. استادیار مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد (نویسنده مسئول)
۲. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران
- ۳، ۴. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۶/۲۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۲۵

چکیده:

هدف تحقیق حاضر شناسایی الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص عوامل مؤثر بر افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی و در زمان شیوع همه گیری کووید ۱۹ بود. پژوهش حاضر از منظر هدف، کاربردی و از نوع آمیخته و با چارچوب پارادایم تفیسیری-اثبات‌گرایی بود. در اولین مرحله، از منابع کتابخانه‌ای، نوشتاری، مقالات و مصاحبه با ۲۱ نفر از متخصصان مدیریت ورزشی، معلمان تربیت بدنی، کارشناسان، معاونان و مدیران آموزش و پرورش شهرستان مشهد جهت مشخص نمودن عبارات کیو استفاده شد. بعد از این مرحله نوبت به شناسایی ذهنیت‌ها با روش کمی و به کمک تکنیک تحلیل عاملی کیو رسید. در پژوهش حاضر تعداد مشارکت کنندگان ۲۶ نفر بود که عبارات کیو را مرتب نمودند. یافته ها پنج الگوی ذهنی مهارت‌گرایان، امکانات‌گرایان، آموزش‌گرایان، تخصص‌گرایان و عوامل فردی را شناسایی کرد که در افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی مؤثر هستند. به طور کلی در الگوهای ذهنی شناسایی شده می توان یک اولویت‌بندی یا پیوستار قائل شد. ابتدا برای توسعه سواد رسانه ای باید الگوی ذهنی آموزش‌گرایان مد نظر قرار گیرد، در ادامه باید به الگوی ذهنی مهارت‌گرایان اشاره کرد و سعی کرد مهارت‌هایی که منجر به بهترین استفاده از امکانات موجود می‌شود را تقویت کرد. به همین دلیل این الگوی ذهنی را نیز می‌توان به الگوی ذهنی امکانات‌گرایان اولویت داد و هر دو الگوی ذهنی تخصص‌گرایان و عوامل فردی را در یک سطح قرار داد، زیرا تخصص زمانی اتفاق خواهد افتاد که عوامل قبلی رعایت شده باشند. در یک نتیجه‌گیری کلی باید بیان کرد که معلمان را بایستی به استفاده از روش‌های نوین تدریس تربیت بدنی در راستای افزایش سواد رسانه ای سوق داد.

واژگان کلیدی: الگوهای ذهنی، خبرگان، سواد رسانه ای، معلمان تربیت بدنی، آموزش مجازی، کووید ۱۹.

1. Email : ja.gho3@gmail.com

2. Email : ahmad.nazari.torshizi@gmail.com

3. Email : sanazsmyy2611@gmail.com

4. Email : ramtin.beheshti8732@gmail.com

مقدمه

با نگاهی به گذشته، درمی‌یابیم که انسان از ابتدای خلقت تاکنون، به‌نوعی در حال استفاده از فناوری اطلاعات^۱ بوده است (عامری و همکاران، ۲۰۱۲) و یکی از مهم‌ترین کاربردهای فناوری اطلاعات در حوزه آموزش و پرورش است (رضوی و همکاران، ۲۰۱۴) که از روش‌های آموزشی که طی چند سال اخیر هم‌زمان با پیشرفت فناوری اطلاعات مطرح شده است، آموزش مجازی است. البته در دو سال اخیر به دلیل همه‌گیری و شیوع ویروس کرونا در سطح جهان و به تبع آن تعطیلی گسترده مدارس در مقاطع مختلف، معلمان اجباراً به سمت آموزش‌های مجازی گرایش پیدا کردند و از همین جهت درس تربیت بدنی نیز از این قاعده مستثنی نبوده است و به ناچار معلمان تربیت بدنی و ورزش نیز به تدریس مجازی این درس عملی روی آوردند. این سیستم آموزشی مزایای زیادی دارد که از میان این مزایا می‌توان به انجام کار گروهی در تکالیف و پروژه‌ها، شرکت در مباحث گروهی و اعلام نظر در آن همانند یک کلاس آموزشی به شیوه سنتی و قدیمی بدون آن‌که الزامی باشد استاد و فراگیر در کنار یکدیگر قرار بگیرند، اشاره کرد (فرخی و همکاران، ۲۰۲۰). روش‌های آموزشی مجازی در سال ۲۰۰۵، از سوی یونسکو به‌عنوان مؤثرترین روش یاددهی-یادگیری معرفی شده است و با توجه به تجربه‌های کسب‌شده در این زمینه، آموزش و پرورش دیگر نمی‌تواند با مدل قبلی به نحو مطلوبی به آموزش بپردازد و باید تغییرات ساختاری و دیجیتالی را در سرلوحه و اولویت کار خود قرار دهد و در سراسر کشور آن را فراگیر کند؛ و از سویی در شرایط ایجاد بحران، مانند شیوع بیماری کرونا و تعطیلی طولانی مدت مدارس، ضرورت توجه به آموزش‌های مجازی و الکترونیکی بیش از پیش احساس می‌شود (سلیمی و فردین، ۲۰۲۰). از اواخر سال ۲۰۱۹ بیماری همه‌گیر کووید ۱۹^۲ که به ویروس کرونا شناخته می‌شود، بر میلیاردها نفر در سراسر جهان تأثیر منفی گذاشته است (خان و همکاران^۳، ۲۰۲۱) و در حال حاضر همه‌گیری این ویروس منجر به هرج و مرج در زمینه‌های مختلفی از جمله اوضاع اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و حتی سبک زندگی انسان‌ها شده است. این بیماری باعث شده است که مردم و جامعه به سمت سبک زندگی جدیدی سوق یابند که نه تنها جامعه را به یک سیستم کاملاً الکترونیکی و دیجیتالی تبدیل می‌کند، بلکه بخش‌های مختلفی را از جمله مدل آموزشی را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد (ساواگ پون^۴، ۲۰۲۰). از بدترین آسیب‌های این بیماری آسیب به بخش آموزش بود که به دنبال آن تعطیلی مدارس، کالج‌ها و کلیه مؤسسات آموزش عالی صورت گرفت که هم دانش‌آموزان و هم معلمان را با یک مشکل اساسی مواجه کرد که اقدامات بعدی چه باید باشد (تجی دور^۵، ۲۰۲۰). علی^۶ (۲۰۲۰) در تأیید همین موضوع در پژوهشی بیان می‌کند با توجه به آسیب‌های زیاد ویروس کرونا به سیستم‌های

1. Information Technology (IT)

2. Covid-19

3. Khan and et al

4. Savag Pun

5. Tejedor

6. Ali

آموزشی در سراسر جهان و تعطیلی کلاس‌های حضوری در سراسر دنیا، افراد و جامعه با وضعیت غیر قابل پیش‌بینی روبه‌رو شده‌اند. از این رو در این شرایط نیاز به سیستم‌های آموزشی انعطاف‌پذیر و مقاوم بیشتر از پیش احساس می‌شود. از سویی چالش‌های در حال حاضر آموزش مجازی درس تربیت بدنی، از زیر ساخت‌های لازم برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی از طریق فضای مجازی برخوردار نیست و با مشکلاتی مانند کم‌اهمیت جلوه داده شدن آموزش مجازی درس تربیت بدنی به نسبت سایر دروس، کم‌توجهی به آن به عنوان یک بخش مهم برای سلامت جسمی و روانی دانش‌آموزان، برنامه ریزی موردی و نبود برنامه و الگوی مدون و مناسب برای آموزش مجازی درس تربیت بدنی، فقدان سیاست‌های مناسب جهت بالا بردن انگیزه‌های فردی معلمان تربیت بدنی و محدودیت‌های حاکم بر فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان در فضای مجازی برخوردار است. از همین رو بسیاری از کشورها، شروع به تجدید نظر در آموزش مبتنی بر فناوری کردند که در بستری آنلاین فراهم می‌شود (ساواگ پون، ۲۰۲۰). در حال حاضر با توجه به شرایط جهانی همه‌گیری ویروس کرونا، آموزش مجازی در مرکز توجه جامعه آموزشی سراسر جهان قرار گرفته است و فرصتی را ایجاد کرده است که مؤسسات آموزشی در سراسر جهان به سمت آموزش آنلاین حرکت کنند (بومادان و همکاران، ۲۰۲۰). خان و همکاران (۲۰۲۱) با اثبات این موضوع در تحقیقاتی بیان کردند که کرونا بیشتر مؤسسات آموزشی را به سمت یادگیری و آموزش مجازی و الکترونیکی سوق داده است. آموزش مجازی پیامدها و چالش‌های مختلفی را برای بخش‌های مختلف نظام آموزشی خصوصاً معلمان به وجود آورده است (تجی دور، ۲۰۲۱) به طوری که معلمان تربیت بدنی نیز از این قاعده مستثنی نبوده‌اند. در همین زمینه جئونگ و سو^۲ (۲۰۲۰) مشکلات بسیاری را در زمینه اجرای کلاس‌های آنلاین برای معلمان تربیت بدنی در زمان همه‌گیری ویروس کرونا شناسایی کردند که عواملی همچون یکنواختی کلاس‌ها، محتوای آموزشی محدود، عدم تخصص در به‌کارگیری محتوای آموزشی را می‌توان نام برد. بنابراین در شرایط بحرانی کنونی، در ایران و جهان و تعطیلی طولانی مدت مدارس، ضرورت توجه به آموزش‌های مجازی و الکترونیکی بیش از پیش احساس می‌شود (سلیمی و فردین، ۲۰۲۰).

استفاده از رایانه و فضای مجازی جهت آموزش، خود نوعی مهارت و سواد رسانه‌ای به شمار می‌آیند (پاکدهی و شبیری، ۲۰۱۷). سواد رسانه‌ای در یک تعریف بسیار کلی عبارتست از یک نوع درک کلی متکی بر مهارت که بر اساس آن می‌توان انواع رسانه‌ها و تولیدات آنها را شناخت و از یکدیگر شناسایی کرد (حق شناس و پارساجو، ۲۰۱۸). مبنای اساسی سواد رسانه‌ای این است که به قدرت تشخیص، تحلیل و شناخت مخاطبان از رسانه‌ها اعتماد شود و آنها با آموزش‌هایی که فرا می‌گیرند، توانمندی لازم را برای مصون ماندن از عوارض پیام‌های رسانه‌ها پیدا می‌کنند، در غیر این صورت، آموزش سواد رسانه‌ای مفید نخواهد بود (پور عرب و بیچرانلو، ۲۰۰۹)، البته روش‌ها و میزان موفقیت سواد رسانه‌ای در کشورهای مختلف نیز متفاوت است (پاکدهی و

1. Boumadan and et al

2. Jeong and so

شبییری، (۲۰۱۷). رنی هابز^۱ (۲۰۰۶) در همین راستا اظهار می‌کند که آموزش سواد رسانه باید به گونه ای سازگار شود تا با تغییر ماهیت تجربه جوانان از رسانه‌های دیجیتال، با فناوری‌های ارتباطی جدید سازگار شوند. آموزش سواد رسانه ای در ایران با وجود فراگیری رسانه‌ها در کشور، پدیده‌ای نوظهور است (پاکدهی و شبییری، ۲۰۱۷). به دنبال این موضوع نصیری و همکاران (۲۰۱۱) در مقاله خود به بررسی فرآیند آموزش سواد رسانه ای به شهروندان پرداختند و تأکید کردند که فرآیند آموزش سواد رسانی بر دو هدف استوار است، نخست آن که خواننده را در جریان مفهوم اهمیت و ضرورت اجتناب‌ناپذیر آموزش سواد رسانه‌ای قرار دهد و دوم آن که با ارائه نکات کلیدی این امکان فراهم شود تا با ژرف‌اندیشی و برنامه‌ریزی دقیق و سنجیده نسبت به آموزش سواد رسانه ای و استقرار یک نظام کارآمد در کشور، اقدامات لازم انجام شود. با عنایت به این موضوع شریفی و نامیوندی (۲۰۱۷) به بررسی ابعاد آموزش سواد رسانه ای و اطلاعاتی در نظام تعلیم و تربیت رسمی و عمومی کشور در راستای ارتقای سواد رسانه ای و اطلاعاتی پرداختند. آنها روش‌های آموزش، سطوح آموزش، تفکیک رسانه‌ها، تعیین جامعه هدف و محتوای آموزشی را به عنوان ابعاد سواد رسانه‌ای معرفی کردند که نقش مهمی در ارتقای سواد رسانه ای جامعه دارند. در تأکید این موضوع نیز سانچز و همکاران (۲۰۱۱) دریافتند چندین عامل از جمله ساختار سیستم آموزشی، ویژگی‌های فرهنگی، خلق سیاست‌های مرتبط با فناوری اطلاعات در نظام آموزشی و توسعه فناوری اطلاعات در منابع درسی، سبب گردیده که کشورهای شیلی و کره جنوبی در بحث فناوری اطلاعات در نظام آموزشی، پیشرفت‌های شایانی را کسب نمایند.

وظیفه آموزش سواد رسانه ای و اطلاعاتی در وهله اول بر عهده آموزش و پرورش به عنوان رسمی‌ترین و مهم‌ترین سازمان آموزشی کشور است و در مراتب بعدی به عنوان بزرگ‌ترین نهاد ترویج و آموزش ایده‌های جدید و نوآورانه توسط آموزش عالی و به موازات آنها، رسانه‌ها به ویژه رسانه ملی به عنوان رسانه‌ای همه‌گیر و پرمخاطب است. مفهوم سواد امروزه بسیار گسترده‌تر از گذشته شده است و سواد را می‌توان در انواع مختلفی ذکر کرد. سواد رسانه‌ای، سواد علمی، سواد دیجیتالی و اینترنتی که در این زمینه آموزش و پرورش باید از غافله عقب‌نماند و پا به پای رسانه‌ها حرکت کند. حتی در آینده ممکن است نقش و مفهوم معلم منسوخ شده و شرکت‌های خصوصی و رسانه‌ای جای نظام آموزش و پرورش عمومی را بگیرند، مگر این که معلمان بتوانند مخاطبین و دانش‌آموزان خود را متقاعد کنند که آنها کاری فراتر از انتقال مفاهیم و اطلاعات انجام می‌دهند و آن هم بسط آگاهی و تفکر انتقادی است، یعنی کاری که از عهده شرکت‌های خصوصی رسانه‌ای بر نمی‌آید و فقط یک نظام آموزشی مستقل می‌تواند چنین وظیفه‌ای را انجام دهد (امیری و همکاران، ۲۰۱۷). لازمه این توانمندی، افزایش سواد رسانه‌ای و اطلاعاتی معلمان است به طوری که با توانمند شدن مخاطبان، به ویژه کودکان، جوانان و زنان می‌توان ضمن پرورش نسل‌هایی فرهیخته، از بسیاری از هزینه‌های اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و حتی اقتصادی تحمیل شده بر کشور جلوگیری کرد (تورنرو، ۲۰۱۳). اما نتایج تحقیقات حامدی و

1. Renee Hobbs

همکاران (۲۰۱۲) نشان داد که مهارت معلمان تربیت‌بدنی در کشور ایران در سطح پایینی است و آنها به‌صورت نادر از فناوری اطلاعات و آموزش مجازی در کلاس‌های تربیت‌بدنی خود استفاده می‌نمایند. بنابراین برای افزایش سواد رسانه‌ای معلمان تربیت‌بدنی به آموزش و پرورش نیاز است و باید عواملی که مانع از به دست آوردن دانش و استفاده از آن می‌شود را حذف کرد (سونی نوپمبری^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). رابابه^۲ (۲۰۲۱) در تأیید این موضوع توسعه قابلیت‌ها و توانایی‌های کارکنان انسانی در انتخاب الگوهای آموزشی، توسعه برنامه‌های آتی جهت یادگیری الکترونیکی در معلمان تربیت‌بدنی و همچنین به کارگیری چالش‌های الکترونیکی در فرایندهای آموزش و یادگیری برای دانش‌آموزان را توصیه می‌کند. با توجه به موارد ذکر شده وجود یک مدل کارا و اثربخش برای طرح آموزش مجازی درس تربیت‌بدنی در کشور بسیار احساس می‌شود؛ در همین راستا رضایور و محرم‌زاده (۲۰۲۱) در تحقیق خود با عنوان تدوین الگوی کارآمدی برنامه آموزش مجازی درس تربیت‌بدنی در مدارس، یکی از الزامات این الگو را الزامات فرایند تدریس مجازی معرفی می‌کنند که این فرایند نیازمند توجه به آموزش‌های مجازی، ابزارهای آموزش مجازی، فعالیت‌های ورزشی در منزل، مسابقات مجازی ورزشی، مدیریت کلاس مجازی، اصول تدریس مجازی، طرح‌های ورزشی و مواردی از این دست است که معلمان تربیت‌بدنی برای آموزش صحیح این رشته تحصیلی باید به آن توجه کنند.

در ایران نیز با شیوع ویروس کرونا و به دنبال آن تعطیلی مراکز آموزشی، وزارت آموزش و پرورش و مسئولان نظام آموزشی کشور خود را موظف دیدند تا با استفاده از نرم‌افزارها و ابزارهای مختلف، جریان آموزش را از طریق فضای مجازی و به صورت الکترونیکی دنبال کنند اما تدریس به صورت مجازی برای معلمان و استادان مشکلاتی زیادی از قبیل عدم آشنایی با فن‌آوری‌های جدید، ناتوانی در تولید محتوای آموزشی و غیره را ایجاد کرده است. همچنین معلمان تربیت‌بدنی برای به کارگیری فناوری اطلاعات و آموزش مجازی در تربیت‌بدنی آموزش و پرورش با چالش‌های جدیدی از جمله ماهیت عملی رشته تربیت‌بدنی، نبود تجربه برنامه‌ریزی و آموزش مجازی تربیت‌بدنی عدم وجود زیرساخت‌های مناسب، نبود یک الگوی راهبردی آموزش سواد رسانه‌ای برای معلمان، عدم حمایت و تشویق معلمان در ایجاد محتوای آموزشی، عدم علاقه‌مندی دانش‌آموزان در برگزاری کلاس‌های تربیت‌بدنی به صورت مجازی و غیره را ایجاد کرده است. از طرفی اجبار معلمان در استفاده از آموزش مجازی و ارائه دروس خود از طریق شبکه‌های مجازی و تهدیدهای موجود در این فضا، داشتن سطح مطلوبی از سواد رسانه‌ای و توسعه آن به منظور پاسخ به این چالش‌ها را ضروری می‌کند. لذا این تحقیق به دنبال این است که الگوهای ذهنی خبرگان را در خصوص آموزش مجازی در افزایش سطح سواد رسانه‌ای معلمان تربیت‌بدنی بسنجد و به راهکارهایی به منظور ارتقاء و بهبود سطح سواد رسانه‌ای معلمان تربیت‌بدنی دست یابد.

1. Soni Nopemr and et al

2. Rababah

روش شناسی

پژوهش حاضر با هدف تبیین مدل ذهنی خبرگان با استفاده از روش شناسی کیو در خصوص آموزش مجازی در افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی در شهر مشهد انجام گرفت. این تحقیق بر اساس هدف، از نوع کاربردی، به لحاظ ماهیت توصیفی-اکتشافی و به دلیل کاربرد روش شناسی کیو و جمع آوری اطلاعات که توسط معیارهای کیفی به دست می آید و مرحله شناسایی الگوهای ذهنی که توسط معیارهای کمی است، از نوع تحقیقات آمیخته محسوب می شود. با توجه به این که این پژوهش به دنبال شناسایی الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص عوامل مؤثر بر افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی است، از روش شناسی کیو استفاده شد. به همین دلیل از تحقیقات پارادایم تفسیری محسوب می شود و چون سنجش متغیرهای از پیش تعیین شده، به وسیله معیارهای کمی (همانند تحلیل عاملی اکتشافی) صورت می پذیرد، به عنوان تحقیقات پارادایمی اثبات گرایانه مطرح می شود. در نتیجه چارچوب کلی این پژوهش، از نوع پارادایم تفسیری-اثبات گرای است. روش شناسی کیو جهت درک راحت سلیقه ها و دیدگاه های افراد به کار برده می شود، افرادی را که دارای ذهنیت مشترکی هستند شناسایی می کند و بر پایه تحلیل های آماری استوار است. جامعیت عبارات نمونه کیو با فضای گفتمان روایی مطالعه کیو را شکل می دهد. به بیان بهتر، محقق از خود باید این پرسش را داشته باشد که آیا عباراتی که گردآوری کرده است از جامعیت و وسعت خوبی برخوردار هستند که ذهنیت های مختلفی را ایجاد کنند (یاسینی و همکاران، ۲۰۱۶). از این رو در پژوهش حاضر، روش کیو در ۵ مرحله اجرا شده است (وست، ۲۰۱۴) که عبارتند از:

۱. ایجاد فضای گفتمان و مجموعه های کیو

۲. انتخاب و گزینش مشارکت کنندگان و ارزش گذاری کیو

۳. تکمیل ارزش گذاری نمودارهای کیو

۴. تکمیل داده ها

۵. تفسیر عامل ها و الگوهای ذهنی

در مرحله اول، موضوعات متنوع و گوناگونی که در ارتباط با موضوع تحقیق وجود دارد و ذهن مخاطبان گفتگو را درگیر خود ساخته مشخص و جمع آوری شد. از ترکیب منابع مختلف از جمله مصاحبه های ساختار یافته، مناظره ها، مقاله های علمی-پژوهشی، کتب مرتبط با موضوع، نظرات معتبر و قابل اعتنا، یادداشت ها و نظایر آن. این گفتمان سازی تعیین و استخراج شد. این مجموعه پس از گردآوری، به عبارات های کوتاه و منقطع تبدیل شد و نمونه کیو از بین آنها انتخاب شد. سپس به روش نمونه گیری ترکیبی هدفمند و گلوله برفی با ۲۱ نفر از متخصصان مدیریت ورزشی، معلمان تربیت بدنی، کارشناسان، معاونان و مدیران آموزش و پرورش شهرستان مشهد مصاحبه هایی از راه دور انجام گردید. سئوالات مورد استفاده در مصاحبه ها به صورت نیمه ساختار یافته و سئوالات باز بود که در نهایت عبارات استخراج شد و مجدداً به تأیید

1. West

افراد مصاحبه شونده در آمد. در نهایت، مجموع این عبارت ها، که از طریق مبانی نظری پژوهش یعنی یافته های حاصل از سایر تحقیقات و نتایج انجام مصاحبه ها به دست آمده است، آنهایی که ارتباط زیادی به عوامل مؤثر بر افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی داشتند، جمع آوری گردیدند. معمولاً مطالعات کیو به ۲۰ الی ۶۰ عبارت نیازمند است. اگر چه هیچ معیار قطعی برای این تعداد، گزارش نشده است (یاسینی و همکاران، ۱۳۹۵) که در مرحله اول این پژوهش ۳۹ گزاره به دست آمد. پس از بررسی در دو مرحله توسط چند تن از خبرگان مدیریت ورزشی، انجام تغییرات لازم برای روایی عبارت ها مانند حذف عبارت های مشابه و تکراری یا رفع ابهام آنها، تعداد ۲۷ گزاره به عنوان عبارت های نهایی نمونه کیو در پژوهش حاضر انتخاب شدند که در جدول شماره ۱ این عبارات مشخص شده اند. هر کدام از این عبارت های نمونه کیو در کارت های کیو که محاسبه ها و تحلیل های بعدی بر اساس این کدها انجام گردید، در این جدول آمده است. در مرحله بعد، با روش کمی و به کمک تکنیک تحلیل عاملی کیو، ذهنیت ها شناسایی گردید. همانند تعداد عبارات نامشخص در روش شناسی کیو برای تعداد مشارکت کنندگان در انجام پژوهش کیو نیز ملاک قطعی وجود ندارد و می تواند شامل تعداد متفاوتی مشارکت کننده باشد. با این حال تعداد مشارکت کنندگان در مقالات مختلفی بین ۱۰ الی ۵۰ نفر گزارش شده است (خداداد حسینی، نجات و هاشمی، ۲۰۱۷). در پژوهش حاضر تعداد مشارکت کنندگان ۲۶ نفر بود که عبارات کیو را مرتب نمودند. مشارکت کنندگان شامل همان طیف قبلی بودند که به صورت غیر احتمالی انتخاب شدند.

جدول ۱- عبارات کیو در پژوهش حاضر

کد عبارت	عوامل کیو	منبع مورد استفاده	
		مصاحبه	مبانی نظری
۱	ابزارهای کمک آموزشی متناسب با حوزه رسانه	*	*
۲	زیرساخت های تکنولوژی	*	
۳	تناسب محتوای آموزش سواد رسانه ای با شرایط بومی منطقه ای	*	*
۴	اینترنت پر سرعت	*	
۵	تکنیک های آموزش سواد رسانه ای و اطلاعاتی	*	
۶	ایجاد انگیزه درونی و بیرونی برای معلمان	*	
۷	توانایی معلمان در دسترسی به پایگاه های اطلاعاتی و شبکه وب	*	*
۸	سابقه کار و تجربه معلمان	*	
۹	برنامه ریزی و مدیریت زمان استفاده از فضای مجازی در تدریس	*	*
۱۰	مفاهیم پایه و سواد رایانه ای	*	
۱۱	ایجاد خلاقیت و ابتکار بیشتر در تدریس مجازی	*	*

کد عبارت	عوامل کیو	منبع مورد استفاده	
		مصاحبه	مبانی نظری
۱۲	مهارت های فنی مانند استفاده از نرم افزارها	*	
۱۳	سطح تحصیلات معلمان	*	
۱۴	کسب مهارت تبدیل ایده به پیام رسانه ای	*	
۱۵	آموزش و برگزاری کارگاه ها	*	
۱۶	ارزش نهادن به تولیدات علمی دیگران در تدریس مجازی	*	
۱۷	خلاقیت و ذوق هنری معلمان در تولید محتوای درسی	*	
۱۸	تمایل به یادگیری معلمان در تولید محتوای درسی	*	
۱۹	مهارت تفکر انتقادی و فهم انتقادی از رسانه ها	*	
۲۰	آشنایی معلمان با نرم افزارهای جدید در تولید محتوای درسی	*	
۲۱	توانایی خلاصه سازی پیام ها و تمرینات معلمان	*	*
۲۲	تشخیص محتوای سالم و ناسالم در رسانه ها	*	*
۲۳	مهارت تحلیل پیام های چند رسانه ای	*	*
۲۴	استفاده از سواد بصری، هنری و زیبایی شناسی در تولید پیام های چندرسانه ای	*	*
۲۵	آشنایی با فنون اقناع مخاطب نظیر برجسته سازی، تداعی معانی، نمادسازی و ...	*	*
۲۶	وجود نرم افزارهای جدید و کارآمد برای تدریس دروس تربیت بدنی	*	*
۲۷	وجود سیستم های نظارتی بر فعالیت معلمان تربیت بدنی در فضای مجازی	*	*

سپس با استفاده از چرخش واریماکس و تحلیل عاملی اکتشافی، عوامل بالا با استفاده از نرم افزار SPSS دسته بندی و اولویت بندی شدند.

یافته های تحقیق

برای مشخص کردن تعداد مطلوب مؤلفه ها در روش شناسی کیو، تغییرات مقادیر ویژه در ارتباط با عامل ها مورد استفاده قرار می گیرد. با توجه به نظر و دیدگاه خبرگان، به طور مجموع تعداد ۵ عامل بالاتر از عدد ۱ شناسایی شدند که این پنج عامل حدود ۸۱/۲۳۹ درصد از کل عامل ها را پوشش می دهند.

فرآیند تحلیل کیو

به مثابه تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی کیو نیز از دو مرحله تشکیل می شود. در مرحله اول عامل ها استخراج شده و در مرحله دوم چرخش عامل ها به طوری که قابل تفسیر باشند انجام می شود. البته انجام مرحله دوم زمانی ضرورت دارد که تفسیر عامل های مرحله دوم به آسانی نباشد؛ یعنی به عنوان ذهنیت های

مشخصی نتوان آنها را تعریف کرد. برای انجام مرحله ابتدایی تحلیل عاملی کیو روش مؤلفه‌های اصلی، از رایج‌ترین شیوه‌های استخراج عامل‌ها است. میزان واریانس هر الگوی ذهنی و مقدار ویژه آن در جدول ۲ نشان داده شده است. قابل ذکر است که اسامی الگوهای ذهنی بر طبق نظر محققان و همپوشانی و نزدیکی عوامل به یکدیگر بیان شده است.

جدول ۲- میزان واریانس تبیین شده هر عامل یا الگوی ذهنی و مقدار ویژه آن

چرخش متعامد عامل‌ها			تعداد الگوهای ذهنی پژوهش
واریانس جمعی	درصد واریانس	جمع کل	
۲۵/۱۷۴	۲۵/۱۷۴	۷/۷۴۴	الگوی ذهنی اول: مهارت‌گرایان
۴۴/۹۹۴	۱۹/۸۲۰	۵/۵۴۱	الگوی ذهنی دوم: امکانات‌گرایان
۶۰/۸۹۴	۱۵/۹۰۰	۴/۸۹۶	الگوی ذهنی سوم: آموزش‌گرایان
۷۲/۹۰۸	۱۲/۰۱۴	۳/۴۵۳	الگوی ذهنی چهارم: تخصص‌گرایان
۸۱/۳۳۹	۸/۳۳۱	۲/۰۱۶	الگوی ذهنی پنجم: عوامل فردی

از شیوه‌های معمول چرخش متعامد عوامل می‌توان به شیوه واریماکس^۱ اشاره نمود. در پژوهش حاضر نیز جهت قابل تفسیر بودن عوامل، از چرخش متعامد واریماکس استفاده شده است که نتایج آن را در جدول ۳ قابل مشاهده است.

1. Varimax

جدول ۳. نتایج چرخش متعامد به شیوه واریماکس

خبرگان	الگوهای ذهنی				
	الگوی ذهنی ۱	الگوی ذهنی ۲	الگوی ذهنی ۳	الگوی ذهنی ۴	الگوی ذهنی ۵
M1	-۰/۱۳۶	-۰/۱۳۹	۰/۱۳۵	-۰/۱۹۴	۰/۰۵۶
M2	۰/۰۵۹	-۰/۱۵۱	-۰/۰۲۷	۰/۱۱۵	۰/۹۴۷
M3	۰/۸۸۷	-۰/۰۹۸	۰/۰۶۶	-۰/۱۴۷	۰/۰۹۵
M4	۰/۰۰۴	-۰/۰۲۹	۰/۹۷۰	-۰/۰۲۴	-۰/۰۹۶
M5	-۰/۰۰۷	-۰/۰۲۹	۰/۹۵۲	۰/۰۰۱	-۰/۱۴۷
M6	۰/۱۹۷	۰/۷۶۳	۰/۲۷۱	-۰/۳۹۶	۰/۰۱۴
M7	۰/۰۷۱	-۰/۳۳۲	-۰/۱۲۱	۰/۸۴۰	۰/۰۳۱
M8	-۰/۲۰۳	-۰/۰۶۶	۰/۰۶۹	۰/۹۲۷	۰/۱۶۰
M9	-۰/۰۳۶	۰/۷۳۸	-۰/۱۷۱	۰/۰۳۲	-۰/۰۹۵
M10	۰/۹۴۷	۰/۰۲۸	-۰/۰۱۳	-۰/۰۰۲	۰/۱۵۰
M11	-۰/۰۱۸	۰/۷۰۵	-۰/۰۵۱	-۰/۱۲۶	-۰/۰۲۱
M12	-۰/۳۴۲	-۰/۰۴۶	-۰/۰۱۱	-۰/۳۲۹	۰/۰۲۹
M13	-۰/۱۱۱	-۰/۱۳۵	۰/۰۹۰	-۰/۲۰۸	۰/۰۲۷
M14	۰/۰۸۰	-۰/۱۷۶	-۰/۰۹۴	۰/۲۰۴	۰/۸۹۷
M15	۰/۰۱۵	-۰/۰۲۱	-۰/۱۷۰	۰/۰۳۰	۰/۹۲۵
M16	-۰/۲۲۸	۰/۲۲۱	۰/۱۸۱	۰/۶۳۷	۰/۴۹۲
M17	-۰/۱۱۷	۰/۰۹۸	۰/۶۸۲	۰/۰۰۲	-۰/۰۷۰
M18	۰/۶۰۱	۰/۱۵۲	-۰/۴۰۳	۰/۴۳۶	۰/۰۴۹
M19	-۰/۳۵۶	-۰/۰۴۲	۰/۹۴۳	-۰/۰۸۲	-۰/۱۱۳
M20	-۰/۰۸۴	۰/۸۳۸	۰/۰۵۶	۰/۰۸۳	۰/۰۶۳
M21	۰/۹۱۷	۰/۰۳۰	۰/۰۳۳	-۰/۰۹۳	-۰/۲۷۷
M22	-۰/۱۳۴	۰/۱۱۸	-۰/۰۷۹	-۰/۰۹۲	۰/۸۴۱
M23	۰/۶۴۴	۰/۰۸۱	-۰/۱۶۲	-۰/۰۱۳	-۰/۰۵۳
M24	۰/۷۴۵	-۰/۰۴۵	۰/۱۱۰	۰/۲۷۱	-۰/۰۴۳
M25	۰/۱۶۳	۰/۸۲۷	-۰/۱۴۴	-۰/۰۰۴	-۰/۰۲۹
M26	۰/۲۰۵	۰/۰۳۴	۰/۹۵۳	-۰/۰۲۷	۰/۰۱۰

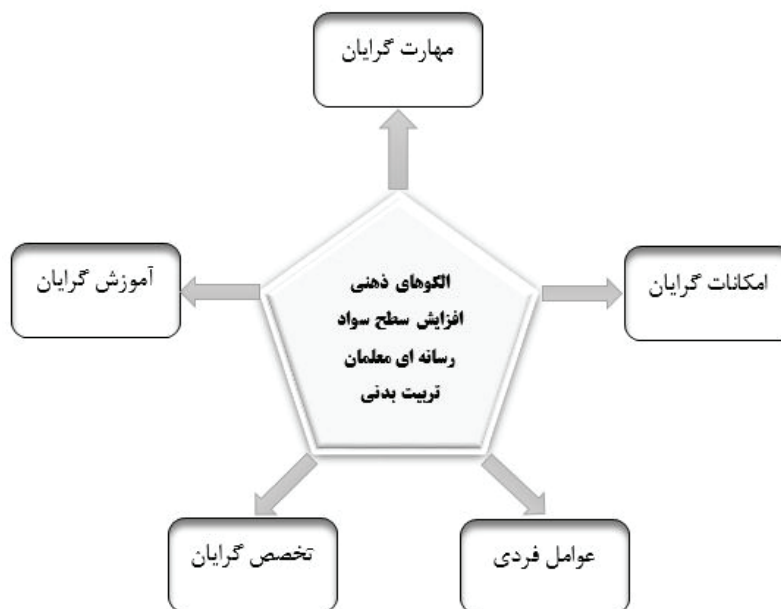
در مطالعه حاضر هدف از انجام و مطالعه کیو و جهت تفسیرپذیری عوامل، تعداد پنج ذهنیت متفاوت (الگوی ذهنی) در خصوص افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی شناسایی شدند و به خاطر عقاید مشترک و اشتراک نظرات در قالب‌های مجزا قرار گرفتند. در جدول شماره ۴ الگوهای ذهنی ساخته شده از نمونه‌های کیو و مشارکت‌کنندگان در هر الگوی ذهنی به ترتیب نشان داده شده است.

جدول ۴- الگوهای ذهنی ساخته شده از نمونه‌های کیو به ترتیب اولویت و مشارکت‌کنندگان در هر الگوی ذهنی

الگوی ذهنی	عوامل کیو	کدهای کیو	خبرگان
مهارت‌گرایان	توانایی معلمان در دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی و شبکه وب	Q7	
	برنامه ریزی و مدیریت زمان استفاده از فضای مجازی در تدریس	Q9	M3, M10,
	مفاهیم پایه و سواد رایانه‌ای	Q10	M18,
	تمایل به یادگیری معلمان در تولید محتوای درسی	Q18	M21, M23,
	توانایی خلاصه سازی پیام‌ها و تمرینات معلمان	Q21	
	مهارت تحلیل پیام‌های چند رسانه ای	Q23	M24
	آشنایی با فنون اقناع مخاطب نظیر برجسته سازی، تداعی معانی، نمادسازی و ...	Q25	
امکانات‌گرایان	ابزارهای کمک آموزشی متناسب با حوزه رسانه	Q1	M6, M9,
	زیرساخت‌های تکنولوژی	Q2	
	اینترنت پر سرعت	Q4	M11, M20,
	وجود نرم افزارهای جدید و کارآمد برای تدریس دروس تربیت بدنی	Q26	M25
	وجود سیستم‌های نظارتی بر فعالیت معلمان تربیت بدنی	Q27	
آموزش‌گرایان	تناسب محتوای آموزش سواد رسانه ای با شرایط بومی منطقه ای	Q3	
	تکنیک‌های آموزش سواد رسانه ای و اطلاعاتی	Q5	
	ایجاد خلاقیت و ابتکار بیشتر در تدریس مجازی	Q11	M4, M5,
	آموزش و برگزاری کارگاه‌ها	Q15	M17, M26
	ارزش نهادن به تولیدات علمی دیگران در تدریس مجازی	Q16	
	آشنایی معلمان با نرم افزارهای جدید در تولید محتوای درسی	Q20	
تخصص‌گرایان	مهارت‌های فنی مانند استفاده از نرم افزارها	Q12	
	کسب مهارت تبدیل ایده به پیام رسانه ای	Q14	M7, M8,
	مهارت تفکر انتقادی و فهم انتقادی از رسانه‌ها	Q19	M16, M19
	تشخیص محتوای سالم و ناسالم در رسانه‌ها	Q22	
	استفاده از سواد بصری، هنری و زیبایی شناسی در تولید پیام‌های چندرسانه ای	Q24	

الگوی ذهنی	عوامل کیو	کدهای کیو	خبرگان
پهلو زردی	ایجاد انگیزه درونی و بیرونی برای معلمان	Q6	
	سابقه کار و تجربه معلمان	Q8	M2, M14,
	سطح تحصیلات معلمان	Q13	M15, M22
	خلاقیت و ذوق هنری معلمان در تولید محتوای درسی	Q17	

با توجه به موارد ذکر شده و بر اساس امتیازات داده شده از سوی خبرگان به عوامل کیو و همچنین مصاحبه ها و نحوه ارزش گذاری کارت ها در نمودار کیو از سوی خبرگان، تحلیل و تفسیر عقاید و دیدگاه های هر الگوی ذهنی صورت گرفته است. این الگوهای ذهنی به شرح شکل (۱) است.

شکل ۱. مدل نهایی الگوهای ذهنی استخراج شده

بحث و نتیجه گیری

هدف تحقیق حاضر شناسایی الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص عوامل مؤثر بر افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی بود. از این رو یافته های تحقیق نشان داد در مجموع ۵ الگوی ذهنی

وجود دارند که به افزایش سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی کمک خواهند کرد. در ادامه هر یک از الگوهای ذهنی به طور مجزا بررسی می‌شود و در نهایت نتیجه گیری کلی و پیشنهادات ذکر می‌گردد.

الگوی ذهنی اول: مهارت‌گرایان

این الگوی ذهنی در برگیرنده عواملی همچون توانایی معلمان در دسترسی به پایگاه های اطلاعاتی و شبکه وب، برنامه ریزی و مدیریت زمان استفاده از فضای مجازی در تدریس، مفاهیم پایه و سواد رایانه‌ای، تمایل به یادگیری معلمان در تولید محتوای درسی، توانایی خلاصه سازی پیام ها و تمرینات معلمان، مهارت تحلیل پیام های چند رسانه ای و آشنایی با فنون اقناع مخاطب نظیر برجسته سازی، تداعی معانی، نمادسازی و غیره بود. افرادی که این ذهنیت را داشتند، اعتقاد آنها بر توسعه مهارت های معلمان بود که می تواند به سواد رسانه ای آنها کمک کند و به طور خاص باید معلمان تربیت بدنی مهارت های خود را ارتقا و توسعه دهند. در این صورت است که میزان سطح سواد رسانه ای آنها افزایش می‌یابد و استحکام بیشتری خواهد گرفت. این یافته با تحقیقات جهاندار و همکاران (۲۰۱۸)، شریفی و همکاران (۲۰۱۸)، حبیب زاده و نوروزی (۲۰۱۷) و کشاورز و همکاران (۲۰۱۵) همسو بود. در این تحقیقات که در مورد سطح سواد رسانه ای بود به شاخص های مشابهی در زمینه مهارت اساتید و معلمان اشاره کرده بود.

الگوی ذهنی دوم: امکانات‌گرایان

این الگوی ذهنی همان‌طور که از نامش مشخص است، معطوف به امکانات و تجهیزات بود و افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند، اعتقاد شدیدی به وجود امکانات نرم افزاری و سخت افزاری برای بهبود سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی دارند. این الگوی ذهنی شامل مفاهیمی همچون ابزارهای کمک آموزشی متناسب با حوزه رسانه، زیرساخت های تکنولوژی، اینترنت پر سرعت، وجود نرم افزارهای جدید و کارآمد برای تدریس دروس تربیت بدنی و وجود سیستم های نظارتی بر فعالیت معلمان تربیت بدنی است. در تحقیقات مختلفی که در زمینه سواد رسانه ای انجام شده بود به عامل امکانات نیز اشاره داشته اند از جمله امیری و همکاران (۲۰۱۸)، بنی هاشم و همکاران (۲۰۱۷)، کریمی و همکاران (۲۰۱۷) و پاکدهی و شبیری (۲۰۱۷) که با نتیجه حاضر مطابقت دارد.

الگوی ذهنی سوم: آموزش‌گرایان

افرادی که این الگوی ذهنی را داشتند اعتقاد دارند که برای افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی باید به مسئله آموزش به طور جدی نگریم. به عنوان مثال با شیوع ویروس کرونا بسیاری از معلمان تربیت بدنی و غیر تربیت بدنی حتی اساتید دانشگاه، آشنایی لازم و حتی اولیه را برای آموزش توسط تکنولوژی مجازی نداشتند، اما به وسیله آموزش های مکرر، سواد رسانه ای معلمان افزایش پیدا کرد. در نتیجه می توان یکی

از مهم‌ترین الگوهای ذهنی را همین آموزش‌گرایان نام برد. فرخی و همکاران (۲۰۲۱)، امیری و همکاران (۲۰۱۸)، شریفی و همکاران (۲۰۱۷)، بنی‌هاشم و همکاران (۱۳۹۶)، خان و همکاران (۲۰۲۱) و ساواگیون (۲۰۲۰) به شکل‌های مختلفی نقش آموزش در توسعه سواد رسانه‌ای را نشان دادند که با نتایج این پژوهش همخوان بود. این الگوی ذهنی به طور خاص شامل مفاهیمی همچون تناسب محتوای آموزش سواد رسانه‌ای با شرایط بومی منطقه‌ای، ایجاد خلاقیت و ابتکار بیشتر در تدریس مجازی، آموزش و برگزاری کارگاه‌ها، ارزش نهادن به تولیدات علمی دیگران در تدریس مجازی و آشنایی معلمان با نرم افزارهای جدید در تولید محتوای درسی است.

الگوی ذهنی چهارم: تخصص‌گرایان

این الگوی ذهنی شامل عواملی همچون مهارت‌های فنی مانند استفاده از نرم افزارها، کسب مهارت تبدیل ایده به پیام رسانه‌ای، مهارت تفکر انتقادی و فهم انتقادی از رسانه‌ها، تشخیص محتوای سالم و ناسالم در رسانه‌ها و استفاده از سواد بصری، هنری و زیبایی‌شناسی در تولید پیام‌های چند رسانه‌ای است. این الگوی ذهنی یک گام از الگوهای قبلی جلوتر رفته و پیش‌فرض را بر این گذاشته است که افراد مهارت‌ها، امکانات و آموزش‌های لازم را در موضوع سواد رسانه‌ای دیده‌اند و حال باید به صورت تخصصی‌تر به این مسئله بپردازند و در این صورت است که سطح سواد رسانه‌ای آنها توسعه پیدا خواهد کرد. تا حدودی برای شرایط حال حاضر نیز صدق می‌کند، زیرا اکثر معلمان و اساتید دانشگاه، بعد از گذشت بیش از یک سال و نیم از فراگیری ویروس کرونا، آشنایی اولیه را با مفاهیم آموزش مجازی و سواد رسانه‌ای را پیدا کرده‌اند. با توجه به ادامه روند شیوع ویروس و شروع سال تحصیلی ۱۴۰۰ با تعطیلی سراسری مجدد، معلمان تربیت بدنی باید در حال حاضر تخصصی‌تر به سمت آن پیش‌روند و حتی جدا از بحث بحران حاضر به طور خاص در این‌جا معلمان تربیت بدنی باید تخصص‌های عملی خود را افزایش دهند تا بتوانند مهارت‌های عملی درس تربیت بدنی را به دانش‌آموزان منتقل کنند. در تحقیقات امیری و همکاران (۲۰۱۷) و شجاعی و امیریور (۲۰۱۲) به مفاهیم این الگوی ذهنی نیز اشاره شده بود.

الگوی ذهنی پنجم: عوامل فردی

این الگوی ذهنی نیز به طور خاص بیان می‌کند که درست است مهارت، امکانات، آموزش و تخصص برای افزایش سطح سواد رسانه‌ای معلمان لازم است، اما نباید از انگیزه‌های فردی و شخصی نیز غافل شد، زیرا معلمان اگر همه عوامل بالا باشد اما اشتیاقی در این زمینه نداشته باشند، سواد رسانه‌ای آنها در یک سطح ثابت و معمولی ایستا خواهد شد. به همین دلیل عوامل فردی نیز یکی دیگر از الگوهای ذهنی مؤثر بر افزایش سطح سواد رسانه‌ای معلمان تربیت بدنی است. این الگوی ذهنی به طور خاص شامل مفاهیم ایجاد انگیزه درونی و بیرونی برای معلمان، سابقه کار و تجربه معلمان، سطح تحصیلات معلمان و خلاقیت و ذوق هنری

معلمان در تولید محتوای درسی است.

شیوع ویروس کرونا تغییراتی را در سبک زندگی افراد ایجاد کرد که نخستین اثر آن خانه‌نشینی و کم‌تحركی کودکان به ویژه دانش‌آموزانی است که به جای مدرسه ناگزیر باید از شبکه شاد استفاده کنند. همین مسئله سبب شده تا معضل چاقی دامن‌گیر آنها گردد و درس تربیت بدنی نیز معضلات جدی و مهم‌تری به خود گرفت. خطراتی هم‌چون کم‌تحركی، نبود فعالیت بدنی، چاقی و بی‌انگیزگی دانش‌آموزان را تهدید می‌کند. بنابراین بی‌شک نیاز به فعالیت‌های بدنی به‌دلیل تأثیرات مثبت آن بر سلامت جسمانی، روانی و ارتقا سیستم ایمنی، مورد توجه بیشتر قرار گرفته است، در غیر این‌صورت مشکلاتی به‌مراتب سخت‌تر و بغرنج‌تر هم‌چون افسردگی، بلوغ زودرس، استرس و اضطراب در میان آنان دیده می‌شود. به همین دلیل و با توجه به بحث‌های که در مورد الگوهای ذهنی شد، نقش فناوری به‌عنوان یک ابزار قدرتمند در آموزش تربیت بدنی در دوران همه‌گیری ناشی از کرونا مشهود شد و بالاترین میزان موفقیت در امر استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در یادگیری، زمانی حاصل می‌شود که از سردرگمی و بهت زندگی در مورد فناوری اطلاعات و ارتباطات خارج شده و ذهن و احساسات خود را با شگفتی‌های یادگیری متمرکز کند. تبیین سیاست‌گذاری آموزشی صحیح، شفافیت و جامعیت در سیاست‌ها و هدفمندی سیاست‌گذاری‌های اجرایی است که فضای مناسب برای استفاده قابلیت‌های فناوری را فراهم می‌کند و همگی سبب توسعه سواد رسانه‌ای معلمان تربیت بدنی خواهند شد که نه تنها در بحران‌های این‌چنینی کمک‌کننده است، بلکه نیروی انسانی و رکن اصلی آموزش ما را برای دنیای پیچیده فناوری امروز که دانش‌آموزان به خوبی با آن آشنا و عجین می‌شوند را به روز و مسلح کند.

همچنین باید خاطر نشان کرد با دقت در الگوهای ذهنی شناسایی شده می‌توان یک اولویت‌بندی یا پیوستار برای الگوهای ذهنی قائل شد. ابتدا برای توسعه سواد رسانه‌ای باید الگوی ذهنی آموزش‌گرایان مد نظر قرار بگیرد و مهم‌ترین مفاهیم مربوط توسط کلاس‌های آموزشی و ضمن خدمت به معلمان آموزش داده شود. زیرا ورزش مدارس به طور کلی‌تر و جدی‌تری دستخوش تغییرات شده است که منطقی نیز هست، زیرا با وجود تعطیلی مدارس، فعالیت‌های ورزشی دانش‌آموزان به شکل سابق امکان‌پذیر نیست و نمی‌توانند فعالیت ورزشی انجام دهند. جئونگ و سو (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای که به شناسایی مشکلات کلاس‌های آموزش آنلاین تربیت بدنی مدارس در دوران همه‌گیری ویروس کرونا می‌پرداخت، نشان دادند یکی از مشکلات، یکنواختی کلاس‌ها در این شرایط محیطی و محدود بودن محتوای آموزشی است که ارزش تربیت بدنی را به اندازه کافی منتقل نمی‌کند. مشکل بعدی، روش‌های اشتباه که ناشی از کمبود مهارت در اجرای کلاس‌های آنلاین تربیت بدنی است که توسط معلمان اجرا می‌شود و همچنین رهنمودهای ارزیابی بسیار محدود ارائه شده توسط وزارت آموزش پرورش که ارزیابی سیستماتیک با روش‌های آنلاین را غیر ممکن می‌کند. برای رسیدگی به مشکلات شناسایی شده و تسهیل عملکرد کارآمد کلاس‌های تربیت بدنی به صورت آنلاین نیاز به تغییر در روش‌های یادگیری استراتژیک است و لازم است فعالیت‌های تدریس مجازی معلمان بین همکاران به اشتراک گذاشته

شود. علاوه بر این، فرایندهای ارزیابی باید شامل تشویق به مشارکت فعال دانش آموزان نیز باشند. پس اولین پیشنهاد این است که آزمون‌ها و دوره‌های آموزشی برای معلمان در راستای افزایش سواد اطلاعاتی برگزار شود. سمینارهای علمی عموماً محل تبادل اطلاعات معلمان و اساتید برجسته بوده که می‌توانستند با گردهمایی در این کنفرانس‌های علمی زمینه‌ساز بهبود تجربه علمی و عملی خود شوند، اما به وجود شیوع ویروس کرونا و مجازی شدن همه امور علمی، این تبادلات حضوری از بین رفته و تأثیر زیادی بر درس تربیت بدنی طی سال گذشته و پیش رو گذاشته است. در ادامه باید به الگوی ذهنی مهارت‌گرایان اشاره کرد و سعی کرد مهارت‌هایی که منجر به بهترین استفاده از امکانات موجود است را تقویت کرد. به همین دلیل این الگوی ذهنی را نیز می‌توان به الگوی ذهنی امکانات‌گرایان اولویت داد، چون معلمان باید این توانایی را داشته باشند که با توجه به محدودیت‌ها به توسعه مهارت‌ها در آموزش مجازی و در نهایت توسعه سواد رسانه‌ای منجر شود. در این شرایط که کلاس‌ها به شکل غیر حضوری است، بایستی راهکارهایی برای ایجاد انگیزه در دانش آموزان در کلاس درس مجازی تربیت بدنی پیدا کرد. به منظور نظارت، معلم تربیت بدنی باید به صورت مداوم بر فعالیت‌های دانش آموزان نظارت کند و اولیا دانش آموزان هم بهتر است که در این نظارت مشارکت داشته باشند. همان‌طور که از مزایای آموزش مجازی مدارس، ایجاد زمینه تعاملات اجتماعی فراگیر بین دانش آموزان و والدین آنها است و نظارت بیشتر والدین بر تکالیف و فعالیت‌های آموزشی دانش آموزان را موجب شده است. در زمان همه‌گیری کرونا، بسیاری از معلمان تربیت بدنی، به سمت و سوی توسعه مهارت‌های خود قدم برداشتند و در این برهه زمانی توانسته‌اند مهارت‌هایی همچون کار با نرم افزارهای ارتباط مجازی، افزایش آگاهی‌های تئوری در مورد علم ورزش و همچنین آشنایی بیشتر با فناوری‌های ورزشی روز دنیا را بیاموزند. از این رو الگوی ذهنی بعدی که باید به آن اولویت داد امکانات‌گرایان است. در دوران همه‌گیری ویروس کرونا، امکانات و تجهیزات نرم افزاری و سخت افزاری خوبی در اختیار مدارس و دانشگاه‌ها قرار گرفت. بدون شک نقش زیادی که این همه‌گیری در افزایش سواد اطلاعاتی در حیطه نرم افزاری و امکاناتی داشت بر هیچکس پوشیده نیست، اما نکته‌ای که حائز اهمیت است، این مسئله است که با وجود شیوع ویروس کرونا، بازخورد واکنشی به این مسئله بود و از قبل برنامه ریزی شده نبود. منظور از الگوهای ذهنی امکانات‌گرایان نیز همین نکته است که بتوان از قبل برای توسعه سواد رسانه‌ای در حیطه (امکاناتی) گام برداشت و فقط صرفاً واکنشی عمل نکرد. هر دو الگوی ذهنی تخصص‌گرایان و عوامل فردی را می‌توان در یک سطح قرار داد و نمی‌توان هیچ‌کدام را بر دیگری اولویت داد. تخصص زمانی اتفاق خواهد افتاد که عوامل قبلی رعایت شده باشد. در مورد الگوی ذهنی عوامل فردی می‌توان جنبه‌های مختلفی را دخیل دانست، زیرا این الگوی ذهنی به رفتارهای روان‌شناسی نیز اشاره می‌کند که باید انگیزه افراد را به شیوه‌های مختلفی تقویت کرد. به همین دلیل پیشنهاد می‌شود که معلمان را تشویق کرد تا استفاده از روش‌های نوین تدریس در راستای افزایش سواد رسانه‌ای را در اولویت خود قرار دهند. در نهایت با توجه به یافته‌های تحقیق و به منظور ارتقای سطح کمی و کیفی برنامه

تربیت‌بدنی مدارس و افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی، موارد زیر پیشنهاد می‌گردد:

- تهیه استانداردهای آموزشی درس تربیت بدنی برای معلمان
- ایجاد راهکار مناسب برای انجام فعالیت های ورزشی برای دانش آموزان با استفاده از گوشی های هوشمند مانند نرم افزارهای ضربان سنج و ... که در تربیت بدنی می تواند مورد استفاده قرار بگیرد.
- استفاده از نظرات کارشناسان و متخصصین علوم ورزشی در هنگام به روز رسانی برنامه تربیت بدنی
- فراهم نمودن امکانات ثبت و ضبط اطلاعات ورزشی هر دانش آموز
- برگزاری کلاس های توجیهی قبل و بعد از حرکات ورزشی به منظور مرتفع نمودن مشکلات و ایرادات دانش آموزان
- برگزاری کارگاه های آشنایی با نرم افزارهای کاربردی و ساده ورزشی مانند برنامه های سلامتی گوشی های هوشمند برای معلمان و دانش آموزان
- درج امتیازات مبتنی بر تسلط و بکارگیری فناوری اطلاعات و مدارک مرتبط با سواد رسانه ای در جداول ارتقاء معلمان

تشکر و قدردانی

نویسندگان افراد از جمله مسئولین آموزش و پرورش خراسان رضوی، معلمان تربیت بدنی و خبرگان که در راستای دستیابی به اهداف این پژوهش ما را یاری نمودند، صمیمانه قدردانی می‌نمایند.

منابع

1. Ameri, M., H., Kashif, M., M., Mohsenianfar, H. (2012). Internet and its role in sports management. *Development of Physical Education*, 38 : 7-12. (Persian)
2. Amiri, J., Zabolzida, A., Karimi, S. (2019). Solutions for Increasing Teachers' Media and Information Literacy. *Media Studies*, 14(46) : 7-22. (Persian)
3. Banihashem. S.K. (2018). Comparison and study of media literacy and information literacy among male and female students. *Media Studies*, 12(3) : 115-126.
4. Darabi, H., Goodarzi, M., Kazemnezhad, A., Hamidi, M. (2012). Investigating the role of information technology on the implementation of knowledge management in Iranian public physical education schools. *Physiology and Management Research in Sport*, 7 : 7-19. (Persian)
5. fathabadi, B., dadgaran, M., nasiri, B., hashemi, S. (2020). Factors influencing the promotion of media literacy education in schools from the point of view of experts from the European Commission. *Interdisciplinary Studies in Media and Culture*, 9(2) : 167-190. (Persian)
6. Jeong, H. C., & So, W. Y. (2020). Difficulties of online physical education classes in middle and high school and an efficient operation plan to address them. *International journal of environmental research and public health*, 17(19) : 7279.
7. Haghshenas, M, Parsajo, M. (2018). A Study on Media Literacy Education in Iran and Developed Countries, Fourth International Conference on Humanities and Education, Tehran. (Persian)

8. Hoseyni Pakdehi, A., Shobeyri, H. (2017). Media Literacy Education in Cyberspace A case study of Canadian website "Media Smarts" and Iranian website "Media Literacy". *New Media Studies*, 3(9): 31-76
9. Boumadan, M., Soto-Varela, R., Ortiz-Padilla, M., & Poyatos-Dorado, C. (2020). What factors determine the value of an online teacher education experience from a teacher's perspective?. *Sustainability*, 12(19): 8064.
10. Nasiri B, Bakhshi B, Hashemi S.M. (2011). The importance of media literacy education in the 21st century. *Media studies*, 7(3): 157-166. (Persian)
11. Nopembri, S., Saryono, A., & Mukhtiani, N. R. (2020). Literacy of Physical Education Teachers on ICT-based Instructional Media.
12. Savagpun, P. (2020). The New Normal of a Physical Education Classroom Model With The Covid-19 Revolution," *Journal of Education Naresuan University*, 22(3): 351-357.
13. Pérez Tornero, J. M. (2013). ABC... media literacy white paper. *European media literacy: selected texts from studies*.
14. Hobbs, R. (2006). Reconceptualizing media literacy for the digital age. Martin, A. & Madigan, D. (szerk.): *Digital literacies for learning*. Facet, London, 99-109.
15. Rababah, J. (2021). The Impact of Using Imperative, Praising and Comprehensive Ways on Learning the Skill of Serve in Volleyball among the Students of Taibah University. , 40(191), 481-506.
16. Razavi, M., Loghmani, M., Razzaqi, M., E., Manouchehri Nejad, M. (2014). Factor analysis of barriers to the use of information technology in the physical education course of primary schools. *Applied Research in Sports Management, Third Year*, 2 (10): 115-126. (Persian)
17. Rezapour, F., Moharramzadeh, M. (2021). Developing an Efficiency Model for Virtual Educational Plan of Physical Education in Schools (Case Study: Covid-19 Pandemic). *Research on Educational Sport*, 9(23): 99-128. (Persian)
18. Khan, S., Rabbani, R. M., Thalassinos, I. E., & Atif, M. (2020). Corona virus pandemic paving ways to next generation of learning and teaching: Futuristic cloud based educational model.
19. Tejedor, S., Cervi, L., Pérez-Escoda, A., Tusa, F., & Parola, A. (2021). Higher education response in the time of coronavirus: perceptions of teachers and students, and open innovation. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 7(1), 43.
20. Salimi, S., Fardin, M, A. (2020). The Role of Corona Virus in Virtual Education, with an Emphasis on Opportunities and Challenges. *Research in School and Virtual Learning*, 8,)2(30): 49-60. (Persian)
21. Sanchez, J., Salinas, J., & Harris, J. (2011). Education with Ict in South Korea and Chile. *International Journal of Educational Development*, 31(2): 126-148.
22. Sharifi Rahnemo, M., and Seraji, F., Sharifi Rahnemo, S. (2019). Media literacy needs of undergraduate students. *Higher Education Curriculum Studies*, 9 (18): 71-93. (Persian)
23. Sharifi, S., Karami Namivandi, S. (2018). Investigating the dimensions of media and information literacy education in the formal and public education system of the country. *Religion and Communication*, 25 (2) (54): 111-140. (Persian)
24. Ali, W. (2020). Online and remote learning in higher education institutes: A necessity in light of COVID-19 pandemic. *Higher education studies*, 10(3): 16-25.

ارجاع دهی

غلامیان، جواد؛ نظری ترشیزی، احمد؛ سمیعی، سمیه؛ بهشتی، رامتین. (۱۴۰۰). شناسایی الگوهای ذهنی خبرگان در خصوص عوامل مؤثر بر افزایش سطح سواد رسانه ای معلمان تربیت بدنی در آموزش مجازی ناشی از همه گیری کرونا. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۵): ۶۵-۸۸

شناسه دیجیتال: 10.22089/RES.2021.11393.2163

Gholamian, J; Nazari Torshizi, A; Samiei, S; Beheshti, R. (2022) Identifying the Mental Patterns of Experts Regarding the Factors Affecting the Increase of Media Literacy Level of Physical Education Teachers in Virtual Education Caused by the Corona Epidemic. *Research on Educational Sport*, 9(25): 65- 88 (Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.11393.2163

Research Paper

Developing a model of effective factors in the effectiveness of virtual education in general physical education lessons in corona pandemic conditions

M. H. Abdollahi¹, S. gholami Torkesaluye², M. Abbasian³

1. Assistant Professor of Sport Management, Department of Sports Science, Faculty of Education & Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.
2. Assistant Professor of Department of Sport Science, Apadana Institute of Higher Education, Shiraz, Iran. (Corresponding Author)
3. PhD in Sports Management, Shahid Chamran University of Ahvaz.

Received: 2021/05/03

Accepted: 2021/08/15

Abstract

The aim of this study was to develop a model of effective factors in the effectiveness of e-learning in general physical education in corona pandemic conditions. The statistical population of the study included all professors of sports sciences that 15 people were purposefully selected as a sample and interviewed. After conducting the interview and gathering information, the codes obtained in different sections were analyzed and after performing the three steps of open coding (44 codes), pivotal (31 categories) and selecting eight factors including different evaluation methods, Designing and presenting appropriate and varied exercises according to the nature of physical education lessons, using appropriate facilities, getting feedback from students, paying attention to the schedule of exercises and classes, paying attention to how electronic content is presented, expressing side points in online teaching methods , Paying attention to the main nature of physical education courses were introduced as effective factors on the effectiveness of virtual education of physical education courses. According to the results of the present study, it can be concluded that the nature of holding general physical education classes has changed and teachers face many problems due to the lack of an effective method for teaching, so it is necessary for the effectiveness of their teaching from a Use a comprehensive model.

Keywords : Effectiveness, E-learning, Physical education course, Corona.

---

1 Email :abdollahi.1975@yahoo.com

2 Email : s.gholami_2020@yahoo.com

3 Email : mehdidaylami@gmail.com

Extended Abstract

Background and purpose

The general public thinks that the sudden prevalence of Corona has only faced the health and health systems of the world with many challenges, but in reality, the virus has affected all areas, including education (1) and since health protocols emphasize social distance (2). In many countries, in order to reduce the prevalence of corona virus, in-person training was shut down in schools and universities and replaced by an online training (3). However, the use of this educational method for some courses, especially practical lessons cannot be used much. One of the courses presented at universities and has special conditions is a general physical education course. Due to the different nature of the course, which is presented more practically, this course emphasizes more on motor-psychological goals. Therefore, it is necessary to consider measures for special conditions such as corona epidemic, to train them, especially in the form of online education, and provide solutions. The prerequisite for the provision of these strategies is to investigate in this area, hence the present study plans to examine the effective factors on the effectiveness of online education in the corona education in the course and provide strategies in this area.

Methodology:

The present study was a qualitative research with the theme of analysis approach. For analysis of the three-step process that has been obtained from the aggregation of six stages of Brown and Clark (2006) (familiarity with text, encoding and creating initial codes, search screenshots, data network analysis, themed network analysis) was used. Such a way that in the first phase, the researcher made a descriptive coding of interviews. In the second stage, of the analysis process, the researcher, with continuous and multiple comparisons of descriptive codes which produced in the previous stage, created interpretive codes. To produce interpretive codes, several descriptive codes were collected under one umbrella of interpretive code and formed it, and in the third stage, the themes formed in interviews were organized as the main categories of organizations. The statistical population of the study was the teachers of education with doctoral education that taught general physical education. The sampling method was purposeful. Interviews continued to achieve theoretical saturation and eventually 15 interviews were conducted. In the implementation protocol of the researchers, they sent the research question for them before talking with the professors; after coordination, interviews were conducted. It should be noted that due to the observance of health protocols, the interview process was performed online and not face-to-face. Each interview lasted about 30 to 45 minutes.

The main question that was asked to guide the interviews was: What are the factors influencing the effectiveness of online training in general physical education during the Covid 19 era? For validation, all initial codes were examined after the interview coding was completed and the main topics were reached. The extracted codes were given to two coders outside the research as well as to colleagues, and finally, for verification in the final stage, the output was given to 4 interviewees for review and checking process, which was applied after the proposed modifications.

Results

The results showed that participants include 33.33 female and 66.66% male. Most of them studied sports management and the least studied psychology and motor behavior. In the data analysis step, in the open coding stage, with coding based on paragraph, 53 primary concepts were extracted by researchers and after editing, 44 primary concepts were extracted as final concepts. In the concept coding stage, major categories were categorized according to the dimensions. At this stage, the concepts produced logically and analytically are listed together. The concepts that extracted in the initial coding stage, were re-analyzed to form major categories in the centralized or secondary coding stage. Due to the multiplicity of codes, all similar codes were based on the basis of conceptual and semantic proximity in their particular group, and they were reduced to 31 secondary categories, and ultimately based on secondary open codes, eight main categories including 1) various evaluation methods, 2) design and present suitable and diverse practice according to the nature of physical education lessons, 3) use suitable facilities, 4) getting feedback from students, 5) Pay attention to scheduling exercises and classes, 6) Pay attention to the way of presenting the matters and electronic content, 7) expression Side notes (unimportant issues) in the online teaching method, 8), was considered to be the main nature of physical education courses.

Discussion:

After the creation of Corona's condition, many educational equations in the educational system in the world and even in Iran have been transformed. These conditions initially unexpectedly surprised the country's educational system and created large shock in all educational systems. These transformations were in such a way that a new educational program create based on social distance and virtual and online education. But due to the new nature of this educational method, its effectiveness is doubtful. This doubt is much more about physical education classes that have a practical nature. Because the epidemic of Corona has made the harder situation for the professors of physical education lessons.

Because they are forced to develop their content based on educational headlines as theoretically and sometimes in practice and give their students virtually. Meanwhile, many universities do not have the infrastructure and conditions for holding online classes. As well, students' problems should not be neglected. All of these cause the effectiveness of teaching physical education.

Keyword : Effectiveness, E-Learning, Physical Education Lesson, Corona.

References

1. Mian A, Khan S. Medical education during pandemics : a UK perspective. *BMC medicine*. 2020 Dec; 18(1):1-2.
2. Sajed AN, Amgain K. Corona virus disease (COVID-19) outbreak and the strategy for prevention. *Europasian Journal of Medical Sciences*. 2020 Jul 25; 2(1):1-3.
3. Viner RM, Russell SJ, Croker H, Packer J, Ward J, Stansfield C, Mytton O, Bonell C, Booy R. School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: a rapid systematic review. *The Lancet Child & Adolescent Health*. 2020 May 1; 4(5):397-404.

تدوین مدل عوامل مؤثر در اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت بدنی عمومی در شرایط همه‌گیری کرونا

محمدحسن عبدالمهی^۱، سجاد غلامی ترکسلویه^۲، مهدی عباسیان^۳

۱) استادیار مدیریت ورزشی گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشکده علوم تربیتی دانشگاه شیراز. شیراز. ایران

۲) استادیار گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، موسسه آموزش عالی آپادانا، شیراز، ایران (نویسنده مسئول)

۳) دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۵/۲۴

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل عوامل مؤثر در اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت بدنی عمومی در شرایط همه‌گیری کرونا انجام شده است. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه اساتید رشته علوم ورزشی بودند که ۱۵ نفر به صورت هدفمند به عنوان مشارکت‌کننده انتخاب شدند و از آنها مصاحبه گرفته شد. پس از انجام مصاحبه و جمع‌آوری اطلاعات، کدهای به دست آمده در بخش‌های مختلف، تجزیه و تحلیل شده و پس از انجام مراحل سه‌گانه کدگذاری باز (۴۴ کد)، محوری (۳۱ مقوله) و انتخابی هشت عامل شامل شیوه ارزشیابی مختلف، طراحی و ارائه تمرینات متناسب و متنوع با توجه به ماهیت درس تربیت بدنی، استفاده از امکانات مناسب، گرفتن بازخورد از دانشجویان، توجه به زمان‌بندی تمرینات و کلاس‌ها، توجه به نحوه ارائه مطالب و محتوای الکترونیکی، بیان نکات جانبی در روش تدریس آنلاین، توجه به ماهیت اصلی درس تربیت بدنی به عنوان عوامل مؤثر بر اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت بدنی معرفی شدند. با توجه به نتایج تحقیق حاضر می‌توان نتیجه گرفت که ماهیت برگزاری رده‌های تربیت بدنی عمومی تغییر کرده است و اساتید این درس را به دلیل نداشتن یک روش اثربخش برای تدریس با مشکلات زیادی روبرو هستند. بنابراین لازم است برای اثربخشی تدریس خود از یک مدل جامع استفاده کنند.

کلمات کلیدی: اثربخشی، آموزش الکترونیک، درس تربیت بدنی، کرونا.

1. Email:abdollahi.1975@yahoo.com

2. Email: s.gholami_2020@yahoo.com

3. Email: mehdidaylami@gmail.com

مقدمه

در دسامبر ۲۰۱۹ برای اولین بار در شهر ووهان چین، پس از این که مردم بدون علت مشخصی دچار سینه‌پهلو شدند و واکنش‌ها و درمان‌های موجود مؤثر نبودند، نوع جدیدی از کرونا ویروس با همه‌گیری در انسان شناسایی شد. با عبور تعداد قربانیان ویروس کرونا از مرز ۱۰۰۰ نفر، سازمان جهانی بهداشت برای بیماری ناشی از آن، نام رسمی کووید ۱۹ را انتخاب کرد که اشاره‌ای به ویروس بیماری و سال ۲۰۱۹ دارد (سازمان بهداشت جهانی^۱، ۲۰۲۰). علائم این بیماری شامل تب، سرفه‌های خشک و گاهی مشکلات تنفسی مانند تنگی نفس، تند نفسی و گلودرد و آبریزش بینی است که سلامتی افراد جهان را نشانه گرفته است (شیروانی و رستمی، ۲۰۲۰). ترس از قرار گرفتن در معرض این بیماری باعث شد سبک زندگی افراد تا حدود زیادی تغییر کند. این خود نشان می‌دهد چگونه شیوع خاص و سریع یک ویروس به‌عنوان موضوعی بیولوژیک و اپیدمیولوژیک می‌تواند به موضوعی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تبدیل شود (نوروزی، ۲۰۲۰). یکی از مهم‌ترین عواقب شیوع و همه‌گیری کرونا ویروس، ایجاد نگرانی و اضطراب اجتماعی در سراسر جهان است. به‌گونه‌ای که این امر چالش‌ها و نگرانی‌های جدی برای همه شهروندان در همه کشورها حتی در کشورهای بدون شیوع کرونا ایجاد کرده است (سعادت، باقری لنکرانی و باقری لنکرانی، ۲۰۲۰). اگر چه عموم مردم فکر می‌کنند که شیوع ناگهانی کرونا، فقط سیستم‌های بهداشتی و درمانی دنیا را با چالش‌های متعددی روبرو کرده است، اما در واقعیت این ویروس، تمام حوزه‌ها از جمله حوزه تعلیم و تربیت را نیز تحت تأثیر قرار داد (میان و خان^۲، ۲۰۲۰) و از آن جایی که پروتکل‌های بهداشتی بر رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی تأکید دارند (ساجد و آمگاین^۳، ۲۰۲۰). در بسیاری از کشورها از جمله کشور ما، برای کاهش شیوع ویروس کرونا آموزش‌های حضوری در مدارس و دانشگاه‌ها تعطیل شد (وینر و همکاران^۴، ۲۰۲۰). از آغاز تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها برای کمک به حذف این بیماری، دغدغه تدوین و اجرای برنامه‌های تحصیلی برای تداوم آموزش‌ها در منزل و در شرایط قرنطینه خانگی به بزرگ‌ترین چالش نظام‌های آموزشی یعنی هم آموزش و پرورش و هم آموزش عالی تبدیل شد. به‌گونه‌ای که نهادها و سازمان‌های بین‌المللی نظیر سازمان بهداشت جهانی و یونیسف هم به تکاپو برای تدوین برنامه‌های درسی و دستورالعمل‌ها و راهنماهای آموزشی و تربیتی برای این شرایط وادار شدند (سلیمی و فردین، ۲۰۲۰). در این راستا راهکارهای مختلفی ارائه شد و رده‌های حضوری به رده‌های آنلاین تغییر شکل داده‌اند. برای نمونه در حوزه آموزش و پرورش، آموزش از طریق تلویزیون و با همکاری شبکه آموزش ارائه شد و هدف اصلی آن نیز رعایت عدالت آموزشی عنوان شد. اگر چه تجارب موفقی در این زمینه کسب شد، اما با توجه به تنوع مقاطع تحصیلی و رشته‌های درسی عملاً امکان ارائه همه دروس به شکل آموزش تلویزیونی

1. World Health Organization
2. Mian & Khan
3. Sajed & Amgain
4. Viner et al

میسر نشد که یکی از مهم‌ترین مشکلات این نوع آموزش، یک‌طرفه بودن و عدم تعامل بین دانش‌آموز و مدرسه بود. برای حل این مشکل نرم‌افزاری در بستر شبکه اجتماعی با عنوان شبکه اجتماعی دانش‌آموزی (شاد) طراحی شد و آموزش‌ها در بستر آن ارائه شد. اگر چه این شبکه هم دارای محدودیت‌ها و مشکلاتی بود و با ایده آل‌های آموزش مجازی فاصله زیادی داشت اما رفته‌رفته مشکلات آن مرتفع شد و توانست رضایت نسبی را جلب کند (غفوری فرد، ۲۰۲۰). در حوزه آموزش دانشگاهی نیز شیوع ویروس کرونا مشکلاتی را ایجاد کرد. از آنجایی که مهم‌ترین و محوری‌ترین، رسالت و ارزش‌های دانشگاه‌ها در درجه اول بهبود یادگیری و یاددهی است و سازمان علمی فرهنگی ملل متحد (یونسکو) نیز سه مأموریت اصلی آنها را تولید دانش، انتقال دانش و اشاعه و نشر دانش می‌داند و تأکید داشته است که هر یک از این کارکردها و مأموریت‌ها از اهمیت خاصی برخوردار است و بی‌توجهی به هر یک از آنها ممکن است شرایط زیان‌بار و جریان‌ناپذیری برای جامعه به دنبال داشته باشد. مراکز آموزش عالی و دانشگاه‌ها به‌منظور دستیابی به این مأموریت‌ها و بهبود کیفیت یادگیری دانشجویان در شرایط شیوع بیماری کرونا، آموزش‌های خود را از حالت سنتی خارج کردند و عمدتاً در بستر اینترنت و در فضای مجازی و به‌صورت الکترونیک ارائه می‌دهد (رضایی، ۲۰۲۰).

اصطلاح آموزش یادگیری الکترونیکی را برای اولین بار کراس^۱ ابداع کرد و به انواع آموزش‌های اشاره دارد که از فناوری‌های اینترنت برای یادگیری استفاده کرد (به نقل از آتشک، ۲۰۰۷). این نوع یادگیری برای تسهیل فرآیند یادگیری و مستقل شدن از زمان و مکان استفاده می‌شود که دقیقاً متناسب با شرایط فعلی وجود بیماری کرونا است. این نوع آموزش نه‌تنها انتقال اطلاعات جدید را تسهیل می‌کند، بلکه موجب ارتقا سطح دانش، ایجاد فرصت‌های برابر برای یادگیری همه افراد و ارتقا کیفیت آموزش می‌شود (اصغری و همکاران، ۲۰۱۲). در کنار این مزایا، این نوع آموزش نقاط ضعفی نیز دارد. برای نمونه، موفقیت آموزش در این روش بستگی به توانایی یادگیرندگان در استفاده از رایانه دارد. از طرفی همه فراگیران به رایانه مناسب و اینترنت دسترسی ندارند و حتی در صورت دسترسی به آن سرعت پایین و هزینه‌های بالای اینترنت برای کاربران می‌تواند مشکلاتی را ایجاد کند. یکی دیگر از مشکلات و معایب این نوع سیستم آموزشی، عدم استفاده از آن برای دروس عملی است؛ زیرا دروس عملی با سامانه‌های مجازی به خوبی قابل آموزش نیستند (رضایی، ۲۰۲۰). در این بین یکی از دروسی که به‌صورت عملی برگزار می‌شود و برگزاری آن از طریق مجازی و آموزش الکترونیک با مشکلاتی روبرو است، درس تربیت بدنی است. این درس که همسو با سایر دروس برنامه‌های درسی، به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیری از نظام تعلیم و تربیت رسمی کشور است و عنوان عاملی اساسی و مؤثر در توسعه فردی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و اقتصادی و ابزاری ضروری برای رشد و پرورش دانشجویان و دانش‌آموزان است، با اصل انجام حرکات بدنی ورزشی همراه است، ولی با توجه به شرایط پیش آمده از اماکن و سالن‌های ورزشی به سمت فضای مجازی و آموزش الکترونیک سوق پیدا کرده است (حمیدی و نجفی جویباری، ۲۰۲۰).

1. Cross

در نتیجه این امر فعالیت‌های جسمانی دانشجویان کمتر شده است و به دلیل شرایط قرنطینه و در خانه ماندن الگوهای خواب و رژیم‌های غذایی آنها به هم ریخته و آنها را مستعد افزایش وزن و کاهش سلامتی کرده است (بورک و همکاران^۱، ۲۰۲۰). از طرفی به علت دوره طولانی قرنطینه، ترس از ابتلا به بیماری کرونا، فقدان ارتباط با همکلاسی‌ها و دوستان ممکن است اثرات روان‌شناختی زیادی مانند اضطراب، افسردگی و ... برای دانشجویان ایجاد شود (وانگ و همکاران^۲، ۲۰۲۰). در این بین نقش برگزاری اصولی رده‌های تربیت‌بدنی برای برون‌رفت از این شرایط و کاهش اثرات زیان‌بار عدم تحرک به‌خصوص برای دانشجویان بسیار پررنگ‌تر می‌شود. برای برگزاری اثربخش رده‌های تربیت‌بدنی رعایت اصولی ضروری است، تا هم برای اصل یادگیری صحیح مهارت‌ها برای دانشجویان انجام پذیرد و هم اساتید بتوانند ارزشیابی درست و صحیحی را انجام دهند. در این راستا یو جی^۳ (۲۰۲۱) تحقیقی با عنوان تجزیه‌وتحلیل رده‌های آنلاین در تربیت‌بدنی در طی بیماری همه‌گیر کووید ۱۹ انجام دادند و گزارش کردند استفاده از پروژه‌های تیمی کاربردی نیست و دانشجویان صرفاً تکالیف خود را ارسال می‌کردند و اشتیاقی در آنها وجود نداشت. آنها نتیجه گرفتند برای اجرای موفقیت‌آمیز اثربخشی رده‌های عملی آنلاین تربیت‌بدنی باید از بازخورد به موقع استفاده شود، خطاهای فنی کاهش داده شود و به‌طور مستمر برای یادگیرندگان انگیزه ایجاد شود. اوبرین و همکاران^۴ (۲۰۲۰) در تحقیقی با عنوان مفاهیم ضمنی برای آموزش مجازی تربیت‌بدنی در دوره همه‌گیری کووید ۱۹ گزارش کردند، برای یادگیری بهتر تربیت‌بدنی دانشجویان باید از وسایل کمک‌آموزشی به همراه تماس فیزیکی، گرفتن بازخورد و راهنمایی از مربی، تولید محتوا با توجه به امکانات دانشگاه‌ها و استفاده از روش‌های جدید و جذاب برای دانشجویان استفاده شود. حمیدی و نجفی جویباری (۲۰۲۰) در پژوهش خود با عنوان الگوی توسعه ورزش تربیتی در آموزش و پرورش در زمان بروز بحران‌های بهداشتی: مطالعه موردی همه‌گیری کووید ۱۹ گزارش کردند هفت مقوله عمده شامل نیازسنجی مجدد، تدوین راهبردها، ارتباطات دوسویه، اصلاح فرایندهای آموزشی، برنامه‌های عملیاتی، استفاده از الگوهای جهانی و عوامل مؤثر بر توسعه به‌عنوان شاخص‌های الگوی توسعه ورزش تربیتی در زمان بحران‌های بهداشتی است. وحدانی و همکاران (۲۰۲۰) تحقیقی با عنوان طراحی الگوی پداگوژیکی برای پیاده‌سازی اهداف برنامه درس تربیت‌بدنی مدارس در دوران شیوع کووید ۱۹ انجام دادند که نتایج نشان داد اهداف، ویژگی‌های یادگیرنده، بسترهای ارتباطی و محیط یادگیری به‌عنوان چهار عامل ثابت و تأثیرگذار نقش ایفا می‌کنند. در مقابل عناصر معلم، محتوا، روش‌های تدریس، مواد آموزشی، خانواده و ارزشیابی به‌عنوان عوامل در اختیار و منعطف نقش تعیین‌کننده در یادگیری دانش‌آموزان دارند. رضایی (۲۰۲۰) در تحقیقی که با عنوان ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان در دوران کرونا: چالش‌ها و راهکارها انجام دادند و گزارش کردند

1. Brooks et al
2. Wang et al
3. Yu, Jee
4. O'Brien et al

برای بهبود کیفیت یادگیری باید از روش‌های ارزشیابی مختلفی مانند ارائه‌های مجازی، امتحانات کتبی، گرفتن بازخورد از محصلین استفاده شود. غفوری فرد (۲۰۲۰) نیز در پژوهشی با عنوان رونق آموزش مجازی در ایران، توان بالقوه‌ای که با ویروس کرونا شکوفا شد، گزارش کرد توسعه زیرساخت‌های لازم برای آموزش مجازی، تولید نرم‌افزارهای آموزشی تعامل محور، توسعه شبیه‌سازهای آنلاین برای دروس عملی و همچنین برگزاری آزمون‌های آنلاین می‌تواند بعد از دوران کرونا به‌عنوان کمک‌کننده نظام آموزش حضوری باشد. احمد و همکاران^۱ (۲۰۲۰) در تحقیق خود با عنوان کرونا و آموزش پزشکی گزارش کردند، ترویج رده‌های مجازی از طریق آموزش از راه دور، برگزاری رده‌های آنلاین می‌تواند در رونق بخشیدن اثربخشی آموزش مجازی کمک‌کننده باشد. گواد و جونز^۲ (۲۰۱۷) در تحقیق خود گزارش کردند برای بهبود اثربخشی آموزش و یادگیری آنلاین در آموزش مجازی تربیت‌بدنی چهار فاکتور، مدل‌سازی شیوه‌های آموزشی، تعاملات مربی و دانشجو، انتقال مفاهیم آموزشی و تولید محتوا به‌صورت آنلاین و پیمایش ابزارهای کمک‌آموزشی کمک‌کننده است.

به‌طورکلی می‌توان گفت نظام‌های آموزش عالی، به‌عنوان بارزترین نمود سرمایه‌گذاری نیروی انسانی، نقش اصلی را در تربیت و تأمین نیروی انسانی کارآمد بر عهده دارند. این نظام‌ها سهم قابل توجهی از بودجه هر کشور را به خود اختصاص می‌دهند و نقشی تعیین‌کننده در ابعاد گوناگون اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی جامعه دارند. از این‌رو، اطمینان از کیفیت مطلوب عملکرد آنها به‌منظور جلوگیری از هدر رفتن سرمایه‌های انسانی و مادی و نیز داشتن توانایی رقابت در دنیای آینده که در آن کیفیت مهم‌ترین مؤلفه برای ادامه حیات هر سازمان است، ضرورتی انکارناپذیر دارد (رضایی، ۲۰۲۰). برای رسیدن به این مهم توجه به شیوه‌ها و روش‌های آموزش بسیار مهم است ولی در این بین برخی مواقع اتفاقات و شرایطی مانند بروز بیماری کرونا به وجود می‌آید و باعث اختلال در روال آموزش و تدریس می‌شود و دانشگاه‌ها را مجبور به تغییر در رویه‌های آموزشی خود می‌کند. اگر برای این تغییر رویه‌ها از قبل پیش‌بینی‌های انجام شده باشد که روال انجام امور با شکل کمتری روبرو می‌شود ولی اگر دانشگاه‌ها زیرساخت‌های لازم را برای انجام روش‌های نوین تدریس نداشته باشند با مشکلات و دشواری‌های بیشتری روبرو می‌شوند. یکی از این تغییر رویه‌ها در دانشگاه‌ها، استفاده از آموزش مجازی به‌جای روش‌های آموزش سنتی‌ها است. با این حال استفاده از این شیوه آموزشی برای برخی از دروس به‌خصوص دروس عملی نمی‌تواند کاربرد زیادی داشته باشد. یکی از دروسی که در دانشگاه‌ها ارائه می‌شود و شرایط خاصی را دارد، درس تربیت‌بدنی عمومی است. این درس از نظر ضوابط آموزشی مشابه دروس دیگر است ولی در بین برنامه‌های آموزشی از شرایط خاصی برخوردار است. از یک طرف ارتقا کیفی این درس و دستیابی با اهداف عالی آن به امکانات و تسهیلات ورزشی بستگی دارد و از طرف دیگر این واحد برای پاسخگویی به نیازهای متنوع و متغیر دانشجویان بر اساس اهداف تربیتی مانند اهداف شناختی، روانی

1. Ahmed et al

2. Goad & Jones

حرکتی و عاطفی در برنامه‌های درسی دانشگاه‌ها قرار گرفته است. این واحد درسی به دلیل ماهیت متفاوت در برگزاری که بیشتر به صورت عملی ارائه می‌شود بیشتر بر اهداف روانی حرکتی تأکید دارد. بنابراین بهبود کمی و کیفی برگزاری آن در دانشگاه‌ها می‌تواند نتایج مطلوب مانند نشاط و سرزندگی در دانشجویان را در پی داشته باشد. با تمام این تفاسیر برگزاری این واحد درسی در حالت عادی دشواری‌های خاص خود را دارد و در شرایط غیرمنتظره و غیرقابل پیش‌بینی مانند وقوع بیماری کرونا، این شرایط دشوارتر نیز می‌شود. حال از آنجایی که در درس تربیت‌بدنی باید به اهداف کلی رشد و توسعه قوای فکری-ادراکی، رشد و توسعه قوای جسمانی - عضلانی، رشد و توسعه جنبه‌های اخلاقی و معنوی به‌خصوص دانشجویان در مقاطع مختلف سنی توجه شود، از این رو لازم است برای شرایط خاصی مانند دوران همه‌گیری کرونا جهت آموزش آنها، به‌خصوص به صورت آموزش مجازی، تدابیری اندیشید و راهکارهایی ارائه داد. پیش شرط ارائه این راهکارها این است تا تحقیقی در این زمینه انجام شود. از این رو تحقیق حاضر قصد دارد تا عوامل مؤثر بر اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت‌بدنی در دوران کرونا را مورد بررسی قرار دهد و راهکارهایی را در این زمینه ارائه دهد.

روش‌شناسی

مطالعه حاضر از نوع تحقیقات کیفی با رویکرد تحلیل مضمون بود. برای تجزیه و تحلیل از فرایند سه مرحله‌ای که از تجمیع مراحل شش‌گانه براون و کلارک (۲۰۰۶) (آشنایی با متن، کدگذاری و ایجاد کدهای اولیه، جستجوی مضامین، ترسیم شبکه مضامین، تحلیل شبکه مضامین) به دست آمده است استفاده شد. به گونه‌ای که در مرحله اول، محقق به کدگذاری توصیفی مصاحبه‌های صورت گرفته پرداخت. در این مرحله ابتدا مصاحبه‌های انجام شده به ترتیب اجرا، پیاده‌سازی شد و مورد تحلیل قرار گرفتند. در واقع محقق با مطالعه دقیق و خط به خط جملات مصاحبه‌ها، مضامین توصیفی را به هر قطعه از جملات نسبت داد (مرحله آشنایی با متن، کدگذاری و ایجاد کدهای اولیه، جستجوی مضامین). در مرحله دوم فرآیند تحلیل، محقق با مقایسه مستمر و چندین باره کدهای توصیفی تولید شده در مرحله قبل، کدهای تفسیری را ایجاد نمود. برای تولید کدهای تفسیری چندین کد توصیفی در ذیل چتر یک کد تفسیری جمع شدند و آن را تشکیل دادند (مرحله ترسیم شبکه مضامین). در مرحله سوم نیز مضامین شکل گرفته در مصاحبه‌ها، تحت عنوان مقوله‌های اصلی سازمان یافتند (تحلیل شبکه مضامین، تدوین گزارش). جامعه آماری تحقیق اساتید تربیت‌بدنی با تحصیلات دکتری بودند که درس تربیت‌بدنی عمومی را تدریس می‌کردند. روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند بود. مصاحبه‌ها تا دستیابی به اشباع نظری یعنی تا زمانی که مضامین تفسیری به انسجام رسیدند و داده‌های جدید، ارزش افزوده جدیدی تولید نمی‌کردند، ادامه پیدا کرد. لازم به توضیح است محققین با ۱۳ مصاحبه اولیه به اشباع نظری رسیدند و ۲ مصاحبه پایانی نیز انجام دادند. در نهایت ۱۵ مصاحبه انجام گرفت. در پروتکل اجرای محققین قبل از صحبت با اساتید مورد نظر سؤال تحقیق را برای آنها ارسال کردند و بعد از هماهنگی‌های به عمل آمده مصاحبه‌ها انجام

شد. لازم به ذکر است به دلیل رعایت پروتکل‌های بهداشتی فرایند مصاحبه‌ها به صورت مجازی و غیرحضوری صورت گرفت. هر مصاحبه حدود ۳۰ الی ۴۵ دقیقه به طول انجامید. سؤال اصلی به منزله راهنمایی مصاحبه‌ها بود و از افراد پرسیده شد چه عواملی در اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت بدنی عمومی در دوران کووید ۱۹ مؤثر و اثربخش است؟ برای اعتبار پذیری تمامی کدهای اولیه پس از اتمام کدگذاری مصاحبه‌ها و نیز رسیدن به مضامین اصلی مورد بررسی قرار گرفت و کدهای استخراج شده به دو کدگذار خارج از تحقیق و همچنین به همکاران داده شد و در نهایت برای تأیید پذیری در مرحله پایانی، خروجی‌های به دست آمده به ۴ نفر از مصاحبه‌شوندگان برای بازبینی و فرایند چک کردن داده شد که پس از پیشنهادات اصلاحات اعمال گردید.

یافته‌ها

در جدول ۱ برخی ویژگی‌های شخصیتی مشارکت‌کنندگان تحقیق آمده است که نشان می‌دهد ۳۳/۳۳ درصد آنها زن و ۶۶/۶۷ درصد مرد بودند. گرایش تحصیلی بیشتر آنها مدیریت ورزشی و کمترین آنها گرایش روان‌شناسی و رفتار حرکتی بود.

جدول ۱- اطلاعات جمعیت شناختی مشارکت‌کنندگان پژوهش

متغیر	اطلاعات جمعیتی	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	زن	۵	۳۳/۳۳
	مرد	۱۰	۶۷/۶۶
گرایش تحصیلی	مدیریت ورزشی	۷	۴۶/۶۷
	فیزیولوژی ورزشی	۵	۳۳/۳۳
	روان‌شناسی و رفتار حرکتی	۳	۲۰

در مرحله تجزیه و تحلیل داده‌ها، در مرحله کدگذاری باز و با کدگذاری بر اساس پاراگراف، تعداد ۵۳ مفهوم اولیه توسط محققان استخراج شد و بعد از ویرایش تعداد ۴۴ مفهوم اولیه به عنوان مفاهیم نهایی استخراج گردید. این کدهای اولیه در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲ - مفاهیم تولیدشده در مرحله کدگذاری باز

تمرینات در کلاس درس آنلاین باشد.	از موزیک استفاده گردد.
از بازی‌های ویدئویی استفاده گردد.	از طناب زدن استفاده شود.
از ورزش‌های استفاده شود که قدرت عضلانی و تعادل را بهبود می‌دهند	از ورزش‌هایی استفاده شود که قدرت انعطاف‌پذیری را افزایش می‌دهند
ساعت‌های دروس عملی ۱ ساعت برای هر سانس در نظر گرفته شود	اگر تمرینات حضوری باشد تمامی وسایل ورزشی ضد عفونی گردد
هنگام تماشای تلویزیون و موبایل تمرینات خاصی به گردن، سر و چشم طراحی شود	تمرینات بر اساس امکانات منزل طراحی شود مانند بالا و پایین رفتن از پله‌ها
تمرینات کششی باید مرتباً انجام گردد	به‌طور منظم به دنبال ایده‌ها و طرح‌های ورزشی آنلاین باشد
تمرینات ذهنی و روحی طراحی شود	وضعیت خواب دانشجویان کنترل گردد
تمرینات درون منزل با والدین انجام گردد	تمرینات با استفاده از گرافیک به دانشجویان نشان داده شود
اگر تمرینات حضوری شوند باید فاصله ۳ متری رعایت گردد	وضعیت نشستن و ایستادن افراد کنترل شود
از بازی‌های فکری آنلاین استفاده شود مانند شطرنج.	لباس دانشجویان متناسب با دمای اتاق باشد
ورزش‌هایی مانند یوگا و تمرینات ذهنی انجام شود	تمرینات فردی برای اتاق منزل طراحی شود
دروس عملی بهتر است در صبح‌ها برنامه‌ریزی شود	می‌توان از فیلم استفاده کرد
از رنگ لباس‌های شاد استفاده شود	برای دانشجویان کرونایی برنامه ویژه باشد
تمرینات کاهش وزن تأکید بیشتری شود	رژیم‌های غذایی به دانشجویان داده شود
در بین تمرینات نکات بهداشتی گفته شود	معلم ورزش فیلم خود را ضبط کند و تمرینات را تکرار کند
بازی‌های سرگرمی طراحی شود	بازی‌های فکری طراحی گردد
رفتارهای فردی و اجتماعی توضیح داده شود	مهارت‌های پایه طراحی گردد
آموزش تئوری در قالب توضیح و ارائه جزوه مطرح شود	از ظرفیت دانشجویان نخبه برای طراحی تمرین استفاده کرد
برای ارتباط تصویری با از فضای مجازی استفاده گردد	دانشجویان فیلم کوتاه از نحوه ورزش خود ارسال کنند
اساتید مطالب خود را در دو بخش نگرشی و آموزشی تنظیم کنند	ارزشیابی درس عملی به‌صورت عملی و تئوری باشد
اساتید برای هر جلسه یک طرح درس رشته باشند	اساتید از نرم‌افزارهای تولید محتوا استفاده کنند
طرح درس‌ها به شکل تمرین در منزل باشد	اساتید برای ارائه مطالب از یک کمک‌مربی استفاده کنند
اساتید حداقل ۱۵ جلسه درسی طرح درس روزانه داشته باشد	طرح درس‌ها بر اساس سرفصل‌های آموزشی طراحی گردد
برای ورودی‌های مختلف طرح درس‌های جداگانه طراحی شود	برای مقاطع مختلف برنامه‌های متفاوتی داشته باشیم
در طراحی تمرینات مسئله جنسیت و سن در نظر گرفته شود	نظرات والدین را جویا شوید
به حضور دانشجویان در برنامه آنلاین اهمیت دهید.	در طراحی تمرین فاکتورهای مختلف در نظر گرفته شود
برای آموزش بهتر حرکات از فیلم‌های آموزشی کوتاه در محتواهای تولیدشده استفاده گردد	تمرینات در فضاهای روباز و مسقف به‌صورت ترکیبی طراحی شود.

در مرحله کدگذاری مفهومی، مقوله‌های عمده بر اساس ابعاد دسته‌بندی شد. در این مرحله مفاهیم تولیدشده

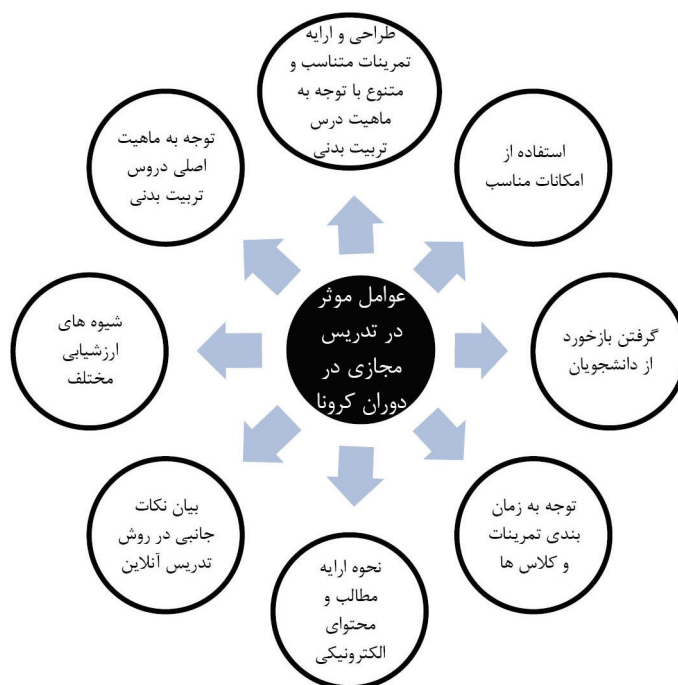
به‌صورت منطقی و تحلیلی به دنبال هم فهرست‌وار آورده شده است. مفاهیمی که در مرحله کدگذاری اولیه استخراج شدند، جهت تشکیل مقوله‌های عمده در مرحله کدگذاری متمرکز یا ثانویه، مجدد مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. به دلیل کثرت کدها تمامی کدهای مشابه بر پایه قرابت مفهومی و معنایی در گروه خاص خود قرار گرفتند و به ۳۱ مقوله فرعی تقبیل یافتند و نهایتاً بر اساس کدهای باز ثانویه، هشت مقوله اصلی شامل (۱) شیوه ارزشیابی مختلف، (۲) طراحی و ارائه تمرینات متناسب و متنوع با توجه به ماهیت درس تربیت‌بدنی، (۳) استفاده از امکانات مناسب، (۴) گرفتن بازخورد از دانشجویان، (۵) توجه به زمان‌بندی تمرینات و کلاس‌ها، (۶) توجه به نحوه ارائه مطالب و محتوای الکترونیکی، (۷) بیان نکات جانبی در روش تدریس آنلاین، (۸) توجه به ماهیت اصلی دروس تربیت‌بدنی ایجاد شد. در جدول شماره ۳ خلاصه کدگذاری‌ها ارائه شده است.

جدول ۳- مقوله‌های اصلی و فرعی استخراج‌شده

مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی	فراوانی
شیوه‌های ارزشیابی	ارزشیابی درس عملی به‌صورت عملی و تئوری باشد	۹
	به حضور دانشجویان در برنامه آنلاین اهمیت دهید.	۱۱
	وضعیت وضعیتی و پاسچرال دانشجویان کنترل شود	۵
طراحی و ارائه تمرینات متناسب و متنوع با توجه به ماهیت درس تربیت‌بدنی	اساتید حداقل ۱۵ جلسه درسی طرح درس روزانه داشته باشد	۸
	از ظرفیت دانشجویان نخبه برای طراحی تمرین استفاده کرد	۷
	طرح درس‌ها به شکل تمرین در منزل باشد	۶
	اساتید برای هر جلسه یک طرح درس رشته باشند	۱۳
	تمرینات ذهنی و روحی طراحی شود	۷
	تمرینات کاهش وزن تأکید بیشتری شود	۹
	از انواع مختلف برنامه‌های فکری و جسمانی استفاده شود	۶
	برای دانشجویان با شرایط خاص برنامه‌های متفاوتی طراحی شود	۵
	از بازی‌های ویدئویی استفاده گردد.	۵
	تمرینات بر اساس امکانات منزل طراحی شود	۹
استفاده از امکانات مناسب	از موزیک استفاده گردد.	۷
	تمرینات با استفاده از گرافیک به دانشجویان نشان داده شود	۱۲
	از لباس‌های مناسب استفاده شود	۱۴
	دانشجویان فیلم کوتاه از نحوه ورزش خود ارسال کنند	۱۰
گرفتن بازخورد از دانشجویان	نظرات والدین درباره نحوه انجام فعالیت‌ها توسط دانشجویان را جویا شوید	۵
	دروس عملی بهتر است در صبح‌ها برنامه‌ریزی شود	۸
توجه به زمان‌بندی تمرینات و کلاس‌ها	ساعت‌های دروس عملی ۱ ساعت برای هر شانس در نظر گرفته شود	۱۲

مقوله‌های اصل	مقوله‌های فرعی	فراوانی
توجه به نحوه ارائه مطالب و محتوای الکترونیکی	اساتید برای ارائه مطالب از یک کمک‌مربی استفاده کنند	۱۰
	اساتید مطالب خود را در دو بخش نگرشی و آموزشی تنظیم کنند	۶
	آموزش تئوری در قالب توضیح و ارائه جزوه مطرح شود	۸
	از فیلم و فضای مجازی برای ارائه مطالب استفاده شود	۳!
بیان نکات جانبی در روش تدریس آنلاین	رژیم‌های غذایی به دانشجویان داده شود	۴
	در بین تمرینات نکات بهداشتی گفته شود	۷
	رفتارهای فردی و اجتماعی توضیح داده شود	۷
توجه به ماهیت اصلی دروس تربیت‌بدنی	به طرح درس‌های در نظر گرفته‌شده توجه شود	۱۳
	فاکتورهای آمادگی جسمانی در تدریس توجه شود	۱۱
	اصول گرم کردن و سرد کردن مانند استفاده از تمرینات کششی رعایت شود	۱۰
	طرح درس‌ها بر اساس سرفصل‌های آموزشی، مقاطع تحصیلی، سن و جنسیت طراحی گردد	۱۲

شکل ۱- الگوی عوامل مؤثر در تدریس مجازی درس تربیت‌بدنی در دوران کرونا

در مرحله بعد به منظور برقراری رابطه بین مفاهیم تولیدشده در مرحله کدگذاری، کدها و مؤلفه‌ها بررسی شد و در نهایت مدل نهایی که در شکل ۱ آمده است ارائه گردید.

بحث و نتیجه‌گیری

پس از به وجود آمدن شرایط بیماری کرونا بسیاری از معادلات آموزشی در سیستم آموزشی در دنیا و حتی در کشور ایران دچار دگرگونی شد. این شرایط در ابتدا به شکل غیرمنتظره‌ای سراسر نظام آموزشی کشور را غافلگیر کرد و باعث ایجاد شوک بزرگی در تمامی سیستم‌های آموزشی گردید. این دگرگونی‌ها به گونه‌ای بود که برنامه آموزشی جدیدی بر مبنای فاصله‌گذاری اجتماعی و آموزش مجازی و آنلاین ایجاد گردد. ولی با توجه به جدید بودن این شیوه آموزشی، اثربخشی آن مورد تردید است. این تردید در مورد رده‌های تربیت‌بدنی که ماهیت عملی دارند بیشتر است. بنابراین باید در زمینه اثربخشی این نوع آموزش در درس تربیت‌بدنی تحقیقی صورت پذیرد. در این راستا تحقیق حاضر با هدف ارائه مدل عوامل مؤثر در اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت‌بدنی در دوران کرونا با رویکرد تحقیقات کیفی انجام شد. پس از کدگذاری انتخابی و شناسایی هشت مؤلفه عمده شامل (۱) شیوه ارزشیابی مختلف، (۲) طراحی و ارائه تمرینات متناسب و متنوع با توجه به ماهیت درس تربیت‌بدنی، (۳) استفاده از امکانات مناسب، (۴) گرفتن بازخورد از دانشجویان، (۵) توجه به زمان‌بندی تمرینات و کلاس‌ها، (۶) نحوه ارائه مطالب و محتوای الکترونیکی، (۷) بیان نکات جانبی در روش تدریس آنلاین، (۸) توجه به ماهیت اصلی دروس تربیت‌بدنی به‌عنوان شاخص‌ها و عوامل مؤثر بر اثربخشی آموزش مجازی در دوران کرونا در نظر گرفته شد. مهم‌ترین هدف تحقیق حاضر نیازسنجی و فراهم آوردن اطلاعاتی برای برگزاری مطلوب‌تر برنامه‌های تربیت‌بدنی به‌صورت آموزش مجازی در دوران شیوع بیماری‌ها و شرایط خاص است. زیرا آن‌چه در برنامه‌های تربیت‌بدنی ورزش باید اجرا شود، با سایر برنامه‌های درسی‌ها متفاوت است. در این پژوهش یکی از عواملی که در آن برای اثربخش بودن آموزش مجازی مورد تأکید قرار گرفت بحث طراحی، زمان‌بندی و برنامه‌ریزی مناسب تمرینات بود. حمیدی و نجفی جویباری (۲۰۲۰) نیز معتقدند برای آموزش تربیت‌بدنی در دوران کرونا باید نیازسنجی مجدد صورت گیرد و فرآیندهای آموزشی مجدد برنامه‌ریزی شوند. وحدانی و همکاران (۲۰۲۰) نیز گزارش کردند یکی از عوامل مهم در پیاده‌سازی اهداف تربیت‌بدنی در دوران کرونا توجه به بحث محتوای آموزشی و در نظر گرفتن زمان مناسب برای اجرای آنها است. اوبرین و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیق خود گزارش کردند برای یادگیری بهتر دانشجویان تربیت‌بدنی در دوران کرونا باید محتواهای تولید شود که برای آنها جذاب باشد. گواد و جونز (۲۰۱۷) نیز یکی از اصول مهم در آموزش مجازی تربیت‌بدنی را تولید محتوای مناسب معرفی می‌کند. در تبیین این یافته می‌توان گفت زمانی که در طراحی تمرین به نیازهای افراد در زمینه آموزشی و همچنین مدت زمان تمرین توجه شود، قطعاً میزان اثربخشی آن بیشتر می‌شود. برای مثال زمانی که مدرس محتوایی را تولید می‌کند و آن را به صورت سرفصل‌های

آموزشی در اختیار دانشجو می‌گذارد، نقشه راه برای دانشجو مشخص است و آنها به‌خوبی درک می‌کنند که در هر جلسه کلاسی چه مطالب یا مباحثی برای آنها ارائه می‌شود، که این در یادگیری و اثربخشی دروس و همچنین اثربخشی آموزشی مدرس بسیار کارآمد و کمک‌کننده است. یکی دیگر از یافته‌های تحقیق نشان داد شیوه‌های ارزشیابی مختلف به‌عنوان عاملی در اثربخشی آموزش‌های مجازی مطرح است. در این باره وحدانی و همکاران (۲۰۲۰) گزارش کردند شیوه‌های ارزشیابی یکی از عواملی است که نقش تعیین‌کننده در یادگیری دانش‌آموزان در درس تربیت‌بدنی دارد. رضایی (۲۰۲۰) عنوان کرد برای بهبود کیفیت یادگیری در دوران کرونا باید از روش‌های ارزشیابی مختلفی مانند ارائه‌های مجازی، امتحانات کتبی، استفاده شود. پژوهشگران حوزه یادگیری در زمینه استفاده از شیوه‌های مختلف ارزشیابی نظرات متفاوتی را ارائه داده و برخی مزایای متنوعی را برای این نوع ارزشیابی در نظر گرفته‌اند و برخی برعکس، آن را دارای معایبی می‌دانند. با تمام این تفاسیر می‌توان گفت اساتید باتجربه معمولاً از روش‌های مختلفی برای ارزشیابی آموخته‌های دانشجویان استفاده می‌کنند و فقط به یک روش بسنده نمی‌کنند. دلیل آن نیز این است که اعتبار نتایج ارزشیابی با استفاده از چند روش به‌مراتب بیشتر از یک روش خاص است. حال با توجه به این که نتیجه تحقیق حاضر نشان داد در شرایط بحرانی بیماری کرونا بهتر است از شیوه‌های متفاوت ارزشیابی استفاده شود این‌گونه می‌توان نتیجه گرفت که با توجه به محتوا و اهداف آموزشی مختلفی که برای تدریس در نظر گرفته می‌شود، روش‌ها و ابزارهای مختلفی متناسب با شیوه‌های آموزش جهت ارزشیابی میزان یادگیری دانشجویان در درس تربیت‌بدنی مورد استفاده قرار گیرد، تا هم میزان یادگیری دانشجویان و هم به‌نوعی اثربخشی آموزش‌ها و محتواهای تولیدشده مورد ارزیابی قرار گیرد. یکی دیگر از یافته‌ها و عوامل مؤثر در اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت‌بدنی استفاده از امکانات مناسب بود. وحدانی و همکاران (۲۰۲۰) استفاده از مواد آموزشی مناسب را راهکاری برای یادگیری بهتر درس تربیت‌بدنی در دوران کرونا می‌داند. غفوری فرد (۲۰۲۰) نیز گزارش کرد استفاده از شبیه‌سازهای آنلاین برای دروس عملی می‌تواند بعد از دوران کرونا به‌عنوان کمک‌کننده نظام آموزش حضوری باشد. اوبرین و همکاران (۲۰۲۰) معتقدند برای یادگیری بهتر تربیت‌بدنی دانشجویان تربیت‌بدنی باید از وسایل کمک‌آموزشی استفاده شود. گواد و جونز (۲۰۱۷) معتقدند برای بهبود اثربخشی آموزش و یادگیری آنلاین در آموزش مجازی تربیت‌بدنی ابزارهای کمک‌آموزشی کمک‌کننده است. در تبیین این یافته می‌توان گفت استفاده از وسایل و امکانات مناسب در آموزش موجب افزایش کارایی مدرسین در تدریس می‌شود و مطالب آموزشی را برای محصلین و دانشجویان عینی‌تر، جذاب‌تر و عمیق‌تر می‌کند و در افزایش یادگیری و پایدار ساختن آموخته‌های آنها تأثیر اساسی دارد. یافته‌های تجربی در حوزه روان‌شناسی نیز حکایت از آن دارد که قریب هفتاد درصد از آموخته‌های انسان از طریق حس بینایی و سی درصد بقیه از طریق سایر حواس حاصل می‌شود. این بدان معناست که در امر آموزش به‌خصوص در دوران شیوع کرونا می‌بایست بیش‌ازپیش نسبت به فراهم آوردن شرایط آموزش با استفاده از وسایل و امکانات مناسب، به‌خصوص برای دروس عملی مانند درس تربیت‌بدنی

اقداماتی صورت گیرد تا اولاً دانشجویان مهارت‌هایی که نیاز به وسایل و امکانات دارد را با استفاده از وسایل مورد نیاز هر حرکت یاد بگیرند و دوم این‌که محیط آموزش را از شرایط تئوریک صرف و یک‌طرفه بودن بحث آموزش خارج کنند.

یکی دیگر از عواملی که در مصاحبه از خبرگان به‌عنوان عامل مؤثر در اثربخشی درس تربیت‌بدنی به آن تأکید شد، توجه به ماهیت اصلی دروس تربیت‌بدنی در زمان آموزش مجازی است. در این راستا حمیدی و نجفی جویباری (۲۰۲۰) گزارش کردند برای اثربخشی درس تربیت‌بدنی در دوران کرونا باید نیازسنجی مجددی در زمینه آموزش تربیت‌بدنی صورت گیرد و برنامه‌های عملیاتی جدیدی با توجه به ماهیت رشته طراحی شود. متأسفانه برخی از دانشجویان و حتی اساتید سایر رشته‌ها بر این باورند که درس تربیت‌بدنی ماهیتی ساده و غیرضروری دارد وجود یا عدم وجود آن در دروس دانشگاهی تفاوت چندانی ندارد. به‌گونه‌ای که بارها مشاهده شده است دانشجویان رشته‌های مختلف بدون انگیزه و یا به بهانه این‌که در آن ساعت کلاس دیگری دارند، در رده‌های تربیت‌بدنی حضور پیدا نمی‌کنند، و متأسفانه اساتید تربیت‌بدنی نیز در این زمینه با این دانشجویان همکاری می‌کنند. در گواه این مطلب یو جی (۲۰۲۱) نیز در تحقیق خود گزارش کردند دانشجویان در درس تربیت‌بدنی صرفاً تکالیف خود را ارسال می‌کردند و اشتیاقی در آنها وجود ندارد. حال اگر اساتید تربیت‌بدنی ابتدا خود به ماهیت اصلی تربیت‌بدنی واقف باشند و در کنار آن دانشجویان را از ماهیت و اهمیت تربیت‌بدنی آگاه سازند، در درجه اول میزان سلامتی و نشاط در دانشجویان افزایش می‌یابد و در درجه دوم چون دانشجویان با ماهیت درس و تربیت‌بدنی آشنا شده‌اند، فرایند آموزش حتی به‌صورت مجازی نیز اثربخش می‌شود. یکی دیگر از یافته‌ها نشان داد گرفتن بازخورد از دانشجویان در اثربخشی تدریس آنلاین مؤثر است. در این باره رضایی (۲۰۲۰) معتقد است برای ارزشیابی آموخته‌های دانشجویان در دوران کرونا باید از محصلین بازخورد گرفته شود. یو جی (۲۰۲۱) معتقد است برای اثربخشی آموزش تربیت‌بدنی در دوران کرونا باید از بازخورد به‌موقع استفاده شود. اوبرین و همکاران (۲۰۲۰) نیز گرفتن بازخورد از مربی را در آموزش تربیت‌بدنی مهم می‌دانند. در تبیین این یافته می‌توان گفت بازخورد عبارت است از عکس‌العمل یا واکنش مدرس نسبت به وضعیت یادگیری محصل که به شکل کتبی و شفاهی که در هر مرحله از فرایند یاددهی و یادگیری از آنها استفاده می‌کند. به‌واقع همان داوری‌های شناختی، فراشناختی و عاطفی است که دانشجو یا دانش‌آموز با دریافت به هنگام آنها، اطلاعاتی در خصوص میزان پیشرفت و موقعیت خود به دست می‌آورد و در جهت بهبود عملکرد خویش از آنها یاری می‌گیرد. حال اگر اساتید و دانشجویان تربیت‌بدنی در یادگیری و آموزش خود از این فرایند دوطرفه استفاده کنند، قطعاً می‌توان مشکلات یادگیری دانشجویان و حتی مشکلات نحوه تدریس اساتید مشخص شود، در نتیجه نحوه آموزش و اثربخشی آن را افزایش داد. تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد برای آموزش اثربخش درس تربیت‌بدنی نحوه ارائه مطالب و محتوای الکترونیکی نیز مهم است و به‌عنوان یک عامل باید در نظر گرفته شود. این در حالی است که وحدانی و همکاران (۲۰۲۰) نحوه تدریس را برای پیاده‌سازی اهداف

برنامه درس تربیت‌بدنی مدارس در دوران شیوع کووید ۱۹ مهم می‌داند. یو جی (۲۰۲۱) معتقدند برای اجرای موفقیت‌آمیز اثربخشی رده‌های عملی آنلاین تربیت‌بدنی باید خطاهای فنی کاهش داده شود و به‌طور مستمر برای یادگیرندگان انگیزه ایجاد شود. احمد و همکاران (۲۰۲۰) نیز نحوه ارائه مطالب به‌صورت آموزش مجازی در کنار آموزش حضوری را برای بهبود یادگیری مؤثر می‌دانند. گواد و جونز (۲۰۱۷) مدل‌سازی شیوه‌های آموزشی را در آموزش آنلاین مهم می‌دانند. واضح است زمانی که مطالب به‌خوبی از سوی استاد ارائه و تدریس نشود، دانشجویان با سردرگمی زیادی روبرو می‌شوند و به طبع آن اثربخشی شیوه‌های آموزش کاهش می‌یابد. برای نمونه زمانی که اساتید مطالب را به‌صورت بسته و گریخته و بدون داشتن طرح درس ارائه دهند، میزان بازدهی کاهش پیدا می‌کند. از این‌رو لازم است اساتید شیوه‌های آموزش مناسب را با توجه به شرایط دانشجویان و بستر آموزش مجازی تهیه کنند تا با چارچوب و ساختاری درست مطالب خود را ارائه دهند. آخرین یافته این پژوهش نشان داد بیان نکات جانبی در روش تدریس آنلاین به‌عنوان یک عامل اثرگذار در تدریس مجازی درس تربیت‌بدنی است. اوبرین و همکاران (۲۰۲۰) گزارش کردند با استفاده از روش‌های جدید و جذاب برای دانشجویان می‌توان کیفیت آموزش مجازی را افزایش داد. این یافته یکی از مؤلفه‌های است که می‌توان گفت در تحقیقات پیشین درباره آن مطالبی ارائه نشده است ولی در تحقیق حاضر به‌عنوان یک عامل اثرگذار شناسایی شد. دلیل آن می‌تواند ماهیت متفاوت آموزش درس تربیت‌بدنی باشد. از این‌رو اساتید تربیت‌بدنی باید در برنامه‌های تدریس خود این مؤلفه و فاکتور را در نظرگیرند و ذهن دانشجویان را با مباحث و موارد جدید درگیر کنند تا اثربخشی روش‌های تدریس آنها افزایش یابد.

به‌طور کلی و به‌عنوان نتیجه‌گیری نهایی می‌توان گفت اساتید تربیت‌بدنی همچون اساتید سایر رشته‌ها، وظیفه خطیر تعلیم و تربیت را بر عهده دارند. به‌گونه‌ای که آنها در طول سال تحصیلی برخلاف نظر عامه که معتقدند، اساتید تربیت‌بدنی، به دلیل نداشتن چارچوب کلاس و یا نداشتن امتحان کتبی و تصحیح اوراق و... شرایط راحت‌تر و بی‌دردسری را نسبت به اساتید سایر رشته‌ها دارند، با مشکلات و مسائل عدیده‌ای روبرو هستند (لونسون^۱ و همکاران، ۲۰۲۰). این در حالی است که همه‌گیری بیماری کرونا شرایط را برای این گروه از اساتید سخت‌تر کرد است. زیرا آنها مجبور هستند تولید محتوای خود را بر اساس سرفصل‌های آموزشی هم به‌صورت تئوری و گاهاً به‌صورت عملی تدوین کنند و به‌صورت مجازی در اختیار دانشجویان قرار دهند. این در حالی است که بسیاری از دانشگاه‌ها زیرساخت‌ها و شرایطی لازم برای برگزاری رده‌های مجازی را ندارند. در این بین نباید از مشکلات دانشجویان نیز غافل شد. همه این موارد باعث می‌شود تا اثربخشی تدریس درس تربیت‌بدنی کاهش پیدا کند. برای حل این مشکل و افزایش اثربخشی روش‌های تدریس آموزش مجازی با توجه به نتایج تحقیق پیشنهادت زیر ارائه می‌شود و امید است با به‌کارگیری آنها آموزش درس تربیت‌بدنی اثربخش‌تر شود.

۱. پیشنهاد می‌شود با توجه به در دسترس بودن شبکه‌های مجازی، گروه‌هایی از سوی اساتید ایجاد شود و

1. Levinson et al

- در آن‌جا برخی مطالب که نیاز به توضیح بیشتر دارد را ارائه کنند
۲. پیشنهاد می‌شود اساتید برای کل ترم و هر جلسه آموزشی خود طرح درس داشته باشند و طبق آن عمل کنند.
  ۳. پیشنهاد می‌شود اساتید از روش‌های ارزشیابی متفاوتی هم در طول ترم و هم در پایان ترم استفاده کنند تا ارزیابی بهتری از دانشجویان داشته باشند.
  ۴. با توجه به این‌که آموزش مجازی بحث جدیدی در نظام آموزش است و اساتید و دانشجویان تا قبل از شرایط کرونا با آن آشنایی زیادی نداشتند، لذا پیشنهاد می‌شود از سوی دانشگاه‌ها کارگاه‌ها و وبینارهای آموزشی برای آشنایی دانشجویان و اساتید در نظر گرفته شود.
  ۵. پیشنهاد می‌شود اساتید از وسایل کمک‌آموزشی به‌روز و مدرن برای تدریس مطالب خود استفاده کنند.
  ۶. پیشنهاد می‌شود اساتید تربیت‌بدنی، برنامه‌های آموزشی خود را به‌گونه‌ای طراحی و برنامه‌ریزی کنند که بخش حرکتی و مهارتی دانشجویان مورد توجه قرار گیرد.
  ۷. پیشنهاد می‌شود با توجه به تجربه‌ای که اساتید و دانشجویان در زمینه تدریس مجازی کسب می‌کنند، بعد از دوران همه‌گیری کرونا آموزش مجازی و آموزش حضوری در کنار هم استفاده شود.

تشکر و قدردانی

در پایان جا دارد از تمامی کسانی که در انجام این تحقیق به‌خصوص اساتیدی که در فرایند مصاحبه شرکت کردند و به سئوالات با صبر و حوصله و دقت پاسخ دادند، کمال تشکر را داشته باشم. همچنین از مسئولین دانشگاه شیراز به‌خصوص بخش علوم ورزشی که حمایت‌های لازم را جهت انجام این تحقیق انجام دادند، تقدیر می‌نمایم.

منابع

1. Ahmed, H., Allaf, M., & Elghazaly, H. (2020). COVID-19 and medical education. *The Lancet Infectious Diseases*, 20(7): 777-778.
2. Atashk, M. (2007). Theoretical and practical foundations of e-learning. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*, 13 (1): 135-156. (Persian).
3. Asghari, M. Alizadeh, M. Kazemi, AH. Safari, H. Asghari, F. Bagheri Asl, HM. Heidarzadeh, S. (2012). Challenges of e-learning in medical sciences from the perspective of faculty members. *Journal of Yazd Center for the Study and Development of Medical Education*, 7 (1): 26-34. (Persian).
4. Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2): 77-101.
5. Brooks, S. K., Webster, R. K., Smith, L. E., Woodland, L., Wessely, S., Greenberg, N., & Rubin, G. J. (2020). The psychological impact of quarantine and how to reduce it: rapid review of the evidence. *The lancet*, 395(10227): 912-920.

6. Ghafouri Fard, M. (2020). Virtual education boom in Iran: The potential of the Corona virus. *Iranian Journal of Medical Education*, 20: 33-34. (Persian).
7. Goad, T., & Jones, E. (2017). Training online physical educators: A phenomenological case study. *Education Research International*, 2017: 1-9.
8. Hamidi, M. Najafi Joybari, L. (2020). The pattern of development of educational sport in education in the event of health crises: a case study of the Covid pandemic 19. *Research in educational sport*, 8 (20): 17-32. (Persian).
9. Levinson, M., Cevik, M., & Lipsitch, M. (2020). Reopening primary schools during the pandemic. 981-985.
10. Mian, A., & Khan, S. (2020). Medical education during pandemics: a UK perspective. *BMC medicine*, 18(1): 1-2.
11. Naderi, S. Bahrami, Sh. Esmaeeli, M. (2020). Presentation the Model of Strategies for Improving the Effectiveness of Sports Teaching Methods in Primary Schools in Iran with a Grounded Theory Approach. *Research on Educational Sport*, 8(20): 159-78. (Persian).
12. Norouzi Seyed Hossini, R. (2020). Understanding Lived Experience of Iranian Professional Athletes from COVID-19 Pandemic (A Phenomenological Approach). *Sport Management Studies*, 12 (61): 217-40. (Persian).
13. O'Brien, W., Adamakis, M., O'Brien, N., Onofre, M., Martins, J., Dania, A., ... & Costa, J. (2020). Implications for European physical education teacher education during the COVID-19 pandemic: a cross-institutional SWOT analysis. *European Journal of Teacher Education*, 43(4): 503-522.
14. Rezaei, MA. (2020). Evaluating what students have learned during the Corona: Challenges and solutions. *Journal of Educational Psychology*, 16 (22): 179-214.
15. Sadati, A.K.B., Lankarani, M. H., & Bagheri Lankarani, K. (2020). Risk society, global vulnerability and fragile resilience: Sociological view on the coronavirus outbreak. *Shiraz E Medical Journal*, 21(4): 102263.
16. Salimi, S. Fardin, MA. (2020). The Role of Corona Virus In Virtual Education, with an Emphasis on Opportunities and Challenges. *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*, 8(2): 49-60.
17. Sajed, A. N., & Amgain, K. (2020). Corona virus disease (COVID-19) outbreak and the strategy for prevention. *Europasian Journal of Medical Sciences*, 2(1): 1-3.
18. Shirvani, H. Rostamkhani, F. (2020). A Review of Considerations for Exercise during the Outbreak of Covid Disease - 19. *Journal of Military Medicine*, 22 (2): 161-168. (Persian).
19. Vahdani, M. Reza Soltani, N. Jafari, M. (2020). Designing a pedagogical model to implement the goals of school physical education curriculum during the Quaid outbreak 19. *Research in educational sports*. In Press. (Persian).
20. Viner, R. M., Russell, S. J., Croker, H., Packer, J., Ward, J., Stansfield, C. & Booy, R. (2020). School closure and management practices during coronavirus outbreaks including COVID-19: a rapid systematic review. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 4(5): 397-404.
21. Wang, G., Zhang, Y., Zhao, J., Zhang, J., & Jiang, F. (2020). Mitigate the effects of home confinement on children during the COVID-19 outbreak. *The Lancet*, 395(10228): 945-947.

22. World Health Organization. Laboratory testing of human suspected cases of novel coronavirus (nCoV) infection : interim guidance, 10 January 2020. World Health Organization; 2020.
23. Yu, J., & Jee, Y. (2021). Analysis of Online Classes in Physical Education during the COVID-19 Pandemic. *Education Sciences*, 11(1): 3.

ارجاع دهی

عبدالهی، محمدحسین؛ غلامی ترکسلویه، سجاد؛ عباسیان، مهدی. (۱۴۰۰). تدوین مدل عوامل مؤثر در اثربخشی آموزش مجازی درس تربیت‌بدنی عمومی در شرایط همه‌گیری کرونا. *فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی*، ۹ (۲۵): ۸۹-۱۱۰

شناسه دیجیتال : 10.22089/RES.2021.10469.2092

Hasan Abdollahi, M. gholami Torkesaluye, S. Abbasian, M. (2022) Developing a model of effective factors in the effectiveness of virtual education in general physical education lessons in corona pandemic conditions. *Research on Educational Sport*, 9(25): 89-110 (Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.10469.2092

Research Paper

The effect of integrated math training with movement games on the progress of mathematics learning and Cognitive function in fifth grade elementary students

T. Nedaei¹, M. Hoseinzade²

1. Assistant Professor of physical Education, Faculty of physical Education, University of Qom, Qom, Iran(Corresponding author).
2. M.A. in leisure time and recreational sports management, faculty of literature and humanities, University of Qom, Qom, Iran

Received: 2021/04/13

Accepted: 2021/07/17

Abstract

The aim of this study was to investigate the effect of integrated math training with movement games on the progress of mathematics learning and Cognitive function in students. The research method was quasi-experimental with a pre-test-post-test design and a one-month follow-up period and its statistical population consisted of all fifth grade girl students in Isfahan in the academic year 2019–2020 that 60 people were selected by Convenience sampling method and Based on pre-test scores (performance) were divided into two groups of 30 experimental and control. The intervention phase lasted in seven sessions in which the participants of the experimental group were trained in mathematics by the physical education teacher and the math teacher in the school yard in the form of games and sports, while the participants in the control group were taught mathematics in the traditional way. Classes received by the teacher. To collect data, Mathematical Academic Achievement Test and Toulouse-Pieron Attention Test were used. Data were analyzed by repeated measures analysis of variance. The results showed that mathematics education through movement games on increasing the scores of mathematics lessons and cognitive function of speed and accuracy; and has a significant effect on reducing wrong attention. Other results showed an improvement in math lesson scores and cognitive functions of accuracy, speed and wrong attention in the experimental group compared to the control group. The results of the present study show that movement games as an integrated lesson are effective in improving the learning of mathematics.

Keywords: Movement games, Mathematics, Integrated Approach, Traditional Approach, Cognitive Function

---

1. Email:Tahereh.nedaei@gmail.com

2. Email:university.mohadese.hoseinzade@gmail.com

Extended Abstract

Background and purpose

One of the first goals of education is the development of various dimensions of personality in different aspects (1). One of the best new teaching approaches is the method of integrating curricula. The concept of integration in the curriculum is to connect and integrate the content and processes of the curriculum in order to achieve the goal of integrating learners' learning experiences. Finally, integrating new teaching methods into different courses to integrate learners' experiences. Leads. However, integrated approaches based on the movement games seek to provide learners with opportunities to become acquainted with the fundamentals of various methods and topics in a variety of fields by providing a specific organization of education, which of course means denying the merits and benefits of discipline systems. Is not (2). The present study seeks to investigate the effect of combined education of movement games and mathematics on the development of mathematics learning and cognitive function of students.

Methodology:

The research method was quasi-experimental with pre-test-post-test design and one-month follow-up period. The statistical population consisted of all fifth grade female students in Isfahan in the academic year 1399-1398 that 60 people were selected by Convenience sampling. Based on pre-test scores (performance), the experimental and control groups were divided into two groups of 30 people. The intervention phase lasted in seven sessions in which the participants of the experimental group were taught mathematics by the physical education teacher and the math teacher in the school yard in the form of games and sports, while the participants of the experimental group were taught mathematics in the traditional way by the class. Teacher received. To collect the data, mathematical academic achievement test and Toulouse-Pieron sequence squares were used. The fifth grade math academic achievement test is twenty questions in the topics of math lesson of measurement, weight, volume and angle, which are prepared from the content of the fifth grade math textbook, and to ensure the content validity of the test, several experts (12 teachers with experience Fifth grade elementary school) applied their final opinion and the relative content validity coefficient and its content validity index were obtained. The comet squares test was developed by the famous French psychologist Henri Pieron and revised by Toulouse-Pieron (1986). This test measures focused attention, reaction speed, and accuracy in performing simple tasks (3). The reliability of the test in the present study was 0.73 by the test-retest method. In order

to analyze the data, descriptive statistics (mean and standard deviation) and inferential statistics (analysis of variance (2 groups) with repeated measures (three measurement steps (pre-test, post-test and follow-up)) on the measurement step factor)) were used. Data analysis using statistical software SPSS Version 22 was done.

Results:

The results of Shapiro-Wilk test showed that the significance level of each variable in each of the measurement steps was higher than 0.05, so the condition of normal data distribution was observed. Box test results were obtained for the variables of learning mathematics ($P = 0.115$), cognitive function of accuracy ($P = 0.649$), cognitive function of speed ($P = 0.226$), cognitive function of wrong attention ($P = 0.375$) which showed that the covariance matrix of the data is equal. Findings related to analysis of variance test by repeated measures of mathematical learning variables, cognitive function of accuracy, speed and wrong attention showed that the main effect of measurement time, the main effect of the group and the interaction of the measurement time with the group are also significant. The results of intragroup analysis of variance test showed that mathematics education through movement games had a significant effect on learning mathematics, cognitive performance, accuracy, speed and wrong attention of students in the experimental group. Also, teaching mathematics in the traditional way had a significant effect on the mean scores of mathematics and cognitive performance of the students in the control group, but did not have a significant effect on the mean cognitive performance, accuracy and cognitive performance of the wrong attention of the students in the control group. Also, the results of independent t-test showed that in the pre-test stage, there was no significant difference between the groups in the variables of learning mathematics, cognitive function, accuracy, cognitive function, speed and cognitive function, but in the post-test and follow-up stages according to test statistics. There was a significant difference between the scores of the variables in the groups of mathematics education through movement games and mathematics education in the traditional way.

Discussion:

The combination of games, sports and math creates a positive feeling for students. Movement plays a fundamental role in human cognitive activities. It seems that we think mainly with our body movements. In fact, the locomotor system consists of interconnected structures. Tactile and kinetic stimulation obtained through group games strengthens the body image and the integration of sensory perception. Motor activities are enjoyable and involve the whole body of the child and help him to maintain concentration. Exercise

can increase concentration and attention and predispose a person to develop appropriate behaviors and control inappropriate behaviors. Also, an active lifestyle and having regular exercise activities are very effective in maintaining and increasing cognitive functions. It seems that combined education of movement games and mathematics improves cognitive performance and increases mathematical learning.

Keywords: Movement games, Mathematics, Integrated Approach, Traditional Approach, Cognitive Function

References

1. Heidari Manesh, S. (2011). The effect of physical education hours on the academic achievement of mathematics in fifth grade elementary school students in Abadan, Master Thesis, Payame Noor University, Hamadan Faculty of Literature and Humanities. (Persian).
2. Asadian, F. (2010). Combining Physical Education Course with Mathematics-Geography Course. Master Thesis, Razi University. (Persian)
3. Afrooz, G., Ghasemzadeh, S., Taziki, T., Mohajerani, M., Dalvand, M. (2014). Effectiveness of sensorimotor interventions to increase the attention span of students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 4(1): 23-37. (Persian)

تأثیر آموزش تلفیقی ریاضی با بازی‌های حرکتی بر پیشرفت یادگیری ریاضی و عملکرد شناختی دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی

طاهره ندایی^۱، محدثه حسین‌زاده^۲

۱. استادیار تربیت بدنی، گروه تربیت بدنی، دانشگاه قم، قم، ایران (نویسنده مسئول)
۲. کارشناسی ارشد مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی، گروه ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه قم، ایران

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۴/۲۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۲۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تأثیر آموزش تلفیقی ریاضی با بازی‌های حرکتی بر پیشرفت یادگیری ریاضی و عملکرد شناختی دانش‌آموزان انجام گرفت. روش پژوهش شبه‌آزمایشی با طرح پیش‌آزمون- پس‌آزمون و دوره پیگیری یک ماهه بود. جامعه آماری آن را کلیه دانش‌آموزان دختر پایه پنجم شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ تشکیل دادند. تعداد ۶۰ نفر به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و بر اساس نمرات پیش‌آزمون (عملکرد) به دو گروه ۳۰ نفری آزمایش و گواه تقسیم شدند. مرحله مداخله در هفت جلسه به طول انجامید که در آن شرکت‌کنندگان گروه آزمایش مباحث ریاضی را توسط دبیر تربیت بدنی و معلم درس ریاضی در حیطه مدرسه به صورت بازی و ورزش آموزش دیدند؛ در حالی که شرکت‌کنندگان گروه گواه آموزش مباحث ریاضی را به روش سنتی در کلاس توسط معلم دریافت نمودند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از آزمون پیشرفت تحصیلی ریاضی و آزمون توجه-تولوز-پیرون استفاده شد. داده‌ها به روش تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر تحلیل شد. نتایج نشان داد آموزش ریاضی از طریق بازی‌های حرکتی بر افزایش نمرات درس ریاضی و عملکرد شناختی سرعت و دقت؛ و بر کاهش توجه اشتباه تأثیر معناداری دارد. دیگر نتایج حاکی از بهبود نمرات درس ریاضی و عملکردهای شناختی دقت، سرعت و توجه اشتباه در گروه آزمایش در مقایسه با گروه گواه بود. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد بازی‌های حرکتی به عنوان یک درس تلفیقی در بهبود یادگیری درس ریاضی مؤثر است.

واژگان کلیدی: بازی‌های حرکتی، ریاضی، رویکرد تلفیقی، رویکرد سنتی، عملکرد شناختی

1 Email: Tahereh.nedaei@gmail.com

2 Email: university.mohadese.hoseinzade@gmail.com

مقدمه

از نخستین اهداف آموزش و پرورش، رشد ابعاد گوناگون شخصیت فرد از جنبه جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی است. ورزش و هدف تربیتی آن سبب یادگیری مهارت‌های رفتاری می‌شود و با چنین تغییری ورزش به عنوان ابزار کمک کننده عملی پیوسته با تربیت همراه است (حیدری منش، ۲۰۱۱). از طرفی دیگر فلسفه آموزش در گذشته صرفاً به انتقال مجموعه‌ای از یک دانش سازمان‌یافته و با ایجاد و ارتقاء نظام ارزشی حاکم بر رفتارهای فرد و جامعه محدود می‌شد که این مهم در چارچوب و برنامه‌ای برآمده از یک نظام رشته‌ای با ساختار مشخص و زنجیره‌ای نهادینه از مفاهیم روش‌ها و گام‌های آموزشی، عملی می‌شد. اما امروزه فلسفه آموزش، توسعه یافته و رویکردهای جدیدی مورد استفاده قرار گرفته است که در آنها اهمیت اصلی به شخص انسان داده می‌شود، نه به مسیری که وی طی می‌کند. یکی از بهترین رویکردهای جدید آموزشی روش تلفیق برنامه‌های درسی است که مفهوم تلفیق در برنامه درسی، ارتباط دادن و آمیختن محتوا و فرآیندهای برنامه درسی به منظور تحقق هدف انسجام تجربیات یادگیری فراگیران است که در نهایت تلفیق روش‌های تدریس نوین به دروس مختلف به انسجام تجربیات یادگیرندگان منجر می‌شود. با این حال رویکردهای تلفیقی بر اساس درس تربیت بدنی به دنبال این است که با ارائه سازمان‌دهی خاصی از آموزش فرصت‌هایی را برای فراگیران فراهم سازد تا با اصول مبادی روش‌ها و موضوعات متنوع در قلمروهای متعدد آشنا شوند و این البته به معنای نفی محاسن و فواید نظام‌های رشته‌ای نیست. رویکرد رشته‌ای به علت برخورداری از آگاهی سازمان یافته از حقیقت، از طریق مفاهیم و الگوهای مربوط و رشد تدریجی و منطبق بر مسیر تعریف شده اثر اطمینان بخشی بر یادگیری است (اسدیان، ۲۰۱۰). اسنایدر و همکاران^۱ (۲۰۱۷) معتقدند که سبک یادگیری تلفیقی برای اکثر کودکان در سنین اولیه باعث می‌شود که آنها از طریق لمس کردن و حرکت بدنی آموزش ببینند. همچنین این موضوع به طور بالقوه سلامتی را تقویت می‌کند و یک محیط یادگیری بهتر را ارتقا می‌دهد.

تربیت بدنی زمینه‌ای است که از یک رویکرد کل نگر در انسان حمایت می‌کند. این رویکرد تأکید می‌کند که ذهن و بدن یک موجودیت هستند، هر اتفاقی که بیفتد روی دیگری تأثیر می‌گذارد. بنابراین مربیان تربیت بدنی بر این باورند که کودک برای تحصیل به مدرسه می‌آید و به هر دو آموزش ذهنی و جسمی را نیاز دارد (مالینوویک-جووانوویک و ریستیک^۲، ۲۰۱۹). با این حال بازی یکی از اصلی‌ترین عوامل مرتبط با کودکان در دوران کودکی است (بکا^۳، ۲۰۱۷). استفاده از بازی‌ها روش بسیار خوبی برای درگیر کردن دانش آموزان است. اگر چه بازی‌ها نمی‌توانند جایگزین روش آموزش سنتی باشند مثل آموزش با گچ و تخته سیاه که دانش آموزان می‌توانند آنها را با موفقیت تکمیل کنند، اما فعالیت‌های سرگرم کننده می‌توانند با تکرار و تمرین باعث جذب

1. Snyder

2. Malinovi -Jovanovi , Risti

3. Beka

مواد آموزشی شود و تسلط بر دروس را تقویت کند و اعتماد به نفس را بالا ببرد (فویز و آمیت^۱، ۲۰۱۷). آموزش ریاضیات با استفاده از بازی و فعالیت‌ها باعث افزایش علاقه، ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان می‌شود. همچنین آموزش از طریق بازی تأثیر مثبتی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و نگرش آنها نسبت به درس ریاضی می‌شود (تورگات و تمار^۲، ۲۰۱۷). از ویژگی‌های بازی می‌توان ارتباط شفاهی، مهارت‌های تعامل اجتماعی سطح بالا، مهارت‌های تفکر خلاق، تفکر تخیلی و واگرا مهارت‌ها و مهارت‌های حل مسئله کودکان را نام برد (تورگات و تمار، ۲۰۱۷). به طور کلی بازی و ورزش باعث می‌شوند تا دروس با یکدیگر تلفیق شوند و بازی‌ها کمک می‌کنند تا مفاهیم ریاضی با سرگرمی‌ها تلفیق شوند و به کاهش تأثیر منفی بر اساس تجربیات ناموفق گذشته در ریاضیات کمک می‌کنند (فویز و آمیت، ۲۰۱۷). ریاضیات دانش الگوها و چیدمان هاست که به عبارت دیگر این علم تعداد، شکل، فضا، اندازه و روابط بین آنها است. همچنین یک زبان جهانی است که با نمادها و شکل‌ها به پردازش اطلاعات می‌پردازد. مهارت‌های ریاضی شامل تجزیه و تحلیل، حل مسئله با جمع-تفریق-ضرب-تقسیم کسرها و مهارت‌های پردازش اعشاری است (سایان^۳، ۲۰۱۵).

محیط یادگیری و ایجاد بسترهای گفتگو به دانش‌آموزانی که دانش کمتری دارند، کمک می‌کند درک آنها بهتر شود. در فرایند بازی، ارتباط تعیین شده توسط کودکان ممکن است آگاهی آنان را درباره ریاضی افزایش دهد. یادگیری ریاضیات دشوار است، اما به دلیل این که بازی می‌تواند تغییر کند، این دشواری در ریاضی کمتر می‌شود تا در این یادگیری احساس آرامش کنند و دانش‌آموزان می‌توانند ریاضیات را به صورت غیررسمی بخوانند (تورگات و تمار، ۲۰۱۷). همان‌طور که بیجورکلاند و همکاران^۴ در مطالعات خود (۲۰۲۰) اظهار داشتند که آموزش ریاضیات دوران کودکی زمینه‌ای غنی از مطالعه و تمرین است که شامل فعالیت‌های محرک و محیط‌های یادگیری است که توسط معلمان، مراقبان و سایر متخصصان با هدف ارائه تجربیات کودکان خردسال سازماندهی می‌شود و دانش و توسعه مفاهیم و مهارت‌های ریاضی را گسترش می‌دهند. هدف از ارائه دانش و توسعه مفاهیم ریاضی، بالا بردن تجربه و مهارت‌های کودکان خردسال است. در واقع هدف به دست آوردن دانش عمیق در مورد چگونگی پرورش درک ریاضی کودکان است. آموزش ریاضیات از یک دیدگاه تعلیمی برخوردار است، به این معنی که آموزش معلم با محیط یادگیری کودک فرصت‌های یادگیری را بالا می‌برد و سپس از تعاملات گروهی معلم و کودک در امر آموزش ریاضیات می‌توان متوجه شد که به اصطلاح یادگیری به صورت غیرمستقیم انجام گرفته است. در مورد ریاضیات به جای این که کودکان یک موضوع دشوار را در نظر بگیرند، هنگام تفریح آموزش می‌بینند. در جامعه مدرن ریاضیات به عنوان یک مشکل در یادگیری شناخته شده است و باید روش‌ها و راهکارهایی همچون بازی کردن، کاوش کردن و ساختن چیزها به تنهایی

1. Fouze, Amit
2. Turgut & Temur
3. Sayan
4. Bj rklund

را برای یادگیری بهتر کودکان پیدا کرد تا آنها عاشق ریاضیات شوند (بکا، ۲۰۱۷). با این حال تحقیقات نشان می‌دهد که مهارت‌های ریاضی اولیه، مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌هایی هستند که نه تنها در پیشرفت ریاضی، بلکه برای موفقیت در سایر زمینه‌های محتوایی و حفظ مقطع تحصیلی بسیار مهم است (هایفج و همکاران^۱، ۲۰۱۷). به طور کلی بازی‌ها کمک می‌کنند ریاضیات با سرگرمی مرتبط شوند و به کاهش تأثیر منفی تجربیات ناموفق گذشته در ریاضیات منجر شود.

سالیاسا و همکاران^۲ (۲۰۱۷) در تحقیقات خود معتقدند که تأثیر تلفیق بر فعالیت‌های منظم درسی باعث بالا رفتن عملکرد شناختی دانش‌آموزان می‌شود. مهارت‌های شناختی برای آمادگی در مدرسه بسیار مهم هستند. عملکرد تحصیلی توسط مناطق مختلف مغز پشتیبانی می‌شود و باعث توسعه انعطاف‌پذیری می‌شود و روی عملکرد مغز تأثیر مثبت می‌گذارد. حال می‌توان گفت توجه و مبادله سرعت-دقت یکی از موضوعات جالب کنترل حرکتی و از رایج‌ترین اصولی است که در زندگی روزمره نیز زیاد به چشم می‌خورد. مبادله سرعت-دقت یک ویژگی مشترک در اجرای مهارت‌های حرکتی است که در تکالیف نیازمند سرعت-دقت، افزایش سرعت با کاهش دقت فضایی همراه است. قانون فیتز^۳ به مبادله سرعت-دقت لگاریتمی اشاره می‌کند که ارتباط زمان حرکت و شاخص دشواری را نشان می‌دهد. مبادله سرعت-دقت رابطه‌ای بین سرعت و دقت است، به گونه‌ای که با افزایش سرعت حرکت، دقت آن کاهش می‌یابد و با افزایش دقت حرکت، سرعت آن کاهش پیدا می‌کند. همچنین برای کشف اطلاعات از محیط به توجه نیاز است. توجه باعث می‌شود با استفاده از بینایی اطلاعات، مورد کاوش قرار گیرد. برخی توجه را معادل هوشیاری می‌نامند در حالی که هوشیاری حالتی از آمادگی ذهنی است که شخص می‌تواند قبل از اجرا فعال شده و آن را قبل از اجرا حفظ کند (نمازی‌زاده و واعظ موسوی، ۲۰۱۲). در این زمینه داعی‌الحسین (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان «بررسی اثربخشی آموزش حرکات ترکیبی بر بهبود کارکردهای اجرایی و عملکرد ریاضی دانش‌آموزان پسر دارای اختلال ریاضی» اظهار داشتند که آموزش حرکات ترکیبی با تلفیق روش‌های حسی-حرکتی و افزایش توجه تأثیر مثبتی بر بهبود عملکرد اجرایی و عملکرد ریاضی دانش‌آموزان دارای اختلال ایفا می‌کند. همچنین معماری (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان «تأثیر آموزش برنامه درسی تلفیقی ریاضی با تربیت بدنی بر یادگیری، یادداری و نگرش دانش‌آموزان چندپایه دوره ابتدایی در ریاضی» نشان داد که آموزش تلفیقی برنامه درس ریاضی با تربیت بدنی بر یادگیری و یادداری تأثیر مثبت داشته است. تورگوت و تمور (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان «تأثیر استفاده از بازی در فرایند تدریس ریاضیات بر پیشرفت تحصیلی با روش متاآنالیز» انجام دادند و به این نتیجه رسیدند که استفاده از بازی برای پیشرفت تحصیلی در فرایند پیشرفت تحصیلی در تدریس ریاضی مؤثر است. رفیعی (۲۰۱۶) پژوهشی با عنوان «تأثیر تلفیق روش‌های فرایندی و مبتنی بر بازی با درس ریاضی بر یادگیری دانش‌آموزان» انجام داد و به این نتیجه

1. Hieftje
2. Saliasa
3. Fitts's Law

رسید که تلفیق دو روش تدریس فرایندی و مبتنی بر بازی با درس ریاضی بر یادگیری دانش آموزان مؤثرتر بوده است و بین میانگین نمرات ریاضی گروه آزمایش و گواه تفاوت معناداری است. هیووی و همکاران^۱ (۲۰۱۵) نیز در پژوهش خود تحت عنوان «اثرات حاد نقض ورزش در کلاس درس و عملکرد اجرایی و عملکرد ریاضی» نشان داده‌اند که تحرک با استراحت ۲۰ دقیقه‌ای در کلاس درس باعث بهبود عملکرد ریاضی دانش آموزان در مقایسه با یک کلاس درس نشسته می‌شود.

وضعیت آموزش ریاضی در کشور و مشکلات دانش آموزان در درس ریاضی در تمام سطوح تحصیلی و همچنین جهت‌گیری جدید دفتر تألیف کتاب‌های درسی آموزش عمومی و متوسطه نظری به سوی رویکردهای جدید آموزشی ایجاب می‌کند برای بهبود بخشیدن این اقدامات، به طور مکرر مورد مطالعه و بررسی قرار گیرند. همچنین پژوهش‌های داخلی کشور و مشکلات آموزشی ناشی از شیوه تدریس اغلب معلمان که در تدریس‌شان کمتر دانش آموزان را در فرایند یادگیری مفاهیم شرکت می‌دهند، همه این موارد ایجاب می‌کند که به روش‌های مناسب‌تری در امر یادگیری-یاددهی پرداخته شود (غلامی، ۲۰۱۳). یادگیرندگان نسل جدید از محیط‌های یادگیری یک طرفه انتقال اطلاعات راضی نیستند و به دنبال محیط‌های یادگیری می‌شتابند که این محیط‌ها با آن‌ها تعامل داشته باشد و آن‌ها را در فرایند یادگیری هر چه بیشتر درگیر کنند. چالش دیگری که آموزش‌های فعلی و مرسوم با آن مواجه هستند تنوع یادگیرندگان با سبک‌های یادگیری و شناختی متفاوت است و روش‌های آموزشی مرسوم فعلی نمی‌تواند جوابگوی آن‌ها باشند (دهقانزاده و همکاران، ۲۰۱۳). شورای ملی معلمان ریاضی در آمریکا و کانادا تأکید کرده‌اند که بهترین روش آموزش ریاضی آن است که دانش آموزان خودشان به ساخت مفاهیم ریاضی بپردازند. این شورا در آموزش ریاضی به کودکان دبستانی و پیش‌دبستانی، بر بازی به عنوان روش مؤثر تأکید کرده‌اند (منن^۲، ۲۰۰۹؛ به نقل از معماری، ۲۰۱۷). استفاده از بازی، ابزار طبیعی برای ارتقاء نگرش مثبت در خصوص یادگیری است. بازی گزینه‌ای آرمانی برای تعامل بین مدرسه و دنیای کودکان است و با توجه به این که میزان افت تحصیلی در درس ریاضی از مشکلات رایج دانش آموزان ایرانی در همه پایه‌های تحصیلی است (معماری، ۲۰۱۷)، لذا با توجه به مطالعات پیشین و اهمیت توجه به یادگیری دانش آموزان، پژوهش حاضر درصدد است به بررسی تأثیر آموزش تلفیقی ریاضی با بازی‌های حرکتی بر پیشرفت یادگیری ریاضی و عملکرد شناختی دانش آموزان بپردازد.

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر، با توجه به اهداف پیش بینی شده، از نوع تحقیقات شبه آزمایشی (نیمه تجربی) است. با توجه به طول زمان اجرای تحقیق از نوع مقطعی و به لحاظ استفاده از نتایج به‌دست آمده، کاربردی بود. طرح تحقیق به صورت پیش آزمون-پس آزمون با یک دوره پیگیری ۳۰ روزه با گروه آزمایش (گروهی که

1. Howie

2. Mann

آموزش مباحث ریاضی را توسط دبیر تربیت بدنی و معلم درس ریاضی در حیاط مدرسه به صورت بازی و ورزش آموزش می‌بینند) و گروه گواه (گروهی که آموزش مباحث ریاضی مورد نظر در تحقیق را به همان روش سنتی و قدیمی در کلاس توسط معلم کلاس آموزش می‌بینند) بود. منظور از روش سنتی، روشی است که در آن دانش آموز فردی منفعل است و معلم به عنوان انتقال دهنده اطلاعات، مسئولیت اصلی آموزش را بر عهده دارد. او تلاش می‌کند ذهن فراگیران را با انبوهی از مفاهیم، اصول و اصطلاحات درس‌ها انباشته سازد و به این ترتیب رفتار آن‌ها را نسبت به قبل تغییر دهد. در این نوع روش تدریس، برنامه درسی غیرقابل انعطاف است و معلم و فراگیر به اجبار از محتوای مشخصی استفاده می‌کنند. جامعه آماری تحقیق حاضر را کلیه دانش آموزان دختر پایه پنجم شهر اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۳۹۸ تشکیل دادند. از بین این جامعه، نمونه‌ای به حجم ۶۰ نفر از دانش آموزان دختر پایه پنجم مدرسه دخترانه ابوحمزه شمالی ۲ به شیوه نمونه گیری در دسترس انتخاب گردید. شرکت‌کنندگان بر اساس نمرات پیش آزمون (عملکرد) به دو گروه ۳۰ نفری آزمایش و گواه تقسیم شدند. تقسیم بندی دو گروه به این صورت بود که با توجه به نتایج آزمون عملکرد، سعی شد تا دو گروه از لحاظ توانایی‌های ذهنی در یک سطح باشند و هیچ‌گونه برتری نسبت به هم نداشته باشند. همچنین با توجه به این‌که پژوهشگر، خود از شاغلین سازمان آموزش و پرورش بود از طرف کارکنان مدرسه نهایت همکاری با وی و پروژه وی انجام شد و تداخلی در برنامه‌های کلاسی دانش آموزان ایجاد نگردید. لازم به ذکر است پس از گروه‌بندی شرکت‌کنندگان، همگنی گروه‌ها از نظر متغیرهای کنترل همانند بهره هوشی، سطح ناتوانی هوشی و پایگاه اقتصادی- اجتماعی خانواده‌ها نیز بررسی شد. در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها از فرم رضایت آگاهانه، پرسش‌نامه تندرستی و سلامت پزشکی (مشخصات فردی، سابقه خانوادگی، اطلاعات دارویی، آسیب و صدمات و اطلاعات بیماری شرکت‌کنندگان)، مقیاس سنجش دقت بینایی اسنلن^۱ و آزمون پیشرفت تحصیلی درس ریاضی پایه پنجم و آزمون مربع‌های دنباله دار تولوز-پیرون^۲ استفاده گردید که در ادامه به شرح آن می‌پردازیم:

مقیاس سنجش دقت بینایی اسنلن: نخستین چارت سنجش حدت بینایی توسط اسنلن هلندی در سال ۱۸۶۲ ارائه گردید. اساس سیستم اسنلن، کسر اسنلن است که در آن، صورت کسر نشان دهنده فاصله انجام آزمایش چشم و مخرج نمایانگر فاصله‌ای است که کوچک‌ترین اپتوتایپ^۳ دیده شده به اندازه ۵ دقیقه از کمان است. به عبارت دیگر مخرج کسر اسنلن، فاصله‌ای است که در آن فاصله اپتوتایپ دیده شده هم اندازه اپتوتایپ ۱۰/۱۰ محسوب می‌شود. کسر اسنلن را می‌توان به صورت متریک (فاصله آزمایش شش متر) و یا به صورت فوت (فاصله آزمایش ۲۰ فوت) نمایش داد (به نقل از مالکی و ریاضی، ۲۰۱۳).

آزمون مربع‌های دنباله دار تولوز-پیرون: آزمون مربع‌های دنباله‌دار توسط پیرون روان‌شناس معروف

1. Snellen

2. Toulouse-Pieron

3. optotypes

فرانسوی ساخته شد و توسط تولز- پیرون (۱۹۸۶) مورد تجدید نظر قرار گرفت. این آزمون یکی از کاربردی‌ترین تست‌های استانداردها، یک آزمون ناپسته به فرهنگ و نوعی آزمون خط زنی است که برای اندازه‌گیری توجه انتخابی و ارادی افراد به کار می‌رود. این آزمون توجه متمرکز، سرعت واکنش و دقت در اجرای کارهای ساده را می‌سنجد. این ابزار به بررسی سه حوزه مرتبط با توجه که شامل پاسخ‌های صحیح (سرعت عمل)، بدون پاسخ (دقت) و به همراه پاسخ‌های اشتباه (توجه غلط) در اجرای آزمون و زمان لازم برای اجرای آزمون است را مورد سنجش قرار می‌دهد. در این آزمون شرکت‌کنندگان باید تعیین کنند که سمپل‌ها در تصویر چگونه هستند. زمان مورد نظر برای این آزمون ده دقیقه است (به نقل از افروز و همکاران، ۲۰۱۴). پایایی این آزمون در مطالعه حاضر به روش آزمون-آزمون مجدد ۰/۷۳ به دست آمد.

آزمون پیشرفت تحصیلی درس ریاضی پایه پنجم: این آزمون شامل بیست سؤال در مباحث درس ریاضی اندازه‌گیری، وزن، حجم و زاویه است. این آزمون از محتوای کتاب ریاضی پایه پنجم تهیه شده است و برای اطمینان از روایی آزمون از روایی محتوایی استفاده گردید که چندین متخصص (تعداد ۱۲ نفر از معلمان با سابقه کلاس پنجم ابتدایی) نظر نهایی خود را در مورد آزمون اعمال کردند و در نهایت گزارش انجام گردید. برای بررسی روایی محتوایی به شکل کمی در تحقیق حاضر، از دو ضریب نسبی روایی محتوایی و شاخص روایی محتوا^۱ استفاده شد. برای تعیین ضریب نسبی روایی محتوا از متخصصان درخواست شد تا هرآیتم را بر اساس طیف سه قسمتی «ضروری است»، «مفید است ولی ضرورتی ندارد» و «ضرورتی ندارد» بررسی نمایند. سپس پاسخ‌ها مطابق فرمول زیر محاسبه گردید.

$$CVR = \frac{n_E - \frac{N}{2}}{\frac{N}{2}}$$

در این رابطه n_E تعداد متخصصانی است که به گزینه «ضروری» پاسخ داده اند و N تعداد کل متخصصان است. اگر مقدار محاسبه شده از مقدار جدول بزرگ‌تر باشد اعتبار محتوای آن آیتم پذیرفته می‌شود.

1. CVR

2. CVI

تعداد افراد پانل متخصصان	حداقل مقدار روایی
۵	۰/۹۹
۶	۰/۹۹
۷	۰/۹۹
۸	۰/۸۵
۹	۰/۷۸
۱۰	۰/۶۲
۱۵	۰/۴۹
۲۰	۰/۴۲
۲۵	۰/۳۷
۳۰	۰/۳۳
۴۰	۰/۳۹

جدول ۱- تصمیم‌گیری در مورد ضریب نسبی روایی محتوا اقتباس از سیف (۱۳۹۹)

در مطالعه حاضر ۱۰ نفر از معلمان سؤالات را ضروری تشخیص دادند، یک نفر از معلمان مفید ولی ضروری و یک نفر دیگر از معلمان سؤالات را غیرضروری تشخیص دادند. با توجه به فرمول ضریب نسبی روایی محتوا با تعداد ۱۲ نفر متخصص، ۰/۶۶ به دست آمد که از مقدار شکل بزرگ‌تر است در نتیجه این آزمون دارای ضریب روایی محتوایی است.

علاوه بر ضریب روایی محتوایی در تحقیق حاضر، از شاخص روایی محتوایی نیز برای بررسی هر سؤال استفاده گردید. جهت بررسی شاخص روایی محتوا از روش والتز و باسل (۱۹۶۸) استفاده گردید (به نقل از سیف، ۱۳۹۹). بدین صورت که متخصصان «مربوط بودن»، «واضح بودن» و «ساده بودن» هر گویه را بر اساس یک طیف لیکرتی ۴ قسمتی مشخص می‌کنند. متخصصان مربوط بودن هر گویه را از نظر خودشان از ۱ «مربوط نیست»، ۲ «نسبتاً مربوط است»، ۳ «مربوط است»، تا ۴ «کاملاً مربوط است» مشخص می‌کنند. ساده بودن گویه نیز به ترتیب از ۱ «ساده نیست»، ۲ «نسبتاً ساده است»، ۳ «ساده است»، تا ۴ «ساده مربوط است» و واضح بودن گویه نیز به ترتیب از ۱ «واضح نیست»، ۲ «نسبتاً واضح است»، ۳ «واضح است»، تا ۴ «واضح مربوط است» مشخص می‌شود. شاخص روایی محتوایی برای هر سؤال مطابق با فرمول ذیل محاسبه می‌گردد.

$$CVI = \frac{\text{تعداد متخصصینی که به گویه نمره ۳ و ۴ داده اند}}{\text{تعداد کل}}$$

حداقل مقدار قابل قبول برای شاخص روایی محتوا برابر با ۰/۷۹ است و اگر شاخص روایی محتوا گویه‌ای کمتر از ۰/۷۹ باشد آن گویه بایستی حذف شود. مطابق با نظر ۱۲ متخصص، تمامی سؤالات دارای شاخص

روایی محتوایی قابل قبول بودند (بالتر از ۰/۷۹). بنابراین تمامی سئوالات آزمون پیشرفت تحصیلی ریاضی دارای روایی محتوایی از نوع ضریب نسبی روایی محتوا و شاخص روایی محتوا هستند. پایایی آزمون پیشرفت تحصیلی ریاضی در تحقیق حاضر به روش آزمون-آزمون مجدد ۰/۸۱ به دست آمد که حاکی از پایایی مناسب این آزمون است.

روش گردآوری مطالعه حاضر به روش میدانی بود. در ابتدا در یک جلسه توجیهی کلیه برنامه‌ها، مزایا، خطرات احتمالی و اهداف تحقیق برای والدین توضیح داده شد. علاوه بر این، در این جلسه به والدین اطمینان خاطر داده شد که اطلاعات فرزند آن‌ها در نزد محقق به صورت محرمانه حفظ می‌گردد و در نهایت به صورت کلی گزارش می‌گردد. به آنان نیز این اختیار داده شد که در هر مرحله از آزمون بتوانند در صورت عدم تمایل به ادامه همکاری انصراف دهند. در ادامه از والدین رضایت‌نامه آگاهانه کتبی کسب شد. همچنین کودکان به صورت شفاهی تمایل خود را برای شرکت در پژوهش اعلام نمودند. سپس شرکت‌کنندگان با اهداف تحقیق و نحوه امتیازدهی و اجرای آزمون‌های مورد نظر آشنا گردیدند. مطالعه حاضر شامل مراحل پیش آزمون، مداخله (تمرین)، پس آزمون و یک دوره پیگیری یک ماهه بود. در مرحله مداخله (تمرین)، که به مدت هفت جلسه به طول انجامید، گروه‌ها به آموزش‌های مربوطه پرداختند. پروتکل تمرینات تلفیقی، بازی‌های خودساخته با اقتباس از نظریه پیاژه بود که در مطالعه بهرامی سنا (۱۳۹۱) استفاده شد و روایی و پایایی آن در پژوهش مورد تأیید قرار گرفت. در گروه گواه، شرکت‌کنندگان طی ۷ جلسه در کلاس به همان روش تدریس سنتی مباحث مورد نظر پژوهشگر که شامل اندازه‌گیری و زاویه می‌شد را توسط معلم کلاس آموزش دیدند. در این مدت گروه آزمایش هم طی ۷ جلسه به حیاط رفتند و همراه معلم کلاس و دبیر تربیت بدنی (پژوهشگر) دو مبحث ریاضی (اندازه‌گیری و زاویه) را در قالب بازی و ورزش آموزش دیدند.

به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات، از روش‌های آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (آزمون شاپیرو ویلک برای بررسی چگونگی توزیع داده‌ها، آزمون لوین برای بررسی برابری واریانس متغیرهای موردنظر، تحلیل واریانس (۲ گروه) با اندازه‌گیری تکراری (سه مرحله اندازه‌گیری (پیش آزمون، پس آزمون و پیگیری) روی عامل مراحل اندازه‌گیری) استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماري اس. پی. اس. اس^۱ نسخه ۲۲ و آلفای پیش فرض در سطح معناداری ۰/۰۵ انجام گرفت.

1. SPSS

جدول ۲- پروتکل تمرینات تلفیقی

شماره جلسه	شرح جلسات
اول	صحبت با گروه آزمایش جهت برقراری ارتباط و ایجاد انگیزه بیشتر میان دانش آموزان، گروه‌بندی کلاسی به منظور آشنایی با نحوه تدریس و ایجاد محیطی صمیمی و دوستانه، انجام بازی آزاد در ساعت تربیت بدنی
دوم	آموزش مفهوم طول، متر و سانتی‌متر : تقسیم دانش آموزان به گروه‌های سه نفری و دادن یک قیچی، نخ کاموا یا ریان، گچ، متر، خط کش و دفترچه یادداشت به هر گروه. در مرحله اول آموزش، یکی از دانش آموزان در هر گروه می‌ایستاد و دانش آموز دیگر نخ را از سر تا کف پای دانش آموز گرفته و سپس میزان قد فرد از سر تا کف پا را قیچی می‌کرد و سپس مقدار نخ قیچی شده را روی متر گذاشته و اندازه قد دانش آموز به دست می‌آمد. در مرحله دوم آموزش، دانش آموزان در گروه‌های خود در هر جایی از زمین به صورت دلخواه می‌ایستادند و پنج دقیقه توسط معلم تربیت بدنی گرم می‌کردند و با استفاده از گچ یک خط شروع در کف حیاط می‌کشیدند و یک نفر پشت خط می‌ایستاد و با فرمان شروع معلم یک پرش طول جفت پا انجام می‌داد و دو دانش آموز دیگر یکی با متر و یکی با خط‌کش میزان پرش دوست خود را اندازه گرفته و سپس یادداشت می‌کردند.
سوم	آموزش تبدیل واحد طول : برای آموزش تبدیل واحد طول سه ردیف پله با گچ در کف حیاط کشیده شد که در هر پله یکی از واحدهای طول نوشته شده بود به ترتیب شامل: کیلومتر، هکتومتر، دکامتر، متر، دسی‌متر، سانتی‌متر و میلی‌متر بود. دانش آموزان به سه گروه ده نفری تقسیم شدند و هر پله برای ۱۰ نفر طراحی شده بود. پس از گرم کردن از دانش آموزان خواسته شد که جفت پا در هر خانه پریده و واحد طول در داخل هر مربع را با صدای بلند بخوانند و بپرند و به آخر صف بروند و سپس نفر بعد شروع به پریدن می‌کرد. این تمرین سه بار با پای جفت انجام شد و پس از آن به صورت تک پا (لی لی)، زیکزاک، با توپ و... شروع به پرش در هر پله کردند. دانش آموزان هرکدام بیش از ده بار پرش را انجام دادند و هر بار واحدهای طول را با صدای بلند خوانند که پس از ده بار تقریباً همه دانش آموزان واحدهای طول را حفظ شده بودند.
چهارم	ادامه آموزش تبدیل واحد طول: در ادامه آموزش تبدیل واحد، محاسبه تبدیل واحد طول انجام شد، که برای مفهوم بهتر تبدیل واحدها که چگونه ضرب و چگونه تقسیم استفاده شود، گفته شد که از آن‌جا که از پله پایین آمدن همیشه راحت‌تر از بالا رفتن از پله است پس پایین آمدن از پله ضرب، و بالا رفتن از پله تقسیم می‌شود. یعنی اگر یک متر به سانتی متر تبدیل شود چون از بالا به پایین پله می‌آید، پس معادله ضرب می‌شود. پس از آن که دانش آموزان این مفهوم را به خوبی درک کردند با عدد برای آن‌ها مثال زده شد که $24/5$ سانتی متر چگونه به متر تبدیل می‌شود؟ که برای روش محاسبه این عدد چون از سانتی متر به بالای پله‌ها حرکت می‌کنند پس نیاز است که تقسیم انجام شود و پس از آن واحد یک را می‌گذارند، و تعداد صفرهای بین سانتیمتر تا متر را می‌شمارد و ممیز را می‌گذارد. سپس دانش آموزان تمرین جلسه قبل را با استفاده از اعداد انجام دادند و توانستند یک واحد طول را محاسبه کنند.

شماره جلسه	شرح جلسات
پنجم	در این مرحله دانش‌آموزان به دو گروه تقسیم شدند و با استفاده از نردبان‌های چابکی و حلقه‌های هلوهاپ آموزش جلسه قبل را با پرش تکرار کردند و واحدهای طول را با صدای بلند خواندند. با این تفاوت که در مربع‌های نردبان چابکی واحدهای طول نوشته نشده بود و دانش‌آموزان از حفظ تبدیل واحدها را تکرار می‌کردند و سپس به صورت لی لی و پس از آن به صورت یک پا جفت و یک پا بسته تمرین را تکرار نمودند. در مرحله دوم آموزش دانش‌آموزان دوباره به گروه‌های سه نفری گذشته تقسیم شدند که هدف ضرب و تقسیم تبدیل واحدها بود. به این شیوه که هر سه نفر پرش جفت طول انجام می‌دادند و با گنج میزان پرش را علامت‌گذاری می‌کردند و پس از آن هر سه پرش را اندازه‌گیری کردند و جمع سه پرش انجام شده را به دست می‌آوردند و تبدیل به سانتیمتر می‌کردند. و در نهایت دو نفر از افراد گروه پرش جفت یا انجام می‌دادند و میزان پرش دو نفر را از هم کم می‌کردند و دانش‌آموزان متوجه می‌شدند چه کسی بیشترین پرش را انجام داده است به طور مثال زهرا از مریم چند سانتی‌متر بیشتر پریده بود.
ششم	آموزش زاویه‌ها که با تقاله و گونیا انواع زاویه‌ها را در حیاط به دانش‌آموزان تدریس شد. سپس دانش‌آموزان در گروه‌های سه نفری قرار گرفتند. سپس (۱) با گنج انواع زاویه‌ها و مثلث‌ها را در کف حیاط کشیدند. (۲) پس از آن بر هر نفر یک طناب داده شد و دانش‌آموزان شروع به طناب زدن کردند. (۳) و در مرحله بعد از آنها خواسته شد با طناب‌های خود اشکال مثلث‌ها را در کف حیاط تشکیل دهند. (۴) سپس به هر نفر یک حلقه هلوهاپ داده شد و در زمان ۵ دقیقه تمرین کردند و (۵) در نهایت با استفاده از حلقه‌های هلوهاپ دانش‌آموزان توانستند مثلث متساوی الاضلاع ایجاد کنند. مثلث‌ها شامل مثلث متساوی الاضلاع، مثلث متساوی الساقین و مثلث قائم الزاویه
هفتم	در جلسه هفتم در حیاط از دانش‌آموزان خواسته شد که همه یک عدد قیچی و یک برگه مثلث شکل به همراه داشته باشند. برای محاسبه زاویه هر مثلث: ۱- از دانش‌آموزان خواسته شد هر ۳ گوشه مثلث را به طور مساوی قیچی کنند. ۲- از آن‌ها خواسته شد با گنج یک خط در کف حیاط بکشند و هر سه گوشه مثلث را در رأس خط بگذارند. به دانش‌آموزان توضیح داده شد که همیشه جمع کل زوایای یک مثلث ۱۸۰ درجه است یعنی وقتی یک مثلث برش داده شد و زوایای آن کنار هم قرار گرفته شد مجموع این سه زاویه ۱۸۰ درجه است. ۳- برای محاسبه زاویه‌ها دانش‌آموزان به گروه‌های سه نفری تقسیم شدند و به هر دانش‌آموز یک طناب داده شد و مثل جلسه قبل خواسته شد با استفاده از طناب‌ها یک مثلث بکشند و معلم دو زاویه را به دانش‌آموزان اعلام کرد. برای محاسبه زاویه سوم به دانش‌آموزان آموزش داده شد که دو زاویه با هم جمع می‌شود. در نهایت جمع کل زاویه‌ها (۱۸۰) که در جلسه قبل توضیح داده شد از جمع ۲ زاویه به دست آمده کم می‌شود و زاویه سوم به دست می‌آید. ۴- پس از متوجه شدن کامل مفهوم زاویه، در گروه‌های سه نفری دو دانش‌آموز در دو نقطه مثلث که زاویه نوشته شده بود با حلقه‌های هلوهاپ ایستادند به عنوان مثال فردی که روی زاویه ۹۰ درجه ایستاده، تعداد ۹۰ حلقه زد و دانش‌آموزی که روی زاویه ۳۰ درجه ایستاده تعداد ۳۰ حلقه زد و نفر سوم در گروه با توجه به فرمول آموزش داده شده زاویه سوم را به دست آورد و پس از پایان محاسبه زاویه دانش‌آموزان جای خود را با یک دیگر جا به جا کردند و در نهایت هر سه نفر در هر گروه یک زاویه از مثلث را حساب کردند و تمرین جسمانی و ورزشی خود را هم انجام دادند.

یافته‌های پژوهش

جدول ۳- شاخص‌های آماری متغیرهای وابسته تحقیق در گروه‌های مختلف

متغیر	مرحله	آزمایش	
		انحراف استاندارد $\pm$ میانگین	گواه انحراف استاندارد $\pm$ میانگین
درس ریاضی	پیش‌آزمون	۱۱/۶۱۶ $\pm$ ۲/۲۵۴	۱۱/۶۰۰ $\pm$ ۲/۲۱۴
	پس‌آزمون	۱۷/۰۱۶ $\pm$ ۲/۶۲۱	۱۴/۸۰۰ $\pm$ ۲/۸۹۲
	پیگیری	۱۶/۲۶۶ $\pm$ ۳/۱۶۱	۱۴/۳۰۰ $\pm$ ۲/۱۶۷
عملکرد شناختی دقت	پیش‌آزمون	۵۵/۹۶۶ $\pm$ ۲۰/۹۵۸	۵۱/۸۰۰ $\pm$ ۲۶/۰۴۴
	پس‌آزمون	۸۳/۱۶۶ $\pm$ ۳۳/۸۴۲	۶۱/۱۰۰ $\pm$ ۴۳/۰۵۵
	پیگیری	۷۸/۱۶۶ $\pm$ ۲۳/۷۲۲	۶۰/۵۳۳ $\pm$ ۳۸/۰۰۲
عملکرد شناختی سرعت	پیش‌آزمون	۱۱۴/۲۳۳ $\pm$ ۴۳/۴۰۷	۱۱۴/۱۶۶ $\pm$ ۲۳/۵۸۱
	پس‌آزمون	۱۶۴/۹۰۰ $\pm$ ۲۶/۸۷۶	۱۴۳/۰۳۳ $\pm$ ۲۸/۶۷۹
	پیگیری	۱۵۰/۵۶۶ $\pm$ ۴۱/۸۹۸	۱۳۱/۸۰۰ $\pm$ ۲۶/۸۷۶
عملکرد شناختی توجه اشتباه	پیش‌آزمون	۱۴/۹۶۶ $\pm$ ۸/۹۳	۱۶/۱۶۶ $\pm$ ۲۲/۶۲۹
	پس‌آزمون	۱/۷۶۶ $\pm$ ۱/۳۰۴	۹/۸۶۶ $\pm$ ۲۲/۱۰۲
	پیگیری	۲/۶۶۶ $\pm$ ۲/۲۱۸	۱۱/۳۰۰ $\pm$ ۲۲/۴۱۷

جدول ۳- میانگین و انحراف معیار متغیر درس ریاضی و عملکرد شناختی را در مرحله پیش‌آزمون، پس‌آزمون و مرحله پیگیری دو گروه آزمایش و کنترل نشان می‌دهد.

جدول ۴- سطح معنی‌داری آزمون شاپیرو ویلک برای متغیرهای تحقیق

متغیر	مرحله	آزمایش	گواه
درس ریاضی	پیش‌آزمون	۰/۰۵۵	۰/۴۲۵
	پس‌آزمون	۰/۱۱۶	۰/۸۱۲
	پیگیری	۰/۸۱۱	۰/۰۹۴
عملکرد شناختی دقت	پیش‌آزمون	۰/۲۱۶	۰/۲۱۵
	پس‌آزمون	۰/۱۲۵	۰/۳۲۵
	پیگیری	۰/۰۹۵	۰/۱۱۷
عملکرد شناختی سرعت	پیش‌آزمون	۰/۲۱۴	۰/۱۸۸
	پس‌آزمون	۰/۱۲۶	۰/۳۰۱
	پیگیری	۰/۱۴۴	۰/۱۵۷
عملکرد شناختی توجه اشتباه	پیش‌آزمون	۰/۰۸۶	۰/۲۲۶
	پس‌آزمون	۰/۴۰۷	۰/۰۹۸
	پیگیری	۰/۰۸۴	۰/۱۳۷

بر اساس جدول ۴- سطح معناداری هر یک از متغیرها در هر یک از مراحل اندازه‌گیری بالاتر از ۰/۰۵ است، بنابراین توزیع داده‌ها طبیعی است.

در ادامه برای تحلیل داده‌ها، از آزمون تحلیل واریانس (۲ گروه) با اندازه‌گیری مکرر (پیش‌آزمون- پس‌آزمون- پیگیری) استفاده گردید. پیش فرض اول این آزمون برابری ماتریس کواریانس است. نتایج آزمون باکس برای متغیر یادگیری ریاضی ($P = ۰/۱۱۵$)، عملکرد شناختی دقت ($P = ۰/۶۴۹$)، عملکرد شناختی سرعت ($P = ۰/۲۲۶$)، عملکرد شناختی توجه اشتباه ($P = ۰/۳۷۵$) به دست آمد که نشان می‌دهد ماتریس کواریانس داده‌ها برابر است. پیش فرض دوم این آزمون اصل تقارن مرکب است. برای برقراری این اصل از آزمون کرویت موخلی استفاده گردید. با توجه به عدم معنادار بودن آزمون کرویت موخلی برای متغیر یادگیری ریاضی ($P = ۰/۲۲۱$)، عملکرد شناختی دقت ($P = ۰/۳۱۹$)، عملکرد شناختی سرعت ($P = ۰/۱۱۹$) و عملکرد شناختی توجه اشتباه ($P = ۰/۰۸۷$)، شاخص‌های (F) مربوط به اثر فرض کرویت گزارش شد. علاوه بر این پیش از بررسی اثرات بین گروهی، برای برابری واریانس‌های خطا از آزمون لوین استفاده گردید. نتایج آزمون لوین در هر یک از مراحل ($P_{\text{پیش آزمون}} = ۰/۷۶۶$ ، $P_{\text{پس آزمون}} = ۰/۷۲۴$ ، $P_{\text{پیگیری}} = ۰/۱۱۶$) نشان داد آزمون F برای هیچ یک از عامل‌های درون گروهی معنادار نیست و این نشان می‌دهد که مفروضه همگنی واریانس در بین گروه‌های متغیر مستقل برقرار است.

جدول ۵- یافته‌های مربوط به آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر برای متغیرهای پژوهش

متغیر	مؤلفه	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	مقدار اف	سطح معنی‌داری	اندازه اثر
یادگیری ریاضی	مراحل اندازه‌گیری	۶۴۷/۷۲	۲	۳۲۳/۸۶	۶۱/۸۸	۰/۰۰۰۱	۰/۵۱
	گروه	۸۸/۲۰	۱	۸۸/۲۰	۹/۲۹	۰/۰۰۳	۰/۱۳
عملکرد شناختی دقت	مراحل اندازه‌گیری * گروه	۴۳/۵۲	۲	۲۱/۷۶	۴/۱۵	۰/۰۱۸	۰/۰۶
	گروه	۱۱۶۰۰/۵۴	۲	۵۸۰۰/۲۷	۹/۷۲	۰/۰۰۰۱	۰/۱۴
عملکرد شناختی سرعت	مراحل اندازه‌گیری * گروه	۲۶۰۷/۰۷	۲	۱۳۰۳/۵۳	۲/۱۸	۰/۰۴۸	۰/۰۳
	گروه	۹۶۲۱/۴۲	۱	۹۶۲۱/۴۲	۵/۱۴	۰/۰۲۷	۰/۰۸
عملکرد شناختی توجه	مراحل اندازه‌گیری	۴۹۴۵۸/۰۳	۲	۲۴۷۲۹/۰۱	۳۰/۲۷	۰/۰۰۰۱	۰/۳۴
	گروه	۸۲۸۲/۴۵	۱	۸۲۸۲/۴۵	۵/۱۸	۰/۰۲۶	۰/۰۸
اشتباه	مراحل اندازه‌گیری * گروه	۴۱۷۲/۷۰	۲	۲۰۸۶/۳۵	۲/۵۵	۰/۰۴۵	۰/۰۴
	گروه	۳۴۰۱/۹۴	۲	۱۷۰۰/۹۷	۹/۳۱	۰/۰۰۱	۰/۱۳
اشتباه	گروه	۱۶۰۸/۰۲	۱	۱۶۰۸/۰۲	۳/۷۴	۰/۰۴۶	۰/۰۶
	مراحل اندازه‌گیری * گروه	۵۱۵/۷۴	۲	۲۵۷/۸۷	۲/۴۱	۰/۰۴۹	۰/۰۲

طبق نتایج مندرج در جدول ۵- یافته‌های مربوط به آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر متغیر یادگیری

ریاضی، عملکرد شناختی دقت، سرعت و توجه اشتباه نشان داد که اثر اصلی زمان اندازه‌گیری، اثر اصلی گروه و تعامل زمان اندازه‌گیری با گروه نیز معنادار است. بنابراین در ادامه به بررسی اثرات درون گروهی و بین گروهی به طور جداگانه در هر یک از متغیرها پرداخته شد.

جدول ۶- یافته‌های مربوط به آزمون تحلیل واریانس درون گروهی با اندازه‌گیری مکرر برای متغیرهای پژوهش در هر یک از گروه‌ها

متغیر	گروه	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	مقدار اف	سطح معنی داری	اندازه اثر
یادگیری ریاضی	آزمایش گواه	۵۱۳/۴۵	۲	۲۵۶/۷۲	۵۲/۸۲	۰/۰۰۰۱	۰/۶۴
عملکرد شناختی	آزمایش گواه	۱۲۵۷۶/۸۰	۲	۸۸/۹۰	۱۵/۸۵	۰/۰۰۰۱	۰/۲۵
دقت	آزمایش گواه	۱۶۳۰/۸۲	۲	۶۲۸۸/۴۰	۱۴/۲۴	۰/۰۰۰۱	۰/۳۲
عملکرد شناختی	آزمایش گواه	۴۰۹۲۶/۶۶	۲	۸۱۵/۴۱	۱/۰۸	۰/۳۴	۰/۰۳
سرعت	آزمایش گواه	۱۲۷۰۴/۰۶	۲	۲۰۴۶۳/۳۳	۱۸/۹۸	۰/۰۰۰۱	۰/۳۹
عملکرد شناختی	آزمایش گواه	۳۲۶۳/۴۰	۲	۶۳۵۲/۰۳	۱۱/۴۳	۰/۰۰۰۱	۰/۲۸
توجه اشتباه	آزمایش گواه	۶۵۴/۲۸	۲	۱۶۳۱/۷۰	۶۳/۵۱	۰/۰۰۰۱	۰/۶۸
	گواه		۲	۳۲۷/۱۴	۰/۹۶	۰/۳۸	۰/۰۳

طبق جدول ۶- نتایج آزمون تحلیل واریانس درون گروهی با اندازه‌گیری مکرر روی عامل مراحل اندازه‌گیری نشان داد که آموزش ریاضی از طریق بازی‌های حرکتی بر یادگیری درس ریاضی، عملکرد شناختی دقت، سرعت و توجه اشتباه دانش آموزان گروه آزمایش تأثیر معناداری دارد. همچنین آموزش ریاضی به روش سنتی بر میانگین نمرات درس ریاضی و عملکرد شناختی سرعت دانش آموزان گروه گواه تأثیر معناداری دارد، ولی بر میانگین عملکرد شناختی دقت و عملکرد شناختی توجه اشتباه دانش آموزان گروه گواه تأثیر معناداری ندارد.

جدول ۷- نتایج آزمون تی مستقل و آزمون لون برای مقایسه متغیرهای پژوهش در مراحل مختلف اندازه‌گیری

متغیر	مراحل اندازه‌گیری	گروه	شاخص توصیفی		آزمون لون		اختلاف میانگین‌ها	مقدار تی	سطح معنی داری
			میانگین	انحراف معیار	مقدار اف	سطح معنی داری			
پیش‌آزمون	آزمایش	گواه	۱۱/۶۱	۲/۲۵	۰/۰۹۰	۰/۷۶۶	۰/۰۱۶	۰/۰۲۹	۰/۹۷۷
	گواه	گواه	۱۱/۶۰	۲/۲۱					
یادگیری ریاضی	پس‌آزمون	آزمایش	۱۷/۰۱	۲/۶۲	۰/۱۲۶	۰/۷۲۴	۲/۲۱۶	۳/۱۱۰	۰/۰۰۳
	گواه	گواه	۱۴/۸۰	۲/۸۹					
پیگیری	پس‌آزمون	آزمایش	۱۶/۲۶	۳/۱۶	۱/۱۴۰	۰/۱۰۹	۱/۹۶۶	۲/۸۱۰	۰/۰۰۷
	گواه	گواه	۱۴/۳۰	۲/۱۶					
عملکرد شناختی دقت	پیش‌آزمون	آزمایش	۵۵/۹۶	۲۰/۹۵	۲/۳۴۲	۰/۱۳۱	۴/۱۶۶	۰/۶۸۳	۰/۴۹۸
	گواه	گواه	۵۱/۸۰	۲۶/۰۴					
پس‌آزمون	آزمایش	گواه	۸۳/۱۶	۳۳/۸۴	۰/۲۴۴	۰/۶۲۴	۲۲/۰۶۶	۲/۲۰۷	۰/۰۳۱
	گواه	گواه	۶۱/۱۰	۴۳/۰۵					
پیگیری	پس‌آزمون	آزمایش	۷۸/۱۶	۲۳/۷۲	۰/۶۲۶	۰/۴۳۲	۱۷/۶۳۳	۲/۱۵۶	۰/۰۳۵
	گواه	گواه	۶۰/۵۳	۳۸/۰۰					
عملکرد شناختی سرعت	پیش‌آزمون	آزمایش	۱۱۴/۲۳	۴۳/۴۰	۲/۲۹۲	۰/۱۴۰	۰/۰۶۶	۰/۰۰۷	۰/۹۹۴
	گواه	گواه	۱۱۴/۱۷	۲۳/۵۸					
پس‌آزمون	آزمایش	گواه	۱۶۴/۹۰	۲۶/۸۷	۰/۵۰۶	۰/۴۸۰	۲۱/۸۶۶	۳/۰۴۷	۰/۰۰۳
	گواه	گواه	۱۴۳/۰۳	۲۸/۶۷					
پیگیری	پس‌آزمون	آزمایش	۱۵۰/۵۷	۴۱/۸۹	۱/۳۶۱	۰/۲۴۸	۱۸/۷۶۶	۲/۰۶۵	۰/۰۴۳
	گواه	گواه	۱۳۱/۸۰	۲۶/۸۷					
عملکرد شناختی توجه	پیش‌آزمون	آزمایش	۱۴/۹۶	۸/۹۳	۱/۸۱۲	۰/۰۹۸	۰/۲۰۰	۰/۲۷۰	۰/۷۸۸
	گواه	گواه	۱۶/۱۶	۲۲/۶۲					
پس‌آزمون	آزمایش	گواه	۱/۷۶	۱/۳۰	۲/۸۰۹	۰/۰۵۶	۰/۱۰۰	۰/۰۰۴	۰/۰۴۹
	گواه	گواه	۹/۸۶	۲۲/۱۰					
اشتباه	پس‌آزمون	آزمایش	۲/۶۶	۲/۲۱	۱/۷۱۲	۰/۱۰۶	۰/۶۳۳	۰/۰۹۹	۰/۰۴
	گواه	گواه	۱۱/۳۰	۲۲/۴۱					

در جدول ۷- و بر اساس نتایج آزمون تی مستقل، در مرحله پیش‌آزمون در متغیر یادگیری ریاضی، عملکرد شناختی دقت، عملکرد شناختی سرعت و عملکرد شناختی توجه اشتباه بین گروه‌ها تفاوت معناداری وجود نداشت؛ اما در مرحله پس‌آزمون و پیگیری با توجه به آماره آزمون بین نمرات متغیرها در گروه‌های آموزش ریاضی از طریق بازی‌های حرکتی و آموزش ریاضی به روش سنتی تفاوت معناداری وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تأثیر آموزش تلفیقی ریاضی با بازی‌های حرکتی بر پیشرفت یادگیری ریاضی و عملکرد شناختی دانش‌آموزان انجام گرفت. نتایج مطالعه حاضر نشان داد آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با

بازی‌های حرکتی و آموزش ریاضی به روش سنتی بر یادگیری درس ریاضی دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد و باعث افزایش معنادار یادگیری درس ریاضی در دانش‌آموزان گردید. نتایج حاکی از اندازه اثر بیشتر آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی در مقایسه با آموزش ریاضی به روش سنتی بر یادگیری درس ریاضی در دانش‌آموزان بود. دیگر نتایج حاکی از این بود که نمرات درس ریاضی در گروه آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی در مقایسه با گروه آموزش ریاضی به روش سنتی به طور معناداری در مراحل پس‌آزمون و پیگیری بالاتر بود. نتیجه پژوهش حاضر با یافته‌های وازوو و همکاران^۱ (۲۰۱۸)، تورگات و تمار (۲۰۱۷)، بکا (۲۰۱۷)، کاستلر و همکاران (۲۰۱۵)، معماری (۲۰۱۷)، رفیعی (۲۰۱۶) و غیث‌آبادی فراهانی (۲۰۱۴) همخوانی دارد. در تبیین یافته‌ها باید گفت، کودکان همیشه به بازی‌ها و فعالیت‌های ورزشی علاقه‌مند هستند و اگر بتوان لذت حاصل از بازی و ورزش را با درس ریاضی پیوند داد، نگرش مثبت و همچنین بهره‌وری بیشتر نسبت به درس ریاضی در دانش‌آموزان ایجاد می‌شود. مطابق پژوهش رفیعی (۲۰۱۶) روش تدریس به صورت تلفیق در دوره ابتدایی کمک می‌کند تا مهارت‌های فکری دانش‌آموزان افزایش یابد و همچنین تورگات و تمار (۲۰۱۷) و معماری (۲۰۱۷) اشاره داشتند که برنامه درسی تلفیقی باعث ایجاد نگرش مثبت، پیشرفت درسی برای دستیابی به ثبات آموزشی و کسب مفاهیم درس ریاضی ایجاد می‌کند و یادگیری بیشتری نسبت به آموزش معمول وجود خواهد داشت. از سوی دیگر غیث‌آبادی فراهانی (۲۰۱۴) معتقد است که از طریق تلفیق دروس عملکرد تحصیلی و چشم‌انداز کل‌نگر درس ریاضی در دانش‌آموزان بهبود می‌یابد. حیدری منش (۲۰۱۱) به پیشرفت تحصیلی و افزایش یادگیری در سطوح کاربرد، تحلیل، ترکیب، ارزشیابی و همچنین در سطح دانش و فهم دانش‌آموزان از طریق تلفیق بازی و ریاضی اشاره دارند. همچنین وازوو و همکاران (۲۰۱۸) معتقدند که تدریس ریاضی از طریق فعالیت بدنی باعث افزایش حرکت با استفاده از فکر به صورت آزاد می‌شود و در نهایت بکا (۲۰۱۷) و کاستلر و همکاران^۲ (۲۰۱۵) اذعان دارند که تلفیق بازی، ورزش و ریاضی احساس مثبت‌تری برای دانش‌آموزان بوجود می‌آورد و باعث افزایش اعتماد به نفس و ایجاد لذت در آموختن مفاهیم ریاضی و همچنین رضایت بخشی بین والدین و فرزندان اشاره دارد و آموزش با زندگی روزمره کودکان همخوانی دارد و کودکان راحت و واضح مطالب را آموزش می‌بینند و به طور غیرمستقیم با مطالب آموخته شده در ارتباط هستند.

نتایج تحقیق حاضر نشان داد آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی بر عملکرد شناختی دقت دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد و باعث افزایش معنادار عملکرد شناختی دقت در دانش‌آموزان گردید. در حالی که، آموزش ریاضی به روش سنتی بر میانگین عملکرد شناختی دقت دانش‌آموزان تأثیر معناداری ندارد. نتایج حاکی از اندازه اثر بیشتر آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی در مقایسه با آموزش

1. Vazou

2. Castellar

ریاضی به روش سنتی بر عملکرد شناختی دقت در دانش‌آموزان بود. دیگر نتایج حاکی از این بود که عملکرد شناختی دقت در گروه آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی در مقایسه با گروه آموزش ریاضی به روش سنتی به طور معناداری در مراحل پس‌آزمون و پیگیری بالاتر بود. نتایج پژوهش حاضر با مطالعه داعی‌الحسین (۲۰۱۸)، معماری (۲۰۱۷)، هاشمی و همکاران (۲۰۱۷)، هیووی و همکاران (۲۰۱۵) و اسدیان (۲۰۱۰) همسو بود. این یافته‌ها با این نظر هماهنگ است که تئوری‌های اخیر حسی- حرکتی یادگیری و پیشرفت، اهمیت اساسی حرکت را در تحول شناختی مشخص می‌کنند. به علاوه حرکت در فعالیت‌های شناختی بشر نقش بنیادی ایفا می‌کند. به نظر می‌رسد که ما اساساً با حرکات بدنی خود فکر می‌کنیم. در واقع سیستم حرکتی شامل ساختارهای مرتبط به هم است؛ یک سیستم پویای غیرخطی، خودسازمان دهنده، توزیعی که در آن یک طرح حرکتی وجود دارد، اما جزیی از نیروهای داخلی و خارجی بدن است و یک حرکت هوشمندانه را خلق می‌کند. تحریک لامسه‌ای و جنبشی به دست آمده از طریق بازی‌های گروهی، باعث قوی‌تر شدن تصور بدنی و یکپارچگی دریافت حسی از سایر پیمانها می‌شود. فعالیت‌های حرکتی لذتبخش هستند و کل بدن کودک را درگیر می‌سازد و به او کمک می‌کند تا توجه و تمرکزش را حفظ کند و رفتارهای ناشی از تحریک محرک آنی را کنترل کند (امیدوار و همکاران، ۲۰۱۸). یکی از مکانیسم‌های مرتبط با فعالیت بدنی و عملکرد شناختی، اعتقاد دارد که نوروتروفیک یا تغذیه عصبی توسط عواملی همچون فاکتور رشد شبه انسولین^۱ و فاکتور نوروتروفیک مشتق شده از مغز^۲ باشد که در اثر تمرینات حرکتی طولانی مدت باعث رگرایی^۳ (تولید مویرگ‌های جدید)، نورونز^۴ (ایجاد نورون‌های جدید)، تکثیر سلولی و شکل‌پذیری عصبی می‌شوند (ویمن و گومزینیلا^۵، ۲۰۰۵). در نتیجه این مکانیسم عصبی می‌تواند از نظر فیزیولوژیکی توجیهی برای بهبود عملکرد شناختی از جمله دقت در پی انجام تمرینات بدنی باشد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی و آموزش ریاضی به روش سنتی بر عملکرد شناختی سرعت دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد و باعث افزایش معنادار عملکرد شناختی سرعت در دانش‌آموزان گردید. نتایج حاکی از اندازه اثر بیشتر آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی در مقایسه با آموزش ریاضی به روش سنتی بر عملکرد شناختی سرعت در دانش‌آموزان بود. دیگر نتایج حاکی از این بود که عملکرد شناختی سرعت در گروه آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی در مقایسه با گروه آموزش ریاضی به روش سنتی به طور معناداری در مراحل پس‌آزمون و پیگیری بالاتر بود. نتایج پژوهش حاضر با مطالعه داعی‌الحسین (۲۰۱۸)، معماری (۲۰۱۷)، هاشمی و همکاران (۲۰۱۷)، هیووی و همکاران (۲۰۱۵) و اسدیان (۲۰۱۰) همسو بود. مطالعات مختلف نشان می‌دهد

1. Insulin-like Growth Factor (IGF1)
2. Brain Derived Neurotrophic Factor (BDNF)
3. Angiogenesis
4. Neurogenesis
5. Vaynman & Gomez-Pinilla

فعالیت ورزشی می‌تواند باعث افزایش تمرکز و توجه گردد و فرد را مستعد می‌سازد تا رفتارهای مناسب را بروز دهد و رفتارهای نامناسب را کنترل کند. همچنین سبک زندگی فعال و داشتن فعالیت ورزشی منظم در حفظ و افزایش کارکردهای شناختی و اجرایی بسیار مؤثر است (اسلامی و همکاران، ۲۰۱۹). گاپین و ایتنیر^۱ (۲۰۱۴) و اسمیت و همکاران^۲ (۲۰۱۳) نیز به تأثیر مثبت فعالیت بدنی بر کارکردهای شناختی، رفتاری، اجتماعی و حرکتی اشاره کردند. به نظر می‌رسد افزایش عملکرد شناختی دقت که تحت تأثیر فعالیت بدنی ایجاد می‌شود، باعث افزایش سرعت عملکرد شناختی نیز می‌گردد. چرا که تمرین و تکرار یک فعالیت و یادگیری آن علاوه بر افزایش دقت، در افزایش سرعت عملکرد نیز مؤثر است و با بهبود عملکرد شناختی دقت، سرعت عملکرد شناختی نیز افزایش می‌یابد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی بر عملکرد شناختی توجه اشتباه دانش‌آموزان تأثیر معناداری دارد و باعث کاهش معنادار عملکرد شناختی توجه اشتباه در دانش‌آموزان گردید. در حالی که، آموزش ریاضی به روش سنتی بر میانگین عملکرد شناختی توجه اشتباه دانش‌آموزان تأثیر معناداری ندارد. نتایج حاکی از اندازه اثر بیشتر آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی در مقایسه با آموزش ریاضی به روش سنتی بر عملکرد شناختی توجه اشتباه در دانش‌آموزان بود. دیگر نتایج حاکی از این بود که عملکرد شناختی توجه اشتباه در گروه آموزش ریاضی از طریق تلفیق ریاضی با بازی‌های حرکتی در مقایسه با گروه آموزش ریاضی به روش سنتی به طور معناداری در مراحل پس آزمون و پیگیری پایین‌تر بود. نتایج پژوهش حاضر با مطالعه داعی‌الحسین (۲۰۱۸)، معماری (۲۰۱۷)، هاشمی و همکاران (۲۰۱۷)، هیووی و همکاران (۲۰۱۵) و اسدیان (۲۰۱۰) همسو بود. بسیاری از متخصصین و پژوهشگران معتقدند که مهارت‌های حرکتی و مهارت‌های شناختی با هم تشکیل چرخه‌ای می‌دهند که تقویت هر یک باعث تقویت دیگری می‌گردد. از طرفی دیگر آموزش مهارت‌های حرکتی فرصت‌های مناسبی را برای جذب فعالانه درون‌دادهای حسی مختلف از محیط فراهم می‌آورد. در واقع رفتارهای حرکتی هدفمند، بر بهبود عملکرد متقابل کورتکس مغز و مخچه تأثیر می‌گذارد و این منجر به بهبود مهارت‌های شناختی می‌گردد (افروز و همکاران، ۲۰۱۴)، در نتیجه موجب کاهش عملکرد شناختی توجه اشتباه می‌شود. تأثیرات متغیرهایی مثل تغذیه، استراحت و از طرفی بی‌میلی معلمان و مدیران مدرسه به تغییر در برنامه درسی به عنوان محدودیت‌های این پژوهش مطرح بودند. به این منظور با فراهم آوردن امکان اجرای پژوهش‌های مشابه در سطحی وسیع‌تر و در گروه‌های آموزشی مختلف، پیشنهاد می‌گردد که پژوهشگران این حوزه، یافته‌ها و نتایج مطالعات خود را در اختیار معلمان، مدیران مدارس، مجامع علمی و تصمیم‌گیرنده قرار دهند و ضمن اطلاع‌رسانی از مزایای نسبی این رویکرد در تحقق اهداف آموزشی و تربیتی، آنها را در جهت به کارگیری و حمایت از این روش اثربخش تشویق کنند.

1. Gapin, Etnier

2. Smith

تشکر و قدردانی:

این پژوهش، حاصل پایان نامه پژوهشگر بود که با حمایت دانشگاه قم و با همکاری مسئولین آموزش و پرورش شهر اصفهان و مدرسه دخترانه ابوحمزه ثمالی ۲ انجام شد. در این جا نهایت تشکر و قدردانی را دارم که بدون کمک آنها این کار امکان‌پذیر نبود.

منابع

1. Asadian, F. (2010). Combining Physical Education Course with Mathematics-Geography Course. Master Thesis, Razi University. (Persian)
2. Afrooz, G., Ghasemzadeh, S., Taziki, T., Mohajerani, M., Dalvand, M. (2014). Effectiveness of sensorimotor interventions to increase the attention span of students with learning disabilities. *Journal of Learning Disabilities*, 4(1): 23-37. (Persian)
3. Bahrami Sana, F. (2012). Investigation the effect of instruction mathematic through the play on improvment attitude toward matematic and mathematic achievement among fifth grade the primary school girls in Hamadan city. Master Thesis, Bu Ali Sina University. (Persian)
4. Beka, A. (2017). The Impact of Games in Understanding Mathematical Concepts to Preschool Children. *Journal of Educational and Social Research*, 7(1): 187-194.
5. Bj rklund, C., van den Heuvel-Panhuizen, M., & Kullberg, A. (2020). Research on early childhood mathematics teaching and learning. *ZDM*: 1-13.
6. Castellar, E. N., All, A., De Marez, L., & Van Looy, J. (2015). Cognitive abilities, digital games and arithmetic performance enhancement: A study comparing the effects of a math game and paper exercises. *Computers & Education*, 85: 123-133.
7. Da'i Al-Hussein, P. (2018). Evaluation of the effectiveness of combination movement training on improving the executive functions and mathematical performance of male students with math disorders. Master Thesis. Golpayegan University. (Persian)
8. Dehghanzadeh, H., Norouzi, D., Jafari Nejhah, H., Dehghanzadeh, H. (2013). The Effectiveness of the Computer Game Numbers on Learning and Retention of First Grade Mathematics. *Educational Psychology*, 9(28): 42-56. (Persian)
9. Eslami, M., NamaziZadeh, M., VeazMousavi, M. K. & Shams, A. (2019). Effects of Attentional Games, Physical Training and Mixed Practice on Attention Types and Cognitive Function of Children with Hyperactivity Disorder. *Journal of Sport Psychology Studies*, 27: 81-98. (Persian)
10. Fouze, A. Q., & Amit, M. (2017). Development of mathematical thinking through integration of ethnomathematic folklore game in math instruction. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 14(2): 617-630.
11. Ghiasabadi Farahani, A. (2014). Comparison of academic performance of elementary school students in multi-grade classes in integrated and separate courses in two mathematics and science courses in Tafresh city. Master Thesis, Shahid Rajaei University. (Persian)
12. Gholami, A. (2013). Challenges of deductible education in the sixth grade of primary school with a cognitive approach and NCTM standard. Master Thesis, Shahid Rajaei University of Tehran. (Persian)

13. Gapin, J. I., & Etnier, J. L. (2014). Parental perceptions of the effects of exercise on behavior in children and adolescents with ADHD. *Journal of sport and Health science*, 3(4) : 320-325 .
14. Hieftje, K., Pendergrass, T., Kyriakides, T., Gilliam, W., & Fiellin, L. (2017). An Evaluation of an Educational Video Game on Mathematics Achievement in First Grade Students. *Technologies*, 5(2): 30.
15. Heidari Manesh, S. (2011). The effect of physical education hours on the academic achievement of mathematics in fifth grade elementary school students in Abadan, Master Thesis, Payame Noor University, Hamadan Faculty of Literature and Humanities. (Persian).
16. Hashemi, S A., Mansouri, A., & Hassanzadeh, H. (2017). Combining experimental science and sports courses to increase motivation and motivation in students. National Conference on New Educational and Research Approaches in Education, Bandar Abbas. (Persian)
17. Howie, E. K., Schatz, J., & Pate, R. R. (2015). Acute effects of classroom exercise breaks on executive function and math performance: A dose-response study. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 86(3): 217-224.
18. Memari, O. (2017). The effect of integrating mathematics curriculum with physical education on learning memory and attitudes of elementary students in mathematics, Master Thesis, Farhangian University, Shahid Rajaei Campus, Shiraz. (Persian)
19. Maleki, B., Riazi, A. (2013). Introduction a Logarithmic E Chart to Measure Visual Acuity at Different Test Distances. *Bina J Ophthalmol*. 19(2) : 129-136. (Persian)
20. Malinovi -Jovanovi , N., & Risti , M. (2019). Possible models of integration of preschool mathematics and physical education. *Facta Universitatis, Series : Physical Education and Sport*, 16 (3) : 595-610.
21. Omidvar, A., Amir Dana, A., Hamzeh Sabzi, A., Pourpanahi Koltapeh, M. (2018). The effect of education based on developmental physical education on working memory of elementary school students. *Journal of school psychology*, 7(1) : 219-229. (Persian)
22. Rafiei, S. (2016). The effect of combining process and game-based teaching methods with mathematics on learning, Master Thesis, Al-Zahra University. (Persian)
23. Sayan, H. (2015). The effects of computer games on the achievement of basic mathematical skills. *Educational Research and Reviews*, 10(22) : 2846-2853.
24. Snyder, K., Dinkel, D., Schaffer, C., Hiveley, S., & Colpitts, A. (2017). Purposeful Movement: The Integration of Physical Activity into a Mathematics Unit. *International Journal of Research in Education and Science*, 3(1) : 75-87.
25. Smith, A .L., Hoza, B., Linnea, K., McQuade, J. D., Tomb, M., Vaughn, A. J., Hook, H. (2013). Pilot physical activity intervention reduces severity of ADHD symptoms in young children. *Journal of attention disorders*, 17(1) : 70-82 .
26. Seif, A A. (2020). Educational measurement, assessment, and evaluation. Seventh Edition, Doran Publications, Tehran. (Persian)
27. Turgut, S., & Temur, . D. (2017). The effect of game-assisted mathematics education on academic achievement in Turkey: A meta-analysis study. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 10(2) : 195-206.
28. Vazou, S., Saint-Maurice, P. F., Skrade, M., & Welk, G. (2018). Effect of integrated physical activities

with mathematics on objectively assessed physical activity. *Children*, 5(10): 140.

29. Vaynman, S., & Gomez-Pinilla, F.(2005). License to run : Exercise impacts functional plasticity in the intact ad injured central nervous system by using neurotrophins. *Neurorehab Neural Re*, 19:283-95.

ارجاع دهی

ندایی، طاهره؛ حسین‌زاده، محدثه. (۱۴۰۰). تأثیر آموزش تلفیقی ریاضی با بازی‌های حرکتی بر پیشرفت یادگیری ریاضی و عملکرد شناختی دانش‌آموزان پایه پنجم ابتدایی. *فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی*، ۹ (۲۵): ۱۱۱-۱۳۶

شناسه دیجیتال : 10.22089/RES.2021.10349.2081

Nedaei, T. Hoseinzade, M. (2022)The effect of integrated math training with movement games on the progress of mathematics learning and Cognitive function in fifth grade elementary students. *Research on Educational Sport*, 9(25): 111- 136(Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.10349.2081

Research Paper

Qualitative modeling of talent identification in basketball sport based on hidden content analysis.

SM. Alizadeh,¹ M. Hami,² V. Shojaie³

1. PhD student in Sports Management, Islamic Azad University of Sari, Iran
2. Assistant Professor of Sports Management, Islamic Azad University of Sari, Iran (Corresponding author).
3. Assistant Professor of Sports Management, Islamic Azad University of Sari, Iran

Received: 2021/06/03

Accepted: 2021/11/02

Abstract

The present study was conducted with the aim of qualitative modeling of basketball sports talent identification on the logic of hidden content analysis. The research method to qualitatively and centrally apply to centralization can be the foundation. To collect the data, a semi-structured interview method was used. The statistical population of the study consisted of all professors and specialists in the field of sports management and talent identification, as well as executive managers in the field of talent identification in the Ministry of Sports and Youth and the Basketball Federation of Iran. The sampling method was targeted and snowball. For data analysis, the initial, axial and selective coding process was used using MAXQDA₁₈ software. The results showed that in data analysis using open coding technique, 452 initial concepts were identified. By categorizing these concepts, 19 concepts regarding the definition of talent development in Iranian basketball, causal factors (5 categories), background conditions (5 categories), there are intervening conditions (5 categories) in the realization of the talent identification system in Iranian basketball. Also, 8 strategies (motivational, technical, legal, managerial, strategic, equipment, structural and educational strategies) will be identified and 3 consequences (organizational, social and ideal consequences) will be identified. Based on the paradigm model of improving the talent identification system in Iranian basketball and paying special attention to the categories and indicators mentioned, it is possible to help the development of the country's basketball field.

Keywords: Strategic Plan, Talent Identification, Basketball, Modeling

1. Email: smao52@gmail.com

2. Email: shojaei.vahid@yahoo.com

3. Email: mohammadhami@yahoo.com

Abstract

Background and purpose

The purpose of this study is to provide a qualitative model for talent identification of Iranian basketball. In order to achieve international sport success, many countries have adopted and developed systematic programs of talent identification and development, to maximize the ability of their athletes (Abbott and Collins, 2004: 396). Therefore, identifying important categories of talent identification for success in sports is important and crucial (Nouri and Sadeghi, 2018: 388). Talent is a popular topic for researchers. In the last 25 years, 2,500 articles on talent (or talent-related) have been written all over the world (Johnston et al., 2018: 98). Many researches have been written about the concept of talent identification in sports, but still the researches on the concepts of talent identification are not sufficient qualitatively (Doham et al., 2017: 135). Addressing the issue of talent identification in sports requires a complex method in all aspects of talent identification (Baker and White, 2018: 2). The present study seeks to identify the factors affecting the comprehensive system of talent identification in Iranian basketball and explain the strategies and consequences of talent identification in Iranian basketball.

Methodology:

The research method is qualitative, using grounded theory. Semi-structured interview was used to collect data. In the qualitative approach of this research, hidden content analysis was used. The data format in this part of the research is audio and text. The statistical population of the study includes professors and experts in the field of sports management and talent identification, as well as executive managers in the field of talent identification in the Ministry of Sports and Youth and the Basketball Federation of Iran. The sampling method applied is snowball. Finally, 23 experts in the field of sports management, executive managers of the basketball federation, players and coaches, and national and international referees were considered as the sample of the research. The researcher uses in-depth interviews with the research sample in the qualitative section, in the format of audio and text in order to open and axial coding. For this purpose, the researcher first identifies the primary codes using descriptive and process coding methods and finds the axial codes and categories that are called components. Indicators related to the factors which affecting development of talent identification dimensions in Iranian basketball, outcomes, strategies, Using the initial, axial and selective coding process and MAXQDA18 software was compiled in the form of Shanon frequency matrix and a qualitative model completed.

Results:

After analyzing and fracturing the significant units, in the sections of factors affecting the development of talent in Iranian basketball 452 initial propositions with a frequency of 980 identified and during axial coding by categories derived from open coding, 26 categories, including the central category, Causal, intervening, contextual conditions, strategies and consequences are included. According to the results of, the content analysis of the interviews conducted with the research experts, 5 main categories of the classification of the initial codes in the section of causal conditions of talent development in basketball, including: facilities and equipment (new technologies, infrastructure and specialized places and equipment) With a frequency of 47, the category of human resource activities including(recruitment and employment, commitment of human resources, compensation of services and training of human resources) with a total frequency of 49, intelligence and psychological factors including (intelligence factor, psychological factor) with a total frequency 32, the category of anthropometric including sub-categories (anthropometric requirements, anthropometric factors) with a total frequency of 87, and the main category of exercise science including sub-categories (growth process, skill and physical characteristics, organization of training , Personality and behavioral traits and methods and principles of education) with a total frequency of 65 were explored and counted. In this research, in the context conditions, 5 main categories including higher education with a total frequency of 11, the federation including sub-categories (scientific activities, supportive role, human resource activities, event and camp management, monitoring and control, organization of Policy and strategy , principles and process, finance) with a total frequency of 236, academies category(technical, financial and equipment measures, policy and strategy, principles and process, human resource) with a total frequency of 99, category of inter-organizational relations in governmental institutions (stakeholder services, interaction and inter-organizational communication, governmental support) with a total frequency of 34, education (talent identification strategies, teachers and human resources, supportive role, strategy and policy, and facilities) with a total frequency of 82 were discovered and counted. In the intervening conditions section, there are 5 main categories including value and attitude factors including sub-categories (governmental, national attitude) with a total frequency of 22, family support with a total frequency of 11, legal factors with a total frequency of 6, stars and celebrities including (stars As an evaluation scale, stars as a motivating factor (with a total frequency of 17) and the main category of motivational factors including (personal, family, organizational motivations) with a total frequency of 37 were discovered and counted. talent development strategies in Iranian basketball, include the categories of motivational strategies with a frequency

of 7, technical strategies with a frequency of 16, legal strategies with a frequency of 3, management strategies with a frequency of 13, strategic strategies with a frequency of 16, equipment strategies with a frequency of 5, structural strategies with a frequency of 6 and educational strategies with a frequency of 6 were discovered and counted.

Discussion :

In conclusion and considering the developed model, we can understand the importance of talent in basketball. Exploratory categories that have been discussed and explored through research experts, beyond their position in the model and in different causal, contextual and intervening conditions, can be considered in parallel by the authorities. Qualitative models after exploration are validated in a quantitative process, and, the categories will emerge in a regular framework. The present study introduces this qualitative model to the Basketball Federation of the Islamic Republic of Iran in order to take advantage of the results in advancing its developmental goals, the Ministry of Sports and Youth and the Islamic Republic of Iran also help this popular sport to increase success of our national team, especially at the international level and in world and Olympic events. According to the present study, the category of talent identification is a central category that includes various processes such as talent development, talent discovering and talent identification. In this research, all these categories are addressed. This is a comprehensive research in the field of talent identification in basketball beyond the anthropometric, physiological, and psychological topics. Therefore, the implementation of the current model will be very important.

Keywords : Strategic Plan, Talent identification, Basketball, Modeling

Reference

1. Abbott, A., & Collins, D. (2004). Eliminating the dichotomy between theory and practice in talent identification and development: considering the role of psychology. *Journal of sports sciences*, 22(5), 395-408.
2. Noori, M., Sadeghi, H. (2018). A Review of Sport Talent Identification Studies. *Journal of Sport Management*, 10(2): 387-400. [Persian]
3. Johnston, K., Wattie, N., Schorer, J., & Baker, J. (2018). Talent identification in sport: A systematic review. *Sports Medicine*, 48, 97-109.
4. Dohme, L. C., Backhouse, S., Piggott, D., & Morgan, G. (2017). Categorising and defining popular psychological terms used within the youth athlete talent development literature: a systematic review. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 10(1), 134-163.
5. Baker, J., & Wattie, N. (2018). Innate talent in sport: Separating myth from reality. *Current Issues in Sport Science*, 3(6): 1-9.

مدل سازی کیفی استعدادیابی ورزش بسکتبال بر اساس منطق تحلیل محتوای پنهانسید محمود علی زاده^۱، محمد حامی^۲، وحید شجاعی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

۲. گروه مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران (نویسنده مسئول)

۳. گروه مدیریت ورزشی، واحد ساری، دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۱۱

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مدل سازی کیفی استعدادیابی ورزش بسکتبال بر منطق تحلیل محتوای پنهان اجرا شده است. روش تحقیق به شیوه کیفی و مبتنی بر نظریه پردازی داده بنیاد است. برای جمع آوری داده‌ها از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد. جامعه آماری تحقیق را کلیه اساتید و متخصصین حوزه مدیریت ورزشی و استعدادیابی و همچنین مدیران اجرایی حوزه استعدادیابی در وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون بسکتبال ایران تشکیل دادند. روش نمونه گیری به صورت هدفمند و گلوله برفی بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از فرایند کدگذاری اولیه، محوری و گزینشی با استفاده از نرم افزار MAXQDA_{۱۸} استفاده گردید. نتایج نشان داد در تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از تکنیک کدگذاری باز، ۴۵۲ مفهوم اولیه تعیین شد که با دسته‌بندی این مفاهیم، ۱۹ مفهوم در خصوص تعریف از توسعه استعداد در بسکتبال ایران، عوامل علی (۵ مقوله)، شرایط زمینه ای (۵ مقوله)، شرایط مداخله‌گر (۵ مقوله) در تحقق نظام استعدادیابی در بسکتبال ایران وجود دارد. همچنین، ۸ راهبرد (راهبردهای انگیزشی، فنی، حقوقی، مدیریتی، استراتژیک، تجهیزاتی، ساختاری و آموزشی) شناسایی و ۳ پیامد (پیامدهای سازمانی، اجتماعی و آرمانی) را در پی خواهد داشت. بر اساس مدل پارادایمی ارتقای نظام استعدادیابی در بسکتبال ایران و با توجه ویژه به مقولات و شاخص‌های بیان شده، می‌توان به توسعه رشته بسکتبال یاری نمود.

کلمات کلیدی: برنامه راهبردی، استعدادیابی، بسکتبال، مدل سازی

1. Email: smao52@gmail.com

2. Email: shojaei.vahid@yahoo.com

3. Email: mohammadhami@yahoo.com

مقدمه

به منظور دستیابی به موفقیت‌های بین‌المللی ورزشی، بسیاری از کشورها در تلاش برای به حداکثر رساندن توانایی ورزشکاران خود، برنامه‌های سیستماتیک شناسایی و توسعه استعدادها را اتخاذ کرده و توسعه داده‌اند (ابوت و کالینز^۱، ۲۰۰۴: ۳۹۶). بدین منظور، شناسایی مقولات مهم استعدادیابی جهت کسب موفقیت در رشته‌های ورزشی مهم و حائز اهمیت است (نوری و صادقی، ۲۰۱۸: ۳۸۸). استعدادهایی که از سنین پایه توانمندی‌های بالقوه‌ای دارند و به سرعت در یک رشته ورزشی مورد توجه کارشناسان قرار می‌گیرند در واقع مسیر موفقیت را برای یک رشته ورزشی مهیا می‌سازند (طهماسب پور شفیعی، ۲۰۲۰: ۷). ارتقاء ورزشکاران زمانی امکان‌پذیر است که در تمامی مقولات و عناصر مختلف و قابل مقایسه، در ورزشکاران رشته‌های ورزشی مورد توجه قرار گیرند (پریئو-آیوسو^۲ و همکاران، ۲۰۲۰: ۲).

مقوله استعداد^۳ موضوعی محبوب برای محققان به شمار می‌رود. در ۲۵ سال گذشته ۲۵۰۰ مقاله در مورد استعداد (یا مرتبط با استعداد) در دنیا نگاشته شده است (جانستون^۴ و همکاران، ۲۰۱۸: ۹۸). تحقیقات زیادی به منظور ارائه مفهوم استعدادیابی در ورزش نگارش شده ولیکن همچنان پژوهش‌های انجام شده در خصوص مفاهیم استعدادیابی از کیفیت کافی برخوردار نیستند (دوهم^۵ و همکاران، ۲۰۱۷: ۱۳۵). پرداختن به موضوع استعدادیابی در ورزش نیاز به پرداختن به یک روش پیچیده در تمامی ابعاد استعدادیابی دارد (باکر و وایت^۶، ۲۰۱۸: ۲). ارائه مدل‌های نظری و مفهومی در خصوص توسعه استعداد^۷ ورزشکاران متناسب با رشته ورزشی از شروع یک فرد مبتدی تا تبدیل به نخبه و ممتاز شدن در تحقیقات بالی و همکاران^۸ (۲۰۱۳)، گات و ویریمای^۹ (۲۰۱۴)، گالین و همکاران^{۱۰} (۲۰۱۳)، گلدهیل و همکاران^{۱۱} (۲۰۱۷) در حوزه‌های توسعه بلندمدت ورزشکاران^{۱۲}، ارائه الگوی توسعه مشارکت ورزشی، مبانی استعداد، نخبگان و مهارت مشاهده شده است. حتی نزدیک به ۱۷۰۰ تحقیق به شکل مرور سیستماتیک توسعه استعداد ورزشکاران (استعدادیابی) در ۲۵ سال گذشته بررسی شده است اما کمتر کیفیت نتایج ارائه شده در خصوص مبحث استعدادیابی وجود دارد که به طور کامل بر تمامی جنبه‌های استعدادیابی تأکید ورزد (جانستون و همکاران، ۲۰۱۸: ۹۹).

1. Abbott & Collins
2. Prieto-Ayuso
3. Talent
4. Johnston
5. Dohme
6. Baker & Wattie
7. Talent Development
8. Balyi et al
9. Côté & Vierimaa
10. Gulbin et al
11. Gledhill et al
12. Long-term development of athletes

برنامه های سنتی شناسایی و توسعه استعدادها سعی در شناسایی و انتخاب آینده دارترین کودکان به عنوان ورزشکاران آینده دارند تا آموزش های تخصصی و آمادگی لازم برای عملکرد تخصصی در ورزش را از سنین پایین به آنها ارائه دهند (ریبیرو^۱ و همکاران، ۲۰۲۱: ۱۱۱۶).

مدل های استعدادیابی بسیاری در ورزش وجود دارد، اما مقوله استعدادیابی به لحاظ جامعیت و پیچیدگی عوامل مؤثر بر آن، به سختی قابل تعریف و تبیین است (گلد هیل و همکاران، ۲۰۱۷: ۹۴). با جمع بندی پژوهش های انجام شده می توان دریافت مفهوم استعداد و توسعه آن در حوزه های دیگری مانند آموزش استعدادها (گان^۲، ۲۰۰۴: ۱۲۱)، روان شناسی استعداد (سیمونتون^۳، ۲۰۰۱: ۴۱؛ گلد هیل و همکاران، ۲۰۱۷: ۹۵) مورد بررسی قرار گرفته است و یا تنها به ویژگی های آنروپومتریکی افراد مستعد از جمله، قد، وزن، انعطاف پذیری، آموزش پذیری، وضعیت رشد استخوان های ساق پا و ... مورد توجه محققان بوده است (گالیچ^۴، ۲۰۱۴: ۵۳۱؛ ماسانویچ و وکاسویچ^۵، ۲۰۲۰: ۱۱). همچنین در رشد استعداد ورزشکاران عوامل زیادی از جمله ژنتیک، ساختار تمرین، نفوذ مربی، تأثیر خانواده، ویژگی های روان شناختی و غیره دخالت می کنند (ریس^۶ و همکاران، ۲۰۱۶: ۱۰۴۳؛ مک-کوسکر^۷ و همکاران، ۲۰۱۹: ۲۸۴). از سوی دیگر عوامل فرهنگی، سنت خانوادگی، تحصیلات آکادمیک، قدرت ذهنی، ساختار آموزش و مسابقات بین المللی تأثیر زیادی در رشد استعداد بازیکنان بسکتبال دارند (بونال^۸ و همکاران، ۲۰۲۰: ۳). این عوامل با رویکردهای مختلف، با تمرکز بر انتقال سابقه ورزشکاران جهت توسعه استعدادیابی آنها مورد مطالعه قرار گرفته اند و ممکن است برای پیچیدگی های مربوط به حوزه استعدادیابی کافی نباشد، چرا که ورزش یک مقوله منحصر به فرد است و دامنه های متفاوتی را در بر می گیرد و باید برای استعدادیابی به همه ابعاد توجه شود (ژائو^۹ و همکاران، ۲۰۱۹: ۲؛ تیل و باکر^{۱۰}، ۲۰۲۰: ۳). هنوز شاخص های مشخصی در این حوزه که در برگزیده تمامی ابعاد حوزه استعدادیابی باشند مورد توجه قرار نگرفته است و عمدتاً از شاخص هایی استفاده می شود که هم برای بزرگسالان و هم برای سنین پایه به طور یکسان در نظر گرفته می شود (باکر و وایت، ۲۰۱۸: ۳). سید یادگار (۲۰۱۹) در تحقیقی تحت عنوان «بررسی وضعیت شاخص های فیزیولوژیکی و آنروپومتریکی استعداد یابی بازیکنان نونهال دختر بسکتبال شهر اردبیل» اظهار داشت دختران ایرانی در برخی از فاکتورها از جمله سن، قد، سرعت، ظرفیت بی هوازی، استقامت عضلانی بالاتر، عکس العمل برتری داشته و در برخی دیگر از شاخص ها مانند وزن بدن، وضعیت

1. Ribeiro

2. Gagne

3. Simonton

4. Güllüch

5. Masanovic & Vukasevic

6. Rees

7. McCosker

8. Bonal

9. Zhao

10. Till & Baker

چابکی، انعطاف پذیری، استقامت قلبی عروقی، استقامت عضلانی پایین تنه، تعادل، توان انفجاری، هماهنگی و ترکیب بدنی ضعیف عمل کرده و دارای کمبودهایی بوده‌اند. مهدی پور (۲۰۱۸) در تحقیقی تحت عنوان «چگونگی بهره‌وری صحیح از بازیکنان مستعد (نونهال و نوجوان) در استان گیلان به منظور کاهش هزینه های یک باشگاه فوتبال و مقایسه آن با کشورهای اروپایی» اظهار داشت بر اساس اطلاعات به‌دست آمده و پرسش از ۲۳ مربی متخصص در فوتبال پایه، به طور میانگین سنین ۸ تا ۱۰ سال (۲۵٪) سنین ۱۰ تا ۱۲ سال (۴۵٪) و سنین ۱۲ تا ۱۴ سال (۳۰٪) برای زمان استعدادیابی مناسب و مهم هستند. نتایج پژوهش ملک زاده (۲۰۱۶) با موضوع «مطالعه تطبیقی استعدادیابی فوتسال در ایران و چند کشور منتخب» نشان می‌دهد که مناسب‌ترین سن برای استعدادیابی فوتسال ۱۰ تا ۱۲ سال است، مدارس بهترین مکان برای شناسایی افراد مستعد و معلمین مناسب‌ترین افراد برای استعدادیابی فوتسال هستند، همچنین مهم‌ترین سازمان‌ها برای شناسایی استعداد به ترتیب اولویت آموزش و پرورش، فدراسیون فوتبال، شهرداری و وزارت ورزش و جوانان است. یافته‌های تحقیق ملک زاده و هادوی (۲۰۱۶) در مقاله‌ای با عنوان «شاخصهای مؤثر در استعدادیابی فوتسال ایران از دیدگاه مربیان و بازیکنان و متخصصان»، بیانگر این است که میزان اهمیت شاخص‌های آنروپومتریکی، مهارتی و شاخص‌های روان‌شناختی در شناسایی بازیکنان مستعد فوتسال از دیدگاه مربیان و بازیکنان تفاوت معناداری در اولویت شاخص‌ها وجود دارد.

آنچه که در تحقیق حاضر حائز اهمیت است تدوین و تنظیم نظام شبکه‌ای استعدادیابی در رشته بسکتبال است. قرارگیری ورزشکاران با استعداد در کنار هم باعث می‌شود قابلیت رقابت آنها در تمرین افزایش یابد و از صرف حجم بالایی از کار و انرژی مربی جلوگیری شود. ورزشکارانی که دارای توانایی‌های بالاتری هستند کارایی برنامه تمرینی مربی را بالا می‌برند (ابراهیم و حلاجی، ۲۰۱۵: ۳۲). با توجه به این‌که ورزش بسکتبال نیازمند قابلیت‌ها، توانایی‌ها و ویژگی‌های جسمانی ویژه‌ای است، در این تحقیق تدوین نظام شبکه‌ای استعدادیابی بر اساس مسائل و زیربناهای مدیریتی مورد بررسی قرار خواهد گرفت. از طرفی با مطالعات انجام‌گرفته در خصوص توسعه استعداد در بسکتبال، همچنان الگو و یا مدل جامعی که دربرگیرنده ساختارهای اساسی مدیریتی به‌منظور توسعه استعداد در بسکتبال ایران باشد، به‌صورت مشخصی وجود ندارد و مسئله تدوین و ارائه مدل استعدادیابی در بسکتبال در کشور ایران بسیار حائز اهمیت است. هر چند امروزه تیم ملی بسکتبال ایران در آسیا، جزو برترین تیم‌های آسیا محسوب می‌گردد و با توجه به حضور تیم ملی بسکتبال ایران در المپیک توکیو که خود یک اتفاق منحصر به فرد و مثبت محسوب می‌شود، اما از سویی اختلاف زیاد با تیم‌های قدرتمند دنیا که منجر به باخت و حذف از المپیک توکیو گردید اراده و انگیزه مضاعفی را در حوزه استعدادیابی در بسکتبال ایران ایجاد خواهد کرد. تیم‌های ملی بسکتبال ایران در سطوح مختلف بزرگ‌سالان، امید، جوانان و نوجوانان به واسطه فرایند استعدادیابی گلخانه‌ای و رویکردهای مقطعی استعدادیابی در چند سال اخیر رشد خیره‌کننده‌ای را در سطوح آسیایی داشته است. اهمیت استعدادیابی در این رشته که در حال حاضر در دل

ورزش دوستان کشورمان جا باز کرده است از آن جهت مهم است که با تداوم و استمرار موفقیت های تیم ملی در رویدادهای بین المللی، جهانی، المپیک و آسیایی همراه باشد. الگوهای موجود در خصوص استعدادیابی در بسکتبال ایران بسیار کلی و غیرقابل اتکا و بهره برداری هستند و بر اساس چهارچوب دقیق علمی، با پشتوانه تجربه حضور در میادین بین المللی به خصوص المپیک، نیستند. وجود یک الگو و مدل جامع استعدادیابی در رشته بسکتبال می تواند کمک شایانی به جامعه بسکتبال از جمله دست اندرکاران این رشته ورزشی نماید تا با استفاده از نتایج و بهره گیری از یافته های پژوهش حاضر بتوانند با تدوین شاخص های مدون و مشخص در حوزه های مختلف استعدادیابی، نسبت به این مهم اقدام نمایند. شناسایی ابعاد، مؤلفه ها و شاخص های نظام شبکه ای استعدادیابی در بسکتبال ایران ضمن بر طرف کردن جایگزینی بازیکنان نخبه در پست های دارای فرسودگی و همچنین ارتقاء جایگاه بین المللی تیم ملی بسکتبال بزرگسالان و معرفی بازیکنان تراز اول، به بسکتبال دنیا می تواند پیامدهای ملی و اجتماعی مثمر ثمری برای بسکتبال ایران داشته باشد و فدراسیون بسکتبال را در رقابت با سایر فدراسیون ها در این مقوله پیروز سازد. از آن جا که عوامل مختلفی در حوزه استعدادیابی دخیل هستند شناسایی این عوامل و شاخص های مربوط به آن جهت دسترسی به نقشه راه حائز اهمیت است. لذا تحقیق حاضر در صدد است با شناسایی عوامل اثرگذار بر نظام جامع استعدادیابی در بسکتبال ایران به سؤال تحقیق پاسخ دهد که عوامل مؤثر بر تدوین الگوی نظام جامع استعدادیابی بسکتبال کدام است؟

روش تحقیق

روش تحقیق به شیوه کیفی و مبتنی بر نظریه پردازی داده بنیاد است. برای جمع آوری داده ها از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته استفاده شد. در رویکرد کیفی این تحقیق، از تاکتیک تحلیل محتوای پنهان استفاده شد. در این نوع تحقیقات محقق با انجام مصاحبه های عمیق با اساتید مدیریت ورزشی و خبرگان حوزه بسکتبال در خصوص نقاط ضعف و قوت، فرصت و تهدید و مفهوم، عوامل مؤثر و پیامدهای استعدادیابی بسکتبال ایران مبادرت به جمع آوری داده ها می نماید. فرمت داده ها در این بخش از تحقیق به شکل صوت و متن است. پس از این مراحل محقق با استفاده از نظر اشتراوس و کوربین^۱ (۱۹۹۶) مبادرت به دو نوع کدگذاری باز و محوری می نماید. محقق مصاحبه ها را آن قدر ادامه می دهد تا به اشباع نظری دست یابد. در روش تحلیل محتوای پنهان پس از استخراج صوت ها و متن ها و مطالعه آنها گزاره های هر بخش یا واحد های معنایی به صورت کد استخراج می گردد، این کدگذاری ها به روش های کدگذاری توصیفی و فرایندی انجام می شوند. جامعه آماری پژوهش شامل اساتید و متخصصین حوزه مدیریت ورزشی و استعدادیابی و همچنین مدیران اجرایی حوزه استعدادیابی در وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون بسکتبال ایران است. روش نمونه گیری، به صورت گلوله برفی است.

1. Strauss & Corbin

در این پژوهش، پژوهشگر به منظور ثبت اطلاعات حاصل از مصاحبه‌ها، علاوه بر یادداشت روز مطالب، با کسب اجازه از فرد مصاحبه شونده به ضبط مصاحبه اقدام می‌نماید. قبل از این کار با مصاحبه شونده آن تماس گرفته شد و با کسانی که مایل به شرکت در مصاحبه بودند در زمان و مکان موردنظر مصاحبه صورت پذیرفت. در این راستا، ابتدا راهنمای مصاحبه برای افراد ارسال می‌گردد که در برگیرنده عنوان اهداف و سؤال‌های کلی مصاحبه است تا مصاحبه شونده‌ها با موضوع بحث آشنا شوند. در پژوهش کنونی یک سؤال کلی برای شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه استعدادیابی در بسکتبال ایران، مطرح می‌گردد و سپس در سئوالات دیگر به چرایی و چگونگی استعدادیابی پاسخ داده می‌شود. سئوالات مصاحبه به گونه‌ای در جلسه مصاحبه مطرح می‌شوند که از نظر پویایی به ارتقاء یک تعامل مثبت و مؤثر منجر گردند. همان طور که اشاره شد، در فاز کیفی تحقیق-استراتژی تحلیل محتوای پنهان مورد استفاده قرار گرفته است. بنابراین محقق با استفاده از مصاحبه‌های عمیق صورت گرفته با نمونه تحقیق در بخش کیفی، از طریق فرمت صوت و متن مبادرت به کدگذاری به صورت‌های باز و محوری می‌نماید. بدین منظور ابتدا محقق با استفاده از روش‌های کدگذاری توصیفی و فرایندی کدهای اولیه را شناسایی و به مقولات و کدهای محوری که همان مؤلفه‌ها هستند، می‌رسد. با استفاده از فرایند کدگذاری اولیه، محوری و گزینشی با استفاده از نرم‌افزار MAXQDA18 مبادرت به تدوین شاخص‌های مربوط به اهداف، بیانیه مأموریت، چشم‌انداز، عوامل مؤثر بر توسعه، ابعاد استعدادیابی در بسکتبال ایران، پیامدها، راهبردها و تدوین شاخص‌های نقاط قوت و ضعف، فرصت و تهدید خواهد نمود و در قالب ماتریس فراوانی شنون^۱، تدوین مدل کیفی را به اتمام رساند.

یافته های تحقیق

جهت انجام مصاحبه از ۲۳ تن از خبرگان حوزه مدیریت ورزشی، مدیران اجرایی فدراسیون بسکتبال، بازیکنان و مربیان و داوران ملی و بین‌المللی استفاده گردید که ویژگی‌های فردی آنان در جدول (۱) مشخص است.

جدول ۱- مشخصات مشارکت‌کنندگان در تحقیق

تعداد افراد	نوع ارتباط با پدیده محوری پژوهش
۷	مدیران ستادی وزارت ورزش و جوانان و مدیران فدراسیون بسکتبال
۷	افراد اجرایی حوزه بسکتبال (مربیان، داوران، بازیکنان و مدیران عامل باشگاه‌ها)
۹	اساتید و نخبگان و متخصصان و اعضا هیات علمی در حوزه استعدادیابی
۲۳	جمع Total

محقق با استفاده از مصاحبه عمیق از این افراد، مبادرت به جمع‌آوری اطلاعات نمود. فرمت جمع‌آوری داده‌ها در این بخش صوت بود و محقق با بیان اهداف تحقیق و ارائه سئوالات از آنها، در خصوص پاسخگویی

1. Shanon Entropy

به سؤالات تحقیق، مبادرت نمود. پس از تجزیه و تحلیل و خرد کردن واحد‌های معنادار ۴۵۲ گزاره اولیه با فراوانی ۹۸۰ در بخش‌های عوامل مؤثر بر توسعه استعداد در بسکتبال ایران، طی کدگذاری محوری، مقوله‌های مستخرج از کدگذاری باز تحت ۲۶ دسته شامل مقوله مرکزی، شرایط علی، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای (بستر)، راهبردها و پیامدها قرار گرفته‌اند. از بین مقوله‌های استخراج شده، مقوله «توسعه استعداد در بسکتبال» به منزله مقوله مرکزی در نظر گرفته شد و در مرکز مدل قرار گرفت. دلیل انتخاب این مقوله به منزله مقوله مرکزی این است که در اغلب داده‌ها رد پای آن را می‌توان به وضوح مشاهده کرد. با تحلیل محتوی مصاحبه‌های انجام شده با خبرگان تحقیق مشاهده شد که ۱۹ مفهوم در خصوص تعریف از توسعه استعداد در بسکتبال ایران استخراج و ارائه شد و نتایج نشان داد در تعریف شناخت توانمندی و توانایی افراد با فراوانی ۴، کشف نخبگان و استعدادها با توجه به فیزیک بدنی افراد با فراوانی ۳، تفاوت‌های فردی مهارتی، جسمانی، روانی افراد در ورزش با فراوانی ۳ بیشترین تکرار را در میان تعاریف ارائه شده از سوی نخبگان تحقیق برخوردارند.

با توجه به نتایج جدول (۲) تحلیل محتوی مصاحبه‌های انجام شده با خبرگان تحقیق ۵ مقوله اصلی از دسته بندی کدهای اولیه در بخش شرایط علی توسعه استعداد در بسکتبال شامل امکانات و تجهیزات (فناوری‌های نوین، زیرساخت‌ها و اماکن و تجهیزات تخصصی) با مجموع فراوانی ۴۷، مقوله فعالیت‌های منابع انسانی شامل جذب و استخدام، تعهد نیروهای انسانی، جبران خدمات و آموزش منابع انسانی) با مجموع فراوانی ۴۹، عوامل هوشی و روانی شامل (عامل هوش، عامل روان‌شناختی) با مجموع فراوانی ۳۲، مقوله ویژگی‌های آنتروپومتریکی شامل مقولات فرعی تر (الزامات آنتروپومتریکی، فاکتورهای آنتروپومتریکی) با مجموع فراوانی ۸۷، و مقوله اصلی علم تمرین شامل مقولات فرعی تر (فرایند رشد، ویژگی‌های مهارتی و فیزیکی، سازماندهی تمرین، ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری و روش و اصول آموزش) با مجموع فراوانی ۶۵ اکتشاف و احصاء گردید.

جدول ۲- کدها، مقولات اصلی و محوری شرایط علی مؤثر بر توسعه استعداد در بسکتبال

اصلی	محور	کد اولیه	
امکانات و تجهیزات	فناوری های نوین	تهیه نرم افزارهای مخصوص استعدادیابی، تهیه اپلیکیشن های ارتباطی با افراد مستعد در بسکتبال جهت ارتباط، عدم توجه صرف به نرم افزارهای استعدادیابی، دریافت فیلم های مستعدین از طریق فناوری های الکترونیکی، فراهم کردن تجهیزات و امکانات با توجه به سنین استعدادیابی، عدم اتکا به نرم افزارها در زمینه استعدادیابی، روش تکنولوژی چشم و تکنیک چشم	
	زیر ساخت ها و اماکن	فراهم کردن زیر ساخت های مناسب در باشگاه ها جهت استعدادیابی، توجه به امکانات زیر ساختی کشور های صاحب بسکتبال، تهیه سالن های استاندارد برای بسکتبال با زیر سازی مناسب و کفپوش، پخش متناسب امکانات در کل کشور، افزایش فضای آموزشی	
	تجهیزات تخصصی	استفاده از نرم افزارهای بین المللی جهت پیکرشناسی افراد مستعد، استفاده از ابزار آزمایشگاهی جهت تشخیص مستعد از غیرمستعد، تیه شابلون ها برای ارزیابی نیم رخ افراد سنین پایه، تجهیز فدراسیون ها به مقوله استعدادیابی	
شرایط علی	استخدام	الاستخدام مربیان برای مستعدین بعد از درجه اول، تشکیل سایت های استعدادیابی و استخدام مربیان در سایت، تشکیل تیم های استعدادیابی شامل مربیان و روان شناسان و متخصصین	
	فعالیت های منابع انسانی	تعهد نیروهای انسانی	اختصاص زمان و تلاش کافی از طرف مربیان به پرورش استعداد، توجه مربیان به تجربه گذشته خود به علاوه علم جدید در حوزه استعداد، درک مربیان از اهمیت استعدادیابی در بسکتبال، تعهد شغلی مربیان و مدیران در خصوص استعدادیابی، توجه مربیان استعدادیابی به متد های روز و به روز کردن دانش مربیان، انتقال دانش مربیگری در زمینه استعداد به درستی در کنار تجربه، تأثیر علم و آگاهی مربیان نسبت به استعداد
	عوامل هوشی و روانی	عوامل هوش	کنکاش از قهرمان ملی برای اعطای پاداش به افراد دخیل در موفقیت، تقسیم پاداش های ورزشکاران به مربیان آنها از سنین پایه تا رشد، جبران خدمات نیروی انسانی شاغل در امر استعدادیابی، اختصاص منابع مالی به نیروی انسانی متخصص
عوامل هوشی و روانی	آموزش منابع انسانی	تربیت مربیان مخصوص ویژگی های آنترپوومتریکی، اعزام مربیان داخلی به کارگاه های بین المللی استعدادیابی، آموزش به والدین به عنوان اولین مربیان کودکان، آموزش مسائل حقوقی و قراردادی به ترانسفرها و استعدادیاب ها، استفاده مربیان از فیلم های آموزشی، آموزش کارشناسان و عوامل استعدادیابی و اعزام به دوره های پیشرفته	
	عوامل شناختی	روان شناسی	توجه به مهارت های ذهنی، ارزیابی هوش افراد، تشخیص سطح هوش از عکس العمل های بدنی افراد
		تأثیر متغیرهای روان شناسی افراد مستعد در استعدادیابی، توجه به فاکتور روانی بازیکنان، توجه به مهارت های روان شناختی، تدوین آئینم های روان شناسی در افراد، توجه به نگرش رشد به جای تست های روان شناسی، توجه به غیر کارا بودن تست های روان شناسی و تفویض اختیار بر مربی	

اصلی	محور	کد اولیه
ویژگی های آنترپوومتریکی	لزومات آنترپوومتریکی	عدم برخورداری از محدودیت های حرکتی، سازمان دادن استعداد متناسب با سن استعدادیابی، توجه همزمان به استعداد بر اساس جنسیت، توجه به ویژگی های بیولوژیکی جهت شروع آموزش بسکتبال، نداشتن ناهنجاری های جسمانی، توجه به ژنتیک افراد، آمادگی حرکتی به عنوان اولین مقوله استعدادیابی، توجه به شاخص ها پرش بازیکنان مستعد، توجه به مهارت های فیزیوژیک، توجه به ابعاد بدنی بازیکنان از سوی مربیان، عدم بسنده کردن به قد در استعدادیابی، توجه به جثه های ژنیکی قومیت ها، پرورسانی پروفایل های آنترپوومتریکی افراد مستعد
		توجه به ویژگی های چابکی افراد، توجه قدرت بدنی افراد مستعد، توجه به آینم قدرت انفجاری افراد، توجه به سرعت و عکس العمل افراد مستعد، توجه به رشد و وضعیت تراکم استخوانی و بلندی پاها، توجه به عامل عصب و عضله، عامل فیزیکی بدنی افراد، تارهای عضلانی افراد، گردن کوتاه، توجه به طول و درازای دست ها، دید چشم تیز، بلندی اندازه دست باز از قد افراد، کف دست پهن و بلند، بالاتنه بلند و پاهای بلند، توجه به فاکتور قد، انعطاف بدنی افراد، عضلات گردن، عامل وزن
		استعدادسازی تا قبل از شروع بلوغ افراد، نگهداری بعد از شروع فرایند بلوغ، توجه به پرورش استعداد با بدن سازی، تغذیه مناسب، حمایت های حامیان
شرایط علی	ویژگی های مهارتی و فیزیکی	تشخیص درست تمرینات انفرادی مؤثر برای استعداد، توجه به نقاط قوت و ضعف بازیکن مستعد، اصلاح توانایی حرکتی، ادراکی از شش سالگی به بعد، ارزیابی پیکر شناسی افراد، تناسب بین مهارت و رشته بسکتبال، انتخاب بازیکنان شرکت کننده در اکثر رشته های ورزشی، توجه به مقوله سواد حرکتی در افراد، توجه به مهارت بازیکن در انجام بازی های گروهی
		افزایش ساعات تمرین افراد مستعد، تهیه طرح درس برای آکادمی ها، الگو برداری مربیان پایه از تمرینات تیم های ملی نوجوانان و جوانان، استفاده مربیان استعدادیابی از تمرینات مربیان برتر کشور، افزایش تعداد ساعات تمرین در بسکتبال بانوان، ۲ سالگی تا ۶ سالگی زمان مناسب برای سواد حرکتی، نظارت بر نوع تمرینات، ویژگی های شخصیتی و رفتاری، توجه به تمرینات ذهنی مستعدین بسکتبال
علم تمرین	ویژگی های شخصیتی و رفتاری	کنترل رفتار بازیکنان مستعد در بسکتبال، رفتار سنجی بازیکنان مستعد، درک مربیان از استعداد و علائق کودکان، توجه به ویژگی های شخصیتی برتر دانش آموزان، توجه به دانش آموزان برتر و توفیق جو
		درست کردن پایلوت در استعدادیابی بانوان، طراحی بازی های تویی برای کودکان در مهد کودک، تمرینات سازمان یافته استعدادها، درجه بندی آموزش استعدادها، توجه به بعد تفرییحی بازی جهت رشد مهارت ها، توجه به بازی دسته جمعی افراد در سنین پایه، آموزش تکنیک ها به صورت نقاشی و در قالب قرار گرفتن نوآموز ۴-۶ سال، سنین ابتدایی به عنوان سنین بازی، طراحی اصول تمرین مناسب برای کودکان در قالب بازی، برنامه ریزی مدون تمرینی برای استعدادیابی در بخش بانوان، استفاده از روش های خلاق در طراحی تمرینات

در این پژوهش در بخش شرایط بستر/زمینه ای ۵ مقوله اصلی شامل آموزش عالی با مجموع فراوانی ۱۱، فدراسیون شامل مقولات فرعی (فعالیت های علمی، نقش حمایتی، فعالیت های منابع انسانی، مدیریت رویداد و اردوها، نظارت و کنترل، سازماندهای سیاست و استراتژی، اصول و فرایند، مالی) با مجموع فراوانی ۲۳۶، مقوله آکادمی ها (فنی، اقدامات مالی و تجهیزاتی، سیاست و استراتژی، اصول و فرایند، نیروی انسانی) با

مجموع فراوانی ۹۹، مقوله ارتباطات بین سازمانی در نهادهای دولتی (خدمات ارگان‌های ذینفع، تعامل و ارتباطات بین سازمانی، حمایت دولت) با مجموع فراوانی ۳۴، و آموزش و پرورش (راهبردهای استعدادیابی، دبیران و منابع انسانی، نقش حمایتی، استراتژی و سیاست و امکانات و تسهیلات) با مجموع فراوانی ۸۲ کشف و احصاء گردید.

جدول ۳- کدها، مقولات اصلی و محوری شرایط زمینه ای/بستر مؤثر بر توسعه استعداد در بسکتبال

اصلی محور	کد اولیه
آموزش عالی	تجهیز مؤسسات آموزش عالی به امکانات و تجهیزات ورزشی مناسب رشته، وجود پستوانه علمی در امر استعدادیابی، اهمیت به ورزش دانشگاه، نقش وزارت علوم در استعدادیابی، نخبه پروری در دانشگاه ها
	وجود محقق در کمیته استعدادیابی، ارسال ویژگی های پیکرشناسی افراد مستعد به کارگروه پیکرشناسی، الگوبرداری متدهای استعدادیابی از کشور های پیشرفته، مطالعه استعدادیابی کشور های دیگر
فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی	حمایت فدراسیون از آکادمی های واقع در استان و توجه به امر ترویج، توجه فدراسیون به مستعدین روستاها، اتخاذ سهمیه برای آکادمی ها برای معرفی استعداد به تیم ملی نوجوان، ترغیب و تشویق مستعدین از روش های کم هزینه و انگیزشی، توجه به امر ترویج و توسعه در فدراسیون بسکتبال، دعوت از مستعدین با استعداد از مراکز استانها به دوره های تکمیلی، نقش فدراسیون به عنوان متولی استعدادیابی بسکتبال، ایجاد طرح های استعدادیابی توسط فدراسیون ها، حمایت فدراسیون از آکادمی های برتر
	تقسیم بندی وظایف اعضاء کمیته استعدادیابی استانها، تفویض اختیار کامل کمیته استعدادیابی و عدم موازی کاری، استفاده از کادر علمی و مجرب و دارای تخصص در کمیته استعدادیابی، تشخیص صحیح مدیر فدراسیون از انتصاب افراد متخصص و علاقمند، تربیت مربیان متخصص جهت استعدادیابی، تربیت ارزیابان حوزه استعدادیابی، استفاده از فرد خبره و متخصص به عنوان رئیس کمیته استعدادیابی، وجود کارگروه متخصص در فدراسیون بسکتبال، اعزام مربیان متخصص استعدادیابی به استان های فاقد مربی
فدراسیون	برگزاری جشنواره ای مسابقات سنین پایه و اهداء جوایز، برگزاری اردوهای استعدادیابی در مراحل مختلف در استانها، تدارک اردوهای بین المللی برای بازیکنان پرورش یافته، انتخاب بازیکنان مستعد از رویدادهای ارگان های مختلف برای کودکان، دیده شدن استعدادها در برنامه های مختلف، برگزاری المپیادهای نخبه پروی از طرف فدراسیون، برگزاری اردوهای کوتاه مدت تیم ملی نوجوانان، افزایش تعداد مسابقات بسکتبال در سنین پایه، انتخاب استعداد در اردوهای مربوط به رشته بسکتبال، تمرکز بر مسابقات داخل شهرها و داخل استان، تدارک بازی های دوستانه جهت نگاه به بازیکنان مستعد، توجه به نظام برگزاری مسابقات، نگاه سمبلیک برای جذب افراد به رشته بسکتبال
	تدوین شرایط های بین المللی برای تأسیس آکادمی ها، نظارت بر مراحل کشف، جذب، پرورش، قهرمان پروری، نگهداری استعدادها، بازرسی های ویژه اعزامی از طرف فدراسیون، تدوین قانون های سختگیرانه در امر مجوز برای کانون ها و آکادمی ها، نظارت ساعات آکادمی ها، نظارت بر مجوزها و دوره های بازآموزی مربیان، نظارت شایستگی مربیان، نظارت و کنترل فدراسیون بر آکادمی ها، گزارش سرمربی از بازدید آکادمی ها، چک کردن بازیکنان آکادمی های استانها توسط سرمربی تیم ملی نوجوانان، سرکشی مربی تیم ملی به آکادمی های استانها

شرایط زمینه ای مؤثر بر توسعه استعداد در بسکتبال ایران

اصلی	محور	کد اولیه
فدراسیون	بسیاست و استراتژی	<p>مبارزه و</p> <p>اهتمام هیئت‌های استانی به اطلاع رسانی به تمامی شهرها و روستاها، فراخوان استعدادیابی به صورت مرحله سنی، فراخوان‌های متعدد فدراسیون در خصوص استعدادیابی، تجهیز فدراسیون بسکتبال به دستگاه‌های پیشرفته جهت ارزیابی‌ها، ارتباط منطقی بین کمیته استعدادیابی و ارزیابی عملکرد و آموزش، تعیین شاخص‌ها و مؤلفه‌های مربوط به حوزه استعدادیابی، تهیه ابزار اندازه‌گیری در امر استعدادیابی، تدوین برنامه‌های مدون جهت روند کار آکادمی‌ها، تدوین ابزار مناسب جهت ارزیابی مهارت‌های افراد مستعد، تأسیس آکادمی‌های بیشتر در استان‌های برخوردار از استعداد، پایگاه‌های استعدادیابی جهت مراجعه خانواده‌ها، استاندارد سازی شاخص‌های استعدادیابی، ایجاد بانک‌های اطلاعاتی، تعیین سرمربی تیم ملی نوجوانان به عنوان مسئول کمیته استعدادیابی</p>
		<p>استفاده از تجربیات خوب در کشور، استفاده از تجربیات سایر کشورها، برنامه‌ریزی درازمدت، توجه به مقوله استعدادیابی به صورت مستمر و نه مقطعی، بومی‌سازی الگوی استعدادیابی در افراد، توجه همزمان به بعد قهرمانی و همگانی استعدادیابی، تشکیل اتحادیه‌های استعدادیابی در باشگاه‌ها، افزایش تمرکز بر استعدادیابی بانوان، پرورش بازیکنان نابغه بعد از زده امید، شناسایی نوانب در تیم‌های امید، نخبه‌یابی و نخبه‌پروری در سن جوانی، استفاده از بازیکنان جوان‌تر در تیم ملی ۲۰۲۸، بعد قهرمانی استعدادیابی، بعد همگانی استعدادیابی، ایجاد پیشینه برای امر استعدادیابی در بسکتبال</p>
		<p>وجود مراکز استعدادیابی با شرایط یکسان برای همه، در نظر گرفتن تفاوت‌های اقلیمی در پرورش استعداد، توجه به آمایش سرزمین در پرورش استعداد، تحقیق و تفحص استعدادیابی در هیئت‌های استانی از روستاهای استان، کنکاش در روستاهای استان‌ها و شهرها به منظور کشف استعداد، نگاه تخصصی فدراسیون به استعدادیابی، توجه به روند استعدادیابی به صورت علمی، توجه به ریزش‌ها در استعدادیابی در سن‌های ۱۷ و ۱۸؛ ۲۲ و ۲۳، نگهداری استعدادها در کنار خانواده‌ها و شهرهای‌شان، تقویت استان‌ها در امر استعدادیابی، عدم تمرکز گلخانه‌ها در تهران، ایجاد بستر غربالگری ملی، عدم تمرکز بر استعدادیابی اتفاقی و فرصت خانوادگی، ایجاد فضای آشکارسازی استعدادها، پنهان، تنوع گلخانه‌های استعدادیابی، عملیاتی‌سازی فرایند استعدادیابی، توجه به سیستماتیک بودن فرایند استعدادیابی در ورزش بسکتبال، توجه به استمرار استعدادیابی در ورزش بسکتبال، حرکت اصولی سیکل استعدادیابی، عدم تشکل‌های بروکراسی در امر استعدادیابی</p>
فدراسیون	فصل و فرایند	<p>تأمین اعتبار استخدام مربیان زنده به منظور استعدادیابی، تزریق اعتبارات لازم به هیئت‌های بسکتبال استان‌ها، تأمین اعتبار و بودجه مورد نیاز جهت استعدادیابی، جذب اسپانسر برای استعدادها، عدم اتلاف هزینه برای استان‌های غیر برخوردار از استعداد در بسکتبال، هزینه کردن هیئت‌های بسکتبال استان‌ها برای آکادمی‌ها، صرف هزینه‌های مختلف برای استعداد، اختصاص اعتبار به مقوله استعدادیابی از محل سرانه ورزشی افراد</p>

شرایط زمینه‌ای مؤثر بر توسعه استعداد در بسکتبال ایران

اصلی	محور	کد اولیه	
آکادمی ها شرایط زمینه ای موثر بر توسعه استعداد در بسکتبال ایران	فنی	توجه آکادمی ها بر تکنیک های پایه، آمادگی جسمانی و تاکتیک استعدادهای پرورش یافته، تشخیص مهارت های افراد در پست های مختلف، توجه به افراد خاص با ویژگی های غیراستاندارد و شاخص، توجه به فاکتور مهارتی بازیکنان	
		اقدامات مالی و تجهیزاتی	ایجاد آکادمی های تخصصی در استان ها، تجهیز آکادمی های استعدادیابی به تمامی امکانات مالی، تفریحی، نظری، کاستن هزینه های منجر به ورود افراد به امکانات ورزشی در سطح شهر
	سیاست و استراتژی	توجه به برونداد در آکادمی ها به جای محوریت مالی، عدم رد کردن علاقه مندانی در آکادمی ها و توجه به همگانی سازی، آگاه سازی افراد مستعد در خصوص هدف از یادگیری بسکتبال، استفاده از خلاقیت در کنار مدارک و مجوز های معتبر، عدم نادیده گرفتن افراد غیر مستعد در اتحادیه های استعدادیابی	
		اصول و فرایند	یکسان سازی نحوه استعدادیابی در کلیه آکادمی ها، برنامه های مدون برای سنین مختلف در آکادمی ها، انتخاب افراد به صورت مرحله ای و گزینشی از ابتدای ورود تا حرفه ای، تقسیم بندی کلاس های آکادمی ها بر اساس سطوح مهارت، توجه به سن و زمان مناسب استعدادیابی، شرکت دادن در مسابقات سطح پایین تر برای مستعدین با سطح پایین، جداسازی استعداد برتر از عموم بچه ها، تقسیم سطوح مهارتی بازیکنان با توجه به ویژگی های سنی، در اختیار گرفتن افراد از سنین پایه توسط اتحادیه باشگاه ها
	نیروی انسانی	پایگاه های استعدادیابی و پرورش مربیان استعدادیابی، بهره مندی از ستاره های بسکتبال به جای بازاریابی کمی آکادمی، مشاوره آکادمی ها از افراد متخصص و با تجربه، هماهنگی مربیان آکادمی ها با مربی تیم ملی نوجوانان، تصدی افراد متخصص، توانمند و هدفگرا در آکادمی ها، توجه زندگی افراد در آکادمی ها جهت پرورش استعداد، توجه بر شرایط آسیب دیدگی مستعدین در طول پرورش، کشف استعدادها به صورت دیداری در قالب بازی برای کودکان ۴-۶ سال، توجه به نوایغ رشته بسکتبال و پشتیبانی آنها	
		خدمات ارگان های ذینفع	ارتباط مجموعه های ورزشی با مدارس نزدیک به مجموعه، ارائه خدمات ارگان های مختلف به مدارس جهت استعدادیابی، رابطه خوب مربیان استعدادیابی با آموزش و پرورش، اختصاص سالن های شهرداری به آکادمی ها به صورت رایگان، تعامل و ارتباطات بین سازمانی
	ارتباطات بین سازمانی در نهاد های دولتی	تعامل و ارتباطات بین سازمانی	تعامل با نهاد های استعدادیابی بین المللی جهت توسعه استعداد، تعامل وزارت ورزش و آموزش و پرورش، نقش واسطه ای هیئت ها بین آموزش و پرورش و فدراسیون، هماهنگی وزارت خانه های علوم، ورزش و آموزش و پرورش در استعدادیابی، هم افزایی وزارت ورزش، علوم و آموزش و پرورش در امر استعدادیابی
		حمایت دولت	تشکیل سامانه استعدادیابی در وزارت ورزش، علوم و آموزش و پرورش، نقش وزارت ورزش به عنوان متولی امر ورزش، حمایت دولت از ورزش قهرمانی، اختصاص درآمدهای حاصل از صادرات و منابع به استعدادیابی، عدم ممانعت نظام های دولتی

کد اولیه	اصلی	محور
	افزایش ساعات ورزش در مدارس، شیوه‌های صحیح و اصولی مدارس و آکادمی در خصوص پرورش استعدادها، برگزاری کیفی کلاس‌های اوقات فراغت در ایام تعطیلات، برگزاری مسابقات آموزشی، اجرای اصولی فرایند استعدادیابی از طرف وزارت آموزش و پرورش	استعدادهای رابطه‌های
	تعیین پاداش برای معلمان ورزش استعداد پرورش، اعطای انگیزه‌های هدفدار به معلمان ورزش جهت پرورش استعداد، استخدام معلمان ورزش جهت استعدادیابی، استفاده از معلمان تربیت بدنی که مربی ورزش هستند، جذب نیروهای توانمند مرتبط با رشته در آموزش و پرورش، معرفی افراد نخبه به فدراسیون و هیات از طرف معلمان	انسانی دیران و منابع
	فراخوان های استعدادیابی از طرف آموزش و پرورش هر استان، جستجوی استعداد در مدارس، تکیه ورزش کشور بر معلمان ورزش کشور، نقش آموزش و پرورش به عنوان یک استعدادیابی، تکیه ورزش کشور به آموزش و پرورش، اهمیت جایگاه معلم ورزش در مدارس	آموزش و پرورش نقش حمایتی
	نقش آموزش و پرورش به عنوان تربیت کننده استعداد، تشکیل نظام شبکه ای استعدادیابی توسط وزارت آموزش و پرورش، وزارت آموزش و پرورش به عنوان حامی استعدادیابی، اجرای ورزش اجباری به صورت هر روز در مدارس، توجه به دانش آموزان مستعد در مدارس، توجه به اصول استعدادیابی در مدارس و شروع از محوطه های مدارس، عدم نگاه نتیجه گرای فدراسیون دانش آموزی، توجه به مهد های کودک جهت کشف استعداد	استراتژی و سیاست آموزش و پرورش
	اهمیت آموزش و پرورش به تجهیز کیفی مدارس به امکانات ورزشی، ارائه تسهیلات برای استفاده مدارس از امکانات رایگان در بسکتبال، احداث سالن های چند منظوره در مدارس، احداث مدارس بسکتبال، واگذاری امکانات مدارس در اختیار شهروندان در ساعات آزاد، تجهیز مدارس به امکانات استعدادیابی بسکتبال	امکانات و تسهیلات

شرایط زمینه ای مؤثر بر توسعه استعداد در بسکتبال ایران

در بخش شرایط مداخله گر نیز ۵ مقوله اصلی شامل عوامل ارزشی و نگرشی شامل مقولات فرعی (نگرش حکومتی، ملی) با مجموع فراوانی ۲۲، حمایت خانوادگی با مجموع فراوانی ۱۱، عوامل حقوقی با مجموع فراوانی ۶، ستارگان و سلبریتی‌ها شامل (ستارگان به عنوان یک مقیاس ارزیابی، ستارگان به عنوان عامل انگیزشی) با مجموع فراوانی ۱۷ و مقوله اصلی عوامل انگیزشی شامل (انگیزه‌های شخصی، خانوادگی، سازمانی) با مجموع فراوانی ۳۷ کشف و احصاء گردید (جدول ۴).

جدول ۴- کدها، مقولات اصلی و محوری عوامل مداخله گر مؤثر بر توسعه استعداد در بسکتبال

ویژگی اصلی	محوری	کدهای اولیه
عوامل ارزشی و کنکاشی	نگرش حکومتی	عدم نگاه درآمدی مسئولین به مقوله ورزش، اجتناب مسئولین از ایراد محدودیت هایی که با روح ورزش در تضاد است، اهمیت مقوله تربیتی ورزش از دیدگاه مسئولین، توجه سیاسیون به مقوله استعدادیابی، توجه به تفکر استعدادیابی در مسئولین در مؤسسات آموزشی، تفکر پرورش استعداد از طرف دولت
	نگرش ملی	توجه باشگاه‌های لیگ برتری به مقوله استعدادیابی، حمایت اجتماعی و سازمانی از فرایند استعدادیابی، عدم توجه به افراد با شرایط خاص و همه‌گیر بودن استعدادیابی، آشنایی جامعه با سواد حرکتی، دیدگاه ایرانی اسلامی در حوزه استعدادیابی، تأثیر عقبه‌های فرهنگی در استعدادیابی، تفکر ملی از طریق بها دادن به استعدادیابی
	حمایت خانوادگی	حمایت های خانواده از افراد، سطح درآمد خانواده، ویژگی های خانوادگی، تفکر قالب در خانواده های افراد مستعد، تعداد فرزندان خانواده
عوامل مداخله گر	عوامل حقوقی	رویکرد تجاری در امر استعدادیابی، توجه و الزام به استخدام و بازی دادن بازیکنان زیر بیست سال در لیگ و آیین نامه‌های اجرایی، تدوین دستورالعمل حق رشد در قراردادهای بازیکنان پرورش یافته، عقد قراردادهای چهارساله جهت رشد در سطح حرفه ای
	ستارگان به عنوان یک مقیاس ارزیابی	تهیه مقیاس‌های نیمرخ عملکردی قهرمان ملی برای تهیه مقیاس، مقیاس ویژگی‌های انترپونومتریکی قهرمانان و اسطوره‌های بین المللی، ارزیابی نیمرخ قامتی، حرکتی و مفاصل قهرمانان ملی، ارزیابی نیمرخ آنتوپومتریکی قهرمان ملی بسکتبال، در نظر گرفتن شاخص رویداد المپیک برای بسکتبال، ستارگان به عنوان عاملی انگیزشی
	ستارگان به عنوان عاملی انگیزشی	استفاده از قهرمانان ملی مناسب با نظام استعدادیابی بین المللی، مهندسی معکوس در سرگذشت قهرمانان ملی پوش، دعوت از بازیکنان تیم ملی نخبه به مدارس جهت کشف استعداد، نقش الگوهای ورزشی در جذب افراد، انگیزه های شخصی
عوامل تربیتی	انگیزه های شخصی	نیاز دیده شدن افراد، توجه به علائق افراد به بسکتبال، موفقیت فدراسیون ها و باشگاه ها در جذب افراد به بسکتبال، پشتکار و هدف گرایی افراد، تجربه فرد در رشته ای مختلف و انتخاب رشته بسکتبال
	انگیزه های خانوادگی	علاقه مندی به ورزش از طریق والدین به کودکان، نیاز قهرمان پروری خانواده ها
	انگیزه های سازمانی	توجه به پست‌های دارای فرسودگی و تزریق بازیکنان جدید در تیم ملی، علاقمندی به بسکتبال از طریق مشاهده مسابقات، توجه به انگیزه‌ها و علاقمندی به ورزش، نیاز نتیجه‌گرایی وزارت ورزش،

در بخش راهبردهای توسعه استعداد در بسکتبال ایران همان‌طور که در جدول (۵) آمده است راهبردهای انگیزشی شامل مقولات راهبردهای انگیزشی با فراوانی ۷، راهبردهای فنی با فراوانی ۱۶، راهبردهای حقوقی با فراوانی ۳، راهبردهای مدیریتی با فراوانی ۱۳، راهبردهای استراتژیک با فراوانی ۱۶، راهبردهای تجهیزاتی با فراوانی ۵، راهبردهای ساختاری با فراوانی ۶ و راهبردهای آموزشی با فراوانی ۶ کشف و احصاء گردید.

جدول ۵- کدها، مقولات اصلی و محوری راهبردهای توسعه استعداد در بسکتبال

محور	راهبرد
ساختاری	بهبود وضعیت مالی استعدادیابی در بسکتبال کشور، نقش حمایتی آموزش و پرورش در ورزش و استعدادیابی، ارائه خدمات و تعامل ارگان های شهری با مدارس جهت استعدادیابی، تعامل فدراسیون بسکتبال و وزارت ورزش با وزرات آموزش و پرورش، یکسان سازی فرایند استعدادیابی در کلیه آدمی ها، فراهم کردن زیر ساخت های لازم با توجه به کشور های صاحب بسکتبال
راهبردهای انگیزشی	استفاده انگیزشی از ستارگان بسکتبال جهت جذب افراد مستعد، معرفی دانش آموزان مستعد از طرف آموزش و پرورش جهت توسعه استعداد، اعطای پاداش و انگیزش به معلمین پرورش دهنده مستعدین در مدارس، تلاش، تعهد و تلاش مریبان استعدادیابی جهت پرورش استعداد، جبران خدمات استعدادیابان و نخبه پروران بسکتبال و حمایت از آنها، توجه به انگیزه های شخصی و خانوادگی افراد به ورزش و بسکتبال، توجه به پشتکار، هدف گرایی و دیده شدن افراد مستعد در بسکتبال
راهبردهای فنی	نظارت مریبان تیم ملی نوجوانان بر آکادمی ها، تهیه مقیاس های نمرخ عملکردی، قلمتی، آنتروپومتریکی قهرمانان ملی، تهیه مقیاس های روانی، حرکتی قهرمانان ملی جهت استعدادیابی، طراحی تمرینات مناسب بر اساس ویژگی های مهارتی و فیزیکی مستعدین، توجه به مقوله سواد حرکتی در سنین پایه استعدادیابی، ساماندهی تمرینات استعدادیابی بر اساس ساعات و سنین، توجه به ویژگی های شخصیتی، رفتاری و ذهنی بازیکنان مستعد، توجه به رویکرد تفریحی استعدادیابی در سنین پایه و استفاده از بازی، استفاده از روش های خلاق و نوآورانه در طراحی تمرینات در سنین پایین، تدوین و ارزیابی سطح هوش و مهارت های ذهنی افراد جهت رشد در بسکتبال، تدوین و ارزیابی شاخص های روان شناختی افراد مستعد جهت توسعه استعداد، تدوین و ارزیابی شاخص های فیزیولوژیکی (سن، فیزیک بدنی، عدم ناهنجاری، تدوین و ارزیابی شاخص های آنتروپومتریکی (قد، رشد استخوان، ...، تدوین دستورالعمل های فنی و ارائه به آکادمی های بسکتبال، افتراق مستعدین بر اساس سن، سطوح مهارت در آکادمی ها
حقوقی	تدوین قوانین سختگیرانه جهت ارائه مجوز برای آکادمی ها و نظارت بر آنها، تدوین دستور العمل های حقوقی مناسب در قراردادهای استعداد های برتر، ایجاد رویکرد بیزینسی در استعدادیابی و حق رشد بازیکنان
مدیریتی	توجه ویژه به رویدادهای آموزشی جهت کشف استعداد، حمایت های مادی و معنوی دولت از امر استعدادیابی در بسکتبال، استخدام جذب منابع انسانی جهت تشکیل تیم های استعدادیابی، به کارگیری افراد متخصص، مجرب در آکادمی ها، تشکیل کارگروه متخصص و مجرب در فدراسیون بسکتبال جهت استعدادیابی، برگزاری رویدادهای متعدد استانی و کشوری در سنین پایه توسط فدراسیون، برگزاری اردوهای استعدادیابی در طول سال برای مستعدین برتر، فراخوان و اطلاعیه های آکادمی ها، هیئت ها و آموزش و پرورش جهت استعداد، توجه به سیاست نگهداری بازیکنان نخبه بعد از رده امید، ایجاد بستر غربالگری ملی جهت استعدادیابی، تأمین و اختصاص منابع مالی جهت فرایند استعدادیابی در بسکتبال، توجه به نقش آموزش عالی در معرفی استعداد، وجود تفکر استعدادیابی در دولت و مسئولین
استراتژی	ارتقا و تدوین سطح نظام استعدادیابی در ورزش بسکتبال، جانمایی رشته های ورزشی در مناطق خاص جغرافیایی، تدوین برنامه های جامع و مدیریتی، در نظر گرفتن شاخص رویداد المپیک برای استعدادیابی در بسکتبال، الزام به مقوله استعدادیابی در باشگاه های لیگ برتری، برنامه ریزی جهت طراحی اصولی فرایند رشد بازیکنان مستعد، جذب معلمین متخصص و توانمند در آموزش و پرورش جهت استعدادیابی، تشکیل شبکه نظام استعدادیابی در آموزش و پرورش، توجه به پست های دارای فرسودگی در بسکتبال، تدوین و تهیه سیاست ها و استراتژی ها جذب افراد در آکادمی ها، توجه به آمایش سرزمین در جهت توسعه استعداد، نهادینه کردن و توجیه فرهنگ حمایتی خانواده از استعداد، ایجاد تفکر و حمایت ملی از مقوله استعدادیابی در بسکتبال

راهبردهای توسعه استعداد در بسکتبال ایران

محرور	راهبرد
۱	ابلاغ دستورالعمل های مالی و تجهیزاتی در آکادمی ها، استفاده از نرم افزارها و ابزار آزمایشگاهی بین المللی جهت انجام، تجهیز امکانات و ارائه تسهیلات از سوی آموزش و پرورش جهت استعدادیابی، تجهیز امکانات و تجهیزات و فناوری های نوین استعدادیابی، پخش متناسب امکانات و تجهیزات در کل کشور جهت استعدادیابی
۲	استفاده از نرم افزارها و ابزار آزمایشگاه بین المللی جهت آزمون های استعدادیابی، ارتقاء سطح اطلاعات معلمان تربیت بدنی در زمینه بسکتبال، توسعه کانون های استعدادیابی در مدارس، استفاده و الگوبرداری و تعامل مربیان پایه از مربیان نخبه و ملی، توجه به علم و دانش و آگاهی مربیان استعدادیابی در بسکتبال، آموزش و اعزام مربیان استعدادیابی به کارگاه های تخصصی ملی و بین المللی، توجه به علمی سازی فرایند استعدادیابی در فدراسیون بسکتبال

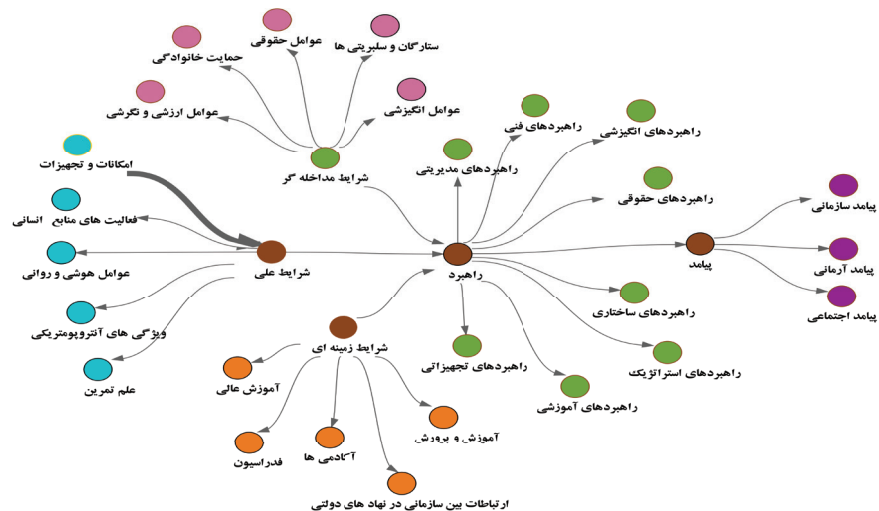
پس از استقرار الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران، باید این مسئله را بررسی نمود که استقرار توسعه استعداد در بسکتبال ایران چه پیامدهایی می تواند داشته باشد. در واقع، این امر پس از تحقق الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران چه اتفاقی می افتد و می توان با بررسی آن، نقاط ضعف و قوت استقرار الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران را با مطالعه پیامدهای آن شناسایی نمود و تداوم الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران را با استحکام بیشتری پیش گرفت. اهمیت این مسئله در این است که با شناسایی پیامدهای احتمالی الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران، می توان الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران را به صورت عمیق تر و کامل تري پی گرفت. در واقع، بررسی پیامدهای احتمالی استقرار الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران، آخرین پازل الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران است. در این راستا، یک مقوله پیامدی الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران در ۳ بعد پیامدی احصاء شده اند که در جدول (۶) جزئیات آنها آمده است.

جدول ۶- کدها و مقولات محوری پیامدهای توسعه بسکتبال در ایران

محور	کدهای اولیه
پیامدهای توسعه استعداد در بسکتبال ایران	رسیدن به آمال و آرزوهایی که قبلاً به سختی محقق می شد، پیدایش نسل جدید مستعد در بسکتبال، به هدر رفتن توانایی‌ها و زمان افراد، اثرگذاری مثبت بر مسیر زندگی افراد مستعد، نشان دادن راه صحیح‌تر و هدف بهتر از طریق استعدادیابی، کسب نتایج مطلوب از طریق استعدادیابی، تلاش برای بهترین بودن افراد، رسیدن به تعالی در زندگی
	افزایش احتمال رسیدن ورزشکاران مستعد به اوج اجرای ورزشی، برخورداری از تیم ملی قوی در مسابقات بین المللی، افزایش بازیکنان خبره در پست، تعمیم و گسترش بسکتبال‌های مختلف، صرفه جویی در منابع مالی و هزینه‌های فدراسیون، دستیابی به امر ترویج و توسعه در فدراسیون بسکتبال، تأمین نیاز باشگاه‌های لیگ برتر و تیم ملی و دنیا، کسب رتبه‌های برتر در رویدادهای بین المللی، رشد در رشته بسکتبال به صورت تخصصی، انجام رسالت اصلی ورزش در جامعه توسط مسئولین، به نتیجه و به بار نشستن زحمات متصدیان و مربیان استعدادیابی، می شود
	عزت نفس دادن به فرد و در نتیجه به اجتماع و کاهش شدید آسیب‌های اجتماعی، رسیدن جامعه به سلامتی و تندرستی و روحیه شاداب، شناخت استعدادهای ملی، رشد و پرورش توانایی و توانمندی افراد جامعه

- مدل کیفی توسعه استعداد در بسکتبال ایران

در پژوهش حاضر با بهره‌گیری کدگذاری، از عدم تحمیل کدهای نظری به داده‌ها اطمینان حاصل شده است. پس از کدگذاری داده‌ها و ارتباط برقرار کردن مقوله‌های احصاء شده با هم «نظریه محدود به واقعیت خاص» ارائه شده است. چنین نظریه‌ای تنها مناسب با پدیده مورد مطالعه است و نمی‌تواند مدعی هیچ نوع تعمیمی فراتر از یک پدیده خاص باشد. سپس با بهره‌گیری از نظریه محدود به واقعیت احصاء شده، دیباگرام نظریه محدود به واقعیت خاص ارائه شده است. در ادامه و در شکل (۱) الگوی توسعه استعداد در بسکتبال ایران ارائه می‌شود.

شکل ۱. مدل و نمودار درختی توسعه استعداد بسکتبال در ایران

بحث و نتیجه گیری

تحلیل داده‌های حاصل از کدبندی مصاحبه‌های انجام شده (بخش کیفی) حاکی از آن بود که مجموعاً ۴۵۲ گزاره اولیه برآمده از واحدهای معنادار وجود داشت که از این کدهای اولیه، در نهایت ۲۶ کد محوری شامل مقوله مرکزی، شرایط علی، شرایط مداخله‌گر، شرایط زمینه‌ای (بستر)، راهبردها و پیامدها شناسایی و استخراج شد. حال آن‌که هر یک از مقولات یاد شده خود از مقولات اصلی دیگری تشکیل شده بودند که در ادامه مورد بحث قرار می‌گیرند. از بین کدهای محوری استخراج شده (بخش کیفی)، مقوله «توسعه استعداد در بسکتبال» به منزله مقوله مرکزی در نظر گرفته شده و در مرکز مدل قرار گرفته است. همچنین، با تحلیل محتوای مصاحبه‌های انجام شده با خبرگان تحقیق مشاهده شد که ۱۹ مفهوم در خصوص تعریف از توسعه استعداد در بسکتبال ایران وجود دارد. در واقع به نظر می‌رسد که اجماع خاصی بر روی مفهوم نظام استعدادیابی وجود ندارد و این مفهوم از دیدگاه افراد مختلف، تعاریف مختلفی نیز دارد.

نتایج ماتریس شنون حاکی از آن بود که ۵ مقوله اصلی امکانات و تجهیزات (فناوری‌های نوین، زیرساخت‌ها و اماکن و تجهیزات تخصصی)، فعالیت‌های منابع انسانی (جذب و استخدام، تعهد نیروهای انسانی، جبران خدمات و آموزش منابع انسانی)، عوامل هوشی و روانی (عامل هوش، عامل روان‌شناختی)، ویژگی‌های آنتروپومتریکی (الزامات آنتروپومتریکی و فاکتورهای آنتروپومتریکی) و علم تمرین (فرایند رشد، ویژگی‌های مهارتی و فیزیکی، سازماندهی تمرین، ویژگی‌های شخصیتی و رفتاری و روش و اصول آموزش) به مثابه شرایط علی تحقق الگوی نظام استعدادیابی در بسکتبال ایران وجود دارد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج شاه منصوری

و بالانزاد (۲۰۱۸)، باقری و همکاران (۲۰۱۹)، سید یادگار (۲۰۱۹)، نظری و تابش (۲۰۱۹)، طهماسب پور (۲۰۲۰) همخوانی دارد. یادگار نیز در تحقیق خود بر ویژگی های آنترپومتریکی از جمله سن، قد، سرعت، ظرفیت بی هوازی، استقامت عضلانی بالا تنه، عکس العمل به عنوان فاکتور های شاخص استعدادیابی در دختران بسکتبالیست اشاره کرد. در رابطه با شرایط علی باید عنوان نمود که یکی از این دلایل توسعه استعداد بسکتبال کشور را امکانات و تجهیزات تشکیل می دهد. لذا به نظر می رسد که پیش از هر چیزی لازم است که امکانات و تجهیزات خاصی برای استعدادیابی در این رشته وجود داشته باشد. نتایج تحقیق حاضر با نتایج دوستداری و همکاران (۲۰۱۵)، شاه منصوری و بالانزاد (۲۰۱۸)، تیلور^۱ و همکاران (۲۰۲۰) همخوانی دارد. ضرورت دارد که به منظور انجام این مهم منابع انسانی کافی و مجرب جهت استفاده بهینه از امکانات و تجهیزات حوزه استعدادیابی نیز در اختیار فدراسیون و هیأت های تابعه قرار داشته باشد چرا که بدون داشتن منابع انسانی متخصص و علمی نمی توان فرآیند استعدادیابی را به نحو مطلوب و شایسته ای از طریق ابزار و امکانات موجود نرم افزاری و سخت افزاری اجرا نمود. همچنین با استخدام مربیان برای مستعدین در درجه اول، تشکیل سایت های استعدادیابی و استخدام مربیان در سایت، تشکیل تیم های استعدادیابی شامل مربیان و روان شناسان و متخصصین و در نهایت آموزش کارشناسان و عوامل استعدادیابی و اعزام آنها به دوره های پیشرفته آموزشی و ... به طور کامل صورت پذیرد تا نظام استعدادیابی بسکتبال کشور از لحاظ نیروی انسانی متخصص و کارآموده با مشکلی مواجه نشود. در کنار عوامل یاد شده، عوامل هوشی و روانی نیز وجود دارند که بایستی در فرآیند استعدادیابی مد نظر قرار گیرند چرا که یکی از عوامل اصلی مؤثر بر استعدادیابی را تشکیل می دهند. نتایج تحقیق حاضر با نتایج باقری و همکاران (۲۰۱۹) و گارسیا-فرناندرز^۲ و همکاران (۲۰۱۹) همخوانی دارد. این عامل خود در قالب دو عامل هوش و عامل روان شناختی شامل مواردی همچون توجه به مهارت های ذهنی، ارزیابی هوش افراد، تشخیص سطح هوش از عکس العمل های افراد، تأثیر متغیرهای روان شناسی افراد مستعد در استعدادیابی، توجه به فاکتور روانی بازیکنان، توجه به مهارت های روان شناختی، تدوین آیت های روان شناسی در افراد و تقویض اختیار بر مربی قرار می گیرد. بنابراین بایستی توجه داشت که در استعدادیابی اصولی و علمی امروزی، علاوه بر مسائل فیزیولوژیکی و آنترپومتریکی، عوامل روان شناختی و هوش نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است و بایستی مد نظر استعدادیاب های رشته های مختلف ورزشی از جمله رشته بسکتبال قرار گیرد.

علاوه بر این، نتایج نشان داد که ۵ مقوله اصلی آموزش عالی، فدراسیون، آکادمی ها، ارتباطات بین سازمانی در نهادهای دولتی و آموزش و پرورش به مثابه شرایط زمینه ای، بستر تحقق نظام استعدادیابی در بسکتبال ایران وجود دارد. نتایج تحقیق با نتایج داودی و یعقوبی (۲۰۱۸)، ملک زاده و همکاران (۲۰۱۶) و استولمان^۳ و

1. Taylor

2. Garcia-Fernandez

3. Stollman

همکاران (۲۰۲۱) همخوانی دارد. به نظر می‌رسد که برای ارتقای نظام استعدادیابی در بسکتبال لازم است که زمینه‌های مختلفی فراهم باشد چرا که توسعه این نظام نیازمند بستر مناسب آن است و در صورت نبود بستر مناسب، نمی‌توان به ارتقای نظام استعدادیابی در رشته ورزشی بسکتبال امیدوار بود. یکی از زمینه‌های ارتقای نظام استعدادیابی بسکتبال کشور را موضوع آموزش و پرورش تشکیل می‌دهد. بدین منظور ضرورت دارد که ابتدا با اجرای فعالیت‌هایی همچون افزایش ساعات ورزش در مدارس، شیوه‌های صحیح و اصولی مدارس و آکادمیک در خصوص پرورش استعدادها، اجرای اصولی فرایند استعدادیابی از طرف وزارت آموزش و پرورش و ... ، بسترهای لازم برای توسعه رشته بسکتبال در کشور فراهم باشد تا بتوان خیل عظیمی از علاقمندان به بسکتبال را داشته باشد و متعاقب آن فرایند استعدادیابی به نحو مطلوب و شایسته اجرا شود. همچنین، آکادمی‌های ورزشی در این موضوع نقش مهمی ایفا می‌کنند؛ چرا که یکی از مهم‌ترین وظایف آکادمی‌های ورزشی، توسعه عملکرد و مهارت‌های فنی نوآموزان و در نتیجه پرورش استعدادها بالقوه است. نتایج تحقیق گالیچ (۲۰۱۴)، نظری و تابش (۲۰۱۹) نیز هم‌راستا با این بخش از نتایج بود.

در ادامه بخش دیگری از نتایج نشان داد که ۵ مقوله اصلی عوامل ارزشی و نگرشی (نگرش حکومتی، نگرش ملی)، حمایت خانوادگی، عوامل حقوقی، ستارگان و سلبریتی‌ها (ستارگان به عنوان یک مقیاس ارزیابی، ستارگان به عنوان عامل انگیزشی) و عوامل انگیزشی (انگیزه‌های شخصی، انگیزه‌های خانوادگی، انگیزه‌های سازمانی) به مثابه شرایط مداخله‌گر تحقق نظام استعدادیابی در بسکتبال ایران وجود دارد. بایستی توجه داشت که در کنار عوامل و شرایط زمینه‌ای توسعه نظام استعدادیابی بسکتبال در کشور، عوامل دیگری نیز وجود دارند که در مسیر توسعه این نظام می‌توانند دخالت داشته باشند. شرایط مداخله‌گر شرایطی هستند که به پدیده مورد نظر تعلق دارند و بر راهبردهای کنش و واکنش اثر می‌گذارند. آنها راهبردها را درون بستر خاصی محدود یا تسهیل می‌کنند (تورنبرگ و چارمز، ۲۰۱۴). یکی از این عوامل را عوامل ارزشی و نگرشی به ویژه نگرش حکومتی و نگرش ملی به فرایند استعدادیابی در بسکتبال تشکیل می‌دهد. در این رابطه می‌توان ادعا کرد که چنانچه نگرش مناسبی از سوی مسئولین کشوری به موضوع استعدادیابی وجود نداشته باشد، به احتمال زیاد یا برنامه‌های استعدادیابی تدوین نمی‌شوند و یا در صورت تدوین و اجرا، با موانع متعددی روبرو می‌شوند که باعث عدم دستیابی به نتایج مورد نظر خواهند شد. بنابراین بایستی عدم نگاه درآمدی مسئولین به مقوله ورزش حاکم باشد و مسئولین از ایراد محدودیت‌هایی که با روح ورزش در تضاد است اجتناب کنند و با حمایت همه جانبه از این مهم شرایطی را مهیا کنند تا این عوامل هم‌راستا با اهداف استعدادیابی قرار گیرد و نه تنها مانعی برای این مهم ایجاد نکنند بلکه خود تأثیر مناسبی بر فرایند استعدادیابی بسکتبال کشور داشته باشند. همچنین، عوامل حمایت خانوادگی و ستارگان و سلبریتی‌ها می‌توانند در این مسیر با مداخلات خود تأثیرات مثبتی یا منفی بر جای بگذارند، لذا به منظور تعدیل عوامل یاد شده در راستای تأثیر مثبت آنها لازم است که حمایت‌های خانواده از افراد، تفکر غالب در خانواده‌های افراد مستعد، تهیه مقیاس‌های نیم‌رخ عملگری

قهرمان ملی برای تهیه مقیاس، مقیاس ویژگی های آنتروپومتریکی قهرمانان و اسطوره های بین المللی، استفاده از قهرمانان ملی مناسب در نظام استعدادیابی بین المللی، دعوت از بازیکنان تیم ملی نخبه به مدارس جهت کشف استعداد و ... مد نظر قرار گیرند و تلاش شود که تمامی موارد مذکور همراستا با نظام استعدادیابی قرار گیرند. در کنار عوامل یاد شده، عوامل حقوقی و عوامل انگیزشی از جمله انگیزه های شخصی، انگیزه های خانوادگی و انگیزه های سازمانی نیز به عنوان دیگر عوامل مداخله گر در نظام استعدادیابی بسکتبال کشور شناسایی شدند. در این راستا می توان به مؤلفه هایی همچون رویکرد بیزینسی در امر استعدادیابی، توجه به بازی دادن بازیکنان زیر بیست سال در لیگ، الزام به استخدام بازیکنان زیر بیست سال در آیین نامه های اجرایی، تدوین دستورالعمل حق رشد در قراردادهای بازیکنان پرورش یافته، عقد قراردادهای چهار ساله جهت رشد در سطح حرفه ای، توجه ویژه به پشتکار و هدف گرایی افراد، ارتقا علاقه مندی به بسکتبال از طریق مشاهده مسابقات، توجه به پست های دارای فرسودگی در تیم ملی و تزریق بازیکنان جدید به این پست ها و ... اشاره کرد که لازم است توسط مسئولین مربوطه به خوبی مد نظر قرار گیرد و تأثیرات احتمالی آنها تعدیل و کنترل گردد. با این اوصاف، به مسئولین بسکتبال کشور پیشنهاد می شود که جهت ارتقای نظام استعدادیابی در ورزش بسکتبال کشور از توجه به عوامل ارزشی و نگرشی، حمایت خانوادگی، عوامل حقوقی، ستارگان و سلبریتی ها و عوامل انگیزشی غافل نباشند و با راهکارهای ویژه ای جهت کنترل این عوامل اقدام کنند.

نتایج بخش دیگر تحقیق حاکی از آن بود که ۸ راهبرد با مقولات محوری راهبردهای انگیزشی، راهبردهای فنی، راهبردهای حقوقی، راهبردهای مدیریتی، راهبردهای استراتژیک، راهبردهای تجهیزاتی، راهبردهای ساختاری و راهبردهای آموزشی به عنوان راهبردهای نظام استعدادیابی در بسکتبال ایران وجود دارد. همان طور که بیان شد، لازم است برای تأثیرگذاری بر عوامل علی، زمینه ای و مداخله گر بر نظام استعدادیابی و کنترل بهتر آنها در راستای توسعه این نظام، راهبردهای خاصی تدوین و اجرایی شود؛ لذا در این بخش مشاهده می شود که برای تک تک عوامل موجود در بخش های یاد شده، راهبردهای ویژه ای تدوین شده اند تا با اجرای بهینه آنها، زمینه توسعه نظام استعدادیابی بسکتبال کشور فراهم آید. راهبردها کنش های هدفمندی هستند که راه حل هایی برای پدیده مورد نظر فراهم می سازند و منجر به ایجاد پیامدها و نتایج می شوند. به هر حال، برای توسعه نظام استعدادیابی بسکتبال کشور، به نظر می رسد که راهبردهای تدوین شده شامل راهبردهای انگیزشی (استفاده انگیزشی از ستارگان بسکتبال جهت جذب افراد مستعد، معرفی دانش آموزان مستعد از طرف آموزش و پرورش جهت توسعه استعداد و ...)؛ راهبردهای فنی (نظارت مربیان تیم ملی نوجوانان بر آکادمی ها، تهیه مقیاس های نیمرخ عملکردی، قامتی، آنتروپومتریکی قهرمانان ملی و ...)؛ راهبردهای حقوقی (تدوین قوانین سختگیرانه جهت ارائه مجوز برای آکادمی ها و نظارت بر آنها، تدوین دستورالعمل های حقوقی مناسب در قرارداد های استعدادیابی برتر و ...)؛ راهبردهای مدیریتی (توجه ویژه به رویداد های آموزشگاهی جهت کشف استعداد، حمایت های مادی و معنوی دولت از امر استعدادیابی در بسکتبال

و...؛ راهبردهای استراتژیک (ارتقا و تدوین سطح نظام استعدادیابی در ورزش بسکتبال، جانمایی رشته های ورزشی در مناطق خاص جغرافیایی، تدوین برنامه های جامع و مدیریتی و...)؛ راهبردهای تجهیزاتی (ابلاغ دستورالعمل های مالی و تجهیزاتی در آکادمی ها، استفاده از نرم افزارها و ابزار آزمایشگاهی بین المللی جهت انجام و...)؛ راهبردهای ساختاری (بهبود وضعیت مالی استعدادیابی در بسکتبال کشور، نقش حمایتی آموزش و پرورش در ورزش و استعدادیابی و...) و در نهایت راهبردهای آموزشی (استفاده از نرم افزارها و ابزار آزمایشگاهی بین المللی جهت آزمون های استعدادیابی، ارتقا سطح اطلاعات معلمان تربیت بدنی در زمینه بسکتبال و...) بتوانند مفید واقع شود و در صورت اجرای بهینه آنها، نظام استعدادیابی بسکتبال در کشور به سوی ارتقا هر چه بیشتر حرکت نماید. بنابراین، پیشنهاد می شود که مسئولین بسکتبال کشور به ویژه رؤسا و مدیران فدراسیون بسکتبال و هیئت های تابعه استانی، به منظور توسعه هر چه بیشتر نظام استعدادیابی بسکتبال و متعاقب آن تشکیل تیم ملی قدرتمندتر، راهبردهای یاد شده را به عنوان راهبردهای سازمان تحت امرشان اتخاذ نمایند و با برنامه ریزی اصولی، تمامی منابع موجود را در راستای اجرای بهینه آنها بسیج نمایند.

در نهایت، یافته ها نشان داد پیامدهای نظام استعدادیابی در بسکتبال ایران متشکل از ۳ مقوله محوری پیامدهای سازمانی، پیامدهای اجتماعی و پیامدهای آرمانی است. اهمیت این مسئله در این است که با شناسایی پیامدهای احتمالی توسعه نظام استعدادیابی در بسکتبال کشور می توان این نظام و اجزای مؤثر بر آن را به صورت عمیق تر و کامل تر پی گرفت. در همین راستا، انتظار می رود که با اجرای بهینه راهبردهای یاد شده، نتایجی از قبیل افزایش احتمال رسیدن ورزشکاران مستعد به اوج اجرای ورزشی، برخورداری از تیم ملی قوی در مسابقات بین المللی، افزایش بازیکنان خبره در پست های مختلف، دستیابی به امر ترویج و توسعه در فدراسیون بسکتبال، تأمین نیاز باشگاه های لیگ برتر و تیم ملی، کسب رتبه های برتر در رویداد های بین المللی، رشد در رشته بسکتبال به صورت تخصصی، رسیدن به آمال و آرزوهایی که قبلاً به سختی محقق می شدند، پیدایش نسل جدید استعدادیابی در بسکتبال، به هدر نرفتن توانایی ها و زمان افراد، کسب نتایج مطلوب از طریق استعدادیابی، تلاش برای بهترین بودن افراد، رسیدن به تعالی در زندگی، ارتقای عزت نفس افراد و در نتیجه کاهش شدید آسیب های اجتماعی، رسیدن جامعه به سلامتی و تندرستی و روحیه شاداب، شناخت استعداد های ملی و در نهایت رشد و پرورش توانایی و توانمندی افراد جامعه، برای بسکتبال کشورمان حاصل گردد. حال با تفکر و تعمق در پیامدهای احتمالی توسعه نظام استعدادیابی در بسکتبال کشور به نظر می رسد که دلایل منطقی و ارزشمندی پشت توسعه نظام استعدادیابی بسکتبال قرار داشته باشد و لذا پیامدهای یاد شده می تواند مسئولین امر را بیش از پیش به اجرای بهینه راهبردهای توسعه این نظام ترغیب نماید. بر این اساس، پیشنهاد می شود که مدیران و مسئولین بسکتبال کشور از جمله مدیران و روسای فدراسیون بسکتبال و هیئت های استانی، با توجه به پیامدهای یاد شده تلاش نمایند که هر چه سریع تر نظام استعدادیابی در بسکتبال را مستقر نموده و برنامه های استعدادیابی را هر چه زودتر اجرا نمایند تا بتوانند سریعاً به پیامدهای مثبت یاد شده

دست یابند.

با توجه به یافته‌های تحقیق مبنی بر شناسایی عوامل علی در نظام استعدادیابی بسکتبال کشور، پیشنهاد می‌شود که پیش از هر چیز زمینه‌های لازم برای استعدادیابی بهینه در کشور با استفاده از موارد یاد شده فراهم شود و پس از آن به برنامه‌های استعدادیابی بسکتبال پرداخته شود. همچنین از توجه به عوامل ارزشی و نگرشی، حمایت خانوادگی، عوامل حقوقی، ستارگان و سلبریتی‌ها و عوامل انگیزشی غافل نباشند و با راهکارهای ویژه‌ای جهت کنترل این عوامل اقدام کنند.

در یک نتیجه‌گیری کلی و با نگاهی به الگوی تدوین شده می‌توان به اهمیت استعدادیابی در رشته بسکتبال پی برد. مقولات اکتشافی که از طریق خبرگان تحقیق مورد بحث و اکتشاف قرار گرفته اند و رای از موقعیت قرار گیری‌شان در مدل و در شرایط های مختلف علی، زمینه ای و مداخله گر می‌توانند به موازات هم مورد توجه مسئولان امر قرار گیرند. چرا که امروزه مدل‌ها و الگوهای کیفی پس از اکتشاف در یک فرایند کمی مورد روایی سنجی قرار می‌گیرند و اهم و فی‌الاهم مقولات در یک چارچوب منظم به منصفه ظهور خواهد رسید. تحقیق حاضر این مدل کیفی را به فدراسیون بسکتبال جمهوری اسلامی معرفی می‌کند تا با بهره‌گیری از نتایج حاصله در پیشبرد اهداف توسعه ای خود، وزارت ورزش و جوانان و نظام جمهوری اسلامی ایران کمک شایانی به این رشته ورزشی نماید تا شاهد موفقیت های روز افزون تیم ملی کشورمان، به‌خصوص در سطح بین‌المللی و به‌ویژه در رویداد های جهانی و المپیک در این رشته پرطرفدار در ایران و دنیا باشیم. مقوله استعدادیابی طبق تحقیق حاضر مقوله‌ای محوری است که شامل فرایندهای مختلفی از جمله توسعه استعداد (استعداد پروری)، یافتن استعداد و شناسایی استعداد می‌شود که در این تحقیق به تمامی این مقولات انتخابی پرداخته شده است و یک تحقیق جامع در حوزه استعدادیابی در بسکتبال خارج از مباحث صرفاً ویژگی‌های آن‌تروپومتریکی، فیزیولوژیکی و روانی است. بنابراین پیاده‌سازی الگوی حاضر بسیار حائز اهمیت خواهد بود.

تقدیر و تشکر

در انتها لازم می‌دانیم از اعضای محترم خبرگان تحقیق که با سعه صدر و حوصله کافی، زمان خود را صرف سئوالات و پاسخگویی به اعضاء تیم تحقیق کردند و همچنین از مجموعه فدراسیون بسکتبال جمهوری اسلامی ایران اعم از ریاست، دبیر و کارشناسان محترم کمال تشکر و امتنان را داریم.

منابع

1. Abbott, A., & Collins, D. (2004). Eliminating the dichotomy between theory and practice in talent identification and development: considering the role of psychology. *Journal of sports sciences*, 22(5): 395-408.
2. Bagheri, K., Akbari Yazdi, H., Elahi, A. (2019). Development of a strategic model for talent identification in Iranian weightlifting. *Research in Sports Management and Motor Behavior*, 8(100): 1. (Persian)
3. Baker, J., & Wattie, N. (2018). Innate talent in sport: Separating myth from reality. *Current Issues in Sport Science*, 3(6): 1-9.
4. Balyi, I., Way, R., & Higgs, C. (2013). *Long-term athlete development*. Champaign, IL: Human Kinetics.
5. Bonal, J., Jimé nez, S. L., & Lorenzo, A. (2020). The Talent Development Pathway for Elite Basketball Players in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(14): 1-21.
6. Côté, J., & Vierimaa, M. (2014). The developmental model of sport participation: 15 years after its first conceptualization. *Science & Sports*, 29, S63-S69.
7. Davoodi, S., Yaghoobi, N. (2018). A Framework for Talent Spotting and Succession Planning in Higher Education System. *Journal of Research in Human Resources Management*, 10(1): 161-186. (Persian)
8. Dohme, L. C., Backhouse, S., Piggott, D., & Morgan, G. (2017). Categorising and defining popular psychological terms used within the youth athlete talent development literature: a systematic review. *International Review of Sport and Exercise Psychology*, 10(1): 134-163.
9. Doostdari, S., Ashraf Ganjoui, F., Soheily, B. (2015). A Survey of Football Talent Identification Problems. *Journal of Sport Management*, 7(4): 621-635. (Persian)
10. Ebrahim, K., Hallaji, M. (2015). *Theoretical foundations and process of sports talent identification*. fifth edition, Tehran: Bamdad Ketab. (Persian)
11. Gagné, F. (2004). Transforming gifts into talents: The DMGT as a developmental theory. *High Ability Studies*, 15(2): 119-147.
12. Garcia-Fernandez, J., Gívez-Ruiz, P., Angosto-Sánchez, S., & Grimaldi-Puyana, M. (2020). Government and commercial alliance in sport. *Managing Sport Across Borders*, 147-166.
13. Gledhill, A., Harwood, C., Forsdyke, D. (2017). Psychosocial factors associated with talent development in football: A systematic review. *Psychology of Sport and Exercise*, 31: 93-112.
14. Gulbin, J., Weissensteiner, J., Oldenziel, K., & Gagné, F. (2013). Patterns of performance development in elite athletes. *European Journal of Sport Science*, 13: 605-614.
15. Güllich, A. (2014). Selection, de-selection and progression in German football talent promotion. *European Journal of Sport Science*, 14: 530-537.
16. Johnston, K., Wattie, N., Schorer, J., & Baker, J. (2018). Talent identification in sport: A systematic review. *Sports Medicine*, 48: 97-109.
17. Malekzadeh, R., Hadavi, S.F., Sedaghati, S. (2016). A comparative study of futsal talent identification in Iran and several selected countries. The first national conference on sports science developments in the field of health, prevention and championship. Imam Khomeini International University, Qazvin. (Persian)

18. Masanovic, B., & Vukasevic, V. (2020). Differences in anthropometric characteristics between junior handball and volleyball players. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 4(1): 9–14.
19. McCosker, C., Renshaw, I., Russell, S., Polman, R., & Davids, K. (2019). The role of elite coaches' expertise in identifying key constraints on long jump performance: how practice task designs can enhance athlete self-regulation in competition. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 13(2): 283–299.
20. Nazari, R., tabesh, S. (2019). The Challenge of Iran's Sport development with Non-Systematic Talent identification approach and elite Approach. *Sport Management and Development*, 8(1): 1–14. (Persian)
21. Noori, M., Sadeghi, H. (2018). A Review of Sport Talent Identification Studies. *Journal of Sport Management*, 10(2): 387–400. (Persian)
22. Prieto-Ayuso, A., Pastor-Vicedo, J.C., Gonzalez-Vllora, S., Fernandez-R o, J. (2020). Are Physical Education Lessons Suitable for Sport Talent Identification? A Systematic Review of the Literature. *International journal of environmental research and public health*, 17(6):1–12.
23. Rees, T., Hardy, L., Güllich, A., Abernethy, B., Côté, J., Woodman, T., ... & Warr, C. (2016). The great British medalist's project: a review of current knowledge on the development of the world's best sporting talent. *Sports Medicine*, 46(8): 1041–1058.
24. Ribeiro, J., Davids, K., Silva, P., Coutinho, P., Barreira, D., & Garganta, J. (2021). Talent Development in Sport Requires Athlete Enrichment: Contemporary Insights from a Nonlinear Pedagogy and the Athletic Skills Model. *Sports Medicine*, 51: 1115–1122.
25. Seyed Yadegar, Y. (2019). Survey on the Physiological and Anthropometric Indices of Talent Identification in Teenager Players of Ardabil City Basketball. Master Thesis in Physical Education and Sports Science, Sports Physiology, Mohaghegh Ardabili University. (Persian)
26. Simonton, D. K. (2001). Talent development as a multidimensional, multiplicative, and dynamic process. *Current Directions in Psychological Science*, 10: 39–43.
27. Shahmansouri, E., Ballanejad, I. (2018). Identifying and ranking the barriers of Track and Field development in Markazi Province and offering strategy based on network analysis process (NAP). *Applied Research in Sport Management*, 6(4): 39–46. (Persian)
28. Stollman, S., Meirink, J., Westenberg, M., & van Driel, J. (2021). Teachers' Interactive Cognitions of Differentiated Instruction: An Exploration in Regular and Talent Development Lessons. *Journal for the Education of the Gifted*, 44(2): 201–222.
29. Tahmasbpour Shafiee, Mostafa (2020). Providing a sports talent identification model for children and adolescents based on basic psycho-physical, cognitive, coping and psychological skills. PhD Thesis in Sports Management, North University, Faculty of Physical Education. (Persian)
30. Taylor, R. D., Carson, H. J., & Collins, D. (2020). Seeing Double? A Practice-Based Investigation into Twins Experiences of Sporting Talent Development. *International Sport Coaching Journal*, 1(aop), 1–12.
31. Till, K., & Baker, J. (2020). Challenges and [possible] solutions to optimizing talent identification and development in sport. *Frontiers in psychology*, 11, 1–14.
32. Thornberg, R., & Charmaz, K. (2014). Grounded theory and theoretical coding. *The SAGE handbook of qualitative data analysis*, 5, 153–69.

33. Zhao, K., Hohmann, A., Chang, Y., Zhang, B., Pion, J., & Gao, B. (2019). Physiological, anthropometric, and motor characteristics of elite Chinese youth athletes from six different sports. *Frontiers in physiology*, 10: 1-12.

ارجاع دهی

علی زاده، سید محمود؛ حامی، محمد. شجاعی، وحید. (۱۴۰۰). مدل سازی کیفی استعدادیابی ورزش بسکتبال بر اساس منطق تحلیل محتوای پنهان. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۵): ۱۶۶-۱۳۷

شناسه دیجیتال : 10.22089/RES.2021.10559.2101

Alizadeh, SM. Hami, M. Shojaie, V. (2022) Qualitative modeling of talent identification in basketball sport based on hidden content analysis. . *Research on Educational Sport*, 9(25): 137- 166 (Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.10559.2101

Research Paper

Analysis of immoral behaviors of Iranian Premier League players

R. Shajie¹, R. Heydari², K. Shajie³, E. Asadollahi⁴, S.M. Amiri Baygi⁵

1. Assistant professor of Payam Noor University
2. PhD student in Sports Management Faculty of Sports Sciences Ferdowsi University of Mashhad
3. PhD in Sports Management, Faculty of Sports Sciences, Ferdowsi University of Mashhad
4. Assistant Professor in Department of Sport Marketing Management, Sanabad Golbahar Higher Education Institute (Corresponding author).
5. PhD student in Sports Management Ahvaz Chamran University

Received: 2021/08/15

Accepted: 2021/11/06

Abstract

With the prevalence of football fever in different societies, false sensitivities towards this field have been formed, which has led to some immorality and immorality among spectators, athletes and coaches; Therefore, the purpose of this study was to investigate the immoral behaviors of Iranian Premier League players using the Q research method. The present study is applied in terms of purpose; In terms of exploratory nature; In terms of data collection, it is a descriptive-survey and due to the application of Q methodology, it is mixed research. The statistical population was all veterans and football elites of Iran, from which 24 people were selected as participants by a combination of purposeful and non-probabilistic sampling and snowball sampling. Based on the findings and the results of Q factor analysis, three factors were identified (Injury to players, Injury to the team and injury to the community) that these three factors explained and covered about 57.20% of the variance. Accordingly, in order of priority, the mental pattern of Injury to players was ranked first, Injury to the team was ranked second, and injury to the community was ranked third. According to the results of the present study, the occurrence of immoral behaviors by the country's football players, especially prominent players, causes harm to the players themselves, teams and society. It seems that the cost of immoral and unprofessional behavior should be so high that the athlete does not even think of committing this behavior.

Keywords: Immoral Behaviors, Football Clubs, Football Players, Society.

-
1. rezashajie@gmail.com
  2. reza.hdr1994@gmail.com
  3. kianooshshajie@yahoo.com
  4. ehs.asadollahi.spr@iauctb.ac.ir
  5. amiri1121373@gmail.com

Extended Abstract

Background and purpose

Sport in general and football in particular are among the special fields in which the importance and value of ethics is reflected. With the development of football and football competitions in different countries, false emotions and sensitivities towards this field have been formed; So that it has led to some immoral behaviors in spectators, athletes and coaches (Mousavi & Salimi, 2016; 123; Raiat, Sajjadi, Rajabi & Raiat, 2020; 39). Iranian football is also widely faced with the phenomenon of immorality and its consequences. From the abusive treatment of players in front of people and dozens of TV cameras to the abusive statements of famous coaches against each other, the obscenity of dissatisfied spectators to referees, athletes and coaches, all show the occurrence of immoral behavior in the country's football (Shajie, KozeChian, Ehsani & Amiri, 2014; 3). Margins and corruption among football players have become a pervasive challenge. Therefore, the purpose of this study was to investigate the immoral behaviors of Iranian Premier League players using the Q research method.

Materials and Methods: Based on the purpose and nature, the present study is of the type of applied and exploratory research, in terms of data collection and information, of the type of descriptive-exploratory research and according to the use of Q research method, of the type of mixed research (qualitative- Is a little). Due to the use of Q research method, purposeful methods with small samples are used to select participants; Therefore, in the present study in the interview section, among the former national and club players who had experimental, scientific and research backgrounds in this field, seven people were selected as the research sample. In the Q-phrase sorting section, 24 elite players in the national teams and the Iranian Football Premier League were selected as research participants. This selection was made with the help of a combination of purposive and non-probabilistic sampling and snowball sampling. The tools used in this research can be divided into qualitative and quantitative parts. In the qualitative part, through interviews with interactive and participatory methods, and in the quantitative part, the Q diagram was used to transfer the information obtained from the qualitative part with normal and mandatory distribution. The face and content validity of the tool, which in the Q method should rule on the comprehensiveness of Q statements and diagrams, was approved by three sports management experts. Also, the measurers' reliability method was used to measure the reliability of Q charts and cards. Therefore, four scorers were asked to complete the chart. The correlation coefficient of 0.79 indicates the reliability of the correctors. Then, the data was final coded and written in the form of Q expressions on

Q cards and provided to the participants. In the short section after sorting the phrases by the research participants, the way of scoring each of the participants was recorded by a specially designed form and the participants' sorting data were entered in SPSS26 software.

Results: Based on the findings, three mental patterns related to behavioral injuries in football players were identified. On this basis, the mental pattern of injury to the players in the first place, injury to the team in the second place and injury to the community in the third place. It is necessary to explain that the naming of mental patterns is based on the method of naming and labeling the Q research method and based on the opinion of the research team and the people who participated in this research.

Conclusion: In a general conclusion, it can be stated that the occurrence of immoral behaviors by the country's football players, especially prominent players, causes harm to the players, teams and society. Occurrence of these behavioral abnormalities on the part of players, due to overemphasis on winning or winning at any cost, gaining fame and prioritizing economic interests in sports, attack and pressure from spectators, managers and acquaintances to achieve the desired levels of Performing in competitions and not emphasizing the spirits and origins of heroism and chivalry. It seems that the cost of immoral and unprofessional behavior should be so high that the athlete does not even think of committing this behavior. It seems that the cost of immoral behavior is low for our athletes, who allow themselves to engage in such heinous behavior in front of the cameras and the media, and that this behavior is probably accompanied by functions for them instead of cost. The disciplinary committee of the clubs and the ethics committee of the federation are responsible for designing a model to increase the cost of immoral behavior, and if these behaviors are repeated, it means that the previous methods and crimes have not been held accountable. Ethical requirements and expectations of professional conduct are also clearly central to the players' contracts. The contract of professional players of prestigious clubs in the world has special clauses to oblige the player to observe the norms and values emphasized by the club. An issue that has not yet been included in the contracts of Iranian football players, despite numerous emphases. Players have to be careful about what they do not know the details. The role of managers and coaches in such incidents is also very important. They can play their preventive role at the right time. Coaches and managers who are absent or silent in such situations are, in fact, licensing such behavior. They and especially the coaches play the highest role in this field; Finally, the media, which merely covers this event for thousands of fans around the world, must realize the impact of this media action. They, too, should denounce this behavior and present aggressive criticism, clarify their position on such behavior, and

somehow mix their sense of concern with the content of the media, which, if they do not, in fact confirm and propagate such behavior.

Keywords: Immoral Behaviors, Football Clubs, Football Players, Society.

References:

1. Moosavi, Zohreh; Salimi, Mehdi. (2016) Evaluating the Barriers of Professional Ethics Growth of Players and Coaches of Iran Soccer Premier League, Strategic Studies on Youth and Sports. 15 (31), 120-140. (In Persian)
2. Rayat, A., Sajjadi, N., Rajabi, H., Rayat, M. (2020). Ethical Issues Iran Sport Media: Perceptions of Professional Football Players. Sport Management Studies; 12(59): 37-52. (In Persian)
3. Shajie, R., Kouze Chiyani, H., Ehsani, M., Amiri, M. (2014). Analysis of Demographic Factors Related to Ethical Decision Making of Soccer Players. Ethics in science and Technology. 9 (2): 1-12. (In Persian)

واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران

رضا شجیع^۱، رضا حیدری^۲، کیانوش شجیع^۳، احسان اسداللهی^۴، سید محمد امیری بایگی^۵

۱. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه پیام‌نور

۲. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد

۳. دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد

۴. * استادیار گروه مدیریت بازاریابی ورزش، موسسه آموزش عالی سناباد گلپه‌ار (نویسنده مسئول)

۵. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه چمران اهواز

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۱۶

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۵/۲۴

چکیده

با رواج تب فوتبال در جوامع مختلف، حساسیت‌های کاذبی نسبت به این رشته شکل گرفته است به طوری که به برخی از بی‌اخلاقی‌ها و بد اخلاقی‌ها در بین تماشاگران، ورزشکاران و مربیان انجامیده است. لذا هدف از انجام پژوهش حاضر واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از روش تحقیق کیو بود. پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی؛ به لحاظ ماهیت اکتشافی؛ از نظر گردآوری داده‌ها، توصیفی-پیمایشی و به دلیل کاربرد روش تحقیق کیو، از نوع پژوهش‌های آمیخته است. جامعه آماری کلیه پیشکسوتان و نخبگان فوتبال ایران بودند که از بین آنها ۲۴ نفر به‌عنوان مشارکت‌کنندگان به کمک تلفیقی از نمونه‌گیری هدفمند و غیراحتمالی و نمونه‌گیری گلوله برفی پژوهش انتخاب شدند. بر پایه یافته‌ها و بر اساس نتایج تحلیل عاملی کیو به طور کلی سه عامل شناسایی شد که عبارتند از آسیب به بازیکنان، آسیب به تیم و آسیب به جامعه. این سه عامل حدود ۵۷/۲۰ درصد از واریانس را تبیین و پوشش دادند. بر همین اساس و به ترتیب اولویت، الگوی ذهنی آسیب به بازیکنان در رتبه اول، آسیب به تیم در رتبه دوم و آسیب به جامعه در رتبه سوم قرار گرفتند. بر اساس نتایج پژوهش حاضر، بروز رفتارهای غیراخلاقی از سمت بازیکنان فوتبال کشور و به ویژه بازیکنان مطرح، آسیب‌هایی را برای خود بازیکنان، تیم‌ها و جامعه به همراه دارد. به نظر می‌رسد هزینه رفتار غیراخلاقی و غیرحرفه‌ای باید به اندازه‌ای بالا باشد که ارتکاب این رفتار به ذهن ورزشکار هم خطور نکند.

واژگان کلیدی: رفتارهای غیراخلاقی، باشگاه‌های فوتبال، بازیکنان فوتبال، جامعه.

1. rezashajie@gmail.com

2. reza.hdr1994@gmail.com

3. kianooshshajie@yahoo.com

4. ehs.asadollahi.spr@iauctb.ac.ir

5. amiri1121373@gmail.com

مقدمه

امروزه ورزش حرفه‌ای به عنوان یکی از حوزه‌های جذاب و پرطرفدار صنعت ورزش محسوب می‌شود که نقش مهمی را در پیشبرد این صنعت و همچنین توسعه اقتصادی بسیاری از کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته ایفا می‌کند (موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۲). اهمیت ورزش به عنوان بخشی از جامعه امروزی، روز به روز آشکارتر می‌شود و در همه جوامع جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است تا آن‌جا که در حوزه جامعه‌شناسی از آن به عنوان بارزترین نمودهای زندگی اجتماعی و فرهنگی یاد شده است و آن را در عقلانی شدن زندگی اجتماعی و توسعه جوامع مدرن مؤثر می‌دانند (جوآنمرد و نوابخش، ۲۰۱۴، ۴۰). ورزش به مانند دیگر عرصه‌های اجتماعی، برای ماندگاری باید همواره در رشد و توسعه باشد و ابعاد و زوایای آن، گسترش یابد و تثبیت و تقویت شود (رضایی صوفی، فراهانی و شعبانی، ۲۰۱۷، ۱۱۰). در این بین، ورزش فوتبال بدون شک پر طرفدارترین، جذاب‌ترین، پر بیننده‌ترین و هیجان‌انگیزترین رشته ورزشی محسوب می‌شود. در حال حاضر فوتبال محبوب‌ترین ورزش در ایران است که توجه بسیاری از افراد جامعه را به سمت خود جلب نموده است (رعیت، سجادی، رجبی و رعیت، ۲۰۲۰، ۳۹). فوتبال در ایران، افراد بسیاری را از قشرهای مختلف جامعه و از رده‌های سنی مختلف به عنوان تماشاچی به خود جلب کرده است و رقابت‌های فوتبالی در سطوح مختلف به طور فزاینده‌ای در حال توسعه است. باشگاه‌های فوتبال در سراسر جهان به دنبال موفقیت در مسابقات و لیگ‌های مختلف هستند، به طوری که موفقیت در مسابقات و پیروزی بر حریفان یکی از اهداف اصلی ورزشکاران، مربیان، مدیران و هواداران باشگاه‌ها به شمار می‌آید. لزوم دستیابی به این موفقیت‌ها موجب بروز فشارهای روانی برای ارکان گوناگون سازمان‌های ورزشی به خصوص برای بازیکنان و مربیان شده است که به واسطه این موضوع امروزه در میدانی ورزشی و به خصوص فوتبال رفتارهای غیراخلاقی زیادی دیده می‌شود (شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۴، ۴؛ موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۳).

مسئله توسعه و سرلوحه قرار دادن اخلاق در هر حوزه و حرفه می‌تواند شکوفایی آن حرفه را به دنبال داشته باشد. از آنجایی که روح ورزش با اخلاق و سجایای اخلاقی توأم است و در تمدن کهن و فرهنگ اسلامی ایران، ورزش به دور از اخلاق جایگاهی نخواهد داشت؛ توجه هر چه بیشتر به اخلاق و اخلاق‌گرایی در ورزش حرفه‌ای به عنوان یک بخش حیاتی از ورزش، می‌تواند نقشی بزرگ در بالندگی این حرفه و متعاقب آن کل ورزش کشور داشته باشد (موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۲؛ بنسونولو^۱، ۲۰۱۶). اگر ورزش به عنوان یک پیشه و حرفه در نظر گرفته شود، اخلاق ورزشی گونه‌ای از اخلاق حرفه‌ای است. به تعبیر دیگر، همان‌طور که در پزشکی، مهندسی، تجارت و اقتصاد نیاز به پیروی از هنجارهایی است، ضرورت پیروی از هنجارها در ورزش هم امری ضروری است (کسول، آمبگانکار، کسول و گولد^۲، ۲۰۰۹، ۴۰). اخلاق، مجموعه‌ای از صفات انسان‌ها

1. Bensonolu

2. Caswell, Ambegaonkar, Caswell, Gould

است که به صورت رفتاری بروز می‌یابد که از خلقیات درونی انسان ناشی می‌شود (شاه علی، رشیدیور، کاوسی و اعتباریان، ۲۰۱۵، ۳۹۵). رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای به معنای در نظر گرفتن منافع سازمان و همچنین رعایت اصول رقابت سالم با دیگر سازمان‌های فعال است که منجر به ایجاد منافع بلندمدت برای سازمان و حوزه کاری می‌گردد (گراهام، ۲۰۱۷). ضعف در سیستم اخلاقیات، به کاهش ارتباطات و افزایش خسارات در سازمان می‌انجامد و به دنبال آن، مدیریت بیشتر بر روی کنترل گذشته‌نگر تکیه خواهد کرد؛ زیرا افراد اطلاعاتی را در اختیار مدیریت نمی‌گذارند و در این صورت، انرژی سازمان یا باشگاه منفی می‌شود (سعیدی، فقیهی، سیفی و ناطقی، ۲۰۲۱، ۱۳۳). رفتارهای غیراخلاقی، رفتارهایی غیررسمی، تنگ‌نظرانه و غیرقانونی هستند که مدیریت سازمان آن را مجاز نمی‌داند. رفتاری غیراخلاقی محسوب می‌شود که در آن رسوم، قواعد، مقررات و هنجارهای کاری، عملکردی و رفتاری سازمان نادیده گرفته می‌شود (فرهادی نژاد و خروتی، ۲۰۲۱، ۹۸).

با این وجود، امروزه بروز رفتارهای خلاف عرف و گاه شرع در استادیوم‌های ورزشی به ویژه برای فوتبال توسط مربیان و بازیکنان که در بسیاری مواقع به سکوها و حتی بیرون ورزشگاه کشیده می‌شود، به یک معضل بزرگ و اساسی برای فوتبال تبدیل شده است. با رواج تب فوتبال در جوامع مختلف، حساسیت‌های کاذبی نسبت به این رشته شکل گرفته است؛ به طوری که به برخی از بی‌اخلاقی و بد اخلاقی‌ها در بین تماشاگران، ورزشکاران و مربیان انجامیده است (رعیت، سجادی، رجبی و رعیت، ۲۰۲۰، ۴۰). امروزه در مسابقات فوتبال می‌توان شاهد رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان در برابر یکدیگر، داور و همچنین رفتارهای مشابه در تماشاگران نسبت به بازیکنان، داور، اماکن و تجهیزات بود؛ به گونه‌ای که رفتارهای ناشایست ورزشکاران، تیم‌ها و تماشاچیان به تیترا اصلی اغلب برنامه‌ها و خبرهای ورزشی در بسیاری از کشورها تبدیل شده است (پاپاس، مک کندری و کاتلت، ۲۰۰۴، ۲۹۴). در حالی که حاشیه‌ها و فساد اخلاقی موجود در فوتبال به چالشی همه‌گیر در سراسر دنیا به ویژه کشور ایران تبدیل شده است، بسیاری از کودکان، نوجوانان و جوانان شاهد رسوایی و رفتارهای غیراخلاقی الگوهای اجتماعی و ورزشی خود هستند و این امر می‌تواند ضربه‌های جبران‌ناپذیری به پیکره جامعه وارد کند (شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۳، ۲۱) که این موضوع، اهمیت انجام پژوهش حاضر را تبیین می‌نماید.

مسائل اخلاقی در فوتبال و پیرامون آن در حال حاضر به یکی از معضلات عمده این ورزش تبدیل شده است، که نظر جامعه دانشگاهی و پژوهشگران را به سمت خود معطوف نموده است. مطالعات زیادی بر روی مسائل اخلاقی در سازمان‌های ورزشی، اخلاق حرفه‌ای و عوامل مؤثر بر تصمیمات اخلاقی در بین اهالی ورزش صورت پذیرفته است. در این راستا فرهادی نژاد و خروتی (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای دریافتند مهم‌ترین علل بروز

1. Graham

2. Pappas, McKendry & Catlett

رفتارهای غیراخلاقی در سازمان به ترتیب عبارتند از عوامل مبتنی بر نگرش، عوامل مبتنی بر نیازها، عوامل مبتنی بر مهارت‌های فردی، عوامل مبتنی بر فرهنگ سازمانی، عوامل مبتنی بر رفتارهای سازمانی، عوامل مبتنی بر فرآیندها و نظام‌های مدیریتی، عوامل محیطی فرهنگی-اجتماعی و عوامل فنی و اقتصادی. در پژوهشی دیگر رعیت، سجادی، رجبی و رعیت (۲۰۲۰) در پژوهشی دریافتند مبانی اخلاق به‌طور متناوب در شایعه، زندگی خصوصی و صداقت اخبار و برخی اوقات در جمع‌آوری اخبار و تحریک خشونت نقض شده‌اند. بر اساس این نتایج می‌توان گفت که رسانه‌های جمعی ایران با معضلات بارز مبانی اخلاقی درگیر هستند. همچنین سعیدی، فقیهی، سیفی و ناطقی (۲۰۲۱) در مطالعه‌ای نشان دادند برای پیاده‌سازی اخلاق حرفه‌ای باید تأکید بر برنامه منسجم آموزش اخلاق حرفه‌ای، ایجاد روحیه تعاون و کار مشترک و دسته جمعی به ویژه اخلاق اداری و سازمانی جزو برنامه‌های آموزشی در سازمان قرار گیرد. موسوی و سلیمی (۲۰۱۶) نیز در مطالعه‌ای ۴ گروه موانع مدیریتی و سازمانی، فرهنگی و اجتماعی، مرتبط با نیروی انسانی و اقتصادی را از موانع رشد اخلاق حرفه‌ای در بازیکنان لیگ برتر فوتبال نام بردند. در میان موانع مدیریتی و سازمانی، فقدان نظام جامع و اخلاقی نظارت بر عملکرد بازیکنان و عدم وجود رفتار حرفه‌ای در کل بدنه ورزش قهرمانی؛ در میان موانع فرهنگی و اجتماعی، جایگزینی اهداف ثانویه ورزش به جای اهداف اولیه و موانع فیزیکی و روانی محیط مسابقه؛ در میان موانع مرتبط با نیروی انسانی فقدان نگرش راهبردی به اخلاق حرفه‌ای از سوی مدیران و فقدان انگیزش در بازیکنان جهت رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و در میان موانع اقتصادی، وجود سرمایه‌های مالی سرگردان و هنگفت در ورزش در اولویت قرار داشتند. در پژوهشی دیگر شجاع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری (۲۰۱۴) عنوان کردند تصمیم‌گیری اخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران در وضعیت متوسط و نامطلوبی قرار دارد و بیشتر بازیکنان با وجود آگاهی‌های اخلاقی از قضاوت و مسئولیت‌پذیری اخلاقی کمی برخوردار هستند. ضمن این‌که یافته‌ها ارتباط برخی عوامل جمعیت‌شناختی مانند تجربیات فردی، شغلی و حرفه‌ای را بر تصمیم‌گیری اخلاقی بازیکنان تأیید کردند. شجاع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری (۲۰۱۳) نیز در پژوهشی دریافتند بین ادراک محیطی بازیکنان با تصمیم‌گیری اخلاقی آنان ارتباط معناداری وجود ندارد. با این‌حال غیر از ادراک محیط سیاسی، سه ادراک محیط اقتصادی، فردی و قانونی دارای نقش مؤثری در تبیین واریانس ادراک محیطی بازیکنان حرفه‌ای فوتبال ایران هستند. بر پایه یافته‌ها، تغییر در وضعیت‌های محیطی مستقیماً تصمیم‌گیری اخلاقی ورزشکاران را تحت تأثیر قرار نمی‌دهد و در این میان عامل‌های تأثیرگذار دیگری هم وجود دارند که باید در پژوهش‌های آینده شناسایی و مورد آزمون قرار گیرند. همچنین در بین پژوهش‌های صورت گرفته نزدیک به پژوهش حاضر در کشورهای دیگر گراهام^۱ (۲۰۱۷) در مطالعه‌ای دریافت عضویت در تیم‌های ورزشی رابطه معنادار مثبت با رشد اخلاقیات و ارزش‌ها در دانشجویان بود. همکاری، ایثار، بازی جوانمردانه و منصفانه از جمله ویژگی‌های رفتاری و اخلاقی هستند که از طریق

1. Graham

ورزش در ورزشکاران دانشگاهی نمود پیدا می‌کند. همچنین بنسون^۱ (۲۰۱۶) در پژوهشی با عنوان تعیین شخصیت و رفتارهای اخلاقی دانشجویان دانشگاه از طریق مشارکت در ورزش نشان داد که مشارکت در ورزش به شکل‌گیری ویژگی‌های اخلاقی و اجتماعی دانشجویان کمک می‌کند.

بر اساس شواهد موجود در فوتبال کشور و همچنین مطالعه ادبیات تحقیق می‌توان گفت که فساد اخلاقی و تقلب‌های موجود در رقابت‌های این ورزش بر ضرورت ایجاد تحولات اخلاقی در ورزش فوتبال تأکید دارد. اگر چه مطالعات نشان می‌دهد که آگاهی ورزشکاران از مسئولیت‌های اخلاقی در نتیجه تأکید روزافزون جامعه بر اخلاق ورزشی در حال افزایش است، اما آنان در شناسایی معضلات اخلاقی و تعیین روش مناسب برای حل این معضلات با دشواری‌هایی روبرو هستند که در پژوهش حاضر قصد بر این است تا این شکاف پوشش داده شود. همچنین می‌توان گفت که علی‌رغم پیشرفت در علم اخلاق ورزشی، هنوز دانش کمی درباره توانایی ورزشکاران در دنبال نمودن تصمیم‌های اخلاقی، نحوه ابراز عقاید و نظرات خود، آگاهی از پیامد تصمیم‌ها و تأثیرات آن بر تیم و باشگاه و یا جامعه وجود دارد که ضرورت پژوهش حاضر را برجسته می‌سازد؛ لذا محققان در پژوهش حاضر به دنبال واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از روش تحقیق کیو هستند. امید است که نتایج حاصل از پژوهش حاضر بتواند ضعف‌های اخلاقی موجود در محیط فوتبال کشور را پوشش دهد.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر بر اساس هدف و ماهیت، از نوع پژوهش‌های کاربردی و اکتشافی، به لحاظ گردآوری داده‌ها و اطلاعات، از نوع پژوهش‌های توصیفی-اکتشافی و با توجه به استفاده از روش تحقیق کیو، از نوع پژوهش‌های آمیخته (کیفی-کمی) است. روش تحقیق کیو، روشی شامل به کارگیری توامان روش‌های کیفی و کمی است؛ بنابراین، نتایج بررسی و تحلیل اطلاعات به دست آمده در این پژوهش دربرگیرنده استخراج عوامل اصلی مورد اشاره در مطالعات پیشین و هم‌راستایی این بررسی‌ها به علاوه انجام مصاحبه کیو برای استخراج دیدگاه‌ها و تفکرات صاحب‌نظران است. در بخش مصاحبه نیز از تکنیک‌های کدگذاری باز و محوری، تلخیص و فیلترگذاری در جهت استخراج داده‌های خام بهره گرفته شد. همچنین از بعد کمی، از روش‌های آماری برای دسته‌بندی افراد مانند تحلیل عاملی کیو و تحلیل مؤلفه‌های اصلی استفاده می‌شود و از آن‌جا که هدف اصلی این روش به‌جای شمارش تعداد افرادی که تفکرات مختلفی دارند، آشکار ساختن الگوهای مختلف تفکر است، به روش پژوهش کیفی نیز نزدیک‌تر است. این روش، از نظرات ذهنی برای ساخت گونه‌شناسی دیدگاه‌های متفاوت استفاده می‌کند (دوئنکمن^۲، ۲۰۱۰، ۲۸۷).

نظر به استفاده از روش کیو برای انتخاب مشارکت‌کنندگان از روش‌های هدفمند با نمونه‌های کوچک استفاده

1. Benson

2. Duenckmann

می‌شود. از این رو در پژوهش حاضر در بخش مصاحبه از میان بازیکنان اسبق ملی و باشگاهی و دارای سوابق تجربی، علمی و پژوهشی در این حوزه بودند، هفت نفر به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. در بخش مرتب‌سازی عبارات کیو از میان بازیکنان نخبه حاضر در تیم‌های ملی و لیگ برتر فوتبال ایران ۲۴ نفر به عنوان مشارکت‌کنندگان پژوهش انتخاب شدند. این انتخاب به کمک تلفیقی از نمونه‌گیری هدفمند و غیراحتمالی و نمونه‌گیری گلوله‌برفی انجام شد.

جدول ۱- اطلاعات جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان (مصاحبه)

کد	پست سازمانی	سابقه بازی	سطح تحصیلات
۱	بازیکن اسبق تیم ابومسلم مشهد	۳۵ سال	دیپلم
۲	بازیکن اسبق باشگاه ذوب آهن و دروازه‌بان اسبق تیم ملی	۵۰ سال	دیپلم
۳	بازیکن اسبق تیم هوپیمایی و تیم ملی جوانان ایران	۴۱ سال	دیپلم
۴	بازیکن اسبق تیم استقلال تهران	۲۶ سال	لیسانس
۵	بازیکن اسبق تیم پیام خراسان و تیم ملی زیر ۲۳ سال ایران	۲۸ سال	فوق لیسانس
۶	بازیکن و پیشکسوت تیم شاهین	۵۰ سال	دکتری
۷	بازیکن اسبق باشگاه پرسپولیس تهران	۳۴ سال	دیپلم

جدول ۲- اطلاعات جمعیت‌شناختی مشارکت‌کنندگان (مرتب‌سازی عبارات)

سن	مشارکت‌کنندگان	نام باشگاه	سابقه بازی	سن	مشارکت‌کنندگان	نام باشگاه	سابقه بازی
۳۱	Pq1	مس رفسنجان	۱۵ سال	۲۹	Pq13	پدیده مشهد	۱۸ سال
۲۸	Pq2	تراکتور تبریز	۱۸ سال	۲۷	Pq14	پدیده مشهد	۱۳ سال
۲۷	Pq3	تراکتور تبریز	۲۰ سال	۳۰	Pq15	پدیده مشهد	۱۸ سال
۲۵	Pq4	تراکتور تبریز	۱۳ سال	۲۷	Pq16	پدیده مشهد	۱۷ سال
۲۳	Pq5	آلومینیوم اراک	۱۷ سال	۲۸	Pq17	پدیده مشهد	۱۹ سال
۳۳	Pq6	آلومینیوم اراک	۱۵ سال	۳۰	Pq18	پدیده مشهد	۲۲ سال
۲۹	Pq7	آلومینیوم اراک	۲۰ سال	۳۴	Pq19	پدیده مشهد	۲۶ سال
۳۱	Pq8	آلومینیوم اراک	۲۴ سال	۲۹	Pq20	فولاد خوزستان	۱۶ سال
۲۸	Pq9	آلومینیوم اراک	۱۰ سال	۳۰	Pq21	فولاد خوزستان	۱۶ سال
۲۷	Pq10	سایپا تهران	۱۵ سال	۲۵	Pq22	ذوب آهن اصفهان	۱۴ سال
۳۱	Pq11	سایپا تهران	۲۱ سال	۲۸	Pq23	ذوب آهن اصفهان	۱۲ سال
۲۸	Pq12	نساجی مازندران	۱۹ سال	۳۰	Pq24	ذوب آهن اصفهان	۱۸ سال

جدول ۳- گام‌های اجرایی پژوهش

شماره	گام‌های اجرایی
۱	مراجعه به ادبیات موضوع، جستجو و انتخاب مقالات مناسب، جمع‌آوری فضای گفتمان و استخراج عوامل اصلی و آسیب‌ها
۲	مصاحبه و نظرسنجی از خبرگان
۳	ارزیابی و جمع‌بندی فضای گفتمان
۴	انتخاب عبارتهای نهایی کیو (کارت‌های کیو)
۵	ایجاد دسته کیو
۶	انتخاب مشارکت‌کنندگان از میان متخصصین و خبرگان
۷	مرتب‌سازی نمونه‌های کیو در نمودار کیو
۸	تحلیل آماری داده‌ها (تحلیل عاملی کیو)

مرور ادبیات تحقیق: در گام اول و بر پایه یک تحقیق کتابخانه‌ای از میان مقالات علمی، کتب، مناظره‌های رادیویی و تلویزیونی، روزنامه‌ها، یادداشت‌ها، فیلم‌ها و مجلات و غیره تمامی اطلاعات مربوط به هدف پژوهش استخراج شد.

مصاحبه: در ادامه از مصاحبه برای تکمیل فضای گفتمان استفاده شد. بر همین اساس با استفاده از نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی از هفت نفر افراد دارای تجربه و تخصص در این زمینه مصاحبه به عمل آمد. لازم به توضیح است که مشارکت در این پژوهش از سوی افراد کاملاً آزادانه بود و به ایشان اطمینان داده شد که پاسخ آنها به صورت محرمانه باقی خواهند ماند. جهت انجام مصاحبه و گردآوری داده‌ها از روش نیمه ساختاریافته و به صورت تعاملی-مشارکتی^۱ استفاده شد. مدت زمان انجام هر مصاحبه، ۱۵-۲۰ دقیقه بود که مصاحبه‌ها توسط گوشی تلفن همراه، ضبط می‌شد. در نهایت پس از اتمام مصاحبه‌ها، اطلاعات در قالب متن پیاده‌سازی و نهایی‌سازی شد. در بخش مصاحبه نیز از تکنیک‌های کد گذاری باز و محوری، تلخیص و فیلترگذاری در جهت استخراج داده‌های خام بهره گرفته شد.

جمع‌آوری فضای گفتمان: در این گام کلیه اطلاعات برآمده از مرحله اول و دوم یعنی مرور ادبیات تحقیق و مصاحبه با خبرگان با یکدیگر ادغام شده و فضای گفتمان تحقیق را بنا نهادند.

ارزیابی و جمع‌آوری فضای گفتمان: این مجموعه پس از گردآوری باید به عبارتهای کوتاه و منقطع تبدیل شود تا بتوان نمونه را از بین آنها انتخاب کرد؛ بنابراین، از عبارتهای مناسب و دلخواه که از مبانی نظری پژوهش یعنی یافته‌ها و نتایج انجام مصاحبه‌ها به دست آمده است، آنهایی که ارتباط زیادی با هدف پژوهش داشتند، جمع‌آوری شد.

1. Collaborative/interactive interviews

نهایی سازی عبارات کیو: این عبارات مرتبط با آسیب‌های اخلاقی بازیکنان پس از بررسی در دو مرحله توسط چهار تن از خبرگان مدیریت ورزشی، انجام تغییرهای لازم برای روایی عبارات مانند حذف عبارات مشابه و تکراری یا رفع ابهام آنها، تعداد هجده عبارت به عنوان عبارات‌های نهایی نمونه کیو در پژوهش حاضر انتخاب شد.

انتخاب مشارکت‌کنندگان: در روش کیو انتخاب بین بیست تا هشتاد نمونه از افراد مورد بررسی برای دستیابی به دیدگاه‌های مختلف نسبت به یک موضوع کفایت می‌کند. بنابراین انتخاب مشارکت‌کنندگان از طریق روش‌های نمونه‌گیری احتمالی انجام نمی‌شود؛ بلکه نمونه افراد معمولاً به طور هدفمند و با اندازه‌های کوچک انتخاب می‌شود که در پژوهش حاضر بازیکنان نخبه لیگ برتر فوتبال ایران، بیست و چهار نفر به عنوان مشارکت‌کنندگان پژوهش انتخاب شدند.

مرتب‌سازی نمودار کیو: در مرحله بعد، از مشارکت‌کنندگان خواسته شد تا بر اساس دستورالعمل مرتب‌سازی کیو اقدام به قراردادن هر کدام از کارت‌ها روی نمودار کیو کنند. به این شکل که عبارات کیو بر روی هر کارتی نوشته شده و در اختیار خبرگان تحقیق قرار می‌گیرد. در نهایت خبرگان تحقیق با بررسی عبارات اقدام به جای‌گذاری عبارات بر روی نمودار می‌نمایند (شکل ۱). برای انجام این پژوهش از نمودار کیو با توزیع نرمال و توزیع اجباری استفاده شده است (الینگسن ۱، استورکسن و استیونز، ۲۰۱۰، ۳۹۸). این نمودار برای قراردادن ۲۳ عبارت کیو توسط مشارکت‌کنندگان از درجه ۵- که به معنای کمترین تأثیر با عبارت موردنظر است تا ۵+ که به معنای بیشترین تأثیر با عبارت کیو مد نظر است، تعبیه شده بود. گزینه‌های کیو مطابق جدول زیر برای پژوهش حاضر طراحی شدند.

1. Ellingsen

جدول ۴. مجموع‌های کیو و رتبه‌های عاملی

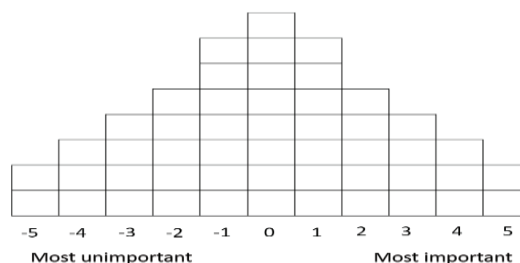
عبارات کیو	الف	ب	ج	د	و
گرایش به نژادپرستی	۲-	۴	۱-	۲	۱
عدم وجود مسئولیت‌پذیری اجتماعی	۴-	-۱	۳	۱	۴
دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران	-۱	۳	۲	-۲	۰
کری‌خوانی‌های تعصبی	۲	-۳	۰	-۴	-۱
به کاربردن الفاظ نادرست و فحاشی به مربیان، بازیکنان، هواداران و ...	۱	-۳	۳	۲	-۱
گرایش به پرخاشگری (در داخل و خارج از میدان بازی)	۲	۴	-۳	-۱	-۲
ارتباط با دلالان و ایجنتهای غیررسمی	-۱	-۳	۰	۱	۳
غرور، تکبر، خودستایی	۴	۳	۰	۲	-۲
دوپینگ	۱	-۱	-۲	-۴	۴
برقراری روابط نامشروع	۰	۴	۳	۲	-۱
اشتراک متن، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و ناهنجار در شبکه‌های اجتماعی	۳	-۴	۱	-۱	۰
تحریک خبرنگاران و گروه‌های فشار	۰	-۳	۲	۲	۱
گرایش به غرب و حمایت از فرهنگ‌های نادرست غربی	۰	۴	۳	۳	۱
فرارهای مالیاتی	۰	۰	-۲	۱	۱
گرایش به تشکیل باند و نوجه‌پروری در تیم	۱	۰	۴	-۴	-۲
شرط‌بندی	-۱	۳	-۲	۰	۲
گرایش به جادوگری و خرافه‌گرایی	۲	-۴	۴	۱	۱
رشوه و تبانی با حریفان	۰	۳	۳	۰	-۱
مصرف سیگار، قلیان، مواد مخدر و مشروبات الکلی	۱	-۴	۴	۲	۰
نقد ناپذیری	۱	-۲	۲	-۳	-۳
تقلب، جعل اسناد و مدارک و صفر سنی	۴	۴	۰	۰	-۱
شرکت در میهمانی‌ها و پارتی‌های شبانه	۲	-۲	۰	۱	-۱
مال‌پرستی و الگوپذیری غلط	۱	-۱	۰	۴	۴

تحلیل عاملی کیو: پس از مرتب‌سازی توسط مشارکت‌کنندگان پژوهش، تحلیل عاملی کیو با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ انجام پذیرفت. از نظر شیوه اجرا، تحلیل عاملی کیو تفاوت‌چندانی با تحلیل عاملی معمولی ندارد؛ اما تفاوت بنیادین در اینجاست که در تحلیل عاملی کیو، به جای همبستگی میان متغیرها، همبستگی میان افراد مشارکت‌کننده سنجیده می‌شود و افراد بر اساس نوع نگرش‌شان دسته‌بندی می‌شوند

(دوئکنمن، ۲۰۱۰، ۲۸۸).

ابزار مورد استفاده در این پژوهش در دو بخش کیفی و کمی قابل تفکیک است. در بخش کیفی از طریق مصاحبه با روش تعاملی و مشارکتی و در بخش کمی از نمودار کیو برای انتقال اطلاعات برآمده از بخش کیفی با توزیع نرمال و اجباری استفاده شد. روابی صوری و محتوایی ابزار که در روش کیو می‌بایست حکم به جامعیت عبارات و نمودار کیو بدهد، به تأیید سه تن از متخصصین مدیریت ورزشی رسید. افزون بر آن، بازخوردهایی که پژوهشگر هنگام مرتب‌سازی کارت‌ها از مشارکت‌کنندگان دریافت کرد، نماینگر این بود که عبارات مناسبی برای سنجش موضوع پژوهش انتخاب شده است (یوشیزاوا، یواسه، اوکوموتو، طاهارا و تاکاهاشی، ۲۰۱۶، ۶۲۸۲). جهت سنجش پایایی نمودار و کارت‌های کیو از روش پایایی مصححان استفاده شد. از این رو از چهار تن از نمره‌گذاران خواسته شد که نمودار را تکمیل نمایند. ضریب همبستگی ۰/۷۹ نشان دهنده پایایی مصححان است. شکل شماره ۱ نمودار و ساختار مرتب‌سازی کیو را برای مشارکت‌کنندگان نشان می‌دهد.

شکل ۱: نمودار کیو

در مرحله آخر داده‌ها کدگذاری نهایی شد و در قالب عبارات کیو بر روی کارت‌های کیو نوشته شد و در اختیار مشارکت‌کنندگان قرار گرفت. در بخش کمی پس از مرتب‌سازی عبارات توسط مشارکت‌کنندگان پژوهش، نحوه امتیازدهی هر کدام از مشارکت‌کنندگان توسط فرم مخصوصی که طراحی شده بود، ثبت گردید. داده‌های مرتب‌سازی مشارکت‌کنندگان در نرم افزار SPSS²⁶ وارد شد. در ادامه از رویه پژوهش‌های کمی برای شناسایی ذهنیت‌های مشابه بین مشارکت‌کنندگان پژوهش استفاده می‌شود. بدین منظور از روش آماری تحلیل عاملی کیو استفاده شد. تحلیل عاملی کیو از این جهت استفاده می‌شود تا تأکید شود در فرآیند تحلیل عاملی، افراد به جای متغیرها دسته‌بندی می‌شوند. با وجود این، از نظر آماری هیچ اختلافی بین تحلیل عاملی کیو و تحلیل عاملی عادی وجود ندارد (دوئکنمن، ۲۰۱۰). برای انجام تحلیل عاملی از ماتریس همبستگی که روشی مرسوم و معمول است، استفاده شد. عامل‌ها به روش واریماکس که نوعی چرخش متعامد است، چرخش یافتند.

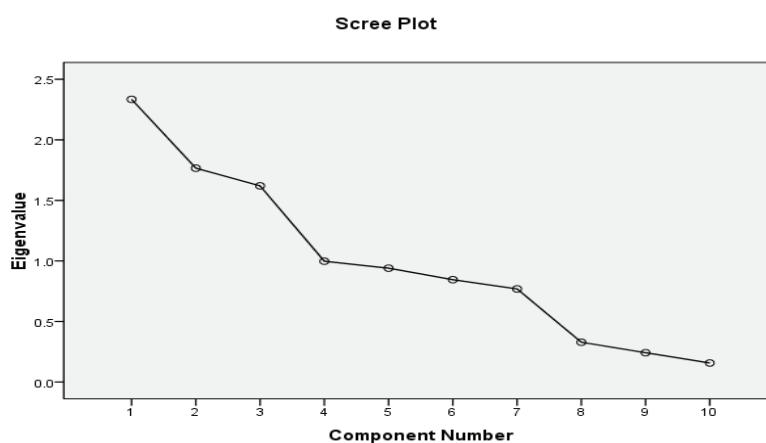
1. Yoshizawa

گفتنی است، اعداد استخراج شده از تحلیل عاملی کیو به روش مؤلفه‌های اصلی هستند. بر همین اساس یافته‌های مرتبط با آسیب‌های اخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران نیز ارائه می‌گردد.

یافته‌ها

برای تشخیص و انتخاب تعداد عامل‌های مناسب از آزمون سنگ ریزه استفاده شد. شکل شماره ۲ وضعیت عامل‌ها را در دو محور X و Y به نمایش گذاشته است.

شکل ۲- وضعیت عامل‌ها در نمودار سنگ ریزه

همان‌طور که در شکل شماره ۲ قابل مشاهده است برای انتخاب تعداد عامل‌های مناسب مقادیر ویژه بزرگ‌تر از (۱) نیز مورد تأیید و انتخاب قرار می‌گیرند. نتایج تحلیل عاملی کیو در جدول ۵ خلاصه شده است.

جدول ۵- نتایج تحلیل عاملی کیو

مجموع چرخشی مجذور بارها		مجموع استخراج مجذور بارها		ردیف
درصد تجمعی	درصد از واریانس	کل	درصد تجمعی	
۲۰/۹۸	۲۰/۹۸	۲/۳۳	۲۳/۳۴	۱
۴۰/۰۴	۱۹/۰۴	۱/۷۶	۴۱/۰۰	۲
۵۷/۲۰	۱۷/۱۷	۱/۶۲	۵۷/۲۰	۳

جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که با توجه به دیدگاه افراد، به طور کلی سه عامل شناسایی شده است که این سه عامل چیزی حدود ۵۷/۲۰ درصد از واریانس را تبیین و پوشش می‌دهند.

همان‌گونه که اشاره شد، بر اساس جدول کل واریانس‌های تبیین شده در جدول شماره ۵، آسیب‌های شناسایی

شده را می‌توان بر اساس اهمیت الگوهای ذهنی بیان نمود. به این صورت که موانع شناسایی شده در الگوی ذهنی شماره ۱، اهمیت بیشتری از دیگر الگوهای ذهنی دارد؛ زیرا مقادیر بیشتری از واریانس کل را تبیین می‌کند. بنابراین، اهمیت آسیب‌های شناسایی شده در الگوهای ذهنی سه گانه به همان ترتیبی است که در جدول ۵ آمده است. برای تفسیر و شناسایی عامل‌ها از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شد. به کمک این ماتریس مشخص می‌شود که کدام یک از عبارات باعث ایجاد هر یک از الگوهای ذهنی در آسیب‌های رفتاری شده‌اند (جدول ۶).

جدول ۶: ماتریس چرخش یافته عامل‌ها

مشارکت‌کنندگان	۱	۲	۳
۶	۰/۸۷		
۹	۰/۷۱		
۱۰	۰/۶۳		
۱۱	۰/۶۸		
۱۲	۰/۷۳		
۱۳	۰/۷۰		
۱۸	۰/۵۵		
۱۹	۰/۷۱		
۳		۰/۵۳	
۴		۰/۴۴	
۱۵		۰/۷۷	
۱۶		۰/۵۱	
۱۷		۰/۶۳	
۲۱		۰/۸۲	
۲۲		۰/۴۴	
۲۳			۰/۳۸
۱			۰/۵۵
۲			۰/۴۴
۵			۰/۸۱
۷			۰/۵۲
۸			۰/۴۰
۱۴			۰/۶۷
۲۰			۰/۶۹
۲۴			۰/۵۱

همان‌طور که در جدول ۶ مشخص است، برای تعیین این که کدام آسیب در کدام الگوی ذهنی جای می‌گیرد،

از ماتریس چرخش یافته عامل‌ها استفاده شده است. به طوری که بزرگ‌ترین عدد مثبت برای هر الگوی ذهنی، نشان دهنده جای گرفتن آسیب در آن الگو نیز است. جدول شماره ۷، نتیجه نهایی الگوهای ذهنی در آسیب‌های اخلاقی بازیکنان فوتبال را به تفکیک نشان می‌دهد.

جدول ۷: الگوهای ذهنی

شماره	مهم‌ترین آسیب‌های ساختاری بر اساس الگوی ذهنی	الگوهای ذهنی
۱	Q1	دوپینگ
	Q4	مصرف سیگار، قلیان، مواد مخدر و مشروبات الکلی
	Q7	مال‌پرستی و الگوپذیری غلط
	Q8	شرکت در میهمانی‌ها و پارتی‌های شبانه
	Q9	نقد ناپذیری
	Q13	برقراری روابط نامشروع
	Q20	غرور، تکبر، خودستایی
۲	Q2	گرایش به جادوگری و خرافه‌گرایی
	Q6	رشوه و تبانی با حریفان
	Q14	گرایش به پرخاشگری (در داخل و خارج از میدان بازی)
	Q15	گرایش به تشکیل باند و توجه‌پروری در تیم
	Q16	ارتباط با دلالان و ایجنت‌های غیر رسمی
	Q19	تقلب، جعل اسناد و مدارک و صغر سنی
	Q5	کری‌خوانی‌های تعصبی
۳	Q3	شرط بندی
	Q21	به کار بردن الفاظ نادرست و فحاشی به مربیان، بازیکنان، هواداران و ...
	Q10	دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران
	Q11	اشتراک متن، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و ناهنجار در شبکه‌های اجتماعی
	Q12	گرایش به غرب و حمایت از فرهنگ‌های نادرست غربی
	Q17	فرارهای مالیاتی
	Q18	تحریک خبرنگاران و گروه‌های فشار
	Q22	گرایش به نژادپرستی
	Q23	عدم وجود مسئولیت‌پذیری اجتماعی

بر پایه یافته‌ها سه الگوی ذهنی نیز مرتبط با آسیب‌های رفتاری در بازیکنان فوتبال شناسایی شد. بر همین

پایه الگوی ذهنی آسیب به بازیکنان در رتبه اول، آسیب به تیم در رتبه دوم و آسیب به جامعه در رتبه سوم قرار گرفتند. لازم به توضیح است نام‌گذاری الگوهای ذهنی بر پایه شیوه نام و برچسب‌گذاری روش کیو و بر اساس نظر تیم تحقیق و افرادی که در این پژوهش مشارکت داشتند، انجام گرفته است (معاون‌افشاری، مرسل، فهیمی‌نژاد و طیبی ثانی، ۲۰۲۱، ۶۸).

در ادامه تمام دیدگاه خبرگان نسبت به رفتارهای غیر اخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران استخراج و در قالب نمودار کیو با بیشترین و کمترین امتیاز در جدول شماره ۸ آورده شده است.

-۴	-۳	-۲	-۱	۰	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱۷	۱۴	۳	۱۱	۱۲	۲۳	۴	۹
	۲	۱	۲۲	۱۵	۱۰	۱۹	۲۰	
		۲۱	۱۳	۵	۱۸	۸		
				۷				
				۶				

شکل ۲. آرایه‌های الگوهای ذهنی آسیب به خود

-۴	-۳	-۲	-۱	۰	۱	۲	۳	۴
۹	۱۴		۵	۲	۳	۲۱	۱۵	۷
	۲۳	۸	۱۶	۱۱	۲۰	۴	۱۸	
		۱۰	۱۷	۱۳	۱۲	۶		
				۲۲				
				۱۹				

شکل ۳. آرایه‌های الگوهای ذهنی آسیب به تیم

-۴	-۳	-۲	-۱	۰	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱۷	۲۳	۲۲	۶	۵	۱۳	۳	۱۱
	۹	۱۵	۷	۱۰	۱	۱۴	۲	
		۱۶	۱۹	۲۱	۴	۱۲		
				۸				
				۱۸				

شکل ۴. آرایه‌های الگوهای ذهنی آسیب به جامعه

جدول شماره ۸ امتیاز شاخص‌ها را به ترتیب اهمیت آنها در الگوهای ذهنی سه‌گانه نشان می‌دهد.

جدول ۸. الگوهای ذهنی و اهمیت شاخص‌ها

ردیف	عبارات	امتیاز عبارت‌ها در الگوهای ذهنی		
		آسیب به خود	آسیب به تیم	آسیب به جامعه
۱	گرایش به نژادپرستی	۰	۱-	۲
۲	عدم وجود مسئولیت‌پذیری اجتماعی	-۳	۱	۳
۳	دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران	۱	۲	۴
۴	کری خوانی‌های تعصبی	۰	۳	-۲
۵	به کار بردن الفاظ نادرست و فحاشی به مربیان، بازیکنان، هواداران و ...	۰	-۱	۱
۶	گرایش به پرخاشگری (در داخل و خارج از میدان بازی)	-۱	۱	۰
۷	ارتباط با دلان و ایجت‌های غیررسمی	۱	۳	۲
۸	غرور، تکبر، خودستایی	۳	۱	-۱
۹	دوپینگ	۴	۲	۰
۱۰	برقراری روابط نامشروع	۲	۰	-۲
۱۱	اشتراک متن، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و ناهنجار در شبکه‌های اجتماعی	۰	-۲	۱
۱۲	تحریک خبرنگاران و گروه‌های فشار	-۳	-۱	۰
۱۳	گرایش به غرب و حمایت از فرهنگ‌های نادرست غربی	۱	-۲	۲
۱۴	فرارهای مالیاتی	-۳	-۱	۱
۱۵	گرایش به تشکیل باند و نوچه‌پروری در تیم	۰	۲	-۲
۱۶	شرط‌بندی	-۲	۱	۴
۱۷	گرایش به جادوگری و خرافه‌گرایی	۱	۲	۰
۱۸	رشوه و تبانی با حریفان	-۲	۳	-۱
۱۹	مصرف سیگار، قلیان، مواد مخدر و مشروبات الکلی	۲	۱	۰
۲۰	نقد ناپذیری	-۱	-۲	-۴
۲۱	تقلب، جعل اسناد و مدارک و صغر سنی	۲	۳	-۱
۲۲	شرکت در میهمانی‌ها و پارتی‌های شبانه	۱	۰	-۳
۲۳	مال‌پرستی و الگوپذیری غلط	۲	-۲	۱

بحث و نتیجه‌گیری

ورزش به صورت اعم و رشته ورزشی فوتبال به صورت اخص، از زمینه‌های ویژه‌ای به شمار می‌رود که اهمیت و ارزش اخلاق در آنها نمود پیدا می‌کند. با توسعه فوتبال و رقابت‌های فوتبالی در کشورهای مختلف، هیجانانگیز

و حساسیت‌های کاذبی نسبت به این رشته شکل گرفته است؛ به طوری که منجر به برخی از رفتارهای غیراخلاقی در تماشاگران، ورزشکاران و مربیان شده است (موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۳؛ رعیت، سجادی، رجبی و رعیت، ۲۰۲۰، ۳۹). فوتبال ایران نیز به طور گسترده‌ای با پدیده بی اخلاقی و پیامدهای آن روبرو است. از برخوردهای زننده بازیکنان با یکدیگر در مقابل چشم مردم و ده‌ها دوربین تلویزیونی گرفته تا بیانیه‌های زننده مربیان سرشناس بر علیه یکدیگر، فحاشی تماشاچیان ناراضی به داوران، ورزشکاران و مربیان، همه و همه نشان‌دهنده بروز رفتارهای غیراخلاقی در فوتبال کشور است (شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۴، ۳). امروزه در مسابقات فوتبال می‌توان شاهد رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان در برابر یکدیگر، داوران و همچنین رفتارهای مشابه در بین تماشاگران نسبت به بازیکنان، داور، اماکن و تجهیزات بود؛ به گونه‌ای که رفتارهای غیراخلاقی ورزشکاران، تیم‌ها و تماشاچیان به تیترا اصلی اغلب برنامه‌ها و خبرهای ورزشی در بسیاری از کشورها تبدیل شده است (موسوی و سلیمی، ۲۰۱۶، ۱۲۳؛ پاپاس و مک‌کندری و کانتلت، ۲۰۰۴، ۲۹۲). حاشیه‌ها و فساد اخلاقی موجود در بین بازیکنان فوتبال به چالشی فراگیر تبدیل شده است. لذا هدف از انجام پژوهش حاضر واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران با استفاده از روش تحقیق کیو بود. بر پایه یافته‌ها سه الگوی ذهنی شامل آسیب به خود، آسیب به تیم و آسیب به جامعه شناسایی شد که در ادامه مباحثی در رابطه با این نتایج مطرح خواهد شد.

بر مبنای نتایج پژوهش یکی از آسیب‌های ناشی از رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان فوتبال، متوجه خود بازیکنان است و در این پژوهش به عنوان یک الگوی ذهنی با عنوان آسیب به بازیکنان شناسایی شده است. بر مبنای این الگوی ذهنی گرایش به سمت استفاده از مواد نیروزا یا دوپینگ، مصرف سیگار، قلیان، مواد مخدر و مشروبات الکلی، مال‌پرستی و الگوپذیری غلط، شرکت در میهمانی‌ها و پارتی‌های شبانه، نقد ناپذیری، برقراری روابط نامشروع و غرور، تکبر، خودستایی از جمله آسیب‌های اخلاقی است که در بازیکنان فوتبال مشاهده می‌شود و به نوعی عواقب این نوع رفتارهای غیراخلاقی متوجه خود بازیکنان است. نتایج این بخش از پژوهش با بخش‌هایی از نتایج پژوهش‌های شفیع و افروزه (۲۰۱۸)، موسوی و سلیمی (۲۰۱۶)، شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری (۲۰۱۴)، احمدزاده (۲۰۱۴)، حلبچی (۲۰۰۷)، خبیری (۲۰۰۴)، فرست (۲۰۱۲)، مسترس (۲۰۱۵) و دایمانت و دویچر (۲۰۱۵) همسو است و نتایج این پژوهش را تأیید می‌کنند که همگی در بخشی از پژوهش‌های خود به این مورد اشاره داشتند که برخی از رفتارهای غیراخلاقی آسیب‌هایی را به خود بازیکنان وارد می‌کند. یکی از رفتارهای غیراخلاقی که از بازیکنان فوتبال سر می‌زند گرایش و تمایل آنان به استفاده از مواد نیروزا و دوپینگ است. دوپینگ ورزشکاران و به ویژه فوتبالیست‌ها در ایران موضوع تازه‌ای نیست؛ اما مبارزه جدی با این مقوله در کشور ما قریب به ۱۰ سال است که آغاز شده و با حرفه‌ای شدن لیگ برتر فوتبال کشور کمیته ضد دوپینگ نیز در فدراسیون فوتبال کار خود را آغاز کرد (شفیع و افروزه، ۲۰۱۸، ۴۱). حلبچی (۲۰۰۷) در تحقیقی نشان داد در ایران نیز همراه با رشد ورزش (اعم از حرفه‌ای و غیرحرفه‌ای) و بهبود

چشمگیر جایگاه اجتماعی و اقتصادی ورزشکاران موفق، پدیده شوم دوپینگ به طور روزافزون افزایش یافته و مشکلات زیادی برای ورزش کشور به بار آورده است. مسترس (۲۰۱۵) نیز به بررسی دقیق تر نوع خاصی از فساد در ورزش پرداخته است و دوپینگ را از مهم ترین فسادهای امروز فوتبال بیان می کند. همچنین، دایمانت و دوپچر (۲۰۱۵) در پژوهش خود در مورد فساد به مورد خاص دوپینگ پرداخته و آن را یکی از فسادهای رایج در ورزش ها بیان کرده اند. گرایش به سمت دخانیات و مشروبات الکلی و شرکت در پارتی ها و برقراری روابط نامشروع از دیگر رفتارهای غیراخلاقی است که در بین بازیکنان فوتبال به چشم می خورد و می تواند مانند یک سرعت گیر در مسیر پیشرفت و ترقی بازیکنان فوتبال قرار بگیرد. در چنین جوی از نظر اخلاقی، رسانه های ورزشی به صورت فزاینده ای رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان حرفه ای فوتبال را از جمله انعکاس تصادفات رانندگی در حین مستی تا حضور در پارتی های شبانه، ارتباطات نامشروع و بی تفاوتی نسبت به ارزش های جامعه، که در محافل خصوصی ورزشکاران خلاصه نشده و به زمین های مسابقه نیز کشیده می شوند، منعکس کرده و به مانند خود حاشیه سازان، نسبت به پیامدهای منفی ناشی از آن بی توجه هستند. احمدزاده (۲۰۱۴) در پژوهش خود کمرنگ شدن معنویت در میان ورزشکاران، مشکلات اخلاقی و اعتیاد ورزشکاران، بی توجهی به شایسته سالاری، دوپینگ، پوشش نامناسب و خالکوبی را از جمله مشکلات فرهنگی در ورزش بیان کرد. به علاوه، عرفانی و پارساجو (۲۰۱۷) در تحقیقی نشان دادند اخلاق جوانمردی در میان ورزشکاران بخش قهرمانی، جایگاه مناسبی ندارد و برای ارتقای جایگاه آن باید برنامه ای دقیق تدوین شود.

در ادامه نتایج پژوهش الگوی ذهنی آسیب به تیم به عنوان یکی دیگر از آسیب هایی که از رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان فوتبال نشأت می گیرد، شناسایی شد که شامل رفتارهای غیراخلاقی از جمله گرایش به جادوگری و خرافه گرایی، رشوه و تبانی با حریفان، گرایش به پرخاشگری (در داخل و خارج از میدان بازی)، گرایش به تشکیل باند و نوچه پروری در تیم، ارتباط با دلالان و ایجنتهای غیر رسمی، تقلب، جعل اسناد و مدارک و صغر سنی و کری خوانی های تعصبی است و عواقب آن دامن گیر تیم هایی است که این چنین بازیکنانی در آن جا بازی می کنند. نتایج پژوهش های شفیی و افروزه (۲۰۱۸)، زارع، زارع و عمادی (۲۰۱۷)، موسوی و سلیمی (۲۰۱۶)، احمدزاده (۲۰۱۴)، خبیری (۲۰۰۴) و مسترس (۲۰۱۵) نتایج این بخش از پژوهش را تأیید می کنند. یکی از رفتارهای غیراخلاقی در بین بازیکنان فوتبال، اعتقاد به خرافات و جادو است که در سال های اخیر در فوتبال ایران رواج یافته است و بسیاری از فوتبالیست ها بر این باورند که انجام برخی از تشریفات خرافی می تواند در نتیجه مسابقاتی که در آن حضور دارند، نقش بسیار مهمی داشته باشد. به گفته ارزنگ (۲۰۱۲) در میان بازیکنان رشته های مختلف ورزشی، بازیکنان فوتبال از همه خرافاتی تر هستند. بسیاری از فوتبالیست های معروف بر این باورند که انجام اعمال خرافی می تواند یکی از ابزارهای مهم موفقیت در مسابقاتی که در آن حضور دارند، باشد (زارع، زارع و عمادی، ۲۰۱۷، ۳۴). همچنین نتایج پژوهش زارع، زارع و عمادی (۲۰۱۷) نشان داد که در مجموع میزان گرایش به خرافات در بین بازیکنان فوتبال ایران در سطح متوسط حدود ۴۱

درصد است و رابطه معناداری بین شاخص‌های تحصیلات، وضعیت تأهل، احساس عدم اطمینان از بازی، اهمیت نتایج بازی، اضطراب قبل از بازی، قومیت، محل تولد و گرایش به خرافات وجود دارد. همچنین گرایش به تبانی و رشوه و پرخاشگری از دیگر رفتارهای غیراخلاقی از سمت بازیکنان است که عواقب آن متوجه تیم‌های فوتبال است. احمدزاده (۲۰۱۴) در پژوهش خود رشوه و تبانی و شعارهای نامناسب و رواج فحاشی در فوتبال ورزش به ویژه فوتبال را از جمله رفتارهای غیراخلاقی و مشکلات فرهنگی در ورزش بیان کردند. خبیری (۲۰۰۴) نیز در بخشی از گزارش طرح پژوهشی خود به برخی از مسائل غیراخلاقی رایج در فوتبال کشور مانند تبانی با داور برای رسیدن به پیروزی گزارش کرده است. همچنین مسترس (۲۰۱۵) نیز به بررسی دقیق‌تر نوع خاص فساد در ورزش از جمله تبانی پرداخته است و تبانی را از مهم‌ترین رفتارهای غیر اخلاقی در فوتبال بیان می‌کند. همچنین نوع دیگری که امروزه به وفور در فوتبال کشور و بالخصوص در بین بازیکنان فوتبال به چشم می‌خورد گرایش به سمت تشکیل باند و باز شدن پای دلالتان به فوتبال کشور است. حضور دلالتان برای مطرح نمودن بازیکنان ناکارآمد و ناشناخته مسئله دیگری است که گریبان باشگاه‌های فوتبال را گرفته است. در بیشتر مواقع با بر هم زدن توافق مالی مابین دلال و بازیکنانی که توانسته‌اند به اهداف خود و قرارداد با باشگاه برسند، دلالتان فشار را بر مدیر باشگاه مبنی بر به کارگیری بازیکنان با کیفیت پایین، بالا می‌برند و همان‌طور که در نتایج به آن اشاره شده است، آسیب جدی را به تیم‌ها وارد می‌کند. تقلب، جعل اسناد و مدارک همانند دستکاری در قراردادهای مالی و همچنین جعل اسناد برای فرار از خدمت سربازی نمونه‌های از این رفتار غیراخلاقی در بین بازیکنان فوتبال است که در سال‌های اخیر شاهد آن بودیم. طبق اعلام فیفا جعل اسناد و مدارک اقدامی بسیار نکوهیده است و فیفا سنگین‌ترین مجازات‌ها را برای افراد یا باشگاه‌هایی که مبادرت به جعل می‌کنند در نظر گرفته است. رفتار غیراخلاقی که امروزه و به واسطه پیشرفت تکنولوژی و فناوری و پیدایش رسانه‌های اجتماعی نظیر اینستاگرام، مکرراً شاهد آن هستیم کری‌خوانی‌ها و توهین‌هایی است که بازیکنان فوتبال نسبت به بازیکنان و تیم‌های حریف دارند. این مسائل باعث تحریک بازیکنان، تیم و هواداران خواهد شد که می‌تواند نتایج سوئی برای تیم‌ها به همراه داشته باشد و بعضاً محرومیت‌هایی را برای بازیکنان و تیم‌ها به همراه داشته است.

همچنین الگوی ذهنی آسیب به جامعه، دیگر الگوی ذهنی شناخته شده در پژوهش حاضر بود که نشان از وارد شدن آسیب‌هایی به جامعه به خصوص جامعه فوتبال از رفتارهای ناصحیح و غیراخلاقی بازیکنان فوتبال دارد. بر مبنای این الگوی ذهنی رفتارهای غیراخلاقی همچون شرط‌بندی، به کار بردن الفاظ نادرست و فحاشی به مربیان، بازیکنان، هواداران و غیره، دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران، اشتراک متن، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و ناهنجار در شبکه‌های اجتماعی، گرایش به غرب و حمایت از فرهنگ‌های نادرست غربی، فرارهای مالیاتی، تحریک خبرنگاران و گروه‌های فشار، گرایش به نژادپرستی و عدم وجود مسئولیت‌پذیری اجتماعی، از جمله آسیب‌هایی به شمار می‌روند که متوجه جامعه هستند و به همین دلیل این

الگوی ذهنی شناسایی شده است. این بخش از نتایج پژوهش با نتایج تحقیقات کشگر، جاوید و بهادر (۲۰۲۰)، شفیع و افروزه (۲۰۱۸)، زارع، زارع و عمادی (۲۰۱۷)، موسوی و سلیمی (۲۰۱۶)، احمدزاده (۲۰۱۴)، کشگر (۲۰۱۳)، خبیری (۲۰۰۴) و فرست (۲۰۱۲) همسو است. در حالی که حاشیه‌ها و فساد اخلاقی موجود در فوتبال به چالشی همه‌گیر در سراسر دنیا تبدیل شده‌اند، بسیاری از کودکان، نوجوانان و جوانان شاهد رسوایی و رفتارهای غیراخلاقی الگوهای اجتماعی خود هستند و این امر می‌تواند ضربه‌های جبران‌ناپذیری برای جامعه به دنبال داشته باشد. بر پایه نظر متخصصین، هر رفتار پیامدهایی به دنبال دارد و جوانان در فرهنگی متأثر از رسانه‌ها بزرگ می‌شوند، جایی که می‌بیند دروغ، بی‌حرمتی، رفتارهای زشت و ناپسند از سوی ورزشکاران، مربیان و سایر افراد درگیر در ورزش مورد علاقه‌شان، به امری عادی بدل شده است و اخلاق مانعی برای پیشرفت در محیط‌های حرفه‌ای محسوب می‌شود (شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۴، ۳؛ شجیع، کوزه‌چیان، احسانی و امیری، ۲۰۱۳، ۲۱). شرط‌بندی‌هایی که امروزه در بین بازیکنان فوتبال کشور دیده می‌شود از جمله رفتارهای غیراخلاقی است که آسیب‌های جدی را برای جامعه به دنبال خواهد داشت. فرست (۲۰۱۲) در پژوهش خود با عنوان «تهدید فوتبال با فساد شرط‌بندی» به افزایش روزافزون تغییرات معادلات بازی‌های فوتبال برای افزایش نقدینگی در شرط‌بندی‌ها در اروپا و به‌ویژه در آسیا اشاره کرده است. خبیری (۲۰۰۴) نیز در بخشی از گزارش طرح پژوهشی خود مسائل غیراخلاقی رایج در فوتبال کشور را مقاومت در برابر رأی داوران و استفاده از الفاظ نادرست گزارش کرده است. دامن زدن به حواشی و تحریک هواداران، اشتراک متون، عکس‌ها و فیلم‌های خارج از عرف و گرایش به غرب و فرهنگ نادرست به همراه نژاد پرستی که اخیراً در بین بازیکنان فوتبال به چشم می‌خورد از جمله رفتارهای غیراخلاقی است که امروزه آسیب آن متوجه جامعه و به‌ویژه جوانان است که این رفتارها را از الگوهای خود که این بازیکنان هستند تقلید می‌کنند و پیامد آن بسیاری از ناهنجاری‌ها و فساد، هم در ورزش و هم در خارج، از ورزش است که نقش رسانه در این مقوله بسیار پررنگ است.

در یک نتیجه‌گیری کلی می‌توان بیان کرد که ورزش و به‌ویژه رشته فوتبال ایران در چند دهه گذشته پیشرفت کرده، اما به موازات این تحول و توسعه، رعایت موازین رفتارهای اخلاقی در این عرصه چندان جدی گرفته نشده است. به عبارتی بُعد ورزشی و قهرمانی آن برجسته و بعد پرورشی و فرهنگ‌سازی آن فراموش شده است. بر اساس نتایج پژوهش حاضر، بروز رفتارهای غیراخلاقی از سمت بازیکنان فوتبال کشور و به‌ویژه بازیکنان مطرح، آسیب‌هایی را برای خود بازیکنان، تیم‌ها و جامعه به همراه دارد. وقوع این ناهنجاری‌های رفتاری از سمت بازیکنان، ناشی از تأکید بیش از اندازه بر پیروزی یا پیروزی به هر قیمت، کسب شهرت و در اولویت قرار گرفتن منافع اقتصادی در ورزش، هجمه و فشار از سوی تماشاگران، مدیران و آشنایان برای رسیدن به سطوح مطلوبی از عملکرد در مسابقات و عدم تأکید بر روحیات و منش‌های پهلوانی و جوانمردی است. به نظر می‌رسد هزینه رفتار غیراخلاقی و غیرحرفه‌ای باید به اندازه‌ای بالا باشد که ارتکاب این رفتار به ذهن ورزشکار

هم‌طور نکند. به نظر می‌رسد هزینه رفتار غیراخلاقی برای ورزشکاران ما پایین است که به خود اجازه می‌دهند در مقابل دوربین‌ها و رسانه‌ها دست به چنین رفتارهای زشت و زنده‌ای بزنند و این‌که این رفتار احتمالاً به جای هزینه، با کارکردهایی برای‌شان همراه است. کمیته انضباطی باشگاه‌ها و کمیته اخلاق فدراسیون موظف به طراحی الگویی برای بالا بردن هزینه رفتارهای غیراخلاقی هستند و اگر این رفتارها تکرار می‌شود بدین معناست که روش‌ها و جرائم پیشین پاسخگو نبوده است. الزامات اخلاقی و انتظارات رفتار حرفه‌ای نیز، مشخصاً محوری است که باید در قرارداد بازیکنان لحاظ شود. قرارداد بازیکنان حرفه‌ای باشگاه‌های معتبر دنیا، دارای بندهایی اختصاصی برای الزام بازیکن به رعایت هنجارها و ارزش‌های مورد تأکید باشگاه است. موضوعی که هنوز و علی‌رغم تأکیدات متعدد در قرارداد بازیکنان فوتبال ایران لحاظ نشده است. بازیکنان باید مراقب چیزی باشند که جزئیات آن را نمی‌دانند. همچنین نقش مدیران و مربیان در بروز اتفاقات این‌چنینی بسیار مهم است. آنها می‌توانند نقش پیشگیرانه خود را در زمان مناسب اجرایی کنند. مربیان و مدیرانی که در چنین شرایط غایب هستند و یا سکوت می‌کنند، در حقیقت صادرکننده مجوز رفتارهای این‌چنینی هستند. آنها و به‌ویژه مربیان بالاترین نقش را در این زمینه ایفا می‌کنند؛ و در نهایت این‌که رسانه‌هایی که صرفاً این اتفاق را برای هزاران هوادار در سراسر جهان بازتاب می‌دهند، باید متوجه تأثیر این اقدام رسانه‌ای خود باشند. آنها هم باید با تقبیح این رفتار و ارائه نقدهای تهاجمی، موضع خود را در قبال این رفتارها شفاف کنند و به نوعی حس نگرانی خود را با محتوای رسانه‌ای آمیخته کنند که اگر چنین نکنند در حقیقت مؤید و مبلغ رفتارهای این‌چنینی هستند.

تمرکز بیشتر مقالاتی که در خصوص اخلاق بازیکنان فوتبال منتشر شده است بر بررسی وضعیت ایدئولوژی اخلاقی و یا الگوهای تصمیم‌گیری ایشان بوده و یا در حالت کلی به بررسی وضعیت اخلاقی ورزشکاران در حوزه ورزش پرداخته است. اما در این تحقیق به صورت مختصر چالش‌های اخلاقی بازیکنان فوتبال، که به طور واقعی در بطن فوتبال کشور موجود است، مستقیماً شناسایی شد و مورد تحلیل و بررسی قرار گرفت. عوامل بسیار مهمی از جمله ارتباط غیررسمی با دلالتان و خبرنگاران و یا روابط نامشروع و همچنین شاخص‌های همچون شرط بندی و حضور نامتعارف در شبکه‌های اجتماعی از جمله شاخص‌هایی است که برای اولین بار در این مقاله پژوهشی به طور مستقیم گفته شده و مورد بررسی قرار گرفته است. این تحقیق سعی داشته است به طور کاملاً کاربردی به این پدیده بپردازد تا مربیان، مدیران و دست‌اندرکاران این حوزه (فوتبال) به طور دقیق و ملموس با پدیده‌های غیر اخلاقی بازیکنان فوتبال روبرو شوند. همچنین با توجه به این‌که در تحقیق حاضر از روش تحقیق جدیدی نسبت به تحقیقات گذشته این حوزه الهام گرفته شده است، محققین به صورت کیفی و از نزدیک با عوامل بروز رفتارهای غیراخلاقی در بازیکنان فوتبال، اقدام به آسیب‌شناسی رفتارهای غیر اخلاقی نموده‌اند؛ لذا نسبت به ادبیات و پیشینه پژوهش‌های گذشته، دارای یافته‌های دقیق‌تر و جدیدتر در مورد رفتارهای مربوط به مسائل غیر اخلاقی بازیکنان مطرح فوتبال کشور می‌باشد و انتظار می‌رود این یافته‌ها

در جهت کنترل و کاهش این گونه رفتارها در ورزش پر طرفدار فوتبال مورد استفاده قرار گیرد.

منابع

1. Ahmadzadeh, A. (2014). Identifying of cultural challenges and opportunities of sport in Mazandaran province. *Contemporary Studies on Sport Management*, 4(7): 15-29. (Persian)
2. Bensonolu. D. (2016). Determination of university Athletes character through sport participation in Niserdelta of Nigeria. *journal of Education, practice*, 1 (15).
3. Caswell SV, Ambegaonkar JP, Caswell AM, Gould TE. (2009). Antecedents of Ethical Decision-making: Intercollegiate Sporting Environments as Clinical Education and Practice Settings. *Journal of allied health*, 38(1):39- 46.
4. Dimant E, Deutscher C. (2015). The economics of corruption in sports: the special case of doping. *Edmond J. Safra Working Papers*. (55).
5. Duenckmann F. (2010). The village in the mind: applying Q-methodology to re-constructing constructions of rurality. *Journal of Rural Studies*, 1,26(3):284-95.
6. Ellingsen IT, St rksen I, Stephens P. (2010). Q methodology in social work research. *International journal of social research methodology*, 13(5):395-409.
7. Erfani, N., parsaju, A. (2017). Development strategies the ethics of chivalry among the athletes of the Hamedan province. *Contemporary Studies on Sport Management*, 7(14): 17-27. (Persian)
8. Farhadinejad, Mohsen; Khoroti, Maliha. (2021). Phenomenological Analysis of Unethical Behaviors in the Organization. *Ethics in science and Technology*, 15 (4) :96-103. (Persian)
9. Forrest D. (2012). The Threat to Football from Betting-Related Corruption. *International Journal of Sport Finance*, 1;7(2).
10. Graham. D. (2017). Athletic Indentcty and moral Development: An Examination of NCAA division I Athletes and their moral Development. *Browse all these Dissertations*. wright state university.
11. Halabchi, F. (2007). Duping in the Athletes. *Hakim Research Journal*, 10(1): 1-12. (Persian)
12. Javanmard, K., Navabakhsh, M. (2014). Sociological Study of Sport Function on Social Integrity in Iran in the 80s: Case Study of Kerman. *Iranian Journal of Social Sciences Studies*, 11(41): 37-54. (Persian)
13. Khabiri, M. (2005). Comparing the situation with the criteria of UEFA's professional football league clubs and clubs from the countries of Japan, South Korea, UAE and Turkey, reported the research project. *Institute of Physical Education and Sport Sciences, Ministry of Science, Research and Technology*. (Persian)
14. Keshkar, Sara. (2013). The Role of Showing Violent Football Behaviors on TV on the Behaviors of Adolescents and Youth Members of Tehran Football Clubs. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 9(17): 59-74. (Persian)
15. keshkar, S., javid, F., bahadoor, H. (2020). The pathology of virtual football betting and its prevention strategies. *Sports Marketing Studies*, 1(3): 132-105. (Persian)
16. Masters A. (2015). Corruption in sport: From the playing field to the field of policy. *Policy and Society*, 34(2):111-23.
17. Moaven Afshari, S M; Morsal, M; Fahiminejad, A; Tayebi Sani, S M. (2021). Identifying and Analyzing Elites' Mental Patterns Regarding Behavioral Pathologies of Iranian Swimming Management System. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 8(1), 55-72. (Persian)

18. Moosavi, Zohreh; Salimi, Mehdi. (2016) Evaluating the Barriers of Professional Ethics Growth of Players and Coaches of Iran Soccer Premier League, *Strategic Studies on Youth and Sports*, 15 (31), 120-140. (Persian)
19. Pappas NT, McKenry PC, Catlett BS. (2004). Athlete aggression on the rink and off the ice: Athlete violence and aggression in hockey and interpersonal relationships. *Men and Masculinities*, 6(3):291-312.
20. Pennino, M. (2010). Managers and Professional ethics. *Journal of Business ethics*, 41, 337-347.
21. Rayat, A., Sajjadi, N., Rajabi, H., Rayat, M. (2020). Ethical Issues Iran Sport Media: Perceptions of Professional Football Players. *Sport Management Studies*, 12(59): 37-52. (Persian)
22. Rezaei Soufaii M, Farahani A, Shabani A. (2017). The Environmental Analysis of Professional Sports in Iran. *Applied Research in Sport Management*, 23;6(1):108-118. (Persian)
23. Saeedi, Masoumeh Sadat; Faqih, Alireza; Seifi, Mohammad; Nateghi, Faezeh. (2021). Identifying the Dimensions and Components of Professional Ethics in Organization. *Ethics in science and Technology*, 15 (4) :131-137. (Persian)
24. Shahali, Mehrzad; Rashid Poor, Ali; Kavooosi, Esmail; Etebarian, Ali Akbar. (2015). Implementation model of professional ethics in organizations. *Urban Management*, 14(39), 393-406.
25. Shafiee, S., Afrouzeh, H. (2018). Identifying and Determining the Factors Affecting the Incidence of Corruption in Iran S Football. *Sport Management Studies*, 10(47): 39-66. (Persian)
26. Shajie, R., Kouze Chiyani, H., Ehsani, M., Amiri, M. (2014). Analysis of Demographic Factors Related to Ethical Decision Making of Soccer Players. *Ethics in science and Technology*, 9 (2) : 1-12. (Persian)
27. Shajie, R., Kouze Chiyani, H., Ehsani, M., Amiri, M. (2013). Influences of Personal, Political, Legal and Economical Climates on Ethical Decision-Making of Professional Soccer Players. *Applied Research in Sport Management*, 1(3) : 19-26. (Persian)
28. Yoshizawa G, Iwase M, Okumoto M, Tahara K, Takahashi S. (2016). Q Workshop: An Application of Q Methodology for Visualizing, Deliberating and Learning Contrasting Perspectives. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11(13):6277-302.
29. Zare, A., Zare, H., Emadi, M. (2017). The Factors Affecting the Propensity for Superstition among Football Players in Iran. *Sport Management and Development*, 6(2) : 32-46. (Persian)

ارجاع دهی

شجیع، رضا؛ حیدری، رضا. شجیع، کیانوش. اسداللهی، احسان. امیری بایگی، سید محمد. (۱۴۰۰). واکاوی رفتارهای غیراخلاقی بازیکنان لیگ برتر فوتبال ایران. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۵): ۱۶۷-۱۹۴
شناسه دیجیتال : 10.22089/RES.2021.11146.2142

Shajie, R. Heydari, R. Shajie, K. Asadollahi, E. Amiri Baygi, S.M. (2022) Analysis of immoral behaviors of Iranian Premier League players. *Research on Educational Sport*, 9(25): 167-194 (Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.11146.2142

Research Paper

Presenting a Conceptual Model of Physical Literacy Development in Iran : Applying Gerunded Theory

M. Mohammadzadeh¹, M. Sheikh², D. Hoominian³, F. Bagherzadeh⁴, A. Kazemnejad⁵

1. Ph.D. of motor behavior, University of Tehran, Tehran , Iran
2. Professor, of motor behavior, University of Tehran, Tehran , Iran (Corresponding Author)
3. Assistant Professor, of motor behavior, University of Tehran, Tehran , Iran
4. Associated Professor, of motor behavior, University of Tehran, Tehran , Iran
5. Professor of Biostatistics, Tarbiat-Modares University, Tehran, Iran

Received: 2020/07/27

Accepted: 2021/03/01

Abstract

Despite the few years that physical literacy has been introduced and developed globally, physical literacy structures have been different in various sources. Lack of a comprehensive and clear structure of physical literacy and its related characteristics can affect people's perception of participation and activity. Therefore, the purpose of this study was to provide a clear framework of the physical literacy model based on the views of experts in Iranian society. Interviews were conducted with 14 experts, and the Strauss-Corbin model of grounded theory was used to analyze data in three stages of coding. Findings showed that physical literacy is the ability/capacity affected by growth in multiple dimensions (cognitive, psychological, physical, and behavioral) in the form of an active lifestyle. The findings also showed that conditions such as gender, disorders, age, and participation in physical activity are areas for outbreak physical literacy, as well as factors such as the Ministry of education, Sports and Health, Welfare and municipalities, politico-economic factors. Socio-cultural, media, and family influence physical literacy. Also, physical education, interventions in childhood and adolescence, providing facilities, experts, and appropriate policies can help develop physical literacy. Findings showed that the consequences of physical literacy could be improving lifestyle, maintaining health and well-being, increasing participation in physical activity, and community health. The present study's results identified a comprehensive and transparent model of the physical literacy framework and can help professionals, researchers, and policymakers provide physical literacy to society.

Keywords: Physical Literacy, Active Lifestyle, Physical Activity, Gerounded Theory.

---

1. Email : Mostafa.mohamadzadeh@gmail.com

2. Email : prosheikh@yahoo.com

3. Email : hominian@ut.ac.ir

4. Email : bagherzad@ut.ac.ir

5. Email : kazem_an@modares.ac.ir

Extended Abstract

Background and purpose

The phenomenon of physical literacy recently have been widely used in the educational literature of different countries [1-3]. According to some researchers, physical literacy refers to more participation in physical activity in life [4] and as a new way to development of physical activities [5]. As other researchers asserted, physical literacy is along with physical education [6] and can contribute to quality improvement of physical education in schools [7]. Despite the few years that physical literacy has been introduced and developed globally, physical literacy structures have been different in various sources. Lack of a comprehensive and clear structure of physical literacy and its related characteristics can affect people's perception of participation and activity. Therefore, the purpose of this study was to provide a clear framework of the physical literacy model based on the views of experts in Iranian society.

Methodology:

The present study used grounded theory strategy with systematic approach of Strauss and Corbin (1998). Semi-structured interviews were used to collect data, and the theory was presented using qualitative methods (coding, conceptualization, and categorization) based on interpretive paradigm. The participants in this study were specialists and experts who had sufficient information about physical literacy and physical education. The sampling method was purposeful and continued until reaching theoretical saturation [8]. Specific criteria were applied to select purposeful subjects, including the interviewee published papers, conducted research on physical literacy, was expert in physical education and had sufficient knowledge about physical literacy. To achieve the objective of the study, 14 subjects involved in the fields of physical literacy and physical education volunteered to participate in interviews. Obtaining the participants' consent, the interviews were recorded by a smart phone. The interviews lasted between 12 and 50 minutes. Semi-structured interviews were conducted with the participants, and open-ended questions helped them to talk about the concept under study, its features, and other issues related to physical literacy. Field notes were made simultaneous with interviews. Continuous comparative analyses were used to analyze the data from interviews [9]. To this end, the interviews were typed in Microsoft Office Word and then coded by MAXQda. According to the Strauss and Corbin's paradigmatic model, the data were coded and analyzed through open-coding, axial coding, and selective coding (10).

Results : Findings showed that physical literacy is the ability/capacity affected by growth

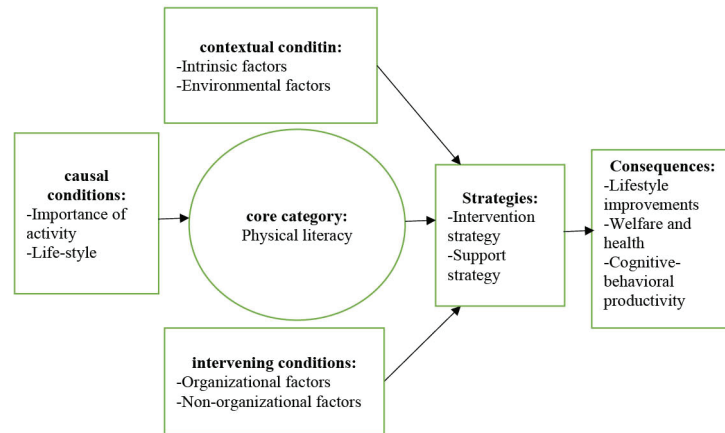
in multiple dimensions (cognitive, psychological, physical, and behavioral) in the form of an active lifestyle. The findings also showed that conditions such as gender, disorders, age, and participation in physical activity are areas for outbreak physical literacy, as well as factors such as the Ministry of education, Sports and Health, Welfare and municipalities, politico-economic factors. Socio-cultural, media, and family influence physical literacy. Also, physical education, interventions in childhood and adolescence, providing facilities, experts, and appropriate policies can help develop physical literacy. Findings showed that the consequences of physical literacy could be improving lifestyle, maintaining health and well-being, increasing participation in physical activity, and community health.

The analysis of data in grounded theory is performed in three stages of open-coding, axial coding, and selective coding.

Open coding: studying the interview transcripts, the important and related issues were coded, and 510 codes were identified. Then, the concepts were formed by considering the similar codes together. The closely similar concepts formed categories and the categories common in one field were assigned in the same classes. Totally, 67 concepts, 27 categories, and 12 classes were identified in open-coding stage.

Axial coding: in this stage, the data obtained from open-coding stage are placed in six separate categories based on common features and dimensions. The six categories are: core category, causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategies, and consequences, which are interrelated. Fig.1 shows the relation between the six categories of axial coding. In this stage, the concept of "the growth-affected ability in multiple dimensions (cognitive, psychological, and physical) in the form of active lifestyle that is somehow "a comprehensive interpretation of the concept" of "physical literacy" was selected as the core category. The reason why this concept was selected as the core category was that the theme of this concept was frequently repeated in many other categories and can be more or less found in all categories. Also, most interviewees considered the content and theme of the concept as an appropriate and comprehensive meaning of the phenomenon of physical literacy.

Fig1. categories of axial coding in six axis : core category, causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategies, and consequences

Selective coding : the last stage of data analysis in paradigmatic model is selective coding in which the theory is made and explained based on the results of open- and axial coding stages. In this stage, the selected core category was compared with other categories and the theory was explained. The model made in this study introduced the concept of physical literacy as the ability/capacity affected by growth in multiple dimensions (cognitive, psychological, physical, and behavioral) in the form of an active lifestyle. This concept denotes some important notes. First, physical literacy is a capacity in human, which can develop and turns to an ability. Also, active lifestyle as the core category of physical literacy was mentioned in different interviews.

Discussion :

According to the results, if the goals of physical literacy, i.e. achieving active lifestyle and more participation in physical activity to reach general and individual wellbeing and health, are to be formed, it has to be based on the development of basic skills in childhood, development of sports and specialized skills, increased motivation for participation as well as knowledge and information. Organizations such as education, welfare, municipalities, and other systems related to leisure time can help development of physical literacy through implementing the strategies provided in the model. Influential factors such as social welfare level, economics, media, community, different personal capacities, age, illnesses, gender, and puberty can affect physical literacy. In general, comparing the model of the present study with the previous studies and model obtained in other countries, it can be said that despite the conceptual similarities in some areas

(psychological, physical, and cognitive), the behavioral dimension in this model with emphasis on change and observation of active lifestyle was a new dimension that has not been presented in previous models. In addition, the present model was innovative due to considering the areas, influential factors, intervening strategies, and outcomes of these strategies.

Keywords: Physical Literacy, Active Lifestyle, Physical Activity, Grounded Theory.

References:

1. Farrey, T. & Isard, R. (2015). Physical literacy in the United States: A Model, Strategic Plan, and Call to Action. Washington, DC: The Aspen Institute.
2. SHAPE_America. (2013). National Standards for K-12 Physical Education Copyright 2013, SHAPE America - Society of Health and Physical Educators, Retrieved from <https://www.shapeamerica.org/standards/pe/>
3. Sport_Australia. (2019). the Australian Physical Literacy Framework, Retrieved from: sportaus.gov.au/
4. Whitehead, M. (2007). Physical literacy and its importance to every individual. Presentation at the National Disability Association Ireland, Dublin, Ireland.
5. Whitehead, M. (2013). Definition of physical literacy and clarification of related issues. ICSSPE Bulletin, 65(1.2).
6. Tompsett, C. Burkett, B. & McKean, M. (2014). Development of physical literacy and movement competency: A literature review. Journal of Fitness Research, 3(2): 53-74.
7. Sheehan D, Katz L. (2010). Teaching Physical Literacy. Retrieved from: academia.edu/
8. Glaser, B. & Strauss, A. (1967). The discovery of grounded theory. London, Weidenfield & Nicolson press.
9. Elo S, Kyng s H. (2008) The qualitative content analysis process. Journal of advanced nursing.62(1):107-15.
10. Strauss, A. & Corbin, J. (1998). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory. Sage publications Inc.

ارائه مدل مفهومی توسعه سواد بدنی در ایران: به کارگیری نظریه داده بنیادمصطفی محمدزاده^۱، محمود شیخ^۲، داوود حومنیان^۳، فضل الله باقرزاده^۴، انوشیروان کاظم نژاد^۵

۱. دکتری رفتار حرکتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۲. استاد گروه رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)

۳. استادیار گروه رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۴. دانشیار گروه رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۵. استاد گروه آمار زیستی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۵/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

چکیده

با وجود سال‌های اندکی که سواد بدنی در دنیا معرفی و گسترش یافته، ساختارهای سواد بدنی در منابع مختلف متفاوت بوده است. نبود یک ساختار جامع و روشن از سواد بدنی و ویژگی‌های مربوط به آن می‌تواند درک افراد از مشارکت و فعالیت را تحت تأثیر خود قرار دهد. لذا هدف این پژوهش ارائه یک چهارچوب روشن از مدل سواد بدنی بر پایه دیدگاه‌های متخصصان در ایران بود. برای دستیابی به این هدف از مدل تئوری زمینه‌ای اشتراوس-کوربین استفاده شد. داده‌ها از طریق مصاحبه با ۱۴ متخصص به دست آمد و تحلیل طی مراحل کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. یافته‌های پژوهش نشان داد سواد بدنی توانایی/ظرفیت متأثر از رشد در ابعاد چندگانه (شناختی، روان‌شناختی، جسمانی و رفتاری) در قالب سبک زندگی فعال است. یافته‌ها همچنین نشان داد شرایطی مانند جنسیت، اختلالات، سن، مشارکت در فعالیت بدنی زمینه‌هایی برای بروز سواد بدنی هستند، همچنین عواملی مانند آموزش و پرورش، وزارت ورزش، وزارت بهداشت، بهزیستی و شهرداری‌ها، عوامل سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، رسانه و خانواده بر سواد بدنی تأثیر می‌گذارند. علاوه بر این، آموزش، مداخلات در کودکی و نوجوانی، فراهم کردن امکانات، افراد متخصص و سیاست‌گذاری مناسب می‌تواند به توسعه سواد بدنی کمک کند. یافته‌ها نشان داد پیامد سواد بدنی می‌تواند بهبود سبک زندگی، حفظ سلامت و تندرستی، افزایش مشارکت در فعالیت بدنی و سلامت جامعه باشد. نتایج مطالعه حاضر الگوی جامع و شفافی از چارچوب سواد بدنی را شناسایی کرد و می‌تواند به متخصصان، محققان و سیاست‌گذاران در ارائه سواد بدنی به جامعه کمک نماید.

کلید واژگان: سواد بدنی، سبک زندگی فعال، فعالیت بدنی، نظریه داده بنیاد.

1. Email : Mostafa.mohamadzadeh@gmail.com

2. Email : prosheikh@yahoo.com

3. Email : hominian@ut.ac.ir

4. Email : bagherzad@ut.ac.ir

5. Email : kazem_an@modares.ac.ir

مقدمه

پدیده سواد بدنی در سال‌های اخیر به صورت گسترده در ادبیات تربیتی کشورهای مختلف دنیا منتشر شده است و در سیستم‌های مختلف آموزشی و ورزشی در کشورهای مختلفی از آن استفاده شده است (فاری و ایسارد^۱، ۲۰۱۵؛ شیب امریکا^۲، ۲۰۱۳؛ اسپورت استرالیا^۳، ۲۰۱۹). برخی پژوهشگران سواد بدنی را با مشارکت بیشتر فعالیت بدنی در طول عمر (وایت هد^۴، ۲۰۰۷) و به عنوان روش جدید برای اشاعه فعالیت‌های بدنی معرفی کرده‌اند (وایت هد، ۲۰۱۳) و برخی دیگر اظهار کرده‌اند که سواد بدنی با تربیت بدنی همسو است (تامپست^۵ و همکاران، ۲۰۱۴) و معتقدند که سواد بدنی می‌تواند به بهبود وضعیت و اهمیت کیفیت تربیت بدنی در مدارس کمک کند (لوندوال^۶، ۲۰۱۵). نزدیکی این دو مفهوم تا جایی پیش رفته است که در ایالات متحده، واژه سواد بدنی را جایگزین تربیت بدنی برای معلمان پیشنهاد کرده‌اند (لانسبری و مکنزی^۷، ۲۰۱۵). چیزی که مشخص است مفهوم سواد بدنی چیزی مجزا از تربیت بدنی، فعالیت بدنی و مفاهیم مشابه است که در عین حال در ارتباط با آنها نیز هست. این پراکندگی نظری پیرامون پدیده سواد بدنی مستلزم آن است که سیستم‌های مرتبط با فعالیت بدنی در جوامع تعریف مناسبی از مفهوم، ساختار و عوامل مرتبط با سواد بدنی داشته باشند. وایت هد به عنوان پیشرو در زمینه سواد بدنی معتقد است سواد بدنی شاخه دیگری از تربیت بدنی نیست و با آن در تضاد هم نیست، بلکه سواد بدنی هدف تربیت بدنی است (وایت هد، ۲۰۱۳).

در منابع مختلف تعاریف متفاوت اما نزدیک به هم از سواد بدنی ارائه شده است. وایت هد به عنوان اولین پیشرو در معرفی سواد بدنی آن را این‌گونه معرفی کرده است: "انگیزش، اعتماد، شایستگی جسمانی، دانش و درک برای حفظ فعالیت بدنی در طول زندگی" (وایت هد، ۲۰۱۰، ۵). و در جدیدترین تعریف خود از سواد بدنی آن را این‌گونه توصیف کرده است: "انگیزش، اعتماد، شایستگی جسمانی، دانش و درک ارزش و حفظ مسئولیت برای مشارکت در فعالیت بدنی برای زندگی" (وایت هد، ۲۰۱۹، ۸). انجمن بین‌المللی سواد بدنی^۸ مشابه با تعریف وایت هد در مفهوم سواد بدنی بر انگیزه، اعتماد به نفس و شایستگی جسمانی (برای مثال مهارت و تناسب اندام) و این‌که سواد بدنی طراحی شده که به افراد کمک کند تا مسئولیت فعال بودن را به عهده بگیرند، تأکید دارد (انجمن بین‌المللی سواد بدنی، ۲۰۱۷). ویژگی‌های ارائه شده در تعریف وایت هد از نظر متخصصان دیگر کشورها کمی متفاوت ارائه شده است.

1. Farrey & Isard
2. SHAPE_America
3. Sport_Australia
4. Whitehead
5. Tompsett
6. Lundvall
7. Lounsbery & McKenzie
8. International Physical Literacy Association (IPLA)

در استرالیا سواد بدنی یادگیری جامعی برای طول زندگی است که در زمینه‌های حرکت و فعالیت بدنی به دست آمده و به کار می‌رود و این مفهوم تغییرات پیشرونده ظرفیت‌های جسمانی، روان‌شناختی، اجتماعی و شناختی را منعکس می‌کند (کیگان^۱ و همکاران، ۲۰۱۹). در چارچوب سواد بدنی استرالیا مفهوم سواد بدنی از آن جنبه اهمیت دارد که برای کمک به افراد در رسیدن به زندگی سالم و کامل از طریق حرکت و فعالیت بدنی ضروری است؛ همچنین فرد با سواد بدنی قادر است از ظرفیت‌های مختلف خود برای ارتقاء سلامت و انجام فعالیت بدنی در طول زندگی استفاده کند (کیگان، ۲۰۱۹). نهاد تربیت بدنی و سلامت^۲ کانادا آخرین تعریف خود از سواد بدنی را این‌گونه ارائه کرده است: افرادی که از نظر بدنی باسواد هستند با مهارت و اطمینان در طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های بدنی در محیط‌های مختلف حرکت می‌کنند که برای رشد سالم همه جانبه فرد سودمند است (نهاد تربیت بدنی و سلامت کانادا، ۲۰۱۰). این تعریف اشاره می‌کند که شایستگی در هر فرد متفاوت است و همچنین به همه حوزه‌های رشد (یعنی جسمانی، شناختی، عاطفی و اجتماعی) اشاره دارد. مفاهیم سازنده سواد بدنی در ایالات متحده کمی متفاوت است در یک بررسی دلفی این مفاهیم شامل کاربرد دانش در فعالیت بدنی، ارزش فعالیت بدنی، مشارکت خودجوش در فعالیت بدنی، لذت بردن از فعالیت بدنی و توانایی شرکت مستقل در فعالیت بدنی معرفی شده است (شرت، وبستر، کیگان، ایگن و برین^۳، ۲۰۱۹). اما جامعه معلمان بدنی و سلامت^۴ و موسسه اسپن^۵ در آخرین گزارش خود سواد بدنی را "توانایی، اعتماد و تمایل برای فعال بودن از نظر جسمانی در زندگی" گزارش کردند (فاری و ایسارد، ۲۰۱۵).

ادبیات پژوهشی کشورهای مختلف ویژگی‌ها یا دسته‌بندی‌های مهم و متفاوتی را برای سواد بدنی بیان کرده است و گاهی تفاوت‌هایی با هم دارند. برخی پژوهشگران بیان کرده‌اند که سواد بدنی به دلیل افزایش کم تحرکی، افزایش وزن و دور شدن کودکان و نوجوانان از فعالیت بدنی مورد توجه قرار گرفته است (ابراین، بلتون و ایسارتل، ۲۰۱۵). همچنین عقیده بر این است که سواد بدنی برای تبیین دانش و شایستگی کودکان و به طور خاص برای سلامت و بهزیستی مادام‌العمر شکل گرفته است (تامپست، بورکت و مک کین^۶، ۲۰۱۴). سواد بدنی ابزارهایی برای افراد فراهم می‌کند تا از آنها به‌منظور شرکت در فعالیت جسمانی و ورزش و یا برای لذت طولانی‌مدت از زندگی سالم و یا موفقیت ورزشی استفاده کنند (کیگان، کیگان، دالی، اوردوی و ادواردز^۷، ۲۰۱۳). اگر چه پژوهش‌های اولیه بر مفهوم سواد بدنی با ویژگی‌هایی چون شایستگی، حرکتی، انگیزش، اعتماد، دانش و درک تأکید می‌کند (ماندیگو^۸ و همکاران، ۲۰۰۹؛ وایت هد، ۲۰۱۰)، اما برخی پژوهش‌های

1. Keegan
2. Physical and Health Education (PHE)
3. Shortt, Webster, Keegan, Egan, & Brian
4. Society of Health and Physical Educators (SHAPE)
5. Aspen Institute
6. Tompsett, Burkett, & McKean
7. Keegan, Keegan, Daley, Ordway, & Edwards
8. Mandigo

اخیر نتایج دیگری را گزارش کردند. برای مثال یک مطالعه دلفی در امریکا ویژگی‌های سواد بدنی مانند ماهر بودن یا دارای دانش بودن را حمایت نکرد (شرت و همکاران، ۲۰۱۹). پژوهش‌ها توسعه سواد بدنی را از طریق افزایش شایستگی در مهارت‌های حرکتی بنیادین در کودکان (ماندیگو، ۲۰۰۷)، تقویت انگیزه (بارنت^۱ و همکاران، ۲۰۱۹)، تربیت بدنی برنامه محور برای نوجوانان (ابراین، بلتون و ایسرائل^۲، ۲۰۱۵)، آموزش مؤثر، استفاده از تکنولوژی، حمایت مدارس و برنامه‌های محلی (کستلی، بارسلون و برایانت^۳، ۲۰۱۵)، سیاست گذاری آموزشی (استایلز و مارتین^۴، ۲۰۱۷) و بازآموزی معلمان (سام، وال هد، ها و سیت^۵، ۲۰۱۸) ممکن دانسته‌اند. موسسه اسپن تأکید بر توسعه سواد بدنی در کودکان و نوجوانان دارد و ۱۰ بخش مختلف اعم از نهادهای مرتبط با سلامت آموزش، ورزش، سیاست گذاری و رسانه را در ارائه و توسعه سواد بدنی دارای نقش کلیدی معرفی کردند (فاری و ایسارد، ۲۰۱۵).

نکته مشترک در بیشتر پژوهش‌های سواد بدنی سلامت و فعالیت در طول زندگی است و اعتقاد بر این است که سواد بدنی به طور خاص برای سلامت و بهزیستی مادام العمر شکل گرفته است (تامپست و همکاران، ۲۰۱۴)، علاوه بر این محققان فواید بسیاری برای داشتن سواد بدنی بر شمرده‌اند. برخی مطالعات اخیر بهترین برون‌ده سواد بدنی را انگیزش برای فعال بودن عنوان کرده‌اند (شرت و همکاران، ۲۰۱۹) و برخی ویژگی‌های شناختی و روان‌شناختی مانند مشارکت، اشتیاق و لذت از فعالیت بدنی، حمایت از دیگران، عملکرد تحصیلی و شناختی را نتایج خوب سواد بدنی دانسته‌اند (ادواردز^۶ و همکاران، ۲۰۱۷). مشارکت در فعالیت بدنی و ورزش، رفتارهای سلامت و سبک زندگی فعال، لذت بردن از زندگی سالم در بلند مدت و موفقیت ورزشی نیز از دیگر نتایج خوب سواد بدنی معرفی شده‌اند (شرت و همکاران، ۲۰۱۹؛ ادواردز و همکاران، ۲۰۱۷). کیگان نیز توسعه همه جانبه فرد در جنبه‌های شناختی، روان‌شناختی، جسمانی و اجتماعی، کمک به فرد در فهمیدن بهتر دنیا، مشارکت بیشتر در گسترده بیشتری از فعالیت‌ها، فواید سلامتی مرتبط با فعالیت بدنی و این که یک فرد باسواد بدنی از ظرفیت‌های مختلف خود برای ارتقاء سلامت و انجام فعالیت بدنی در طول زندگی استفاده می‌کند را نتیجه خوب سواد بدنی بر شمرده است (نهاد ورزش استرالیا، ۲۰۱۹؛ کیگان و همکاران، ۲۰۱۹). وایت‌هد نیز فواید زیادی برای داشتن سواد بدنی ارائه کرده است از جمله توسعه شایستگی بدنی، مشارکت فعال و کارآمد در گستره‌ای از فعالیت‌های بدنی، رشد اعتماد و عزت نفس، درک خوب از مسئولیت فردی و ارتباط اجتماعی و داشتن دانش و درک اصول تندرستی و سلامت با در نظر گرفتن فعالیت (وایت‌هد، ۲۰۱۰، ۲۰۱۳). با وجود تفاوت‌ها نتایج بیشتر این مطالعات نشان می‌دهد که سواد بدنی تأثیرات مثبتی در بیشتر جنبه‌های وجودی

1. Barnett

2. O'Brien, Belton & Issartel

3. Castelli, Barcelona & Bryant

4. Styles & Martin

5. Sum, Wallhead, Ha & Sit

6. Edwards

انسان در تعامل با فعالیت دارد.

بررسی پژوهش‌های گذشته نشان داد که در حوزه سواد بدنی یکپارچگی و وحدت نظر پیرامون الگوهای نظری ارائه سواد بدنی و عوامل مرتبط با آن در دنیا وجود ندارد و هر کشوری بنا به تفاوت‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و سیستم‌های آموزشی و برنامه‌ریزی مختلف، الگوهای متفاوتی را ارائه کرده است. فواید بسیار داشتن سواد بدنی و فراگیر شدن مفهوم سواد بدنی در کشور ایران همانند سایر کشورها باعث شده است تا پژوهشگران به شناخت مفهوم و چارچوب‌های نظری مرتبط با سواد بدنی بپردازند. در این زمینه میرعالی و همکاران (۲۰۱۹) در بررسی ارتباط میزان فعالیت بدنی با زیر سازه‌های سواد بدنی (درک و دانش، انگیزش و شایستگی بدنی) به مطالعه بر کودکان ۱۰ ساله پرداختند. آنها در این مطالعه نشان دادند انگیزش و شایستگی با میزان فعالیت بدنی کودکان ارتباطی ندارد؛ و دانش و آمادگی جسمانی ارتباط مناسبی با فعالیت بدنی کودکان دارد. این یافته مفهوم ارائه شده توسط وایتهد پیرامون ارتباط انگیزش، شایستگی با مشارکت در فعالیت بدنی را تأیید نکرد. پژوهشگران این تضاد را به مشکل پاسخگویی کودکان در استفاده از ابزار پرسش‌نامه‌ای انگیزش و به تبحر رسیدن کودکان ۱۰ ساله در مهارت‌های بنیادین که به عنوان ملاک شایستگی مورد بررسی قرار گرفت، عنوان کردند. ولدی و حمیدی (۱۳۹۶) به مطالعه سواد بدنی کودکان با استفاده از ابزار سواد بدنی کانادایی‌ها پرداختند و نشان دادند نمرات سواد بدنی کودکان شهر تهران در وضعیت ضعیف و ابتدایی است. همچنین دریافتند که سن، جنسیت و وزن با سواد بدنی در ارتباط هستند؛ به صورتی که پسران سواد بدنی بالاتر داشتند و با افزایش سن میزان سواد بدنی نیز افزایش یافت، اما اضافه وزن و چاقی رابطه معکوسی با نمرات سواد بدنی داشت. در مطالعه دیگری، ولدی و همکاران (۱۳۹۹) در بررسی رابطه سطح سواد بدنی با ویژگی‌های شغلی پدران خانواده‌های نظامی نشان دادند سواد بدنی فرزندان با ویژگی‌های شغلی پدران در ارتباط است و فرزندان شاغلین ستادی و آموزشی سواد بدنی بالاتری نسبت به شاغلین صفی و عملیاتی داشتند و علت آن را میزان حضور کمتر والد در کنار خانواده بیان کردند. نتایج این مطالعات نشان می‌دهد که جنبه‌های مختلفی مانند سن، وزن، جنسیت، فعالیت بدنی، انگیزش، شغل و خانواده بر سواد بدنی تأثیر گذار است که باید مورد مطالعه و بررسی بیشتر قرار گیرد.

بررسی سواد بدنی در سایر کشورها نشان می‌دهد اغلب کشورهای پیشرو مانند کانادا، استرالیا، ولز و انگلستان چهارچوب‌های مشخص و مدونی برای سواد بدنی و توسعه آن ارائه کرده‌اند و سواد بدنی را حتی در آموزش‌های رسمی مدارس وارد کرده‌اند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که پژوهش‌ها در زمینه بررسی الگوی سواد بدنی، عوامل وابسته و اثرگذار بر آن و ارائه چهارچوب‌های مرتبط با سواد بدنی در ایران محدود است و نهادهای تأثیرگذار بر آموزش عمومی و سلامت جامعه هنوز به طور رسمی به مسئله آموزش و توسعه سواد بدنی ورود نکرده‌اند. همان‌طور که سواد خواندن و نوشتن دانش آموزان بسیار مهم است، سواد بدنی نیز موضوع مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد و بر اساس شرایط بومی و فرهنگی کشورمان برنامه‌ها و الگوهای مناسب جهت توسعه

آن تدوین شود. شناخت و توسعه سواد بدنی با پیامدهای شناختی، جسمانی و روان‌شناختی از قبیل دانش، شایستگی حرکتی، سلامت، انگیزه فعالیت، مشارکت مادام‌العمر در فعالیت بدنی و سبک زندگی فعال در ارتباط است (ادواردز و همکاران، ۲۰۱۷؛ تامپست، بورکت و مک کین، ۲۰۱۴) و اهمیت بالایی در سلامت جامعه دارد. با توجه به فواید بسیار مهمی که سواد بدنی برای سلامت افراد و جامعه دارد و نبود الگویی شفاف از سواد بدنی در کشور، شناسایی چهارچوبی جامع پیرامون سواد بدنی ضروری به‌نظر می‌رسد. نبود یک چارچوب جامع و روشن از سواد بدنی و ویژگی‌های مربوط به آن ممکن است بر درک افراد از مشارکت و حرکت تأثیرگذار باشد (شرت و همکاران، ۲۰۱۹). به‌نظر می‌رسد شفاف‌سازی مفهوم سواد بدنی و افزایش آگاهی پیرامون سواد بدنی، افراد جامعه و سیاست‌گذاران را قادر سازد تا ظرفیت‌های مرتبط با حرکت و فعالیت را بهتر بشناسند و به توسعه سواد بدنی و چهارچوب‌های مرتبط با سبک زندگی فعال و سالم کمک کنند. لذا پژوهشگران در این مطالعه تلاش کردند به بررسی مفهوم سواد بدنی و شناسایی عوامل مرتبط و اثرگذار و ارتباط بین این عوامل، همچنین راهکارهای توسعه سواد بدنی با تکیه بر دیدگاه متخصصان ایران و بر اساس نیازهای فرهنگی و اجتماعی کشور بپردازند و آن را در قالب یک مدل نظری ارائه کنند.

روش شناسی

پژوهش حاضر با استفاده از رویکرد کیفی انجام گرفت و ماهیت پژوهش اکتشافی است. از آن‌جا که در پژوهش حاضر از راهبرد نظریه داده بنیاد^۱ با رهیافت نظام‌مند اشتراوس و کوربین^۲ (۱۹۹۸) استفاده شد، گردآوری داده‌ها از طریق انجام مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شد و با استفاده از شیوه تجزیه و تحلیل کیفی (کدگذاری، مفهوم‌سازی، مقوله‌بندی) بر اساس پارادایم تفسیری به ارائه نظریه اقدام شد.

مشارکت‌کنندگان پژوهش حاضر شامل متخصصین و نخبگانی بودند که از نظر علمی و تجربه در زمینه سواد بدنی و تربیت بدنی دانش کافی داشته‌اند. شیوه نمونه‌گیری در پژوهش حاضر به صورت نمونه‌گیری هدفمند بود و تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. گلیزر و اشتراوس^۳ (۱۹۶۷) اشاره کرده‌اند که نمونه برداری نظری در طی مراحل پژوهش توسعه می‌یابد و زمانی که از داده‌ها اشباع شود، متوقف می‌شود (گلیزر و اشتراوس، ۱۹۶۷). در گام نخست، انتخاب نمونه هدفمند بر اساس معیارهای مشخصی انجام شد که شامل مصاحبه شونده دارای مقالات یا کار پژوهشی در زمینه سواد بدنی باشد؛ یا این‌که مصاحبه شونده دارای تخصص در حوزه تربیت بدنی باشد و با سواد بدنی آشنایی خوبی داشته باشد. برای دستیابی به اهداف پژوهش با ۱۴ تن از افراد مرتبط با حوزه سواد بدنی و تربیت بدنی مصاحبه شد. نمونه مصاحبه‌ها شامل ۱۲ نفر از متخصصین حوزه علوم ورزشی (دارای مدرک دکتری در گرایش‌های روان‌شناسی ورزش ۲ نفر، مدیریت ورزش ۱ نفر، رشد حرکتی

1. Grounded theory

2. Strauss & Corbin

3. Glaser & Strauss

۵ نفر، یادگیری و کنترل حرکتی ۳ نفر، پداگوژی تربیت بدنی ۲ نفر)، همچنین دو معلم تربیت بدنی با مدرک کارشناسی ارشد و دانشجوی دکتری تخصصی رفتار حرکتی بود، که به صورت داوطلبانه در مصاحبه‌ها شرکت کردند. گردآوری داده‌ها به صورت مصاحبه نیمه ساختار یافته و چهره به چهره بود. پس از چند مصاحبه، بر اساس داده‌های به دست آمده از مصاحبه‌ها نمونه گیری به صورت نمونه گیری نظری تا زمان رسیدن به اشباع نظری ادامه داشت به صورتی که پس از مصاحبه ۱۱، اطلاعات جدیدی به پژوهش اضافه نگردید. مصاحبه‌ها در دفتر (محل کار، دانشگاه و مدرسه) مصاحبه شونده‌ها انجام شد. با کسب اجازه از مصاحبه شونده‌ها، محتوای مصاحبه‌ها به صورت فایل صوتی توسط یک تلفن همراه ضبط شد. مدت زمان مصاحبه‌ها بین ۱۲ الی ۵۰ دقیقه بود. مصاحبه شونده‌گان پیرامون سواد بدنی به صورت نیمه ساختار یافته مصاحبه شدند و سئوالات پایان باز پرسیده شد تا به آنها کمک کند پیرامون مفهوم، ویژگی‌ها و سایر نکات مرتبط با سواد بدنی مصاحبه کنند و همزمان با مصاحبه‌ها یادداشت‌های میدانی نیز برداشته می‌شد. داده‌های به دست آمده از مصاحبه‌ها از طریق فرایند تحلیل مقایسه‌ای مداوم مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت (کوربین و اشتراوس، ۱۹۹۸). برای این کار محتوای مصاحبه‌ها به صورت متن در نرم افزار مایکروسافت ورد آفیس تایپ شد. سپس محتوای متنی با استفاده از نرم افزار مکس کیو دی ای^۱ کدگذاری شد. بر اساس مدل پارادایمی اشتراوس و کوربین داده‌ها در چند مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی، کدگذاری و تحلیل شد (کوربین و اشتراوس، ۱۹۹۸).

در پژوهش‌های کیفی بر مبنای نظریه داده بنیاد درک یک پدیده و توصیف و توضیح مفاهیم یا سازه‌های نظریه مورد توجه است و از آنجا که درک هر محقق با دیگری ممکن است متفاوت باشد، عیناً تعمیم و تکرار پذیری نتایج در این نوع پژوهش‌ها دور از انتظار است، بر همین اساس محققان کیفی به جای واژه اعتبار و پایایی بیشتر از واژه‌های اعتماد پذیری^۲، انکا پذیری^۳، انتقال پذیری^۴ و تأیید پذیری^۵ استفاده می‌کنند (گوبا و لینکلن^۶، ۱۹۹۴). در پژوهش حاضر نیز برای بررسی اعتبار داده‌ها این ویژگی‌ها مورد بررسی قرار گرفت. در این پژوهش با استفاده از رسیدگی و مشاهده مداوم، در جمع آوری داده‌ها از شیوه مصاحبه و یادداشت در عرصه در مراحل مختلف پژوهش استفاده شد تا محقق در جریان انجام پژوهش نکات مهم و آنچه به ذهن می‌آمد یا حس می‌شد را در حین مصاحبه‌ها و بررسی‌ها یادداشت کرده و در فرایند مصاحبه‌ها، تحلیل، مفهوم سازی و تفسیر از آن استفاده نماید. در مراحل مختلف تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از شیوه کسب اطلاعات از هم‌تایان برای بازنگری داده‌ها، نظرات اصلاحی و تکمیلی یک همکار جهت توسعه نظریه استفاده شد. اختصاص

1. MAXQda
2. Credibility
3. Dependability
4. Transferability
5. Confirmability
6. Guba & Lincoln

زمان کافی برای جمع‌آوری داده‌ها و انجام مصاحبه‌ها طی روزها و زمان‌های متفاوت نیز برای افزایش اعتبار داده‌برداری در پژوهش استفاده شد. محقق برای دست یافتن به انتقال پذیری با استفاده از نمونه‌گیری مناسب بر اساس مفاهیم با افراد مختلف در زمینه‌های کاری و شغلی مختلف و در مکان‌های مناسب سعی کرد رسیدن به بیشترین انتقال پذیری را ایجاد کند. برای دستیابی به اتکا پذیری نتایج پژوهش کدگذاری داده‌ها طی چهار مرحله مرور، دسته‌بندی و اصلاح شد تا نتایجی تمیز و بدون سوگیری اولیه حاصل شود. همچنین از شیوه کسب اطلاعات از همتایان برای افزایش تأییدپذیری نتایج پژوهش استفاده شد و برای اطمینان از دستیابی به بالاترین اطمینان در نتایج پژوهش، مصاحبه‌ها تا دستیابی به اشباع نظری ادامه یافت و از روش کنترل متخصصین نیز استفاده شد. بدین صورت که از دو تن از اساتید همکار و آشنا به موضوع پژوهش جهت اطمینان از هماهنگی مفاهیم و مقوله‌ها و درستی طبقه‌بندی مقولات استفاده شد. همچنین برای اطمینان از پایایی داده‌ها، نتایج کدگذاری مصاحبه‌ها توسط یک همکار مورد بازبینی قرار گرفت و درصد توافق درون موضوعی به عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار رفت. برای این کار از یک دانشجوی دکتری رفتار حرکتی که در مراحل انجام پژوهش حضور داشت و از آگاهی مناسبی نسبت به موضوع پژوهش برخوردار بود، درخواست شد تا به عنوان همکار در کدگذاری پژوهش مشارکت کند. در این بررسی ۵۱۰ کد توسط کدگذار و ۵۷۰ کد در بررسی مجدد توسط کدگذار همکار شناسایی شد و پایایی بین کدگذارها برابر با ۸۱/۶ درصد گزارش شد. درصد پایایی بالای ۸۰ درصد در مصاحبه‌ها بیانگر این است که کدگذاری از قابلیت اعتماد مناسبی برخوردار است و پایایی آن مورد تأیید است (اوکانر و جاف، ۲۰۲۰). این مطالعه توسط کمیته اخلاق دانشگاه تهران و با کد REC.SPORT.UT.IR. ۱۳۹۸/۰۶۰ مورد تأیید قرار گرفته است.

نتایج

در نظریه داده بنیاد، فرایند تحلیل اطلاعات در سه مرحله کدگذاری باز، کدگذاری محوری و کدگذاری انتخابی انجام می‌شود. در ادامه به تفکیک مراحل مختلف کدگذاری و تحلیل اطلاعات تشریح و مدل نظری خلق شده ارائه شده است.

کدگذاری باز: در آغاز پس از مطالعه متن مصاحبه‌ها نکات مهم و مربوط کدگذاری شدند که ۵۱۰ کد شناسایی شدند. پس از بررسی کدها، از کنار هم قرار گیری کدهای مشابه مفاهیم شکل گرفتند. برای مثال برای شکل‌گیری مفهوم «انتخاب و حفظ سبک زندگی فعال» کدهای «دستیابی به سبک زندگی فعال»، «مشاهده انتخاب سبک زندگی فعال» و «حفظ سبک زندگی فعال» از نقل قول‌های زیر این مفهوم مشترک را شکل دادند:

«فردی را باید بگیریم دارای سواد جسمانی است و در حوزه تربیت بدنی مد نظر من هست، این که این

سه تا حیطة یادگیری رو برای ایجاد تغییر در زندگی خودش بلد باشد و بتواند از این دانش برای ایجاد تغییر استفاده کند و بتواند سبک زندگی فعالی که مد نظر همه کسانی که در حوزه تربیت بدنی در مدارس دارند امروزه دارند کار می‌کنند و هست به اون دست پیدا کنند (مصاحبه شونده شماره ۱)؛ "سواد جسمانی هر سه تا حوزه رو با هم در نظر می‌گیرد، مضافاً این که ما آثارش را باید در آن تغییر ببینیم. یعنی انتخاب اون سبک زندگی فعال رو در فرد ببینیم (مصاحبه شونده شماره ۱)؛ "هدف سواد جسمانی هم در نهایت پیروزی و تندرستی است. پیروزی برای افرادی که تو سطح رقابتی بالا کار می‌کنند. تندرستی برای افرادی که فعالیت بدنی رو خیلی هدف دار دنبال نمی‌کنند. در واقع برای حفظ سلامتی شون استفاده می‌کنند، و من فکر می‌کنم هدف نهاییش سبک زندگی فعال باشد، حفظ سبک زندگی فعال (مصاحبه شونده شماره ۱۴)."

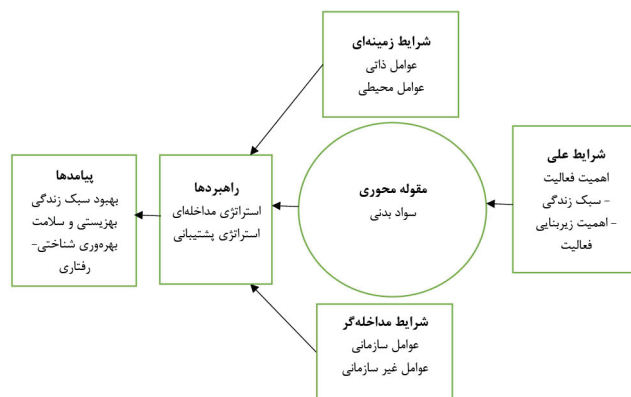
در ادامه مفاهیمی که اشتراکات زیادی با هم داشتند، با قرار گیری در کنار هم مقوله‌ها را تشکیل دادند. مقوله‌هایی که در یک زمینه مشترک بودند در طبقات مشترک دسته بندی شدند. در مجموع ۶۷ مفهوم و ۲۷ مقوله و ۱۲ طبقه در مرحله کدگذاری باز شناسایی شد (جدول ۱). روند مقوله پردازی و طبقه بندی کدها به کاهش واحدهای تحلیلی می‌انجامد و به روند تحلیل داده‌ها در مراحل بعدی کدگذاری کمک می‌کند.

جدول ۱- مفاهیم، مقولات، طبقات و محورهای شش گانه مدل سواد بدنی

محور	طبقه	مقوله	مفاهیم
مقوله محوری	سواد بدنی	زندگی فعال	سبک زندگی فعال
		کل نگر	چند بعدی، غیر محدود به جسم
شرایط علی	اهمیت فعالیت	توانایی رشدی	توانایی / ظرفیت
		سبک زندگی	کم تحرکی، عدم فعالیت، سبک زندگی غیرفعال
شرایط زمینه‌ای	عوامل اکتسابی	اهمیت زیربنایی	زیربنای شغل، زیربنای توانایی‌ها، اهمیت فراتر از دانش
		ظرفیت‌های جسمانی	شایستگی حرکتی، آمادگی جسمانی، فعالیت‌های حرکتی
عوامل ذاتی	ظرفیت‌های روانشناختی	ظرفیت‌های شناختی	مفاهیم فعالیت بدنی، دانش فعالیت بدنی، آگاهی از فواید سلامتی ورزش، کاربرد و اهمیت فعالیت، شناخت زیربنای فعالیت بدنی
		ظرفیت‌های رفتاری	مهارت‌های ذهنی، ویژگی‌های خود، ویژگی‌های اجتماعی، انگیزش
مشارکت	مشارکت در فعالیت بدنی و ورزش	شاخصه‌های مادرزادی	اختلالات و بیماری، جنسیت
		شاخصه‌های سن	بلوغ، سن
عوامل سازمانی	دستگاه‌های غیر دولتی	دستگاه‌های غیر دولتی	شهرداری، نهادهای مذهبی، NGO، سیستم اوقات فراغت
		دستگاه‌های دولتی	آموزش و پرورش و دانشگاه، وزارت ورزش و فدراسیون‌ها، وزارت بهداشت و بهزیستی، نهادهای غیر متمرکز
عوامل غیر سازمانی	عوامل اجتماعی فرهنگی	عوامل سیاسی اقتصادی	سیاست مداران، رفاه اجتماعی
		عوامل اجتماعی فرهنگی	رسانه، اجتماع
راهبردها	ارتقاء در کودکی	ارتقاء در نوجوانی	افزایش انگیزه، مهارت‌های بنیادی، بازی
		آموزش	توسعه دانش و آگاهی، مهارت‌های پیشرفته
راهبرد پشتیبانی	پشتیبانی سخت افزاری	پشتیبانی نرم افزاری	آموزش جسمانی، اکتساب سواد بدنی
		پشتیبانی سخت افزاری	فراهم کردن زیر ساخت
پیامد	بهبود سبک زندگی و مشارکت	مشارکت و عملکرد جسمانی	انتخاب و حفظ سبک زندگی فعال، فعالیت خارج از مدرسه، افزایش فعالیت بدنی
		سلامت فردی	مشارکت بیشتر در فعالیت بدنی، انگیزه مشارکت، بهبود عملکرد جسمانی
بهره‌وری شناختی	تغییر در رفتار و نگرش	سلامت عمومی	سلامت و تندرستی، بهبود زندگی فردی
		تغییر سبک زندگی، استفاده از استانداردها جهت تغییر	جامعه سالم
		افزایش آگاهی و شناخت	شناخت بدن و توانایی‌ها، دانش فعالیت بدنی

کدگذاری محوری: مرحله بعد مدل پارادایمی کدگذاری محوری است که در آن داده‌های به‌دست آمده از مرحله کدگذاری باز بر اساس خصوصیات و ابعاد مشترک در شش محور مجزا جای می‌گیرند. این شش دسته عبارت‌اند از مقوله محوری، شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها، که به یکدیگر در ارتباط هستند. شکل ۱ نحوه ارتباط بین محورهای شش گانه کدگذاری محوری را نشان می‌دهد. در مرحله کدگذاری محوری، مفهوم "توانایی متأثر از رشد در ابعاد چند گانه (شناختی، روان‌شناختی، جسمانی) در قالب سبک زندگی فعال" که به نوعی برداشت جامعی از مفهوم "سواد بدنی" هست به عنوان مقوله محوری انتخاب شد. دلیل انتخاب این مفهوم به عنوان مقوله مرکزی این بود که مضمون این مفهوم در بسیاری از مقوله‌ها بارها تکرار شد و مفهوم آن در همه محورها کم و بیش مشاهده می‌شود. همچنین اکثر مصاحبه‌شوندگان مضمون و محتوای این مفهوم را به عنوان برداشت مناسب و جامعی از پدیده سواد بدنی تلقی می‌کردند.

شکل ۱- کدگذاری محوری در شش محور: مقوله محوری، شرایط علی، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها

کدگذاری انتخابی: مرحله آخر تحلیل داده‌ها در مدل پارادایمی، کدگذاری انتخابی است که در آن به خلق و تشریح نظریه بر اساس نتایج کدگذاری باز و انتخابی پرداخته می‌شود. در این مرحله ارتباط مقوله محوری انتخاب شده با سایر مقوله‌ها و محورها تفسیر و به روایت داستان نظریه پرداخته شد.

بحث و نتیجه‌گیری

از آنجایی که سواد بدنی هنوز در نظام آموزشی و ورزشی ایران مفهومی شفاف و شناخته شده نیست، و با توجه به این که ویژگی‌های متفاوتی از مفهوم سواد بدنی در سایر کشورها ارائه شده است، ضروری بود که چارچوب

جامع و شفافی از سواد بدنی برای جامعه هدف ایران مشخص شود. این پژوهش با هدف ارائه الگو و چهارچوب نظری برای سواد بدنی در ایران انجام شد.

مدلی که در این پژوهش به دست آمده مفهوم سواد بدنی را توانایی/ ظرفیت متأثر از رشد در ابعاد چندگانه (شناختی، جسمانی، روان‌شناختی و رفتاری) در قالب سبک زندگی فعال شناسایی شد. این مفهوم از چند نکته مهم برخوردار است. نخست این که سواد بدنی یک ظرفیت در وجود آدمی است که می‌تواند رشد یابد و به توانایی تبدیل شود. همچنین سبک زندگی فعال به عنوان محور کلیدی مفهوم سواد بدنی در مصاحبه‌های مختلف به آن اشاره شده است. همچنین ویژگی چند بعدی بودن یا کل نگر بودن سواد بدنی اشاره به تأثیر پذیری متقابل این مفهوم از همه ابعاد شناختی، روان‌شناختی، جسمانی و انواع دسته بندی دیگر ابعاد بدنی دارد و تأکید آن بر این نکته است که درست است که سواد بدنی بیشتر با بدن و بعد جسمانی آمیخته است اما فقط محدود به بعد جسمانی نیست و تمام ابعاد انسان را در بر می‌گیرد. پیشینه پژوهش‌ها نیز این یافته را تأیید کرده است که هر شکلی از سواد بدنی به ظرفیت‌های منحصر به فرد افراد مرتبط خواهد بود. برای مثال نهاد ورزش استرالیا سواد بدنی را یادگیری جامع طول عمر کسب شده معرفی کرد که در زمینه‌های حرکت و فعالیت بدنی به کار می‌رود و تغییرات پیشرونده ظرفیت‌های جسمانی، روان‌شناختی، اجتماعی و شناختی را منعکس می‌کند. (نهاد ورزش استرالیا، ۲۰۱۹). همچنین شرت و همکاران (۲۰۱۹) نیز سواد بدنی را یک فرایند یادگیری جامع چند بعدی، غیر زمینه‌ای و فردی معرفی کردند. یکی از ویژگی‌های مفهوم سواد بدنی که در پژوهش حاضر شناسایی شد چند بعدی بودن آن است. محققان در استرالیا نشان دادند سواد مانند یک چتر تعداد زیادی از عناصر در هم تنیده را داراست و سواد را مرتبط با سلامت دانستند و چهار بخش ظرفیت‌های جسمانی، روان‌شناختی، شناختی و اجتماعی را اجزای سواد بدنی ذکر کردند (کیگان و همکاران، ۲۰۱۹). همچنین سواد بدنی توانایی، اعتماد و تمایل به فعالیت بدنی برای زندگی تعریف شده است که تأیید کننده مفهوم به دست آمده در پژوهش حاضر یعنی ارتباط تنگاتنگ سواد بدنی با فعالیت بدنی و سبک زندگی فعال در طول عمر است (ابراین، بلتون و ایسارتل، ۲۰۱۵).

اهمیت فعالیت و فعال بودن انسان در قرن اخیر به دلیل گسترش سبک زندگی غیر فعال و عدم فعالیت کافی افراد، به خصوص کم تحرکی کودکانی که در سنین رشد قرار دارند، زیربنای اصلی پدید آمدن مفهوم سواد بدنی هستند. مهم است که سواد بدنی مورد توجه قرار گیرد تا افراد از سبک زندگی ناسالم جدا شوند. همچنین مصاحبه شونده‌ها اشاره کردند که اهمیت زیربنایی فعالیت به دلیل این که می‌تواند زیربنای توانایی‌ها و حتی زیربنای شغل در افراد باشد، نیز دلیل دیگری است که باید به مفهوم سواد بدنی پرداخته شود و این نکته را نشان می‌دهد که سواد بدنی بر خلاف سایر سوادها اهمیتی فراتر از دانش صرف دارد و محدود به خواندن و نوشتن نیست. همسو با این یافته پژوهش‌ها نشان داده‌اند که سواد بدنی، با توجه به افزایش کم تحرکی و افزایش وزن در کودکی (ابراین، بلتون و ایسارتل، ۲۰۱۵)، دور شدن کودکان و نوجوانان از فعالیت بدنی و حرکت به

سمت کم‌تحرکی و انتخاب‌های ناسالم در اوقات فراغت و همچنین اهمیت انجام مطلوب فعالیت‌های روزمره و بسیاری مشاغل (کیگان و همکاران، ۲۰۱۳) بسیار مهم است. اهمیت سواد بدنی در کمک به زندگی سالم از طریق حرکت و فعالیت بدنی (کیگان و همکاران، ۲۰۱۹) همچنین سلامت و بهزیستی مادام‌العمر (تامپست و همکاران، ۲۰۱۴)، ایجاد روش‌های ابتکاری برای افزایش و حفظ فعالیت بدنی (جونز^۱ و همکاران، ۲۰۱۸) تأییدی بر یافته‌های نظری پژوهش حاضر است که اهمیت سواد بدنی برای ارتقاء مشارکت و مقابله با کم‌تحرکی افراد را نشان می‌دهد.

یافته‌ها نشان داد شرایط بسیاری چون شاخصه‌های مادرزادی، جنسیت و اختلالات در بسترسازی سواد بدنی نقش دارند و بر آن تأثیر گذارند. یکی از این عوامل ذاتی مانند شاخصه‌های مادرزادی و وابسته به سن بود که اشاره به مفاهیمی چون جنسیت و اختلالات و بیماری‌ها دارند. برای مثال مصاحبه‌ها به این نکته اشاره داشتند که سواد بدنی شامل همه افراد است، اما هر فردی سواد خودش را دارد و سواد افراد عادی و معلول یکی نیست. شاخصه‌های وابسته به سن نیز به مفاهیمی مانند بلوغ و دوره‌های مختلف سنی اشاره دارد که اکثر مصاحبه‌ها تأکید داشتند که سواد بدنی در دوره‌های سنی مختلف متفاوت است. برای مثال سواد کودکی از نوجوانی و بزرگسالی متفاوت است. پژوهش‌ها در این زمینه نشان داده است که افراد کم‌توان، در دستیابی به الگوهای حرکتی شبیه به همسالان عادی نیستند، اما همه افراد صرف‌نظر از توانایی جسمی می‌توانند باسواد بدنی باشند و تجربه منحصر به فرد را برای هر شخص نشان می‌دهد (دوگاس^۲، ۲۰۱۷). مدل نظری پژوهش حاضر نشان داد سواد بدنی شامل همه افراد با هر جنسیت، سطح سلامت و رده سنی می‌توانند از مزایای سواد بدنی بهره‌مند شوند و بارنت و همکاران (۲۰۱۹) نیز گروه سنی را یکی از فاکتورهای مهم در توسعه الگوی سواد بدنی ذکر کردند. عوامل محیطی دسته دیگری از عوامل زمینه ساز سواد بدنی است که مقوله مشارکت در فعالیت بدنی و ورزش را در بر می‌گیرد. این مقوله اشاره به نقش تربیت بدنی بر شکل‌گیری سواد بدنی اشاره دارد که سواد بدنی نتیجه و هدف تربیت بدنی است. همچنین به نقش متقابل مشارکت در فعالیت بدنی و ورزش بر سواد بدنی اشاره دارد. برای مثال مصاحبه‌ها به این نکته اشاره داشتند که مشارکت در فعالیت بدنی بیشتر و متنوع‌تر باعث سواد بالاتری می‌شود و ورزش قهرمانی علاوه بر این که از طریق سواد بدنی ایجاد می‌شود، می‌تواند بر سواد بدنی نیز تأثیرگذار باشد. به طوری که ارتباط دو طرفه‌ای بین ورزش و فعالیت بدنی با سواد بدنی وجود دارد. از نگاه دیگر ورزش، بازی و فعالیت ابزار رسیدن به سواد بدنی هستند. پژوهش‌ها نیز نشان داده است که تمرکز اصلی آموزش، فعالیت بدنی و ارتقاء ورزش در سراسر جهان بر سواد بدنی است (گیبلین، کولینز و باتن^۳، ۲۰۱۴)، و سواد بدنی در آموزش جسمانی، ورزشی و ارتقاء فعالیت بدنی مشارکت دارد (ادواردز و همکاران، ۲۰۱۷)، همچنین مفهوم سواد بدنی در ارتباط با مفاهیم آموزش، فعالیت، آمادگی و دوره آموزشی است (هیندمن و

1. Jones

2. Dugas

3. Giblin, Collins & Button

پیل، ۲۰۱۸) که این پژوهش‌ها تأییدکننده یافته‌های پژوهش حاضر مبنی بر نقش دوطرفه سواد بدنی با تربیت بدنی، ورزش و فعالیت بدنی هستند.

شرایط بسیاری تحت عنوان عوامل مداخله‌گر وجود دارند که بر سواد بدنی تأثیر گذارند و در ظهور و بروز آن دخالت دارند. در بین عوامل مداخله‌گر سازمانی شناسایی شده، دستگاه‌های دولتی مهم‌ترین بخش اثرگذار بر سواد بدنی بودند که بیشترین تأکید و تکرار را در مصاحبه‌ها داشتند. آموزش و پرورش مهم‌ترین نهاد تأثیرگذار و مسئول در زمینه توسعه سواد بدنی شناخته شد. دوران تحصیل در مدارس به دلیل قرار داشتن در یک دوره طولانی و طولانی رشد می‌تواند بیشترین تأثیرگذاری بر سواد بدنی کودکان را داشته باشد. دانشگاه‌ها نیز از طریق دوره‌های تحصیلی و تدوین چارچوب‌های علمی برای سواد بدنی می‌توانند بر سواد بدنی تأثیرگذار باشند. وزارت ورزش و فدراسیون‌های ورزشی در حوزه ورزشکاران، ورزش همگانی و سیاست‌گذاری‌های کلان سواد بدنی می‌توانند تأثیرگذار باشند. وزارت بهداشت با در نظر گرفتن سلامت جامعه و سالمندان و بهزیستی از طریق مدیریت و برنامه ریزی در مهدکودک‌ها می‌توانند بر سواد بدنی افراد تأثیر بگذارند. همچنین سایر نهادهای دولتی مانند وزارت فرهنگ، سیستم‌های نظامی نیز می‌توانند از طریق مجموعه‌های تحت مدیریت خود بر سواد بدنی جامعه تأثیر بگذارند. دستگاه‌های غیر دولتی از قبیل شهرداری‌ها و نهادهای اوقات فراغت نیز از طریق ترویج فعالیت حرکتی در محلات، گسترش فضاهای تفریحی، توسعه امکانات، می‌توانند بر سواد بدنی اثرگذار باشند. علاوه بر این عوامل سازمانی، عوامل غیرسازمانی مانند رفاه اجتماعی، سیاست‌گذاری، خانواده و شخصیت‌های تأثیرگذار در کنار عامل مهم رسانه نیز از عوامل مهمی هستند که بر سواد بدنی تأثیر می‌گذارند. مفهوم رسانه با کدهایی از قبیل تلویزیون، سینما، تبلیغات، سیستم هنر و حتی تبلیغات محیطی مانند مترو به عنوان عوامل تأثیرگذار بر سواد بدنی شناسایی شدند. در تأیید یافته‌های مدل نظری پژوهش حاضر مبنی عوامل تأثیرگذار بر سواد بدنی در دو دسته عوامل سازمانی (مانند آموزش و پرورش، فدراسیون‌ها، بهزیستی و شهرداری‌ها) و عوامل غیر سازمانی (مانند فرهنگ، اقتصاد، سیاست و رسانه)، بارنت و همکاران (۲۰۱۹) نقش مدارس در گسترش سواد بدنی از طریق تمرینات مدرسه و سناریوهای ورزشی را مهم دانستند. همچنین پژوهش‌ها استفاده از متخصصان و معلمان آموزش دیده، در کنار برنامه آموزشی خوب طراحی شده در مدارس برای توسعه سواد بدنی کودکان (تلفورد و همکاران^۱، ۲۰۲۱)، همچنین نقش محققان، دست‌اندرکاران و سیاست‌گذاران را برای ایجاد بهترین شرایط جهت نیازها و منابع سواد بدنی (بارنت و همکاران، ۲۰۱۹) مهم دانسته‌اند و مؤلفه‌های سیاست، اجتماع، عوامل سازمانی، بین فردی و درون فردی و فرهنگ را عناصر مرتبط با سواد بدنی شناسایی کرده‌اند (جونز و همکاران، ۲۰۱۸؛ هیدن-دیویس، ۲۰۰۸). پژوهش‌ها ذکر شده تأییدی بر نقش عوامل سازمانی مانند نهادهای دولتی از قبیل آموزش و پرورش و عوامل غیر سازمانی تأثیر گذار مانند فرهنگ، سیاست، اجتماع، رسانه و سایر موارد ذکر شده بر سواد بدنی است که مدل شناسایی

1. Telford et al.

شده را تأیید و تقویت می‌کند، برای مثال نهاد اسپین در امریکا نیز ۱۰ نهاد مؤثر در ارائه و گسترش سواد بدنی را شامل سازمان‌های تفریحی جامعه، سازمان‌های آموزش و فیتنس، سازمان‌های ملی ورزش، ارائه دهندگان خدمات بهداشتی و درمانی، نهادها و موسسات بهداشت عمومی، رسانه و فناوری، تجارت و صنعت، والدین / سرپرستان، سیاست گذاران و رهبران مدنی معرفی کرده است (فاری و ایسارد، ۲۰۱۵).

یکی از راهکارهای شناسایی شده جهت توسعه سواد بدنی راهبرد مداخله‌ای و آموزشی در نوجوانی و کودکی بود و نشان داد ارتقاء سواد بدنی در کودکی از طریق افزایش انگیزه کودکان با استفاده از ایجاد احساس موفقیت، لذت بردن از فعالیت، نبود اجبار و قوانین سخت‌گیرانه در فعالیت، همچنین توسعه مهارت‌های بنیادین و استفاده از بازی جهت توسعه پنهان سواد بدنی ممکن است. سواد بدنی نوجوانی نیز با استفاده از توسعه دانش و آگاهی، توسعه مهارت‌های حرکتی پیشرفته و ایجاد رشته‌های تخصصی می‌تواند توسعه یابد. پژوهش‌های پیشین همسو با این یافته نشان داده‌اند که ایجاد شایستگی در الگوهای حرکتی پایه و مهارت‌های حرکتی بنیادین کودکان باید مد نظر باشد که بتوانند بیشتر یاد بگیرند و انگیزه برای فعالیت داشته باشند (چن^۱، ۲۰۱۵) و راهبردها باید بر روی تقویت انگیزه تأکید کنند (بارنت و همکاران، ۲۰۱۹)، همچنین پیشرفت سواد بدنی در کودکی را دریچه‌ای برای شرکت در فعالیت‌های جسمانی، بازی، ورزش و فعالیت‌های تفریحی ذکر کرده‌اند (کیگان و همکاران، ۲۰۱۳). برخی محققان تربیت بدنی برنامه محور برای نوجوانان را روشی برای افزایش مشارکت در فعالیت بدنی، سلامت می‌دانند که مؤلفه‌هایی برای ارتقاء سواد بدنی است (ابراین، بلتون و ایسرائل، ۲۰۱۵). راهکار دیگر راهبرد پشتیبانی و حمایتی از طریق فراهم کردن زیرساخت‌ها و امکانات ورزشی و آموزشی و به‌کارگیری افراد متخصص، آموزش دیده و بازآموزی معلمان پیرامون سواد بدنی بود که در کنار سیاست گذاری‌ها و حمایت سیاست‌ها می‌تواند به توسعه سواد بدنی کمک کند. در تأیید این یافته‌ها پژوهشگران آموزش مؤثر، استفاده از تکنولوژی، حمایت مدارس و هماهنگی حمایت‌های محلی (کستلی، بارسلون و برابانت، ۲۰۱۵)، برنامه‌های آموزشی، تخصیص منابع و سیاست گذاری آموزشی (استایلز و مارتین، ۲۰۱۷) و تأثیر برنامه بازآموزی معلمان (سام، وال هد، ها و سیت، ۲۰۱۸) را گامی مؤثر جهت ارتقاء سواد بدنی ذکر کرده‌اند.

در پایان مدل پژوهش حاضر نشان داد به‌کارگیری راهبردهای توسعه‌ای سواد بدنی در بستر عوامل زمینه‌ای و عوامل مداخله‌گر می‌تواند به نتایج مثبتی چون سبک زندگی فعال، افزایش مشارکت در فعالیت بدنی، رغبت به فعالیت، موفقیت‌های ورزشی و تغییر نگرش منجر شود که در پژوهش‌های بسیاری به آن اشاره شده است. دستیابی به سبک زندگی سالم، حفظ سلامت و تندرستی، ارتقاء بهداشت فردی و تأثیرات مثبت بر زندگی فردی و شغلی از پیامدهای سلامت فردی سواد بدنی هستند. همچنین افزایش سلامت جامعه، داشتن نیروی انسانی سالم و پیشگیری از بسیاری از ناهنجاری‌های اجتماعی، پیامدهای مثبت سواد بدنی در مقوله سلامت

1. Chen

عمومی هستند. تغییر رفتار، نگرش، سبک زندگی و کسب استانداردها، و افزایش دانش فعالیت بدنی برای ایجاد تغییر مثبت در افراد را می‌توان نتیجه مثبت دیگر سواد بدنی دانست. بسیاری از پژوهش‌ها برونده سواد بدنی را انگیزش برای فعال بودن (شرت و همکاران، ۲۰۱۹)، مشارکت بیشتر فعالیت بدنی و سبک زندگی فعال (ادواردز و همکاران، ۲۰۱۷) گزارش کرده‌اند و به انتخاب سبک زندگی فعال، نه فقط برای آینده یا حال، بلکه برای تمام عمر اشاره دارد (وایت هد، ۲۰۱۳) و همچنین سواد می‌تواند در افراد ایجاد نگرش مثبت کند (چن، ۲۰۱۵). در این زمینه تامپست و همکاران سواد بدنی را با مشارکت مادام‌العمر در فعالیت‌های بدنی، فواید سلامت و موفقیت‌های ورزشی در ارتباط دانستند (تامپست و همکاران، ۲۰۱۴). همچنین کیگان و همکاران اظهار داشتند که سواد بدنی باعث مشارکت در فعالیت بدنی و ورزش، لذت بردن از زندگی سالم در بلند مدت و موفقیت ورزشی می‌شود، در غیر این صورت عدم توسعه سواد بدنی باعث کناره‌گیری کودکان و نوجوانان از فعالیت بدنی و گرایش به کم‌تحركی و انتخاب‌های ناسالم در اوقات فراغت می‌شود (کیگان و همکاران، ۲۰۱۳). دیگر پیامد شناسایی شده در بعد سلامت فردی و عمومی، سلامت و تندرستی، تأثیرات مثبت بر زندگی و شغلی، افزایش سلامت جامعه و نیروی انسانی سالم بود، که همسو با نتایج کیگان و همکاران (۲۰۱۹) و نهاد ورزش استرالیا (۲۰۱۹) است که اظهار داشتند یک فرد با سواد بدنی از ظرفیت‌های مختلف خود برای ارتقاء سلامت و انجام فعالیت بدنی در طول زندگی استفاده کند.

در مطالعه حاضر تلاش شد تا با استفاده از نظر متخصصان بررسی دقیقی از مفهوم سواد بدنی و عوامل مرتبط و مؤثر بر آن ارائه شود. به‌کار بردن نظریه داده بنیاد در این مطالعه باعث ایجاد یک مدل نظری جامع و شفاف از سواد بدنی شد. یافته‌های به‌دست آمده از سه مرحله کدگذاری داده‌ها سواد بدنی را توانایی/ظرفیت متأثر از رشد در ابعاد چند گانه در قالب سبک زندگی فعال نمایان کرد که بر سبک زندگی فعال تأکید دارد و به صورت یک ساختار چند بعدی در قالب ظرفیت‌های شناختی، روان‌شناختی، جسمانی و رفتاری مشاهده می‌شود. با توجه به نتایج فوق استنباط می‌شود که، چنانچه اهداف سواد بدنی بخواهد شکل بگیرد، که همان دستیابی به سبک زندگی فعال و مشارکت بیشتر در فعالیت بدنی برای رسیدن به تندرستی و سلامت فردی و عمومی است، باید بر پایه توسعه مهارت‌های بنیادی در کودکی، توسعه مهارت‌های ورزشی و تخصصی، افزایش انگیزه مشارکت و همچنین افزایش آگاهی و دانش فعالیت باشد. نهادهایی چون آموزش و پرورش و وزارت ورزش، بهزیستی، شهرداری و سیستم‌های مرتبط با اوقات فراغت، می‌توانند با پیاده‌سازی راهکارهای ارائه شده در مدل به توسعه سواد بدنی کمک کنند. این نهادها باید از راهبردهایی چون به‌کارگیری افراد متخصص و آموزش دیده، سیاست‌گذاری توسعه‌ای مناسب و فراهم کردن زیر ساخت‌ها استفاده کنند، تا بتوانند به توسعه مهارت‌های بنیادین، مهارت‌های تخصصی، انگیزه و دانش در کودکان، نوجوانان و بزرگسالان دست یابند. این مهم می‌تواند به مشارکت فعال منجر شود و در نتیجه اهداف سواد بدنی را محقق سازد. در این بین عوامل اثرگذاری چون سطح رفاه اجتماعی، اقتصاد، رسانه، اجتماع و سیاست می‌تواند در رسیدن به این اهداف مداخله کنند. همچنین

عواملی چون ظرفیت‌های مختلف فردی، سن فرد، بیماری، جنسیت و بلوغ نیز می‌توانند در رسیدن به توسعه سواد بدنی و اهداف آن مداخله کنند. باید تلاش کرد این عوامل را به نحو مطلوب کنترل کرد تا در پیشبرد راهبردها در جهت رسیدن به اهداف سواد بدنی به عنوان عوامل اثرگذار مثبت و پیش برنده باشند، نه عواملی که دستیابی به اهداف را غیر ممکن سازد. به طور کلی چنانچه فرایندهای تدوین شده با به‌کارگیری راهبردها به خوبی پیش رود، می‌توان انتظار داشت که اهداف سواد بدنی مانند دستیابی به سبک زندگی فعال و مشارکت بیشتر در فعالیت بدنی محقق شود. نتایج به‌دست آمده از مطالعه حاضر نشان داد این فرایندها افراد را قادر می‌سازد که درک درستی از مفهوم سواد بدنی داشته باشند و تلاش بیشتری در دستیابی به سبک زندگی فعال در جهت داشتن سلامت و تندرستی در تمام زندگی داشته باشند. به طور کلی در مقایسه مدل به‌دست آمده در پژوهش با پیشینه پژوهش‌ها و مدل‌های سایر کشورها می‌توان گفت در برخی زمینه‌ها (روان‌شناختی، جسمانی و شناختی) مشابهت‌های مفهومی وجود دارد ولی در مدل حاضر بعد رفتاری با تأکید بر تغییر و مشاهده سبک زندگی فعال در رفتار فرد، بعد جدیدی بود که در مدل‌های پیشین ارائه نشده بود. همچنین مدل حاضر از این جنبه که به بررسی زمینه‌ها، عوامل اثرگذار، راهکارهای مداخله و همچنین پیامدهای این راهکارها پرداخته است، بدیع می‌باشد و اطلاعات جامع‌تری نسبت به الگوهای به‌دست آمده در استرالیا، امریکا و کانادا که بیشتر به بررسی مفهوم و ساختار کلی سواد بدنی پرداخته‌اند، ارائه می‌کند.

نتایج به‌دست آمده در پژوهش حاضر می‌تواند در تبیین فرایندها، برنامه ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها در حیطه سواد بدنی مورد استفاده قرار گیرد و از زمینه‌های اثرگذار شناسایی شده جهت توسعه سواد بدنی در کشور استفاده شود. به عنوان پیشنهاد برای توسعه سواد بدنی مهم‌ترین نهادی که باید برنامه ریزی، سیاست‌گذاری و سرمایه‌گذاری در آن صورت گیرد، نهاد آموزش و پرورش است که در مدل حاضر به عنوان مهم‌ترین سازمان اثرگذار بر توسعه سواد بدنی شناسایی شد. از آنجا که در مطالعه حاضر از رویکرد کیفی استفاده شده است، قابلیت تعمیم کمتری به نسبت پژوهش‌های کمی دارد و این یکی از محدودیت‌های پژوهش‌های کیفی است. لذا محققان پیشنهاد می‌کنند که مطالعات آتی به بررسی کمی و اعتبارسنجی ابعاد به‌دست آمده در مدل نظری استخراج شده بپردازند.

تشکر و قدر دانی

نویسندگان از تمامی شرکت‌کنندگان، متخصصین و اساتیدی که در راستای دستیابی به اهداف این پژوهش ما را یاری نمودند، صمیمانه قدردانی می‌نمایند.

منابع

1. Barnett, L. M. Dudley, D. A. Telford, R. D. Lubans, D. R. Bryant, A. S. Roberts, W. M. Keegan, R. J. (2019). Guidelines for the Selection of Physical Literacy Measures in Physical Education in Australia. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(2): 119-125. doi:10.1123/jtpe.2018-0219
2. Castelli, D. M. Barcelona, J. M. & Bryant, L. (2015). Contextualizing physical literacy in the school environment: The challenges. *Journal of Sport and Health Science*, 4(2): 156-163.
3. Chen, A. (2015). Operationalizing physical literacy for learners: Embodying the motivation to move. *Journal of Sport and Health Science*, 4(2): 125-131. doi:https://doi.org/10.1016/j.jshs.2015.03.005
4. Dugas, E. (2017). Leveling the Playing Field: Assessing Physical Literacy in Children and Youth with Physical Disabilities. (Masters of Arts in Applied Health Science), Brock University, Ontario. Retrieved from <http://hdl.handle.net/10464/10973>
5. Edwards, L. C. Bryant, A. S. Keegan, R. J. Morgan, K. & Jones, A. M. (2017). Definitions, foundations and associations of physical literacy: a systematic review. *Sports medicine*, 47(1): 113-126.
6. Farrey, T. & Isard, R. (2015). *Physical literacy in the United States: A Model, Strategic Plan, and Call to Action*. Washington, DC: The Aspen Institute.
7. Giblin, S. Collins, D. & Button, C. (2014). Physical literacy: importance, assessment and future directions. *Sports medicine*, 44(9): 1177-1184.
8. Glaser, B. & Strauss, A. (1967). *The discovery of grounded theory*. London, Weidenfield & Nicolson press.
9. Guba, E. G., Lincoln, Y. S. (1994). *Competing paradigms in qualitative research*, *Handbook of qualitative research*. London CA: Sage.
10. Hyndman, B. & Pill, S. (2018). What's in a concept? A Leximancer text mining analysis of physical literacy across the international literature. *European Physical Education Review*, 24(3): 292-313.
11. International Physical Literacy Association (2017). (n.d.). About us. Retrieved from <https://www.physical-literacy.org.uk>
12. Jones, G.R. Stathokostas, L. Young, B.W. Wister, A.V. Chau, S. Clark, P. Duggan, M. Mitchell, D. & Norland, P. (2018) Development of a physical literacy model for older adults - a consensus process by the collaborative working group on physical literacy for older Canadians. *BMC Geriatrics* 18(3). doi: 10.1186/s12877-017-0687-x.
13. Keegan, R. J. Barnett, L. M. Dudley, D. A. Telford, R. D. Lubans, D. R. Bryant, A. S. . . . Weissensteiner, J. R. (2019). Defining physical literacy for application in Australia: a modified Delphi method. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(2): 105-118.
14. Keegan, R. Keegan, S. Daley, S. Ordway, C. & Edwards, A. (2013). *Getting Australia moving: Establishing a physically literate & active nation (game plan)*: University of Canberra, Centre of Excellence in Physical Literacy and Active. <https://catalogue.nla.gov.au/Record/6291469>
15. Lounsbury, M. A. & McKenzie, T. L. (2015). Physically literate and physically educated: A rose by any other name? *Journal of Sport and Health Science*, 4(2): 139-144.
16. Lundvall, S. (2015). Physical literacy in the field of physical education - A challenge and a possibility. *Journal of Sport and Health Science*, 4(2): 113-118. doi:https://doi.org/10.1016/j.jshs.2015.02.001

17. Mandigo, J., Francis, N., & Lodewyk, K. (2007). Physical literacy concept paper. . Retrieved from Excelsiorgroup UK. website : <https://excelsiorgroup.co.uk>
18. Mandigo, J. Francis, N. Lodewyk, K. & Lopez, R. (2009). Physical literacy for educators. *Physical and Health Education journal*, 75(3): 27-30.
19. MirAli, M. Bahram, A. and Ghadiri, F. (2019). Modeling the Physical Literacy Theory in Ten-year Old Female Students in Ahvaz Educational District one. *Sport Psychology Studies*, No 28: 1-12 (Persian).
20. O'Connor, C. & Joffe, H. (2020). Intercoder reliability in qualitative research: debates and practical guidelines. *International Journal of Qualitative Methods*, 19, 1609406919899220.
21. O'Brien, W. Belton, S. & Issartel, J. (2015). Promoting physical literacy in Irish adolescent youth: the Youth-Physical Activity towards Health (Y-PATH) intervention.
22. Opendakker, R. (2006). Advantages and disadvantages of four interview techniques in qualitative research. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 7(4), Art. 11, <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqs0604118>.
23. Physical and Health Education Canada. (2010). What Is the Relationship between Physical Education and Physical Literacy? Retrived at: www.phecanada.ca
24. SHAPE_America. (2013). National Standards for K-12 Physical Education Copyright 2013, SHAPE America - Society of Health and Physical Educators, Retrieved from <https://www.shapeamerica.org/standards/pe/>
25. Shortt, C. A. Webster, C. A. Keegan, R. J. Egan, C. A. & Brian, A. S. (2019). Operationally Conceptualizing Physical Literacy: Results of a Delphi Study. *Journal of Teaching in Physical Education*, 38(2): 91-104.
26. Sport_Australia. (2019). the Australian Physical Literacy Framework, Retrieved from: sportaus.gov.au/
27. Strauss, A. & Corbin, J. (1998). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory. Sage publications Inc.
28. Styles, J. & Martin, R. (2017). The Promotion of Physical Literacy through an "Active Classroom" Environment: A Case Study of the Manchester United Enterprise Foundation. *Advances in Physical Education*, 7(02): 168.
29. Sum, K. W. R. Wallhead, T. Ha, S. C. A. & Sit, H. P. C. (2018). Effects of physical education continuing professional development on teachers' physical literacy and self-efficacy and students' learning outcomes. *International Journal of Educational Research*, 88: 1-8. doi:<https://doi.org/10.1016/j.ijer.2018.01.001>
30. Telford, R. M. Olive, L. S. Keegan, R. J. Keegan, S. Barnett, L. M. & Telford, R. D. (2021). Student outcomes of the physical education and physical literacy (PEPL) approach: a pragmatic cluster randomised controlled trial of a multicomponent intervention to improve physical literacy in primary schools. *Physical Education and Sport Pedagogy*, 26(1): 97-110. doi:10.1080/17408989.2020.1799967
31. Tompsett, C. Burkett, B. & McKean, M. (2014). Development of physical literacy and movement competency: A literature review. *Journal of Fitness Research*, 3(2): 53-74.
32. Valadi, S. Hamidi, M. (2020) Studying the Level of Physical Literacy of Students Aged 8 to 12

- Years. *Research on Educational Sport*, 8(20): 205-226. DOI:https://dx.doi.org/10.22089/res.2018.5090.1388 (Persian).
33. Valadi, S. Vaez Mousavi, M. Naji, M. (2020). Relationship between the levels of the physical literacy of children Military Families with Job characteristics of their Fathers. *Military Caring Sciences*, 7(2): 127-138 (Persian).
34. Whitehead, M. (2007). Physical literacy and its importance to every individual. Presentation at the National Disability Association Ireland, Dublin, Ireland. Assessed online March, 10, 2007.
35. Whitehead, M. (2010). *Physical literacy: Throughout the lifecourse*: London: Routledge.
36. Whitehead, M. (2013). Definition of physical literacy and clarification of related issues. *ICSSPE Bulletin*, 65(1.2).
37. Whitehead, M. (2019). *Definition of physical literacy: Developments and issues Physical Literacy across the World*, London: Routledge.

ارجاع دهی

محمدزاده، مصطفی؛ شیخ، محمود؛ حومنینان، داوود. باقرزاده، فضل الله؛ کاظم نژاد، انوشیروان. (۱۴۰۰). ارائه مدل مفهومی توسعه سواد بدنی در ایران: به کارگیری نظریه داده بنیاد. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۵): ۱۹۵-۲۲۰

شناسه دیجیتال : 10.22089/RES.2021.9268.1933

Mohammadzadeh, M. Sheikh, M. Hoominian, D. Bagherzadeh, F. Kazemnejad, A. (2022) Presenting a Conceptual Model of Physical Literacy Development in Iran: Applying Gerunded Theory. *Research on Educational Sport*, 9(25): 195-220 (Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.9268.1933

Research Paper

The effect of relationships based on trust and person–job fit on psychological empowerment and Job retention of sports teachers with the mediator role of person–organization fit

S. Nazari¹, K. Eidipour², M. Bakhit³

1. Assistant Professor of Sports Management, Farhangian University of Tehran (Corresponding Author).
2. PhD , Sports Management, Razi University of Kermanshah.
3. PhD Student in Sports Management, Razi University of Kermanshah.

Received: 2020/12/19

Accepted: 2021/04/19

Abstract

The purpose of this study was to determine the effect of relationships based on trust and person–job fit on psychological empowerment and Job retention of sports teachers with the mediator role of person–organization fit. The research method was correlation. The statistical population of the study included all sports teachers in Tehran with 1500 people, which according to Morgan table, 310 people as a research sample were randomly selected. Data collection tools, were standard questionnaire of person–job fit Vogel and Feldman (2009), person–organization fit Scroggens (2008), psychological empowerment Hatami and Dastar (2011), relationships based on trust Robbins (2005) and staff retention Kaident (2009). In order to analyze the data, were used Kolmogorov–Smirnov, Pearson correlation and structural equation model. The results showed that relationships based on trust had a direct positive effect on psychological empowerment and job retention of teachers. person–organization fit Played a mediator role with an effect coefficient 0.16 and 0.13, respectively for the effect of person–job fit on teacher psychological empowerment and job retention, but person–organization fit Played a mediator role with an effect coefficient 0.08 and 0.06 respectively for the effect of relationships based on trust on the psychological empowerment and job retention of teachers, which is not significant. As a result, relevant managers in order to enhance the psychological empowerment and job retention of sports teachers, emphasize on relationships based on trust, person–job fit and person–organization fit.

Keywords: Organizational Unity, Job Unity, Teacher Empowerment, Organizational Trust.

---

1. Email: shahram.nazari@yahoo.com

2. Email: eidipour_kamran@yahoo.com

3. Email: masomehbakhit@yahoo.com

Extended Abstract

Background and purpose

Teachers in the process of education are the main factors of the educational system and their psychological ability has a direct impact on the performance of the education system. Continuous development of teachers' competencies and abilities is one of the strategies. For its survival, the education organization needs more than any other organization to empower and retain its teachers through the implementation of appropriate educational methods. Considering the importance of empowerment and maintenance as one of the main indicators of human resources development in the Ministry of Education and the necessity for research on the factors affecting it, since no research has been done in educational organizations, the purpose of this research was to investigate the effect of person–job fit and trust–based relationships with the mediating role of person–organization fit on psychological empowerment and job maintenance of sports teachers in Tehran.

Methodology

The method of the present study was correlational and applied in terms of purpose. The population of the study included all 1500 physical education teachers in Tehran in 1398. According to Morgan table 310 people were selected, By random clustering method. The instruments were a standard questionnaires. The Person–Job Fit Questionnaire developed by Vogel and Feldman (2009), including 7 questions, designed based on five–point Likert scale, measuring two components of needs adaptation and competence adaptation. The Person–Organizational Fit Questionnaire, developed by Scroggins (2008), including 14 questions and designed based on five–point Likert scale, measures the four components of goal adaptation, value adaptation, personality adaptation, and workplace adaptation. The Psychological Empowerment Questionnaire developed by Hatami and Dastar (2011), including 12 questions, designed based on five–point Likert scale, measures four components of competence, job independence, meaningfulness and effectiveness. The Robbins (2005) Trust–Based Relationships Questionnaire, designed based on a five–point Likert scale, measures the five components of honesty, competence, consistency, loyalty, and self–sacrifice. The Caident Staff Retention Questionnaire (2009), designed based on a five–point Likert scale. The reliability of the questionnaires was determined by the researcher with Cronbach's alpha of 0.89, 0.89, 0.83, 0.76, 0.79, respectively, and their content validity was confirmed by 8 professors of sports management. In order to analyze the data, Kolmogorov–Smirnov inferential statistics, Pearson correlation and

structural equation model were used with the help of SPSS and LISREL software

Results

Initially, the demographic findings of the study showed that 53.8% of respondents were male and 46.2% were female. In terms of work experience; 30.3% are under ten years old, 53.6% are between ten and twenty years old and 16.1% are over 20 years old. 61.1% have a bachelor's degree, 21.2% have a master's degree and 17.7% have a doctorate. 79.4% of the research sample are married and 20.6% are single. Descriptive mean of Person-job fit variable is 3.27, trust-based relationships 3.15, Person-organization fit 3.24, psychological empowerment 3.78, job maintenance 3.33 within the five-point Likert scale of the questionnaires. The results of Smirnov Kolmogorov test showed that since the significance level of the main variables of the research is more than 0.05, so the data distribution was normal and parametric statistics were used to analyze the data. The results of Pearson correlation showed that there is a positive and significant relationship between the two independent variables of person-job fit and trust-based relationships with the mediating variable of person-organization fit as well as the dependent variables of job retention and psychological empowerment. Fit indicators showed that the research model has a good fit. The results of structural equations also showed that the standard coefficient between the variable of person-job fit with psychological empowerment and job maintenance of teachers is equal to 0.39 and 0.31, respectively, so it can be concluded that the person-job fit directly and positively affects the psychological empowerment and job maintenance of teachers. Therefore, the person-job fit improves the psychological empowerment and job maintenance of sports teachers in Tehran. Other results showed that the standard coefficient between the variables of trust-based relationships with psychological empowerment and job retention of teachers is 0.37 and 0.30, respectively, so it can be concluded that relationships based on trust affects directly and positively on Psychological empowerment and job maintenance of teachers. Therefore, relationships based on trust improve the psychological empowerment and job maintenance of sports teachers in Tehran. In general, it can be said surely that the person-organization fit plays a mediating role with a coefficient effect of 0.16 and 0.13, respectively, for the effect of person-job fit on teacher empowerment and job maintenance, but the Person-organization fit plays a mediating role with an effect factor of 0.08 and 0.06, respectively, for the effect of trust-based relationships on empowerment and job maintenance of teachers, which is not significant.

Discussion

The results of the study are in line with the results of Miller and Young (2020), Hopkins et al. (2019) (2, 3). Zawalski and Shapiro (2020) believe that in the management process, building relationships based on trust and person-job fit is the first step, so that while allowing communication to grow and flourish, it also raises the possibility of outstanding teacher's performance (4). In general, and according to the research results, it is suggested that education officials, in order to increase teachers' sense of empowerment and keep it in their jobs, can try their best in the recruitment process by ensuring the fit between person and jobs, organization, characteristics, values, volunteers conducts, beliefs, and behaviors, and further strengthening of trust-based relationships, creating organizational and contextual conditions for physical education teachers to do their job well

Keywords: Organizational Unity, Job Unity, Teacher Empowerment, Organizational Trust.

References

1. Document the fundamental transformation of education. (2010). (Persian).
2. Millera. j. m, Youngs. B. Person-organization fit and first-year teacher retention in the united states. *Teaching and teacher education*. (2020). 97: 103226.
3. Hopkins. M, Bjorklund. P, Spillane. S. The social side of teacher turnover : Closeness and trust among general and special education teachers in the united states. *International journal of educational research*. (2019). 98: 292-302.
4. Zavelevsky. E, Shapira. O. An ecological perspective of teacher retention: An emergent model. *Teaching and teacher education*. (2020). 88: 102965

تأثیر روابط مبتنی بر اعتماد و تناسب فرد- شغل بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش با نقش میانجی تناسب فرد- سازمان

شهرام نظری^۱، کامران عیدی پور^۲، معصومه بخت^۳

۱. استادیار مدیریت ورزشی، دانشگاه فرهنگیان تهران (نویسنده مسئول).

۲. دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه رازی کرمانشاه.

۳. دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی، دانشگاه رازی کرمانشاه.

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۱/۳۰

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۹/۲۹

چکیده

هدف از انجام این تحقیق، تعیین تأثیر روابط مبتنی بر اعتماد و تناسب فرد- شغل بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش با نقش میانجی تناسب فرد- سازمان، بود. روش تحقیق همبستگی بود. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه معلمان ورزش شهر تهران به تعداد ۱۵۰۰ نفر بودند که بر اساس جدول مورگان تعداد ۳۱۰ نفر به صورت خوشه‌ای تصادفی به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه‌های استاندارد تناسب فرد- شغل و گل و فلدمن (۲۰۰۹)، تناسب فرد- سازمان اسکروگینس (۲۰۰۸)، توانمندسازی روان‌شناختی حاتمی و دستار (۱۳۹۰)، روابط مبتنی بر اعتماد رایبیز (۲۰۰۵) و نگهداشت کارکنان کایدنت (۲۰۰۹) بودند. از آمار استنباطی کلموگروف- اسمیرنوف، همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری جهت تحلیل داده‌ها استفاده شد. نتایج نشان داد روابط مبتنی بر اعتماد بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان تأثیر مثبت مستقیم داشت. تناسب فرد- سازمان نقش میانجی را به ترتیب با ضریب اثر ۰/۱۶ و ۰/۱۳ صدم، برای تأثیر تناسب فرد- شغل بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ایفا کرد، اما تناسب فرد- سازمان نقش میانجی را به ترتیب با ضریب اثر ۰/۰۸ و ۰/۰۶ صدم، برای تأثیر روابط مبتنی بر اعتماد بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ایفا کرد که معنادار نیست. در نتیجه مدیران مربوطه جهت بالا بردن توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش، بر روابط مبتنی بر اعتماد، تناسب فرد- شغل و تناسب فرد- سازمان تأکید کنند.

واژه‌های کلیدی: یگانگی سازمانی، یگانگی شغلی، توانمندی معلمان، اعتماد سازمانی.

1. Email: shahram.nazari@yahoo.com

2. Email: eidipour_kamran@yahoo.com

3. Email: masomehbakhit@yahoo.com

مقدمه

به دلیل تعاملات روزانه معلمان با دانش آموزان، همکاران و خواسته های دائم، پیوسته و از هم گسیخته تدریس و فشارهای طاقت فرسا چالش هایی برای آنها ایجاد می شود. پژوهش های انجام شده حاکی از آن است که بیشتر معلمان درماندگی روان شناختی زیادی را تجربه می کنند. برخی تحقیقات در زمینه معلمان و دیگر متخصصان نشان می دهد که معلمان بیشترین استرس شغلی را دارند و معلمان در مقایسه با سایر متخصصان استرس بیشتری را تجربه می کنند (ماسو و اسکویک^۱، ۲۰۱۷). محیط کار دارای منابع بالقوه ای برای ایجاد فشار روانی است. پاسخ معلمان به فشارهای روانی ناشی از کار می تواند روان شناختی، فیزیولوژیک و رفتاری باشد. از آنجا که نقش آموزش و پرورش در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه تعیین کننده است و نیروی انسانی مورد نیاز بخش های مختلف توسط این بخش تربیت می شود، تقویت و توسعه این بخش زیر بنای توسعه سایر بخش هاست (جوادی پور، صفایی و براتی، ۲۰۱۷). در این میان معلمان از عوامل اصلی نظام آموزشی به شمار می روند و توانمندی روان شناختی^۲ آنها بر عملکرد نظام آموزش تأثیر مستقیم دارد. معلم به عنوان هدایت کننده و الگویی امین در فرایند تعلیم و تربیت و مؤثرترین عنصر در تحقق ماموریت های نظام تعلیم و تربیت است. توسعه مستمر شایستگی ها و توانایی های معلمان یکی از راهبردها است. سازمان آموزش و پرورش برای بقای خود بیش از هر سازمان دیگری به توانمندسازی و نگهداشت معلمان^۳ خود از طریق اجرای روش های آموزشی مناسب احتیاج دارد (سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، ۲۰۱۱). بسیاری از سازمان های آموزشی تصور نادرستی درباره نیروی انسانی خود دارند. کم نیستند معلمان که از دانش بالایی برخوردارند، ولی بهره لازم از توانایی های آنها برده نمی شود. شاید یکی از عوامل مهم در به وجود آمدن این مشکل، عدم توجه به توانمندی های معلمان توسط مدیران باشد که منجر به ناامیدی و عدم نگهداشت آنان در شغل شان می شود (فریر و فرناندس^۴، ۲۰۱۶).

توانمندسازی روان شناختی، به عنوان فرآیند افزایش انگیزش درونی تعریف شده است، به معنی آزاد کردن نیروها و قدرت درونی افراد و همچنین، فراهم کردن بسترها و به وجود آوردن فرصت ها برای شکوفایی استعداد ها، توانایی ها و شایستگی های افراد است. توانمند سازی روان شناختی با پرورش احساس کفایت نفس و به وجود آوردن آزادی عمل برای افراد این فرصت را به وجود خواهد آورد تا توانایی ها و مهارت ها را بهبود و موجبات اثر بخشی سازمانی را فراهم گردند و از طرفی با پرورش افرادی با انگیزه و توانا به مدیران امکان خواهد داد تا در برابر پویای محیط رقابتی از خود عکس العمل سریع و مناسب تر نشان دهند. توانمندسازی روان شناختی دارای چهار بعد احساس شایستگی، استقلال شغلی، معنادار بودن و مؤثر بودن است. احساس شایستگی به معنی اعتقاد فرد

1. Masue & Askvi

2. Psychological Empowerment

3. Retention of Teachers

4. Freire & Fernandes

به توانایی و ظرفیت خود برای انجام کارها است. استقلال شغلی یک احساس فردی در مورد حق انتخاب برای تنظیم فعالیت‌ها است. معنادار بودن یعنی این که فرد وظیفه‌ای که انجام می‌دهد را با معنی و ارزشمند تلقی کند. مؤثر بودن یعنی حدی که در آن فرد توانایی نفوذ در پیامدهای کار خود را دارا است (چونگ، باوم و ونگ، ۲۰۱۲). کلین (۲۰۱۶) توانمندسازی روان‌شناختی را عنصر مهمی در دستیابی به نتایج عالی شغلی عنوان کرد. چنانچه معلمان احساس توانمندی و شایستگی کنند، منافع سازمانی و فردی متعددی از قبیل خلاقیت، انعطاف‌پذیری، حل مسئله، عملکرد شغلی با کیفیت خوب، رضایت شغلی، سلامت و بهداشت روانی، را در بر خواهد داشت. یکی از مهم‌ترین نتایج توانمندسازی روان‌شناختی، افزایش وفاداری به سازمان است، نیروی انسان وفادار، سازگار با اهداف و ارزش‌های انسانی که حاضر است حتی فراتر از وظایف مقرر در شرح وظایف فعالیت و تلاش نمایند، در نتیجه وجود چنین نیرویی در سازمان منجر به پایین آمدن نرخ غیبت، تأخیر و ترک خدمت و بالا رفتن سطح عملکرد شغلی و اثر بخشی سازمانی می‌شود (وانگ و زانگ، ۲۰۱۲).

سازمان‌ها همواره تلاش می‌کنند تا کارکنان مستعد خود را توانمند سازند تا بتوانند آنان را حفظ کرده و در شغل خود نگهداری کنند، اما سازمان‌ها از این که سرمایه‌های انسانی خود را از دست بدهند بیمناک هستند؛ زیرا هر سازمان برای آموزش، تربیت و آماده‌سازی کارکنان خود تا مرحله بهره‌دهی و کارآیی مطلوب، هزینه‌های بسیاری را صرف می‌کند و با از دست دادن نیروهای ارزشمند، متحمل از دست دادن مهارت‌ها و تجربیاتی می‌شود که طی سال‌ها تلاش به دست آمده است (اینکوگلو، ۲۰۱۲). از این رو ترک خدمت معلمان برای سازمان‌های آموزشی دارای هزینه و خسارت فراوانی است. بنابراین می‌توان اهمیت نگهداشت منابع انسانی را با توجه به هزینه‌هایی که بر سازمان‌های آموزشی تحمیل می‌شود، درک کرد (مان‌یاکا و همکاران، ۲۰۱۷). جذب و نگهداشت منابع انسانی مجموعه‌ای از تدابیر و اقدامات مدیریتی است که زمینه‌های ماندن و حفظ منابع انسانی را در سازمان میسر می‌سازد. حفظ امنیت، روحیه، علاقه و توان تخصصی افراد نگهداشت نامیده می‌شود. حفظ و نگهداشت فرآیندی است که مدیریت با استفاده از عواملی همچون نظام پرداخت اثربخش، آموزش و بهسازی، ارتقا بر اساس شایستگی و اعطای امکانات رفاهی و خدمات مناسب سعی می‌کند تمایل به تداوم خدمت کارکنان را در سازمان افزایش دهد. نگهداشت ایجاد وضعیت مطلوب اشتغال برای کارکنان است تا به واسطه آن، حاضر به انتقال به سازمان دیگر نباشد (میرکمالی و همکاران، ۲۰۱۵). مسئله توانمندی، حفظ و نگهداشت نیروی انسانی در سازمان‌های آموزشی و از جمله وزارت آموزش و پرورش نیز مانند سایر سازمان‌ها دارای اهمیت است و از اولویت‌های بر خوردار است.

در وزارت آموزش و پرورش به عنوان سازمان متولی امر آموزش و پرورش کشور، توانمندسازی و نگهداشت

1. Cheung, Baum & Wong

2. Wang & Zhang

3. Inceoglu

4. Muniyaka, Boshoff, Pietersen & Snelgar

معلمان راهبردی مهم برای توسعه و تطابق با تغییرات خارجی است که با پرورش معلمانی با انگیزه و توانا محقق می شود و به مدیران امکان خواهد داد تا در برابر پویایی های محیطی رقابتی، به سرعت و به طور مناسب عمل کنند و موجبات برتری رقابتی را فراهم آورند. به همین دلیل آگاهی داشتن و فراهم ساختن بستر های مناسب برای ارتقای میزان توانمندی های معلمان و نگهداشت آنها در شغل شان لازم و ضروری است. با توجه به نقش و جایگاه معلمان تربیت بدنی در صحنه تعلیم و تربیت، ضروری است که بیش از هر عامل دیگری، به رشد، توسعه و توانمندی خود معلمان تربیت بدنی پرداخته شود و برای استفاده بهینه از پتانسیل های معلمان تربیت بدنی و نگهداری آنها در شغلشان، باید سطح توانمندسازی روان شناختی آنها را ارتقا دهیم. این امر حاصل نمی گردد مگر آن که پرورش و توانمند کردن معلمان به صورت برنامه ریزی شده و نظامند مورد توجه قرار گیرد (تیمورلو و همکاران، ۲۰۲۰). پرادهام و جنا^۱ (۲۰۱۷) به بررسی نقش توانمندی روان شناختی بین تعهد سازمانی و نگهداری کارکنان پرداختند. نتایج نشان داد تعهد سازمانی بر میزان نگهداری کارکنان تأثیر مثبت دارد. علاوه بر این، توانمندی روان شناختی به طور قابل ملاحظه ای روابط بین تعهد سازمانی و نگهداری کارکنان را میانجی گری می کند. میرکمالی و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیقی به شناسایی ملاک های جذب و نگهداشت منابع انسانی و ارائه راهکارهای مناسب پرداختند. یافته های پژوهش نشان داد ملاک هایی که در جذب و نگهداشت منابع انسانی مورد توجه قرار می گیرند شامل سه دسته شایستگی و توانایی های روانی و شخصی، مسائل اعتقادی، اخلاقی و دینی و دارا بودن امتیازات ویژه هستند.

اگر چه نتایج مثبت و قابل توجه توانمند سازی و نگهداشت در مطالعات بسیاری تبیین شده اند، اما در مورد متغیرهای زمینه ای و محیطی مؤثر بر آن مخصوصاً در سازمان های آموزشی تحقیقات چندانی صورت نگرفته است. با توجه به این که توانمندسازی روان شناختی و نگهداشت معلمان مجموعه ای از ادراکات ایجاد شده توسط محیط یا زمینه کاری است، به منظور توسعه آن در معلمان، بایستی متغیرهای مهم درون سازمانی به طور مناسب و دقیق شناسایی و مورد تجزیه و تحلیل قرار بگیرند (وال^۲، ۲۰۱۲). میلر و یانگ^۳ (۲۰۲۰) در تحقیقی بر روی معلمان در آمریکا با عنوان تناسب فرد- سازمان^۴ و حفظ و نگهداری معلمان، به این نتیجه رسیدند که وجود تناسب معلم با سازمان به ویژه در بعد تناسب با همکاران تدریس، پیش بینی کننده ای قوی برای حفظ و نگهداری معلمان است. هاپکینز و همکاران^۵ (۲۰۱۹) نزدیکی و روابط مبتنی بر اعتماد^۶ در بین معلمان آموزش عمومی و ویژه در ایالات متحده را مورد بررسی قرار دادند که بر اساس نتایج تحقیق آنها، کیفیت روابط معلمان بیش از کمیت آن اهمیت دارد و سطح بالاتری از روابط مبتنی بر اعتماد به طور قابل توجهی

1. Pradhan & Jena

2. Wall

3. Miller & Youngs

4. Person-Organization Fit

5. Hopkins, Bjorklund Jr & Spillane

6. Trust Based Relationships

منجر به نگهداشت معلمان و ترک از خدمت کمتر آنها می‌شود. کین لوا و همکاران^۱ (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان چگونه رهبری اصیل و تناسب فرد- شغل^۲ با توانایی و تقویت معلم ارتباط دارد، نشان دادند که تناسب فرد- شغل پیش‌بینی کننده تحرک بیشتر معلمان در مدرسه و نگهداری بیشتر آنها در شغل‌شان است. دنیز و همکاران^۳ (۲۰۱۶) نیز نشان دادند که تطابق فرد- شغل رابطه منفی معناداری با استرس شغلی دارد و تطابق فرد- سازمان به عنوان متغیر میانجی باعث بهبود این رابطه می‌شود و استرس شغلی کارکنان را کاهش می‌دهد. نظری و همکاران (۲۰۲۰) در تحقیقی نشان دادند که تناسب فرد- سازمان باعث میانجی‌گری رابطه تناسب فرد- شغل با رفتار کاری نوآورانه کارکنان می‌شود. اسحاقیان و همکاران (۲۰۱۶) معتقد هستند که بین میزان تناسب فرد- سازمان و توانمندسازی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

تناسب فرد- شغل به سازگاری میان دانش، مهارت‌ها و توانمندی‌های فرد با الزامات شغلی مربوط می‌شود. تناسب فرد- شغل بر تطابق ویژگی‌های شخصیتی فرد و ویژگی‌های شغل متمرکز است و به دو بعد تناسب الزامات، توانمندی‌ها و تناسب نیازها، منابع تقسیم بندی شده است. تناسب شغلی الزامات، توانمندی‌ها؛ همخوانی بین الزامات یک شغل و دانش، مهارت‌ها و توانمندی‌های فرد را مورد بررسی قرار می‌دهد. در حالی که تناسب شغلی نیازها- منابع، بر همخوانی بین نیازها با خواسته‌های فرد و آنچه شغلش برای او فراهم می‌کند، تأکید دارد (لو و همکاران^۴، ۲۰۱۴). اگر نیروی انسانی از توانایی‌ها و مهارت‌های لازم برای انجام شغلشان بهره‌مند باشند، تمایل بیشتر به انجام وظایف در سطوح بالاتری از عملکرد، برآورد کردن درخواست‌های سرپرست و باقی ماندن در آن شغل خواهند داشت. هنگامی که نیاز فرد به پیوند به صورت وجود همکاران سازگار تأمین می‌شود، افراد رضایت بیشتری را تجربه می‌کنند و نسبت به سازمان خود متعهد تر می‌شوند (ووگل و فلدمن^۵، ۲۰۰۹). تناسب فرد- سازمان نیز، سازگاری نگرش، شخصیت و ارزش‌های فرد با رویه‌ها، فرهنگ، اهداف، ساختارها و ارزش‌های سازمانی را توصیف می‌کند. از دیدگاه ویلا و همکاران^۶ (۲۰۰۸) تناسب فرد- سازمان به سازگاری میان اهداف فردی و سازمانی، نیازها و ترجیحات فردی و ساختارها و سیستم‌های سازمانی، شخصیت فردی و جو سازمانی مربوط می‌شود. تناسب فرد- سازمان به دو نوع مختلف تناسب متمم و تناسب تکمیلی تقسیم بندی شده است. تناسب متمم هنگامی که ویژگی‌های شخصیتی یک فرد یا ویژگی‌های سازمان مشابه باشند، به وجود می‌آیند. چنان که نقطه ضعف یا نیازی در سازمان با نقطه قوت فرد خنثی شود یا در حالت برعکس آن، تناسب تکمیلی حاصل شده است. لی^۷ (۲۰۱۰) معتقد است که تناسب

1. QinLuo, Wang, Lu, Du & Bakker

2. Job-Person Fit

3. Deniza, Aral, znur & Ertosunc

4. Lu, Wang, Lu, Du & Bakker

5. Vogel & Feldman

6. Vilela, Gonzalez & Ferrin

7. Lee

میان ارزش های افراد با فرهنگ سازمانی شان پیش بینی کننده رضایت شغلی، تعهد نسبت به سازمان و تغییر و تبدیل است. نظریه های تناسب ادراک شده فرد- سازمان پیشنهاد می کنند که در بعضی موقعیت ها، ویژگی هایی از فرد با ویژگی هایی از سازمان مطابقت دارد که این تناسب بر پیامدهای فردی مانند توانمند سازی اثر خواهد گذاشت (سیمونز^۱، ۲۰۱۴). کیم و کیم^۲ (۲۰۱۳) نیز معتقد هستند که شایستگی اخلاقی رهبر از طریق تناسب فرد- سازمان بر توانمند سازی روانشناختی مؤثر است. در کنار تناسب فرد- شغل و تناسب فرد- سازمان، روابط مبتنی بر اعتماد نیز از جمله عوامل مهمی است که جایگه مهمی در میان ویژگی های شغلی معلمان دارد و می تواند بر نگهداشت شغلی آنان مؤثر باشد. اشنايدر^۳ (۲۰۰۲) معتقد است اعتماد در روابط به معنای داشتن اعتماد در تمام سطوح ساختاری مدرسه اعم از معلم-معلم، معلم-مدیر، مدرسه-والدین و... است. اشنايدر همچنین معتقد است که اگر مدرسه برنامه آموزشی منسجم و درست، امکانات آموزشی پیشرفته و معلمان ماهر و مجربی داشته باشد، اما ایجاد اعتماد و رابطه خوب از معادله اصلی مدرسه نباشد، تحقق اهداف آموزشی چنان که باید انجام نمی گیرد. در فرایند مدیریت، ایجاد روابط مبتنی بر اعتماد اولین قدم است، به گونه ای که در همان زمان که اجازه رشد و شکوفایی ارتباطات را می دهد، احتمال عملکرد برجسته و عالی معلمان و بهبود اخلاقیات، تعهد و مسئولیت پذیری را نیز افزایش می دهد. بنابراین مدیران سازمان های آموزشی می بایست در برقراری ارتباط با معلمان خود اعتماد ایجاد نمایند، در این وضعیت؛ معلمان در برقراری ارتباط با مدیر و همکاران خود اعتماد به نفس خواهند داشت. لذا هرگونه بحث در مورد اثربخشی و توانمندی معلمان، اهمیت وجود ارتباطات مبتنی بر اعتماد را مورد تأکید قرار می دهد (زاوالسکی و شاپیرو^۴، ۲۰۲۰).

پس از تفسیر متغیرها و بیان مبانی نظری تحقیق، در زمینه مشکلات و چالش ها در حوزه تربیت بدنی آموزش و پرورش متناسب با موضوع این تحقیق می توان گفت که با نگاهی دقیق بر وضعیت ورزش و تربیت بدنی در مدارس کشور، مشاهده می شود که علی رغم طراحی، اجرا و پیاده سازی برنامه های متعدد از سوی وزارت آموزش و پرورش در زمینه تربیت بدنی و ورزش، خلأها و کمبودهای مختلفی در ارتباط با معلمان تربیت بدنی وجود دارد؛ به طوری که بی میلی و بی علاقه گاه به دلیل عدم وجود امکانات و تجهیزات ورزشی لازم و گاه به دلیل کمبود تعهد و وظیفه شناسی معلمان تربیت بدنی نسبت به شغل و حرفه خود و شاگردان و همچنین عدم تناسب بین معلمان با جو و محیط مدارس به وجود آمده است (عبداللهی و اشرفی، ۲۰۱۲). ماندگاری بدون انگیزه در آموزش و پرورش، به دلیل اهمیت و حساسیت شغل معلم تربیت بدنی و نقش آن در آموزش و تربیت دانش آموزان می تواند عواقب وخیمی داشته باشد که پیامدهای آن نه تنها آموزش و پرورش، بلکه جامعه را نیز تهدید می کند. با وجود ارتباط تنگاتنگ برنامه های رشد و توسعه اقتصادی و فرهنگی با فعالیت های

1. Simmons
2. Kim & Kim
3. Schneider
4. Zavelevsky & Shapira

آموزش و پرورش، متأسفانه آموزش و پرورش در کشور ایران از اولویت بالا برخوردار نبوده و در جذب و حفظ افراد مستعد، توانمند و علاقمند توفیق چندانی نداشته است. به عبارت دیگر، آموزش و پرورش در حفظ تمایلات و انگیزه‌های معلمان برای تلاش بیشتر، افزایش توانمندی و ماندگاری در شغل با مشکلات زیادی مواجه است (ابراهیمی و همکاران، ۲۰۱۸). به همین دلیل تمرکز بر رفتارهای معلمان تربیت بدنی به عنوان یکی از اصلی‌ترین عوامل شناخت این گونه مسائل درخور توجه است. به نظر می‌رسد رویکردهای اخیر اصلاحات آموزشی بیشتر بر بازسازی ساختاری مدارس و تغییرات اداری، تخصیص منابع مالی و مادی و چگونگی تأمین آنها تأکید دارند. کانون اصلی انتقال قدرت و حق تصمیم‌گیری در سطح مدارس فراتر از اقدامات ذکر شده است که مهم‌ترین آن تواناسازی، متناسب‌سازی و قدرت سپاری به مدیران و معلمان در فرایند یاددهی و یادگیری به عنوان برنامه ریزان و مجریان مدارس است (عبدلهی و اشرفی، ۲۰۱۲). در همین راستا ارتقاء کیفیت نظام تربیت معلم، افزایش توانمندی‌های علمی، حرفه‌ای با آموزش‌های ضمن خدمت، برنامه‌ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی، بهینه‌سازی فضا و تجهیزات مدارس، ارتقای نقش و اختیارات مدرسه و تأمین نیروی انسانی توانمند مد نظر بوده است (سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ جمهوری اسلامی ایران، ۲۰۱۱).

امروزه پیش از توجه به ابعاد مادی و فیزیکی نیروی انسانی، توجه به ابعاد معنوی، عاطفی و شغلی آنان ضرورت دارد که ایجاد تناسب فرد با شغل و روابط مبتنی بر اعتماد بر این مهم دلالت دارد. فلذا اگر تأثیر این عوامل بر توانمندسازی روانشناختی در معلمان ورزش مورد تأیید قرار گیرد، می‌توان با شناسایی به موقع و ایجاد تناسب بیشتر بین فرد- شغل و ارتقا اعتماد، توانمندسازی روانشناختی معلمان را بالاتر برد و منجر به نگهداشت بیشتر آنها در شغل‌شان شد. بر طبق نظر هان^۱ (۲۰۱۲) در سطح روانشناسی فردی، تناسب شخصیتی افراد با شغل و شرایط کاری عامل مهمی در پیش‌بینی موفقیت شغلی آنان است. تعامل بین افراد و شغل در تبیین نگرش‌های مثبت جهت حل مشکلات و توانمند کردن آنها در سازمان نقش بسزایی دارد. بنابراین انجام این تحقیق می‌تواند گامی اساسی در شناسایی متغیرهای درون‌سازمانی مؤثر بر توانمندسازی روانشناختی و نگهداشت معلمان ورزش و توسعه آن باشد که در این زمینه می‌تواند پیامدهای مطلوبی برای وزارت آموزش و پرورش داشته باشد. لذا با توجه به اهمیت توانمندسازی و نگهداشت به عنوان یکی از شاخص‌های اصلی توسعه منابع انسانی در سازمان‌ها و از جمله وزارت آموزش و پرورش و ضرورت انجام تحقیقات در زمینه عوامل مؤثر بر آن و از آنجایی که تحقیقی در این زمینه در سازمان‌های آموزشی صورت نگرفته است، محقق بر آن شد تا تأثیر تناسب فرد- شغل و روابط مبتنی بر اعتماد را با نقش میانجی تناسب فرد- سازمان بر توانمندسازی روانشناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش شهر تهران مورد بررسی قرار دهد. بنابراین سؤال اصلی تحقیق این است که، تناسب فرد- شغل و روابط مبتنی بر اعتماد چه تأثیری بر توانمندسازی روانشناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش شهر تهران با توجه به نقش میانجی تناسب فرد- سازمان دارد؟

1. Hon

روش شناسی

روش پژوهش حاضر، همبستگی و به لحاظ هدف کاربردی بود که به شکل میدانی انجام شد. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه معلمان ورزش شهر تهران در سال ۱۳۹۸ بودند که تعداد آنها ۱۵۰۰ نفر است و بر اساس جدول مورگان تعداد ۳۱۰ نفر به صورت خوشه ای تصادفی به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. ابزار جمع آوری اطلاعات پنج پرسش نامه استاندارد تناسب فرد- شغل، تناسب فرد- سازمان و توانمند سازی روان شناختی، روابط مبتنی بر اعتماد و نگهداشت شغلی بود. پرسش نامه تناسب فرد- شغل توسط وگل و فلدمن (۲۰۰۹) ساخته شده است که شامل ۷ سؤال است و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت طراحی شده است و دو مؤلفه سازگاری نیازها و سازگاری توانمندی ها را می سنجد. پرسشنامه تناسب فرد- سازمان، توسط اسکروگینس (۲۰۰۸)، ساخته شده است که شامل ۱۴ سؤال است و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت طراحی شده است و چهار مؤلفه سازگاری اهداف، سازگاری ارزش ها، سازگاری شخصیت و سازگاری محیط کار را می سنجد. پرسشنامه توانمند سازی روانشناختی نیز، توسط حاتمی و دستار (۲۰۱۱)، ساخته شده است که شامل ۱۲ سؤال است و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت طراحی شده است و چهار مؤلفه احساس شایستگی، استقلال شغلی، معنادار بودن و مؤثر بودن را می سنجد. پرسش نامه روابط مبتنی بر اعتماد رایبیز (۲۰۰۵) دارای ۲۶ سؤال است و بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت طراحی شده است و پنج مؤلفه راست گویی، شایستگی، ثبات، وفاداری و از خودگذشتگی را می سنجد. پرسش نامه نگهداشت کارکنان کایدنت (۲۰۰۹) دارای ۱۱ سؤال است. این پرسش نامه بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت طراحی شده است. پایایی پرسش نامه ها توسط محقق و با آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۹، ۰/۸۳، ۰/۷۶، ۰/۷۹، ۰/۷۹ تعیین شدند و روایی محتوایی آنها نیز توسط ۸ نفر از اساتید مدیریت ورزشی مورد تأیید قرار گرفت. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار اس پی اس و لیزرل استفاده شد. از آمار استنباطی از قبیل آزمون کلموگروف- اسمیرنوف جهت تعیین طبیعی بودن داده ها و در تعیین ارتباط ها از روش های پارامتریک همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری استفاده شد.

نتایج

در ابتدا یافته های جمعیت شناختی تحقیق نشان داد ۵۳/۸ درصد پاسخ دهندگان مرد هستند و ۴۶/۲ درصد زن هستند. از نظر سابقه کاری، ۳۰/۳ درصد زیر ده سال، ۵۳/۶ درصد بین ده تا بیست سال و ۱۶/۱ درصد بالای ۲۰ سال سابقه کار دارند. ۶۱/۱ درصد دارای مدرک کارشناسی، ۲۱/۲ درصد دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۱۷/۷ درصد دارای مدرک دکتری هستند. ۷۹/۴ درصد نمونه تحقیق متاهل و ۲۰/۶ درصد آنها مجرد هستند. در ادامه ابتدا یافته های توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) به دست آمده از تجزیه و تحلیل پرسش نامه های تحقیق ارائه شده است. سپس تحلیل استنباطی نتایج تحقیق ارائه شده است.

جدول ۱. نتایج آزمون کلموگراف- اسمیرنوف برای تعیین توزیع نرمال داده‌های پژوهش

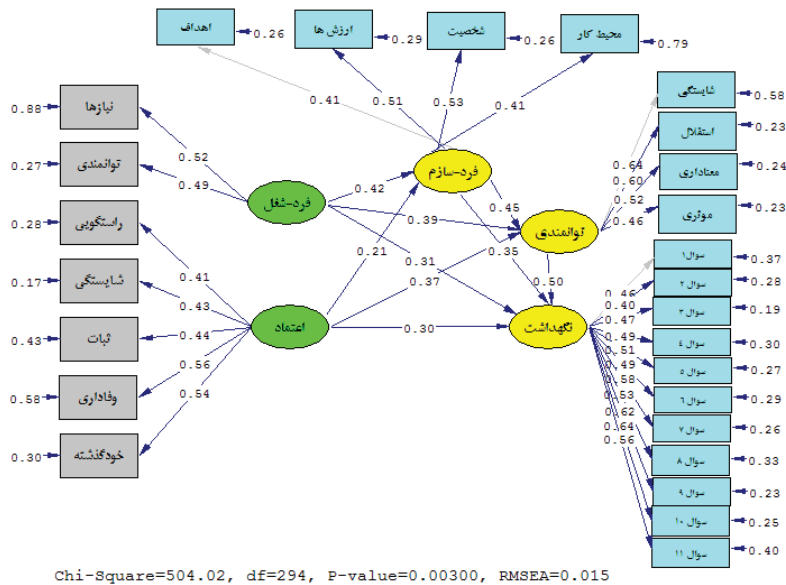
متغیر	تناسب فرد- شغل	روابط مبتنی بر اعتماد	تناسب فرد- سازمان	توانمندی روان‌شناختی	نگهداشت شغلی
کلموگروف اسمیرنوف	۰/۹۳	۱/۰۹	۰/۷۶	۰/۶۳	۰/۸۱
معناداری	۰/۰۹	۰/۰۷	۰/۱۲	۰/۱۸	۰/۱۰
میانگین	۳/۲۷	۳/۱۵	۳/۲۴	۳/۷۸	۳/۳۳
انحراف معیار	۰/۴۱	۰/۳۸	۰/۴۴	۰/۵۵	۰/۵۱
تعداد نمونه	۳۱۰	۳۱۰	۳۱۰	۳۱۰	۳۱۰

نتایج جدول ۱. نشان می‌دهد که چون سطح معناداری متغیرهای اصلی تحقیق بیشتر از ۰/۰۵ است، بنابراین توزیع داده‌ها نرمال بوده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار پارامتریک استفاده شد.

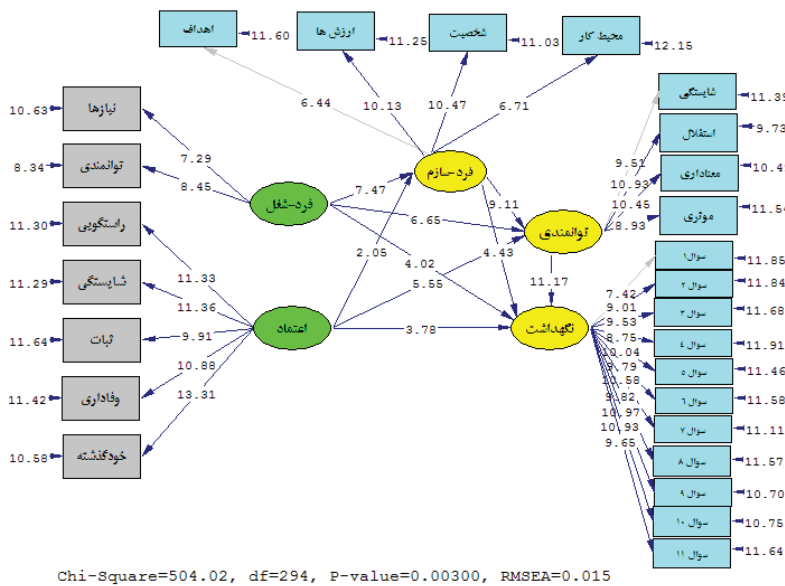
جدول ۲. ماتریس همبستگی بین متغیرها

نگهداشت	توانمندی	تناسب فرد- سازمان	روابط مبتنی بر اعتماد	تناسب فرد- شغل	
۰/۵۰	۰/۵۷	۰/۶۳	۰/۰۸	۱	تناسب فرد- شغل
۰/۴۷	۰/۶۱	۰/۳۸	۱	۰/۰۸	روابط مبتنی بر اعتماد
۰/۵۵	۰/۶۹	۱	۰/۳۸	۰/۶۳	تناسب فرد- سازمان
۰/۶۵	۱	۰/۶۹	۰/۶۱	۰/۵۷	توانمندی
۱	۰/۶۵	۰/۵۵	۰/۴۷	۰/۵۰	نگهداشت

همان گونه که در (جدول ۲) مشاهده می‌شود بین دو متغیر مستقل تناسب فرد- شغل و روابط مبتنی بر اعتماد با متغیر میانجی تناسب فرد- سازمان و همچنین متغیرهای وابسته نگهداشت شغلی و توانمندسازی روان‌شناختی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد.

شکل ۱. مدل ساختاری تحقیق در حالت استاندارد

شکل ۲. مدل ساختاری تحقیق در حالت معناداری

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل

شاخص‌ها / مدل‌ها	شاخصه‌های مطلق	شاخصه‌های تطبیقی	شاخصه‌های مقتصد
نیکویی	نیکویی	تناسب	جذر برآورد
برازش	برازش	برازش	برازش
انطباقی	آزادی	تطبیقی	خطای
۰/۹۱	۱/۷۱	۰/۹۴	۰/۱۵
۰/۹۰	۰/۹۰	۰/۹۶	۰/۹۳
دامنه مورد قبول	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰	> ۰/۹۰
نتیجه	مطلوب	مطلوب	مطلوب

با توجه به اطلاعات جدول شماره ۳، می‌توان دریافت که مدل از برازش خوبی برخوردار است. به عبارتی داده‌های حاصل از تحقیق مدل نظری تحقیق را حمایت و تأیید می‌کنند.

جدول ۴. نتایج حاصل از تحلیل مدل معادلات ساختاری تحقیق

فرضیه‌های تحقیق	ضریب مسیر	معناداری	نتیجه
تناسب فرد-شغل بر تناسب فرد- سازمان تأثیر دارد.	۰/۴۲	۷/۴۷	تأیید
روابط مبتنی بر اعتماد بر تناسب فرد- سازمان تأثیر دارد.	۰/۲۱	۲/۰۴	تأیید
تناسب فرد- سازمان بر نگهداشت شغلی تأثیر دارد.	۰/۳۱	۴/۴۳	تأیید
تناسب فرد- سازمان بر توانمندی روان‌شناختی تأثیر دارد.	۰/۳۹	۹/۱۱	تأیید
توانمندی روان‌شناختی بر نگهداشت شغلی تأثیر دارد.	۰/۵۰	۱۱/۱۷	تأیید
تناسب فرد- سازمان نقش میانجی در رابطه بین تناسب فرد- شغل و توانمندی روان‌شناختی دارد.	۰/۱۶	-	تأیید
تناسب فرد- سازمان نقش میانجی در رابطه بین تناسب فرد- شغل و نگهداشت شغلی دارد.	۰/۱۳	-	تأیید
تناسب فرد- سازمان نقش میانجی در رابطه بین روابط مبتنی بر اعتماد و توانمندی روان‌شناختی دارد.	۰/۰۸	-	رد
تناسب فرد- سازمان نقش میانجی در رابطه بین روابط مبتنی بر اعتماد و نگهداشت شغلی دارد.	۰/۰۶	-	رد

بر اساس نتایج جدول ۴، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که تناسب فرد- سازمان نقش میانجی را به ترتیب با ضریب اثر ۰/۱۶ و ۰/۱۳ صدم، برای تأثیر تناسب فرد- شغل بر توانمندسازی و نگهداشت شغلی معلمان ایفا می‌کند، اما تناسب فرد- سازمان نقش میانجی را به ترتیب با ضریب اثر ۰/۰۸ و ۰/۰۶ صدم، برای تأثیر روابط مبتنی بر اعتماد بر توانمندسازی و نگهداشت شغلی معلمان ایفا می‌کند که معنادار نیست.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد ضریب استاندارد بین متغیر تناسب فرد- شغل با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان به ترتیب برابر با ۰/۳۹ و ۰/۳۱ است. پس می‌توان نتیجه گرفت که تناسب فرد- شغل به طور مستقیم و مثبت بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان مؤثر است. بنابراین تناسب فرد-

شغل باعث بهبود توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش شهر تهران می‌شود. همچنین اثری که تناسب فرد- شغل به صورت غیر مستقیم و از طریق متغیر تناسب فرد- سازمان بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان می‌گذارد، به ترتیب برابر $0/16$ و $0/13$ صدم است. پس می‌توان نتیجه گرفت که تناسب فرد- سازمان، ارتباط متغیر تناسب فرد- شغل با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان را به صورت مثبت و نسبی میانجی‌گری می‌کند و منجر به تقویت این رابطه می‌شود. نتایج این بخش از تحقیق با نتیجه تحقیق میلر و یانگ (۲۰۲۰) که به این نتیجه رسیدند وجود تناسب معلم با سازمان پیش بینی کننده ای قوی برای حفظ و نگهداری معلمان است و کین لوا و همکاران (۲۰۱۸) که نشان دادند تناسب فرد- شغل پیش بینی کننده تحرک بیشتر معلمان در مدرسه و نگهداری بیشتر آنها در شغل‌شان است، همسو است. اما با تحقیق اسحاقیان و همکاران (۲۰۱۶) مغایرت دارد. نتایج تحقیق ایشان نشان داد که هیچ ارتباطی بین تناسب فرد- شغل و توانمندسازی روان‌شناختی وجود ندارد که شاید دلیل این مغایرت را بتوان به جامعه آماری متفاوت دو تحقیق و جو سازمانی متفاوت حاکم بر سازمان‌ها نسبت داد.

در تحلیل نتایج فوق می‌توان گفت که مدیران وزارت آموزش و پرورش جهت بالابردن توانمندسازی روان‌شناختی و به دنبال آن نگهداشت شغلی معلمان خود، باید هم بر تناسب فرد- شغل و هم تناسب فرد- سازمان تأکید کنند. در واقع، اگر معلمان ورزش شهر تهران از نظر نیازها و توانمندی‌ها با شغل خود تناسب داشته باشند، می‌توانند از لحاظ روان‌شناختی بیشتر توانمند بشوند. همچنین اگر این تناسب در بعد سازمان و از نظر اهداف، ارزش‌ها، شخصیت و محیط کار وجود داشته باشد، می‌تواند حداکثر توانمندی روان‌شناختی را برای آنها به ارمغان بیاورد. بنابراین لازم است که مدیران وزارت آموزش و پرورش جهت افزایش تناسب فرد- شغل معلمان، در هنگام استخدام به نیازهای شغلی خود و توانایی‌های که افراد دارند، توجه ویژه‌ای داشته باشند و با تجزیه و تحلیل شغلی و آگاهی از نیازهای خود به روند استخدام افراد متخصص و با تجربه دست بزنند. همچنین در طول فعالیت معلمان، با برگزاری کلاس‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی سعی در به روز نگه داشتن معلمان داشته باشند و با تغییر نیازهای شغلی سازمان، توانایی‌های معلمان ورزش متناسب با آن بالا برود. جهت افزایش تناسب فرد- سازمان، مدیران آموزش و پرورش لازم است جهت گزینش معلمان ورزش جدید علاوه بر اهمیت دادن به توانایی‌ها، تجربه و انگیزه؛ افرادی را انتخاب کنند که سیستم ارزشی متناسب با سازمان داشته باشند. همچنین برنامه‌های منظم و هدفمند جهت شناسایی و تبیین ارزش‌های سازمان و سعی در ایجاد حس پذیرش در معلمان ورزش به منظور بهبود بعد سازگاری ارزش‌ها توصیه می‌شود. در بعد سازگاری اهداف لازم است که مدیران با درگیر ساختن معلمان با اهداف سازمانی و تشویق آنها به ارائه پیشنهادات و ایده‌های جدید، سعی در عجز کردن معلمان با اهداف سازمانی داشته باشند. در بعد سازگاری شخصیتی نیز، ضرورت دارد که مدیران در روند استخدام و ارتقاء معلمان به تناسب تحصیلی، مهارتی و شخصیتی معلمان با سازمان توجه کنند. مدیریت سازمان با تشکیل گروه‌های کاری و مسئولیت دهی به صورت گروهی، نه تنها باعث بهبود سازگاری

محیط کار می‌شود، بلکه باعث افزایش احساس توانمندی در معلمان خواهد شد. همچنین شناسایی عوامل استرس‌زا و برنامه‌ریزی مناسب جهت کاهش این عوامل توصیه می‌شود.

دیگر نتایج تحقیق نشان داد، ضریب استاندارد بین متغیر روابط مبتنی بر اعتماد با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان به ترتیب برابر با $0/37$ و $0/30$ است، پس می‌توان نتیجه گرفت که روابط مبتنی بر اعتماد به طور مستقیم و مثبت بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان مؤثر است. بنابراین روابط مبتنی بر اعتماد باعث بهبود توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش شهر تهران می‌شود. همچنین اثری که روابط مبتنی بر اعتماد به صورت غیر مستقیم و از طریق متغیر تناسب فرد- سازمان بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان می‌گذارد، به ترتیب برابر $0/08$ و $0/06$ صدم است. پس می‌توان نتیجه گرفت که تناسب فرد- سازمان، ارتباط متغیر روابط مبتنی بر اعتماد با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان را میانجی‌گری نمی‌کند و منجر به تقویت این رابطه نمی‌شود. در زمینه ارتباط روابط مبتنی بر اعتماد با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان، نتایج این بخش با نتیجه تحقیق هاپکینز و همکاران (۲۰۱۹) که به این نتیجه رسیدند سطح بالاتری از روابط مبتنی بر اعتماد به طور قابل توجهی منجر به نگهداشت معلمان و ترک از خدمت کمتر آنها می‌شود، همسو است. در زمینه نقش میانجی تناسب فرد- سازمان در این رابطه؛ تحقیقی جهت مقایسه وجود نداشت. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که روابط مبتنی بر اعتماد مستقیماً توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان را تحت تأثیر قرار می‌دهد، اما به صورت غیرمستقیم تأثیری بر آنها ندارد. زاوالسکی و شاپیرو (۲۰۲۰) معتقد هستند که در فرایند مدیریت، ایجاد روابط مبتنی بر اعتماد اولین قدم بوده، به گونه‌ای که در همان زمان که اجازه رشد و شکوفایی ارتباطات را می‌دهد، احتمال عملکرد برجسته و عالی معلمان و بهبود اخلاقیات، تعهد، مسئولیت‌پذیری و توانمندی معلمان را نیز افزایش می‌دهد. در تحلیل نتایج این بخش می‌توان گفت که ارتباطات به افزایش شناخت معلمان از سایرین و میزان قابل اعتماد بودن آنها کمک می‌کند و احتمال این که معلمان، همکاران و مدیران به یکدیگر اعتماد کنند، افزایش می‌یابد. به عبارت دیگر، برقراری روابط و تعاملات با دیگران زمینه رشد عواطف مثبت را در افراد ایجاد و تقویت می‌کند. اعتمادسازی می‌تواند از طریق ارتباطات تعاملی مدیران، همکاران و معلمان شکل بگیرد.

به طور کلی می‌توان گفت اهداف نهایی سند چشم‌انداز و تحول بنیادین، رسیدن به توسعه است. به همین منظور و با توجه به نتایج تحقیق پیشنهاد می‌شود فرایند توانمندسازی معلمان تربیت بدنی در آموزش و پرورش کشور با توجه به ابعاد فردی، سازمانی و زمینه‌ای نظامند شود. مسئولین آموزش و پرورش به منظور افزایش احساس توانمندی معلمان و نگهداشت آنها در شغل‌شان، می‌توانند در فرایند جذب نیرو با کسب اطمینان از تناسب بین شخصیت و مشاغل، سازمان، ویژگی‌ها، ارزش‌ها، باورها و رفتارهای داوطلبان و تقویت بیش از پیش روابط مبتنی بر اعتماد اهتمام ورزیده و از نظر سازمانی و زمینه‌ای شرایطی را ایجاد کنند که معلمان

تربیت بدنی بتوانند به نحو مطلوبی کارشان را انجام دهند. در پایان موارد زیر به عنوان پیشنهادات کاربردی تحقیق جهت استفاده مدیران دانشگاه فرهنگیان پیشنهاد می شود:

با توجه به وجود ارتباط مثبت و معنادار بین تناسب فرد- شغل با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش پیشنهاد می شود که مدیران دانشگاه فرهنگیان با برگزاری آزمون های شخصیت شناسی در بدو استخدام افراد و تطبیق آن با ویژگی های شغل و همچنین ویژگی های دانشگاه، گامی مهم در ایجاد تناسب میان فرد و شغل بردارند. همچنین بهترین و مؤثرترین راهبرد پیش از گزینش، استخدام و به کارگماری معلمان ورزش، همانا تجزیه و تحلیل مشاغل است. با مشخص شدن الزامات و نیازهای شغل بر اساس تجزیه و تحلیل مشاغل، در صورت عدم تناسب بین فرد- شغل در معلمان ورزش فعلی نیز، طراحی و اجرای دوره های آموزشی مورد نیاز، گام بعدی می تواند باشد که قابل اجرا است. با توجه به وجود ارتباط مثبت و معنادار بین تناسب فرد- سازمان با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش پیشنهاد می شود که مدیران دانشگاه فرهنگیان اصلاح شرح شغل و شرایط احراز شغل با هدف دخیل کردن بیشتر خصوصیات توانمندی معلمان ورزش در شغل و شرایط احراز آنها را در نظر داشته باشند. همچنین سازگاری با همکاران و انجام وظایف به صورت گروهی جهت افزایش سازگاری سازمان را در برنامه های خود بگنجانند. با توجه به این که تناسب فرد- سازمان در ارتباط تناسب فرد- شغل با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش نقش میانجی دارد، پیشنهاد می شود که نظام حقوق و پاداش در سازمان متناسب با توانایی ها و تلاش های معلمان ورزش اصلاح شود و معلمان موفق تشویق شوند، زیرا تشویق و پاداش عامل انگیزشی مهمی در خلق توانمندی است. با توجه به وجود ارتباط مثبت و معنادار بین روابط مبتنی بر اعتماد با توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش پیشنهاد می شود که مدیران مربوطه رعایت عدالت و انصاف را در سرلوحه اعمال خود قرار دهند و در رفتارهای خود با معلمان به طور عادلانه عمل نمایند. افزایش پاسخگویی و شفافیت بیشتر در فرایندهای کاری و مکانیزم های ارائه تسهیلات به معلمان نیز می تواند نقش بسیار مهمی در تقویت جو اعتماد در بین معلمان ایفا نماید.

تقدیر و تشکر

در انتها از تمامی کسانی که در تدوین تحقیق حاضر کمک کردند، تشکر و قدردانی می شود. مخصوصاً از مدیران دانشگاه فرهنگیان و پردیس شهدای مکه استان تهران که زحمت حمایت از طرح پژوهشی را بر عهده داشتند.

References

1. Abdollahi, B, Ashrafi, S. (2011). The relationship between organizational conditions and managerial strategies by empowerment of school managers. The scientific quarterly review of modern administration of management, 8(2): 91-114. (Persian)
2. Cheung, C, Baum, T, Wong, A. (2012). Relocating empowerment as a management concept for asia. Journal of business research, 65(1):36-41.

3. Deniza, N, Aral, N, znur, G, Ertosunc, B. (2016). Linking person-job fit to job stress: The mediating effect of perceived person-organization fit. *Procedia- Social and behavioral sciences*, 207: 369 - 376.
4. Document the fundamental transformation of education. (2011). (Persian).
5. Ebrahimi, A, Zeinabadi, H. R, Hadavandi, M. R. (2018). Qualitative study of effective factors in the desire for retention of teachers in farhangian university in the ministry of education: A case study in tehran province. *Two quarterly journal of educational studies*, 6(17): 122-135. (Persian).
6. Freire, C, Fernandes, A. (2016). Search for trustful leadership in secondary schools: Is empowerment the solution? *Educational management administration & leadership*, 44(6): 892-916.
7. Hopkins, M, Bjorklund, P, Spillane, S. (2019). The social side of teacher turnover: Closeness and trust among general and special education teachers in the united states. *International journal of educational research*, 98: 292-302.
8. Hon, A. (2012). When competency-based pay relates to creative performance: The moderating role of employee psychological need. *International journal of hospitality management*, 31(1): 130.
9. Isakian, Z, kazemi, A, Shaemi, A. (2016). Analysis the effect of person- organization fit and person - job fit on psychological empowerment. *Public management research limetta*, 9(33): 167- 189. (Persian)
10. Javadipour, M, Safaie, S, Brati, A. (2016). Study the effect of coaching practice on psychological empowerment of teachers. *The quarterly review of education and development of human resources*, 2(6): 1- 23. (Persian)
11. Kim, T, Kim, M. (2013). Leaders' moral competence and employee outcomes: The effects of psychological empowerment and person-supervisor fit. *Journal of business ethics*, 112(1): 155-166.
12. Kelly, A. P, Derek, S. C. (2006). Subjective person-organization fit: Bridging the gap between conceptualization and measurement. *Journal of vocational behavior*, 69(1): 202-221.
13. Lu, C. Q, Wang, H. J, Lu, J. J, Du, D. Y, Bakker, A. B. (2014). Does work engagement increase person-job fit? The role of job crafting and job insecurity. *Journal of vocational behavior*, 84(1): 142-152.
14. Lee, Y. (2010). How do newcomers fit in? The dynamics between person-environment fit and social capital across cultures. *International journal of cross cultural management*, 10(2): 153-174.
15. Masue, O. S, Askvik, S. (2017). Are school committees a source of empowerment? Insights from tanzania. *International journal of public administration*, 40(9): 780-791.
16. Millera, j. m, Youngs, B. (2020). Person-organization fit and first-year teacher retention in the united states. *Teaching and teacher education*, 97: 103226.
17. Mirkamali, S. M, Haj Khuzimeh, M. Ebrahimi, S. (2016). Identify criteria for attracting and retaining human resources and provide appropriate solutions. *Journal of development and transformation management*, 22: 9-18. (Persian).
18. Munyaka, S. A, Boshoff, A. B, Pietersen, J, Snelgar, R. (2017). The relationships between authentic leadership, psychological capital, psychological climate, team commitment and intention to quit. *SA journal of industrial psychology/SA tydskrif vir bedryfsielkunde*, 43(0): 1430.
19. Pradhan, R. K, Jena, L. K, Pradhan, S. (2017). Role of psychological contract between organisational commitment and employee retention: findings from indian manufacturing industries. *World review of science, technology and sustainable development*, 13(1): 18-36.

20. QinLuo. C, Wang. H. G, Lu. J. J, Du. D. Y, Bakker. (2018). Does work engagement increase person-job fit? The role of job crafting and job insecurity. *Journal of vocational behavior*, 84(2):142-152.
21. Simmons. J. (2014). Person-organizational fit and perceived organizational support effects on job outcomes. Dissertation Submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of doctor of philosophy organizational psychology. walden university. 24-49.
22. Teimorlo. H, Kodayari. A, Norbaksh. M, Alidost. E. (2020). Design of empowerment model of physical education teachers with the approach of vision document 1404 of islamic republic of iran. *Research in educational sports*, 8(18): 91- 112. (Persian)
23. Vogel. R. M, Feldman. D. C. (2009). Integrated the level of person environment fit: The roles of vocational fit and group fit. *Journal of vocation behavior*, 75(1): 68-81.
24. Vilela. B. B, Gonzalez. J. A, Ferrin. P. F. (2008). Person organization fit, OCB and performance appraisal: evidence from matched supervisor-salesperson data set in a spanish context, *Industrial marketing management*, 37(1): 1005-1019.
25. Wall. L. A. (2012). An exploratory study of teacher empowerment and technical education in kentucky. Doctoral dissertation, western kentucky university, bowling green, kentucky. 1-196.
26. Wang. J. L, Zhang. D. J. (2012). An exploratory investigation on psychological empowerment among chinese teachers. *Advances in psychology study*, 1(3): 3-21.
27. Zavelevsky. E, Shapira. O. (2020). An ecological perspective of teacher retention: An emergent model. *Teaching and teacher education*, 88: 102965

ارجاع دهی

نظری، شهرام؛ عیدی پور، کامران. بخت، معصومه. (۱۴۰۰) تأثیر روابط مبتنی بر اعتماد و تناسب فرد- شغل بر توانمندسازی روان‌شناختی و نگهداشت شغلی معلمان ورزش با نقش میانجی تناسب فرد- سازمان. *فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی*، ۹ (۲۵): ۲۲۱-۲۴۰

شناسه دیجیتال : 10.22089/RES.2021.11146.2142

Nazari, S, Eidipour, K, Bakhit, M. (2022) The effect of relationships based on trust and person-job fit on psychological empowerment and Job retention of sports teachers with the mediator role of person-organization fit. *Research on Educational Sport*, 9(25): 221-240 (Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.11146.2142

Research Paper

Paradigmatic model for producing scientific content in the field of Iranian student sport

M. AsgarShamsi¹, H. Ghasemi², M. Hosaini³

1. PhD student in Sports Management, Department of Sports Management, Payame Noor University, Tehran, Iran.
2. Associate Professor of sport management Department of Payame Noor University, Tehran, Iran (Corresponding Author)
3. Assistant Professor of sport management Department of Payame Noor University, Tehran, Iran.

Received: 2020/12/08

Accepted: 2021/03/09

Abstract

The purpose of this study is to compile a paradigm model for producing scientific content in the field of student sports in Iran. The research method in terms of strategy is qualitative, sequential and exploratory with an applied–developmental goal, which is from the grounded theory method with Strauss and Corbin (2008) approach. Statistical population: Academic experts of physical education and sports sciences working in education and training Office & universities of the country were selected by theoretical (judgmental) sampling. After the interview with the twenty–fourth expert, theoretical saturation were obtained. Data analysis was performed with open, axial & selective coded worksheets of documents and semi–structured interviews, during the five rounds of interviews until a theoretical consensus was reached on identifying the categories of Central concept, causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategies & consequences. The research instrument was coding sheets according to the researcher's instructions, the validity of which was confirmed by the members of the Delphi group and its reliability was calculated by P–Scott criterion (agreement coefficient between coders) of 0.96. The Results in the form of 84 categories and 299 conceptual codes in the six dimensions of the paradigmatic model as causal conditions (17 categories, 102 items), Central concept of producing scientific content (10 categories, 55 items), strategies (21 categories, 49 items) at individual, intermediate and macro levels, Contextual conditions (11 categories, 47 items), intervention conditions (16 categories, 60 items) and outcomes (10 categories, 87 items) were included. As a result, Prerequisites and Outcomes of the producing scientific content in the field of Iranian student sport can be useful and practical. producing scientific content in the country requires structural, strategic, managerial and professional reforms.

Keywords: Development, Paradigm model, Production of scientific content, Student sports.

---

1. Email: Asgarshams.m@gmail.com.

2. Email: ghasemione@yahoo.com.

3. Email: mhosseini_phd@yahoo.com.

Extended Abstract

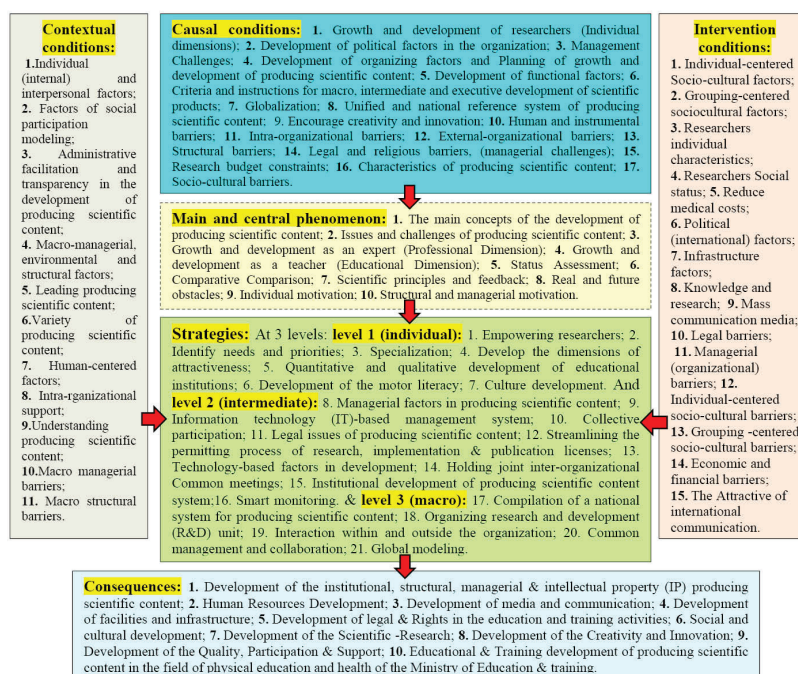
Background and purpose

We have the ability to shape change, and we can prefer one future to another, but we cannot immortalize the past. Therefore, the purpose of this study is to compile a paradigmatic model for producing scientific content in the field of student sports in Iran. According to the research background, the main purpose of the research: identify and develop a favorable paradigm model for producing scientific content in the field of Iranian student sports, Also, the theorems, key factors and categories affecting the producing scientific content in the field of student sports in the country by Grounded theory method with the approach of Strauss & Corbin (2008); By using the desired paradigm model, could lead to the benefit of workers, managers and policy makers in this field and ultimately provide success and continuity in health-oriented activities in society.

Methodology: The research method in terms of strategy is qualitative, sequential and exploratory with an applied-developmental goal, which is from the grounded theory method with Strauss and Corbin (2008) approach; that Identifies and compiles a paradigm model for producing scientific content in the field of student sports through open, axial & selective coding of previous documents and studies & semi-structured and in-depth interviews, With the statistical population: Academic experts in physical education and sports sciences and experts in educational sports by inductive method to achieve theoretical saturation to identify the main and central concept, causal conditions, contextual conditions, intervening conditions, strategies and consequences of producing scientific content in the field in 5 rounds The interview was conducted. The statistical sample size was theoretical (judgmental) sampling, 24 people until the theoretical saturation was reached through interviews. That is, from the twenty-fourth person, the data were duplicated and no new open code (item) was added. Research data collection tools include semi-structured interview questions and coded worksheets based on researcher-made guidelines for open, axial & selective coding for library studies and interviews with Delphi group experts in 5 rounds of consultation and consensus in 6 sections of the paradigm model of Strauss & Corbin was analysed and finally categorized. To ensure the validity of the research data, matching by Member Check, Auditing method, participatory research & Triangulation were used and to determine its reliability (agreement coefficient between coders - P-Scott criterion) was used. That is, 5 interviews were randomly coded according to the instructions of the researcher-made coding sheets to two experienced coders (PhD student in sports management and physical education teacher) and at the end their agreement coefficient was calculated to be 0.96.

Results : Finally, after much deliberation and consultation with university professors and other experts, the consensus of the Delphi interview group of the mentioned data was determined in the form of 4 axes, 84 categories, 299 concepts and 400 open codes. And within the 6 sections of the paradigm model as causal conditions : (4 axes, 17 categories, 59 concepts and 102 items or open codes); The Main and central phenomenon: development of scientific products in the field of physical education and health (student sports) education& training: (3 axes, 10 categories, 24 concepts and 55 open codes); Strategies (21 categories and 47 concept codes): At levels, 1 (individual strategies with 7 categories), 2 (intermediate strategies with 6 categories) and 3 (macro strategies with 5 categories) in total at 3 levels, 3 axes, 21 categories, 47 concept and 49 open codes); Contextual conditions (4 axes, 11 categories, 41 concepts and 47 open codes); Intervention conditions (4 axes, 15 categories, 44 concepts and 60 open codes); & the consequences of implementing the strategies (3 axes, 10 categories, 84 concepts and 87 open codes) are included and are shown in Figure 1.

Figure 1 : Paradigm model for producing scientific content in the field of physical education and health in the Ministry of Education

Discussion : If we consider the seed of development as the production of science and education, in order for this seed to grow, we need the attention of other sectors and related

factors of human, organizational, social, managerial, political, governance, etc. in the country according to the paradigmatic model of research. Therefore, in order to develop & producing scientific content in the field of physical education and health (student sports) of the Ministry of Education & Training, based on the results of qualitative research with the approach of Strauss & Corbin (2008), We face what of antecedents and consequences. it is suggested that the mentioned managers do the necessary facilitation and acceleration by phasing based on priorities and precise supervision on the implementation and application of items and dimensions of causal, contextual & interventional conditions according to the importance and extent of connection with solving problems and issues in their field of activity; For Development of producing scientific content, with modernization and improvement of the proposed items based on social and scientific requirements and its goals in the country.

Keywords: Development, Paradigm model, production of scientific content, Student sports.

Resources

1. Bagherir dolatabadi, Ali., and Enfeali, Saedeh. (2015). University and science production; Structural Necessities and Barriers, Proceedings of the International Congress of Islamic Humanities, 1 (4). Published on the website of the Hozeh Information Database, Published : 2019-15-5 (<https://hawzah.net/en/Article/View/98704>). (Persian).
2. Boiko, Bob. (2004). Content Management Bible (2nd Edition) (Inglé s) 2nd Edici n,Wiley Publishing, Inc. ISBN: 0-7645-7371-3.
3. Corbin JM, Strauss AL. (2008). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory. 3rd Ed. Thousand Oaks, CA : Sage Publications, Inc;.
4. Ghaffari, Saeed., Salahshour, Gohar. (2014).A study on the scientific production of Payame Noor University faculty members (Tehran Province) during 2001-2011, Information and Knowledge Management Quarterly, 1 (1): 32-20. (Persian).
5. Ghasemi, Hamid. & AsgarShamsi, Maysam. (2019). Content Analysis of Physical Education and Student Sport Researches in Iran. Research on Educational Sport, 7 (16): 61-84. (Persian). Doi: 10.22089/RES.2018.5917.1467. (Persian).
6. Ismailiyan, Maliheh (2015). How to Use Social Networks' User-Produced Content in News (A Case Study of the BBC), Communication Research Journal. 22(81), 129-148. doi: 10.22082/cr.2015.15700. (Persian).
7. Jenkinson, K. A. & Benson, A. C. (2009). Physical education, sport, education and physical activity policies: Teacher knowledge and implementation in their Victorian state secondary school. European Physical Education Review, 15 (3), 365-388.
8. Mortezaeian, Mahsa. & Talebpour, Mehdi. (2019). Strategic Planning in the Field of Physical Education and Sport Education, Fourth National Conference of the Scientific Association of Sports Management, University of Tehran : 2019 February 5,6. (Persian).

الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش آموزی ایران

میثم عسگر شمس^۱، حمید قاسمی^۲، معصومه حسینی^۳

۱. دانشجوی دکتری، رشته مدیریت ورزشی، گروه مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۲. دانشیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور تهران، ایران (نویسنده مسئول).

۳. استادیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور تهران، ایران.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۹/۱۸

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۲/۱۹

چکیده

هدف پژوهش حاضر تدوین الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش آموزی ایران است. روش پژوهش از نظر راهبرد، کیفی متوالی و اکتشافی با هدف کاربردی - توسعه‌ای به روش نظریه‌سازی داده بنیاد با رویکرد اشتراک و کوربین (۲۰۰۸) است. مشارکت کنندگان در تحقیق: خبرگان دانشگاهی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی شاغل در آموزش و پرورش و دانشگاه‌های کشور با نمونه‌گیری به روش نظری (قضای) بودند که طی مصاحبه با صاحب‌نظر بیست‌و‌چهارم اشباع نظری حاصل گشت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با کدگذاری‌های باز، محوری و انتخابی اسناد و مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته در طی پنج دور مصاحبه تا رسیدن به اجماع نظری جهت شناسایی مقوله‌های پدیده مرکزی، شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها صورت گرفت. ابزار پژوهش برگه‌های کدگذاری طبق دستورالعمل محقق ساخته بودند که روایی آن توسط اعضای گروه دلفی تأیید شد و پایایی آن نیز با معیار پی‌اسکات (ضریب توافق بین کدگذاران) ۰/۹۶ محاسبه شد. نتایج کیفی در قالب ۸۴ مقوله و ۲۹۹ کد مفهومی در دل ابعاد ۶ گانه مدل پارادایمی به‌صورت شرایط علی (۱۷ مقوله، ۱۰۲ گویه)، پدیده اصلی و مرکزی تولید محتوای علمی (۱۰ مقوله، ۵۵ گویه)، راهبردها (۲۱ مقوله، ۴۹ گویه) در سطوح فردی، میانی و کلان، شرایط زمینه‌ای (۱۱ مقوله، ۴۷ گویه)، شرایط مداخله‌گر یا میانجی (۱۶ مقوله، ۶۰ گویه) و پیامدها (۱۰ مقوله، ۸۷ گویه) جای گرفتند. در نتیجه پیشایندها و برآیندهایی توسعه تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش آموزی ایران می‌تواند مفید و کاربردی باشند. تولید محتوای علمی در کشور مستلزم اصلاحات ساختاری، راهبردی، مدیریتی و حرفه‌ای است.

واژگان کلیدی: الگوی پارادایمی، توسعه، تولید محتوای علمی، ورزش دانش آموزی.

1. Asgarshams.m@gmail.com

2. ghasemione@yahoo.com

3. mhosseini_phd@yahoo.com

مقدمه

امروزه علم یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های قدرت یک کشور در سطح بین‌المللی است و سبب می‌شود آن کشور بتواند نقش مهم‌تری را در تحولات جامعه جهانی داشته باشد و بدین ترتیب با شتاب و سهولت بیشتری به مقاصد و اهداف خود برسد (باقری‌دولت‌آبادی و انفعالی، ۲۰۱۵). به بیان دیگر تولید و توسعه علمی به عنوان محرک اصلی توسعه همه جانبه و پایدار کشورها است.

محتوا اطلاعات و تجاربی است که به دست کاربر نهایی و یا مخاطب می‌رسد. «چیزی است که از طریق برخی از رسانه‌ها به صورت صوتی، متنی یا از طریق هر یک از هنرهای مختلف» بیان می‌شود. همچنین «محتوا ارائه اطلاعات با یک هدف خاص به مخاطبان از طریق یک کانال و در یک فرم خاص است». این تعریف دارای پنج جزء است: اطلاعات، هدف، مخاطب، کانال و فرم. رمز ایجاد ارتباطات موفق، در شناسایی و بهینه‌سازی دقیق هر یک از این عناصر منحصر به فرد است. بنابراین محتوا شکلی از اطلاعات است که با ساختار مشخصی برای انسان به عنوان مخاطب قابل درک و استفاده است و فرایند ویرایش (پیش از عرضه و حتی پس از عرضه) در مورد آن معنا دارد و قابل اعمال است (بویکو، ۲۰۰۴). با رشد سواد اینترنتی مردم از یک طرف و فراگیر شدن ابزارهای تولید و توزیع محتوا از طرف دیگر، باعث رشد محتوا، رسانه‌های اجتماعی و تولید محتوای متنوع شده است (اسمعیلیان، ۲۰۱۵). اما تولید محتوای علمی چیست؟ تولید محتوای علمی، جهت انتقال دانش و توسعه در یک ساختار مشخص برای انسان است. اجاق و عبداللهیان (۲۰۱۴) اظهار داشتند که مجلات علمی ایران جهت تولید محتوا از روش‌های ساده‌کردن و جذاب‌کردن علم در تلفیق با نظرات خوانندگان استفاده کرده‌اند و منطق مدیریتی حاکم بر تولید محتوای علمی در آن‌ها بر اساس مؤلفه‌های فرهنگی - اطلاع‌رسانی تنظیم شده است، اما منطق تجارت، آموزش، منطق مناسب‌تری برای مدیریت این مجله‌ها در تولید محتوای علمی است.

بی‌تردید تولید علم اساس دانایی و دانایی اساس توانایی است. موضوع تولید اطلاعات و به عبارتی تولید علم و محتوای علمی، از موضوعات مورد توجه بخصوص در چند دهه اخیر بوده است. در این زمینه محققان بسیاری، پژوهش‌هایی پیرامون وضعیت تولید اطلاعات یا تولیدات علمی، در سطح ملی یا منطقه‌ای انجام داده‌اند (سجادی و همکاران، ۲۰۱۶). تولیدات علمی بر حسب نوع ساختار روش‌شناسی آنها به صورتهای گوناگونی تقسیم و ارائه می‌شوند، مانند: رسانه‌ها، کنفرانس‌ها، کتاب‌ها، و نشریات (ISI، ISC و...). نشریات علمی - پژوهشی (ISC) گسترده‌ترین پایگاه ارائه تولیدات علمی دانش دانشمندان و پژوهشگران است (رمضانی‌نژاد و همکاران، ۲۰۱۴). به منظور توسعه و استقلال واقعی کشورها با توانایی در تولید علم و توسعه علمی - پژوهشی نسبت مستقیم دارد. یعنی پیشرفت کشورها در گرو پیش‌بینی آینده و بازنگری در عملکرد و اهداف، تبیین وضع موجود و ترسیم مسیر آتی توسعه به منظور پاسخ یافتن برای نیازهای محلی، منطقه‌ای،

1. Boiko

ملی و جهانی است (غفاری، سلحشور، ۲۰۱۴). بنابراین در اختیار داشتن اطلاعات در زمینه عملکرد علمی و پژوهشی کشور در حوزه‌های مختلف لازم و ضروری است.

رسالت اصلی هر پژوهش و تحقیق علمی شناسایی مشکل و حل مسئله است. وقتی اطلاعات، دانسته‌ها و آگاهی انسان از عوامل ایجادکننده، مؤثر و غیرمؤثر در یک مسئله کافی نباشد، با مشکل روبه‌رو است. مسئله یک گام از مشکل جلوتر است. وقتی می‌داند مشکل چیست و ریشه‌های آن کدام است با مسئله روبه‌رو است. مسئله به موضوعی گفته می‌شود که باید باشد ولی نیست و یا نباید باشد ولی هست. مسئله مشکل تعریف شده است. مشکلات حل نمی‌شوند بلکه ابتدا به مسئله تبدیل می‌شوند و بعد مسئله حل می‌شود (رابرتسون^۱، ۲۰۱۶). در نتیجه پژوهشگر ابتدا باید مشکل را در جامعه یا سازمان مورد نظر (معاونت تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش) تشخیص دهد و شناسایی کند و آنگاه با تبدیل مشکل به مسأله پژوهشی جوانب آن را بررسی و مطالعه کند، تا بتواند راه‌حل و روش‌های برخورد و مقابله با آن را برای سازمان و جامعه تبیین و روشن نماید. اما آنچه که امروزه در حوزه ورزش دانش‌آموزی و سایر حوزه‌های علوم انسانی مشاهده می‌شود، تنها تولید مسئله و پاسخ‌گویی به آن است، نه حل مشکل موجود و روزمره ورزش دانش‌آموزی. مشکل این پژوهش: الف) نامرتب بودن مسائل پژوهشی با مشکلات واقعی در حوزه ورزش دانش‌آموزی و ب) سهم کم و اندک تولید محتوای علمی و کاربردی نتایج آن در توسعه ورزش دانش‌آموزی در کشور است. بنابراین مسئله اصلی و تأکید پژوهش در طراحی الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی ایران با روش‌شناسی کیفی نظریه‌سازی داده بنیاد با رویکرد اشتراوس و کوربین^۲ است و با توجه به این موارد راهبرد مطلوب و شکاف پژوهشی را به منظور بهبود و توسعه تولید محتوای علمی ورزش دانش‌آموزی ارائه نماید، زیرا تاکنون پژوهشی با این رویکرد انجام نشده است و علیرغم افزایش کمی در تولید محتوای علمی در این حوزه از مسائل و مشکلات فراوانی نظیر عدم نهادینه شدن ورزش همگانی برای افراد، سازمان‌ها و جامعه، بیماری‌های ناشی از فقر حرکتی (چاقی) و قلبی - عروقی پیش روی توسعه ورزش دانش‌آموزی است.

تربیت بدنی و ورزش جز لاینفک از تعلیم و تربیت به خصوص در دوره نوجوانی و جوانی و یک درون‌داد در نظام آموزشی و پرورشی مورد توجه متخصصان تعلیم و تربیت است (مظفری، ۲۰۰۵). توسعه ورزش در جهان یکی از راه‌کارهای اثربخش جهت رسیدن به اهداف متعالی در ابعاد مختلف توسعه برای کشورهاست (جنکینسون و همکاران^۳، ۲۰۱۰). از بین سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی کشور، وزارت آموزش و پرورش به عنوان یکی از حساس‌ترین دستگاه‌های کشور است که سهم بسزایی در فراهم کردن جامعه‌ای سالم با آینده‌ای روشن ایفا می‌کند. همه افراد جامعه در دوران طلایی فراگیری خود، از دبستان تا پایان دبیرستان، وارد این کارگاه عظیم و قرنینه عمومی می‌شوند (وفایی‌مقدم، ۲۰۱۸). همچنین رویکرد اصلی وزارت آموزش و پرورش مطابق سند

1. Robertson

2. Grounded theory (GT), Strauss and Corbin

3. Jenkinson & et al.

تحول بنیادین و برنامه ششم توسعه تربیت بدنی و سلامت: مشارکت محوری؛ فراگیری؛ مدرسه محوری؛ برنامه محوری؛ علمی و تخصصی بودن فعالیت‌ها؛ کیفیت محوری و اخلاق محوری است. از این رو ضرورت تدوین و طراحی مدل تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش آموزی معاونت تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش که خود یک نهاد آموزش علمی و پرورش فرزندان این سرزمین و نسل آینده برای توسعه کشور است، بیش از پیش ضروری به نظر می‌رسد. تاکنون مدل مناسبی جهت توسعه و تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش آموزی با اهداف بنیادین و توسعه‌ای، پیشنهاد و تدوین نگردیده است. نگرش مثبت و واقع‌بینانه به نتایج چنین پژوهش‌هایی در ترغیب و تشویق دیگر پژوهشگران این حوزه مؤثر و مفید خواهد بود و می‌تواند موجب توجه جدی به مسئله‌های پژوهشی این حوزه شده و کمک شایانی در ارزیابی و تعیین معیارهای مدیریتی مانند بودجه و بازده مدارس و مراکز علمی نماید و نتیجه نهایی آن‌ها رسیدن به جایگاه شایسته ورزش دانش آموزی ایران و استفاده بالفعل از تمام نیروهای بالقوه در ورزش دانش آموزی خواهد شد.

قاسمی و عسگرشمسی (۲۰۱۹) با تحلیل محتوای پژوهش‌های تربیت بدنی و ورزش دانش آموزی در ایران به شناسایی مسائل، مشکلات و محدودیت‌های موجود و گذشته، جهت کشف فرصت‌ها و جهت‌دهی کارکنان اجرایی و ستادی به سوی سلامت، هدایت و خلق ارزش‌های فرهنگی، تربیتی و اخلاقی در ورزش دانش آموزی پرداختند. وفایی مقدم و همکاران (۲۰۱۶) مهمترین موانع اثرگذار بر توسعه ورزش مدارس استان مازندران را در محیط درونی: ابعاد مدیریتی، انسانی، مالی، امکانات و زیرساخت‌ها و ساختار نظام آموزش و پرورش و در محیط بیرونی: ضعف در محیط فرهنگی، عدم استفاده از فن‌آوری، محیط اجتماعی ناسالم، عدم وجود قوانین و رکود محیط اقتصادی برشمردند. شهولی کوه‌شوری و همکاران (۲۰۱۹) با شبیه‌سازی و مدل‌سازی دینامیکی آینده ورزش تربیتی بیان نمودند که فاصله کنونی ورزش تربیتی ایران با آرمان‌های مورد نظر صاحب‌نظران این حیطه در آینده پیش رو زیاد است و راه دراز و پر فراز و نشیبی جهت تحقق آن فرا روی سیاست‌گذاران و متولیان ورزش تربیتی ایران است و تغییر و تحول گسترده ساختاری و قانونی جهت معماری و ساخت آینده، طلب می‌کند. مرتضاییان و طالب‌پور (۲۰۱۹) با برنامه‌ریزی راهبردی در حوزه تربیت بدنی و ورزش آموزش و پرورش، به ۱۰ نقطه قوت، ۱۱ نقطه ضعف، ۹ فرصت و ۷ تهدید اشاره نمودند. وحدانی و همکاران (۲۰۱۶) با مدل‌سازی ساختاری - تفسیری و مدل کارت امتیازی متوازن نقشه استراتژی جهت تسهیل پیاده‌سازی استراتژی‌های دستیابی به توسعه سواد حرکتی و سبک زندگی سالم و فعال در دانش‌آموزان را تدوین نمودند. یعقوبی و همکاران (۲۰۱۷)، استقلال عمل محقق، تشویق همکاران، سبک مدیریتی و اعطای پاداش را عوامل مؤثر بر تولید دانش در پژوهشکده دانشگاه علوم پزشکی نظامی برشمردند. میرزایی کالار و همکاران (۲۰۲۰) بر این باورند که توسعه تربیت بدنی و ورزش به عنوان زمینه‌ساز تأمین و تربیت نیروی انسانی سالم و تندرست، بخشی از برنامه‌های توسعه ملی است. از این رو، ورزش نیز باید به عنوان نظامی اجتماعی - فرهنگی در زیر مجموعه نظام اصلی کشور دارای برنامه جامع توسعه با اهداف کلان باشد. ساده و همکاران (۲۰۱۹) بیان نمودند که

ایران به سبب وقف سرمایه انسانی فراوان در تحصیلات عالی و پژوهشی در داخل و خارج کشور از يك فرصت برای توسعه بهره‌مند است. هیچ‌کدام از تحقیقات مذکور در حوزه ورزش دانش‌آموزی رویکرد کلان و مبتنی بر طراحی الگوی توسعه‌ای را در پیش نگرفته‌اند و شاخص‌هایی برای سیاست‌گذاری و توسعه ورزش دانش‌آموزی شناسایی و به مدیران عالی تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش معرفی نشده است، تا مبنایی علمی و اجرایی قوی در این باره فراهم شود. هرچند که بیشترین جهت‌گیری وزارت متبوع به سمت توسعه ساختاری و بویایی ورزشی در محیط مدارس است. با توجه به اهمیت توسعه و تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی و اهداف پیش‌بینی شده در سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ برای جایگاه علمی کشور، نیاز به چارچوبی مناسب علمی برای پیاده‌سازی آن در قالب الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی، برای تضمین تداوم فعالیت‌های کلیدی و محوری ورزش تربیتی به عنوان پایه و زمینه‌ساز موفقیت در سایر سطوح مشارکت ورزشی نظیر ورزش قهرمانی و ورزش حرفه‌ای و پیش‌بینی و کسب جایگاه مطلوب، همگام با اهداف کلان نظام آموزشی کشور به ویژه سند تحول بنیادین آموزش و پرورش می‌بایست همه نتایج تولیدات محتوای علمی در گرایش‌های مختلف تربیت‌بدنی و علوم ورزشی را مورد نظر قرار داد. با توجه به پیشینه پژوهش، تاکنون پژوهشی در زمینه توسعه و تولید محتوای علمی در این حوزه به طور کیفی و تخصصی در ورزش دانش‌آموزی صورت نگرفته است. این امر می‌تواند محدودیت‌هایی برای توسعه ورزش به طور خاص در محیط مدارس و دانش‌آموزان و به طور عام حوزه تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش باشد. پژوهشگران در پی شناسایی و تدوین الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی هستند تا از طریق ارائه مدل پارادایمی مورد نظر، بتوانند هم موجب بهره‌مندی فعالان، مدیران و سیاست‌گذاران در این حوزه و در نهایت موفقیت و تداوم در فعالیت‌های سلامت محور در جامعه را فراهم آورد. بنابراین پرسش اصلی تحقیق شناسایی الگوی پارادایمی مطلوب برای توسعه و تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی است. در نتیجه قضایا، مقوله‌های کلیدی و مؤثر بر توسعه تولید محتوای علمی در این حوزه به روش نظریه‌سازی داده بنیاد با رویکرد اشتراک و کوربین (۲۰۰۸) چگونه است؟

روش شناسی

این پژوهش از نظر استراتژی کیفی متوالی و اکتشافی است که از روش نظریه‌سازی داده بنیاد با رویکرد نظام‌مند اشتراک و کوربین به شناسایی و تدوین الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی پرداخته شد. کدگذاری‌های باز، محوری و انتخابی^۱ اسناد و مطالعات پیشین و مصاحبه‌های نیمه‌ساختار یافته با مشارکت: خبرگان دانشگاهی حوزه تربیت‌بدنی و علوم ورزشی و صاحب‌نظران ورزش تربیتی به روش استقرایی تا رسیدن به اشباع نظری^۲ و اجماع نظری جهت شناسایی گویه‌ها و مقوله‌های ۶ سازه اصلی توسعه تولید

1. Open Coding, Axial Coding, Selective Coding

2. Theoretical Saturation

محتوای علمی در حوزه مذکور در ۵ دور مصاحبه دلفی انجام شد. طرح تحقیق نظام‌مند^۱ بر استفاده از مراحل تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری باز، محوری و کدگذاری انتخابی تأکید دارد و همچنین به عرضه پارادایم^۲ منطقی یا تصویر تجسمی از نظریه در حال تکوین می‌پردازد. در طی این سه مرحله و با کدگذاری داده‌ها، طبق شکل ۱، نظریه‌ها از دل مقوله‌ها، مفاهیم، کدها و داده‌ها^۳ حاصل شد.

شکل ۱- روند تبدیل داده به نظریه در نظریه زمینه محور

تعداد مشارکت‌کنندگان ۲۴ نفر تا رسیدن به اشباع نظری از طریق مصاحبه‌های دلفی نیمه ساختاریافته و عمیق بود. یعنی از نفر بیست و چهارم، داده‌ها تکراری شد و برای اطمینان بیشتر مصاحبه‌ها تا صاحب‌نظر بیست و ششم هم انجام گرفت، اما کد باز (گویه) جدیدی اضافه نشد. نمونه‌گیری برای انتخاب خبرگان و صاحب‌نظران، به طور نظری (قضاوتی)^۴ انجام شد، زیرا انتخاب این افراد بر اساس داوری و قضاوت گروه پژوهشی صورت گرفت و نمونه‌هایی انتخاب شدند که به نظر گروه پژوهش برای ارائه اطلاعات مورد نیاز در بهترین موقعیت قرار داشتند. ابزار گردآوری داده‌های تحقیق شامل استفاده از پرسش‌های نیمه ساختاریافته و برگه‌های کدگذاری بر اساس دستورالعمل محقق ساخته جهت کدگذاری‌های باز، محوری، و انتخابی برای مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه با صاحب‌نظران گروه دلفی پژوهش در ۵ دور رایزنی و هم‌فکری در ۶ بخش الگوی پارادایمی اشتراوس و کوربین تجزیه و تحلیل و سرانجام دسته‌بندی شدند. با توجه به مطالعه سوابق و مستندات، مبانی نظری و ادبیات پیشینه، کتب، مقالات و پایان‌نامه‌ها و مشاوره و بررسی آراء و نظرات متخصصان در سه گام به صورت کیفی انجام گرفت: **گام ۱:** مطالعات کتابخانه‌ای و تدوین پرسش‌های پژوهشی مصاحبه؛ **گام ۲:** گردآوری داده‌ها با مصاحبه و **گام ۳:** پس از اشباع نظری، تجزیه و تحلیل داده‌های کیفی و اجماع. جهت اطمینان از روایی (راستی) داده‌های پژوهش، از تطبیق توسط اعضاء روش ممیزی، مشارکتی بودن پژوهش و کثرت‌گرایی^۵ استفاده گردید و در تعیین پایایی (درستی) آن از طریق تهیه و به‌کارگیری چارچوبی مدون برای مصاحبه، با (ضریب توافق بین کدگذاران - معیار پی اسکات^۶) کنترل شد. یعنی به طور تصادفی کدگذاری مصاحبه بر اساس دستورالعمل برگه‌های کدگذاری محقق ساخته به دو کدگذار مجرب (دانشجوی مقطع

1. Systematic
2. Paradigm
3. Theories, Categories, Concepts, Codes, Data
4. Theoretical sampling or Judgmental sampling
5. Member Check, Auditing, Participatory & Triangulation
6. Scott's pi

دکتری مدیریت ورزشی و دبیر تربیت‌بدنی) داده شد و در پایان ضریب توافق ایشان ۰/۹۶ محاسبه شد.

جدول شماره ۱- گروه‌بندی و تعداد افراد مطلع کلیدی در مصاحبه‌ها

ردیف گروه	فراوانی نمونه	درصد
۱ صاحب‌نظران دانشگاهی و خبرگان حوزه ورزش دانش‌آموزی ایران	۱۰ (۵)*	۴۱/۶۶٪
۲ معلم (آموزگار و دبیر) درس تربیت‌بدنی و سلامت دارای تحصیلات تکمیلی	۱۴ (۵)*	۵۸/۳۴٪
۳ جمع	۲۴	۱۰۰٪

*ارقام داخل پرانتز به اطلاع‌رسانی‌هایی اشاره دارد که به‌منظور اطمینان از اشباع نظری انجام شده است.

نتایج

تجمع و خلاصه مصاحبه‌ها (برآیند پاسخ‌های مورد تأیید گروه دلفی) پس از اجماع و اشباع نظری در جدول شماره ۲ آمده است. با توجه به راهنمای ارائه شده توسط کوربین و اشتراوس (۲۰۰۸) در مورد انجام کدگذاری باز و محوری، باید گفت که ابتدا با تفکیک متن مصاحبه به عناصر دارای پیام در داخل خطوط یا پاراگراف‌ها تلاش شد تا کدهای باز (گویه‌ها) در قالب دستورالعمل برگه‌های کدگذاری، به روش استقرایی (جزء به کل) مقوله‌های اصلی استخراج شوند. یعنی ابتدا گویه‌ها به مفاهیم و مفاهیم به مقوله‌ها در چهار محور (۱. موانع (بازدارنده‌ها)، ۲. سوق‌دهنده یا پیش‌ران‌ها (تسهیل‌کننده‌ها)، ۳. انگیزاننده (محرک‌ها، انگیزش‌دهنده‌ها)، ۴. ویژگی درونی و اصلی (جذابیت یا ملزومات) توسعه و تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی) قرار گرفتند. سپس مقوله‌ها در قالب ۶ خوشه (سازه) بزرگ: شرایط علی، پدیده مرکزی، راهبردها، شرایط زمینه‌ای، شرایط مداخله‌ای و پیامدها دسته‌بندی شدند. در نهایت در مرحله کدگذاری گزینشی روابط بین مقولات آشکار، الگوی پارادایمی و نظریه‌ها فراهم آمد. به دلیل گستردگی کدهای باز تنها به مفاهیم و تعداد کدهای باز آن و کدهای محوری و انتخابی در جدول زیر اشاره شده است.

1. Inductive approaches

جدول شماره ۲- اجماع نظرات گروه دلفی « الگوی توسعه تولید محتوای علمی در ورزش دانش‌آموزی »

ردیف	مفاهیم و تعداد گویه‌های (کدهای باز) پدیده اصلی و مرکزی (۱۰ مقوله، ۲۴ مفهوم و ۵۵ گویه)	مقوله‌های پدیده اصلی و مرکزی:	محور
۱	۱. مصادیق عینی تولید محتوای علمی اعم از مقاله، رساله، پایان‌نامه طرح پژوهشی، بسته آموزشی چند رسانه‌ای، محتوا و وسایل کمک آموزشی موجود در رسانه‌های مجازی نو پدید. (۱ مفهوم، ۱ گویه).	مفاهیم اصلی تولید محتوای علمی	جذابیت
۲	۱. مسائل و چالش‌های تولید محتوای علمی. (۱ مفهوم، ۲ گویه).	مسائل و چالش‌های تولید محتوای علمی	
۳	۱. فعالیتهای علمی، ۲. راهبری و مستندسازی. (۲ مفهوم، ۶ گویه).	رشد و توسعه به‌عنوان یک متخصص (بعد حرفه‌ای)	سورق‌دهنده‌های تولید محتوای علمی
۴	۱. مهارت تدریس و آموزش، ۲. فناوری آموزشی، ۳. حل مسئله. (۳ مفهوم، ۸ گویه).	رشد و توسعه به‌عنوان یک مدرس (بعد آموزشی)	
۵	۱. ایجاد فرصت‌ها برای تولید محتوای علمی و شرکت در همایش مرتبط خارجی، ۲. وجود مستندات پژوهشی و شناخت ظرفیت بین‌المللی این حوزه، ۳. آمایش و بومی‌گرایی، ۴. بسترسازی توسعه. (۴ مفهوم، ۷ گویه).	وضعیت‌سنجی	
۶	۱. پذیرش فلسفه و الگوهای تربیتی، ۲. ورزش و درس تربیت‌بدنی و سلامت، ۳. ارتباطات مؤثر، ۴. توسعه بینش، ۵. تحلیل وضعیت موجود با ارائه وضعیت مطلوب تولید محتوای علمی. (۵ مفهوم، ۶ گویه).	مقایسه تطبیقی	
۷	۱. رعایت اصول علمی، ۲. پذیرش نتایج. (۲ مفهوم، ۴ گویه).	اصول علمی و بازخوردها	
۸	۱. انعکاس راه حل مشکلات واقعی، ۲. پیش‌بینی نیازها و اصلاح فرایندها. (۲ مفهوم، ۴ گویه).	موانع واقعی و آتی	موانع
۹	۱. توانمندسازی پژوهشگران و ذی‌نفعان، ۲. بهبود عملکرد و بهینه‌سازی، ۳. توسعه قابلیت‌ها. (۳ مفهوم، ۱۴ گویه).	انگیزش فردی	محرك‌ها
۱۰	۱. اصلاح ساختارها و ایجاد مدیریت دانش در تولید محتوای علمی. (۱ مفهوم، ۵ گویه).	انگیزش ساختاری و مدیریتی	
	مفاهیم و تعداد گویه‌های (کدهای باز) شرایط علی؛ (۱۷ مقوله، ۵۹ مفهوم و ۱۰۲ گویه)	مقوله‌های شرایط علی مؤثر بر «تولید محتوای علمی...»	محور
۱	۱. تعاملات انسانی و میزان همکاری پژوهشگران و صاحب‌نظران، ۲. حفظ اخلاق و ارزش‌های قانونی، اخلاقی، انسانی و شرعی در تولید محتوای علمی. (۲ مفهوم، ۵ گویه)	رشد و توسعه فردی پژوهشگران (بعد فردی)	محرك‌ها
۲	۱. نگرش هیئت حاکمه، در اولویت‌دهی در توسعه آموزشی بر ایندولوزی و اقتصادی در افکار، رفتار و خلقیات آن‌ها، ۲. تصمیمات سیاسی، ۳. تغییر سیاست‌ها، ۴. پای‌بندی و تعهد مدیران و سیاست‌گذاران در خصوص حمایت از توسعه تولید محتوای علمی. (۴ مفهوم، ۴ گویه)	توسعه عوامل سیاسی در سازمان	سورق‌دهنده‌های تولید محتوای علمی
۳	۱. تبیین مفهوم و موضوع با آینده‌نگری و آینده‌پژوهی، ۲. تقاضا محوری، ۳. اعتماد به دانشگاه، ۴. عدم تبعیض و اعتباریابی، ۵. آمادگی سازمانی، ۶. برنامه‌ریزی و همکاری بین‌سازمانی، ۷. بخش خصوصی، ۸. نیروی انسانی، ۹. میزان امکانات و فرصت‌های پژوهشی متنوع در تولید محتوای علمی. (۹ مفهوم، ۱۴ گویه)	توسعه عوامل سازمان‌دهی و برنامه‌محوری رشد و توسعه تولید محتوای علمی	

سوق دهندهای تولید محتوای علمی	توسعه عوامل عملکردی	۱. اهمیت توسعه و کاربست نتایج، ۲. تعداد قراردادها، ۳. نمایه‌سازی تولید محتوای علمی، ۴. تعداد مقالات و طرح‌های پژوهشی، ۵. تعداد تفاهم‌نامه‌ها، ۶. میزان نوآوری‌ها و خلاقیت فردی در این حوزه. (۶ مفهوم، ۶ گویه)	۴
	ضوابط و دستورالعمل‌های کلان، میانی و اجرایی توسعه و تولید محتوای علمی	۱. ضوابط کلان، ۲. ضوابط میانی، ۳. ضوابط عملیاتی و اجرایی در تولید محتوای علمی.. (۳ مفهوم، ۱۳ گویه)	۵
	جهانی شدن	۱. حمایت و توجه نوآورانه به رسالت‌ها، ۲. سلامت عمومی و تجربه موفق کشورها در این حوزه. (۲ مفهوم، ۲ گویه)	۶
بازدارنده و سوق دهنده	چالش‌های مدیریتی	۱. میزان نظارت و پرهیز از موازی‌کاری، ۲. اختلاط کار مدیریت با کار پژوهش، ۳. سبک مدیریت و حمایت مالی، ۴. برنامه‌محوری تولید محتوای علمی، ۵. پذیرش تغییر، ۶. نیازسنجی، ۷. مدیریت، گزینش و نظارت بر معیارها در تولید محتوای علمی. (۷ مفهوم، ۱۲ گویه)	۷
جدابیت	سامانه مرجع واحد و ملی تولید محتوای علمی در این حوزه	تولید محتوای علمی، ۱. مبتنی بر فن‌آوری اطلاعاتی سازمانی، ۲. مبتنی بر فن‌آوری ارتباطاتی سازمانی. (۲ مفهوم، ۵ گویه)	۸
	ترغیب خلاقیت و نوآوری	مفاهیم: ۱. ترغیب خلاقیت، ۲. ایجاد شناسه مخصوص در تولید محتوای علمی. (۲ مفهوم و ۳ گویه)	۹
موانع بازدارنده تولید محتوای علمی	موانع انسانی و ابزاری	۱. اطمینان از نتایج و اجرا، ۲. توانایی حل مسئله، ۳. میزان دانش، ۴. عدم‌رشد یکپارچه، ۵. آرامش روانی، ۶. ضعف انگیزشی، ۷. تعداد پژوهشگر، ۸. موانع ابزاری در تولید محتوای علمی. (۸ مفهوم، ۸ گویه)	۱۰
	موانع درون سازمانی	۱. موانع درون سازمانی در تولید محتوای علمی. (۱ مفهوم و ۴ گویه)	۱۱
	موانع برون سازمانی	۱. موانع برون سازمانی در تولید محتوای علمی. (۱ مفهوم و ۷ گویه)	۱۲
	موانع ساختاری	۱. محرمانه‌بودن یافته‌ها، ۲. تعداد پژوهش‌سراها، ۳. باندبازی و شفافیت پروژه‌ها در این حوزه. (۳ مفهوم، ۳ گویه)	۱۳
	موانع قانونی و شرعی	۱. قوانین استاندارد، ۲. مسائل اخلاقی، شرعی در تولید محتوای علمی.. (۲ مفهوم و ۲ گویه)	۱۴
	محدودیت بودجه پژوهشی	۱. محدودیت بودجه پژوهشی در این حوزه. (۱ مفهوم و ۳ گویه)	۱۵
	ویژگی تولید محتوای علمی	۱. چالش‌های درونی تولیدات محتوای علمی نظیر تناقض در اهداف و کارکرد و مشارکت سازمانی در تولید محتوای علمی.. (۱ مفهوم، ۴ گویه)	۱۶
موانع اجتماعی- فرهنگی	۱. ضعف فرهنگ پژوهش، ۲. عدم‌تحقق اهداف توسعه، ۳. نگرانی‌ها و نارسایی‌های علمی و عمومی، ۴. نسخه‌برداری از پژوهش‌های خارجی، ۵. تغییرات اجتماعی- فرهنگی. (۵ مفهوم، ۷ گویه)	۱۷	

محور	مقوله‌های شرایط زمینه‌ای مؤثر بر وقوع راهبردهای «تولید محتوای علمی...»	مفاهیم و تعداد گویه‌های (کدهای باز) شرایط زمینه‌ای: (۱۱ مقوله، ۴۱ مفهوم و ۴۷ گویه)	
موانع (یا زائنده) توسعه تولید محتوای علمی	انسان محور	۱. توانایی حل مسئله، ۲. مسئولیت‌پذیری، تغییر نگرش، ۳. همراهی و همکاری گروهی، ۴. آگاهی محیطی (سازمانی) در تولید محتوای علمی. (۴ مفهوم، ۷ گویه)	۱
	پشتیبانی درون سازمانی	۱. پشتیبانی نیروی انسانی، ۲. حمایت مالی و قانونی، ۳. بروکراسی اداری، ۴. تناسب با حل مشکلات موجود در این حوزه، ۵. زیرساخت‌های پژوهشی در تولید محتوای علمی. (۵ مفهوم، ۸ گویه)	۲
	موانع مدیریتی کلان	۱. شفافیت اصول، ۲. سیاست‌گذاری (برنامه محوری و راهبرد)، ۳. ترجیح نتایج آتی، ۳) مفهوم، ۳ گویه)	۳
الگوبراندینگ‌های تولید محتوای علمی	عوامل مدیریت محیطی و ساختاری کلان	۱. کیفیت محوری، ۲. خط‌مشی‌گذاری، ۳. برنامه‌ریزی محیطی، ۴. مشوق‌ها، ۵. خصوصی‌سازی در تولید محتوای علمی. (۵ مفهوم و ۵ گویه)	۴
	عوامل فردی و بین فردی	۱. دغدغه پژوهشگران جهت اعتلای نظام آموزشی و تربیتی. (۱ مفهوم، ۱ گویه)	۵
	عوامل الگوسازی مشارکت اجتماعی	۱. منافع جمعی، ۲. مشارکت سازمانی، ۳. تعداد، تنوع و اندازه متنوع از جامعه آماری در این حوزه، ۴. الگوسازی مشارکت در سازمان‌های مردم‌نهاد جهت تولید محتوای علمی. (۴ مفهوم، ۴ گویه)	۶
موانع	موانع ساختاری کلان	۱. ساختار دولتی این حوزه، ۲. بازخورد ساختاری R&D، ۳. میزان شایسته‌سالاری و ثبات مدیریتی در بکارگیری نتایج تولید محتوای علمی با تغییر سریع سیاست کلان این حوزه با تغییر دولت (۳ مفهوم، ۳ گویه)	۷
	درک تولید محتوای علمی	۱. دخالت حراست، ۲. اعتماد مسئولان در اجرا و بکارگیری نتایج تولید محتوای علمی. (۲ مفهوم و ۲ گویه)	۸
جذابیت	تنوع تولید محتوای علمی	۱. امکانات و تجهیزات نرم‌افزاری، ۲. وجود فرصت‌های فراوان تولید محتوای علمی. (۲ مفهوم، ۲ گویه)	۹
سوق‌دهنده‌ها	تسهیل اداری و شفافیت توسعه	۱. تسهیل اداری، ۲. ارتقا و تثبیت جایگاه ورزش در تولید محتوای علمی و ورزشی (۲ مفهوم، ۲ گویه)	۱۰
	رهبری تولید محتوای علمی	۱. زمینه‌سازی اجرای نتایج، ۲. مشارکت در تولید محتوای علمی، ۳. ایده‌پردازی، ۴. مرکز جامع رشد، ۵. منشور اخلاقی در اجرا و انتشار محتوای علمی، ۶. توان گفتگوی وزیر در سطوح حاکمیتی و مدنی، ۷. توزیع سرانه پژوهشی، ۸. شاخص‌های ارزیابی، ۹. شفافیت اطلاعات، ۱۰. هیأت علمی پژوهشی. (۱۰ مفهوم، ۱۰ گویه)	۱۱

محور	مقوله‌های شرایط مداخله‌گر مؤثر بر وقوع راهبردهای «تولید محتوای علمی...»	مفاهیم و تعداد گویه‌های (کدهای باز) شرایط مداخله‌گر: (۱۵ مقوله، ۴۲ مفهوم و ۶۰ گویه)
محرك‌های تولید محتوای علمی	عوامل فرهنگی - اجتماعی فرد محور	۱. عوامل فرهنگی - اجتماعی فرد محور نظیر باور و نگرش فردی و ادراکی پژوهشگران. (۱ مفهوم، ۴ گویه)
	عوامل فرهنگی - اجتماعی گروه محور	۱. عوامل فرهنگی - اجتماعی گروه محور نظیر شیوه ارتباط و هنجارهای اجتماعی. (۱) مفهوم، ۵ گویه
	ویژگی‌های فردی پژوهشگران	۱. روحیه خودباوری، ۲. تغییر دیدگاه، ۳. نگاه حرفه‌ای و تخصصی در تولید محتوای علمی. (۳ مفهوم، ۳ گویه)
	پایگاه اجتماعی پژوهشگران	۱. احترام اجتماعی پژوهشگران با ایجاد ارزش و احترام اجتماعی برای پژوهشگران. (۱) مفهوم، ۲ گویه
	کاهش هزینه‌های درماني	مفاهیم: ۱. پیشگیری و کاهش هزینه بیماری‌های ناشی از فقر حرکتی در جامعه. (۱) مفهوم و ۱ گویه
سوق دهنده‌های تولید محتوای علمی	عوامل سیاسی (بین‌المللی)	۱. همکاری بین‌المللی، ۲. میزان تصویر مثبت، ۳. تدوین سیاست‌ها و اسناد ملی و محلی، ۴. تعاملات کلیدی، ۵. ثبات سیاسی، ۶. پیروی از مدل توسعه ورزش دنیا، ۷. مناسبات دیپلماتیک در محتوا (۷ مفهوم، ۷ گویه)
	عوامل زیرساختی	۱. به‌روزرسانی تغییرات محیطی، ۲. وجود زیرساخت‌ها، ۳. پایگاه جامع اطلاعات. (۳) مفهوم، ۳ گویه
	دانشی و پژوهش	۱. تسلط بر چالش‌های پژوهشی، ۲. مهندسی مجدد، ۳. میزان تخصص و دانش فردی، ۴. الگوی فکری فرد، ۵. تفسیر اطلاعات در تولید محتوای علمی. (۵ مفهوم، ۵ گویه)
	رسانه‌های ارتباطی جمعی	۱. انحصار رسانه‌ای، ۲. ارتباطات علمی، ۳. ارتباط با ذی‌نفعان، ۴. استفاده از کارکردهای رسانه‌ها در تولید محتوای علمی (۴ مفهوم، ۵ گویه)
موانع پادارزنده تولید محتوای علمی	موانع قانونی	۱. محدودیت‌های پژوهشی، ۲. قوانین غیرمنطقی، ۳. برخورد کم‌اثر قانونی و قضایی کی‌رایت. (۳ مفهوم، ۳ گویه)
	موانع مدیریتی (سازمانی)	۱. نظام غیرهدفمند پژوهشی، ۲. نادیده گرفتن قوانین پژوهش، ۳. مدیریت ناکارآمد، ۴. همسوسازی محیطی، ۵. خلاء تشکیلات مستقل در تولید محتوای علمی. (۵ مفهوم، ۵ گویه)
	موانع فرهنگی - اجتماعی فرد محور	۱. موانع فرهنگی - اجتماعی فرد محور نظیر احساسات منفی، سرگرمی‌های ناسالم. (۱) مفهوم، ۶ گویه
	موانع فرهنگی - اجتماعی گروه محور	۱. موانع فرهنگی - اجتماعی گروه محور نظیر بی‌تفاوتی اجتماعی و صنفی، آشوب. (۱) مفهوم، ۲ گویه
	موانع اقتصادی و مالی	۱. کمبود سرانه پژوهشی، ۲. نرخ تورم و گرانی، ۳. گرانی تجهیزات آزمایشگاهی، ۴. بدهی‌های دولت، ۵. ارزش پول ملی، ۶. تحریم‌ها، ۷. رشد پایین اقتصادی عدم ثبات اقتصادی. (۷ مفهوم، ۷ گویه)
جذابیت	جذابیت‌های ارتباط بین‌المللی	۱. ارتباطات بین‌المللی. (۱ مفهوم، ۲ گویه)

محور	مقوله‌های راهبردهای «تولید محتوای علمی ...»	مفاهیم و تعداد گویه‌های (کدهای باز) راهبردها: (۲۱ مقوله، ۴۷ مفهوم و ۴۹ گویه)
سوق دهنده‌ها	توانمندسازی پژوهشگران	۱. مدیریت نیروی انسانی، تقویت و توانمندسازی منابع انسانی، ۲. توسعه کمی و کیفی سطح علمی و جذب پژوهشگر، ۳. تدوین نظام پژوهشی آموزشی مشارکتی، ۴. برگزاری نشست‌های آموزشی. (۴ مفهوم، ۴ گویه)
محرك‌ها	شناسایی نیازها و اولویت‌ها	۱. نیازسنجی و اولویت‌بندی چالش‌های این حوزه. (۱ مفهوم، ۱ گویه)
	تخصص‌گرایی و تبیین فلسفه تخصص‌گرایی و تبیین فلسفه	۱. تخصص‌گرایی و تبیین فلسفه در تولید محتوای علمی. (۱ مفهوم، ۱ گویه)
بازدیدکنندگان تولید محتوای علمی	توسعه ابعاد جذابیت	۱. افزایش ابعاد جذابیت تولید محتوای علمی در ۴ بعد مفاهیم، تنوع، دسترسی، ادراک و کاربرد آن‌ها (۱ مفهوم، ۱ گویه)
	توسعه کمی و کیفی نهادهای آموزشی	۱. توسعه رسانه‌ای و نهادهای آموزشی در نشر و اشاعه تولید محتوای علمی. (۱ مفهوم، ۱ گویه)
	توسعه سواد حرکتی	۱. توسعه سواد حرکتی و بدنی در زمان حال و آینده دانش آموزان و معلمان. (۱ مفهوم، ۱ گویه)
	توسعه فرهنگ	۱. تقویت و توسعه فرهنگ پژوهش در بین دانشجو-معلمان. (۱ مفهوم، ۱ گویه)
سوق دهنده‌ها	عوامل مدیریتی تولید محتوای علمی	۱. درگیری همه سطوح مدیریتی در کار، ۲. فرایندسازی، ۳. مدیریت همسو با سازمان‌ها، ۴. مدیریت نوین و تطبیقی، ۵. مدیریت مالی و حمایتی، ۶. ارزیابی عملکرد، ۷. مدیریت ارتباطات در این حوزه. (۷ مفهوم، ۹ گویه)
انگیزاننده‌ها	سامانه مدیریتی تولید محتوای علمی مبتنی بر فن آوری اطلاعات	۱. تدوین مرجع اطلاع‌آسانی، ۲. نظام اطلاعات، ارتباطی و فن آوری (ICT). (۲ مفهوم، ۲ گویه)
	مشارکت جمعی	۱. نظرسنجی مشارکتی و منطقه‌ای، ۲. تسهیلات ورود پژوهشگران و همکاری سازمانی. (۲ مفهوم، ۲ گویه)
	مسائل حقوقی تولید محتوای علمی	۱. حفظ حقوق اثر (IP)، ۲. رعایت حق نسخه‌برداری در تولید محتوای علمی. (۲ مفهوم، ۲ گویه)
	ساده‌سازی روند اخذ مجوز پژوهش، اجرا و انتشار	۱. رفع موانع و تشویق متخصصان، ۲. تدوین سرفصل‌ها، در تولید محتوای علمی. (۲ مفهوم، ۲ گویه)
جذابیت	عوامل مبتنی بر فناوری در توسعه	۱. ورود فناوری به روز همگام با کشورهای پیشرو در امر آموزش تربیت بدنی. (۱ مفهوم، ۱ گویه)
سوق‌دهنده	جلسات مشترک بین سازمانی	مفاهیم: ۱. برگزاری جلسات مشترک بین سازمان‌ها و نهادهای متولی و مسئول این حوزه. (۱ مفهوم، ۱ گویه)
	توسعه نهادی نظام تولیدات علمی	۱. نظام تقاضا محوری، ۲. اتاق‌های فکر و دفاتر پژوهش و توسعه (R&D)، ۳. توسعه بهره‌وری متولی آموزش سلامت در تولید محتوای علمی. (۳ مفهوم، ۳ گویه)
	نظارت هوشمند	۱. نظارت و کنترل سخت‌افزاری و نرم‌افزاری بر تولید محتوای علمی، ۲. تعریف دقیق تولید محتوای علمی، ۳. طبقه‌بندی تولید محتوای علمی، ۴. بازخوردسنجی نظری و عملی قبل، حین و بعد اجرا. (۴ مفهوم، ۴ گویه)

سوق‌دهنده	تدوین نظام نامه ملی توسعه تولید محتوای علمی	۱. سیاست‌گذاری ملی و استانداردسازی، ۲. نظام جامع ساماندهی تولید محتوای علمی، ۳. تدوین سند راهبردی، ۴. خلق چشم‌انداز مشترک ^۱ (CSV)، ۵. تدوین آیین‌نامه اخلاقی، شرعی و قانونی، ۶. تدوین نظام جامع کاربردی. (۶ مفهوم، ۶ گویه)	۱۷
محرك‌ها	سازماندهی واحد پژوهش و توسعه	۱. ساختار بندی بخش پژوهش و توسعه «R&D» در تولید محتوای علمی. (۱ مفهوم، ۱ گویه)	۱۸
	تعامل درون و برون‌سازمانی	۱. تعامل بین‌المللی، ۲. ارتباطات درون و برون‌سازمانی در تولید محتوای علمی. (۲ مفهوم، ۲ گویه)	۱۹
جذابیت	مدیریت مشترک و همکاری	۱. مدیریت برنامه‌محور، ۲. ثبات مدیریت و برنامه‌ها، ۳. مشارکت‌گرایی در محتوای علمی. (۳ مفهوم، ۳ گویه)	۲۰
	الگوسازی جهانی	۱. جهانی‌شدن و الگوسازی در تولید محتوای علمی. (۱ مفهوم، ۱ گویه)	۲۱
محور	مقوله‌های پیامدهای به‌کارگیری «تولید محتوای علمی در ورزش دانش‌آموزی»	مفاهیم و تعداد گویه‌های (کدهای باز) پیامدها: (۱۰ مقوله، ۸۴ مفهوم و ۸۷ گویه)	
سوق‌دهنده‌های تولید محتوای علمی	توسعه نهادی، ساختاری، مدیریتی و مالکیت معنوی تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش (آ و پ)	۱. رفع موانع، ۲. اجرای استراتژی کلان، ۳. معاونت امور پژوهشی، ۴. انتشار نشریات متنوع، ۵. سامانه پژوهش، ۶. بهبود عملکرد مدیریتی، ۷. رشد ساعت درسی، ۸. بانک اطلاعاتی، ۹. نهاد مرجع علمی پژوهش، ۱۰. توانمندسازی (R&D)، ۱۱. توسعه مدیریت، ۱۲. توسعه نظام حقوقی، ۱۳. ختمی‌های کارآمد، ۱۴. پایگاه اطلاعاتی در تولید محتوای علمی. (۱۴ مفهوم، ۱۴ گویه)	۱
	توسعه نیروی انسانی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آ و پ	۱. ثبات مدیریت، ۲. مدیران خلاق، ۳. تسهیل ورود متخصصان، ۴. دانش‌افزایی ذی‌نفعان، ۵. کارآمدی معلمان، ۶. شناساندن توانمندی‌های پژوهشگران، ۷. تغییر در نگرش معلمان، ۸. عضویت در کارگروه‌ها، ۹. ایجاد انگیزه، ۱۰. رشد علمی و حرفه‌ای در تولید محتوای علمی. (۱۰ مفهوم، ۱۰ گویه)	۲
بازتاب‌های تولید محتوای علمی	توسعه رسانه‌ای و ارتباطی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آ و پ	۱. رفع مشکلات رسانه‌ای، ۲. توسعه سواد رسانه‌ای، ۳. ارتباط با پژوهشگران، ۴. تجربیات موفق، ۵. ارتباط عینی و کاربردی، ۶. افزایش ارتباط برون‌سازمانی در تولید محتوای علمی. (۶ مفهوم، ۶ گویه)	۳
	توسعه امکانات و زیرساخت‌ها در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت آ و پ	۱. بهینه‌سازی زیرساخت‌ها، ۲. استانداردسازی اماکن، ۳. مدیریت بهینه زیرساخت‌ها، ۴. زیرساخت مناسب در تولید محتوای علمی. (۴ مفهوم، ۴ گویه)	۴
	توسعه حقوقی و قانونی فعالیت‌های آموزشی و تربیتی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آ و پ	۱. ماهیت حقوقی، ۲. سیاست‌گذاری ملی، ۳. مشکلات حقوقی و قانونی، ۴. حقوق مشروع، ۵. مالکیت فکری- معنوی (IP) در تولید محتوای علمی. (۵ مفهوم، ۵ گویه)	۵

1. Creating a shared vision

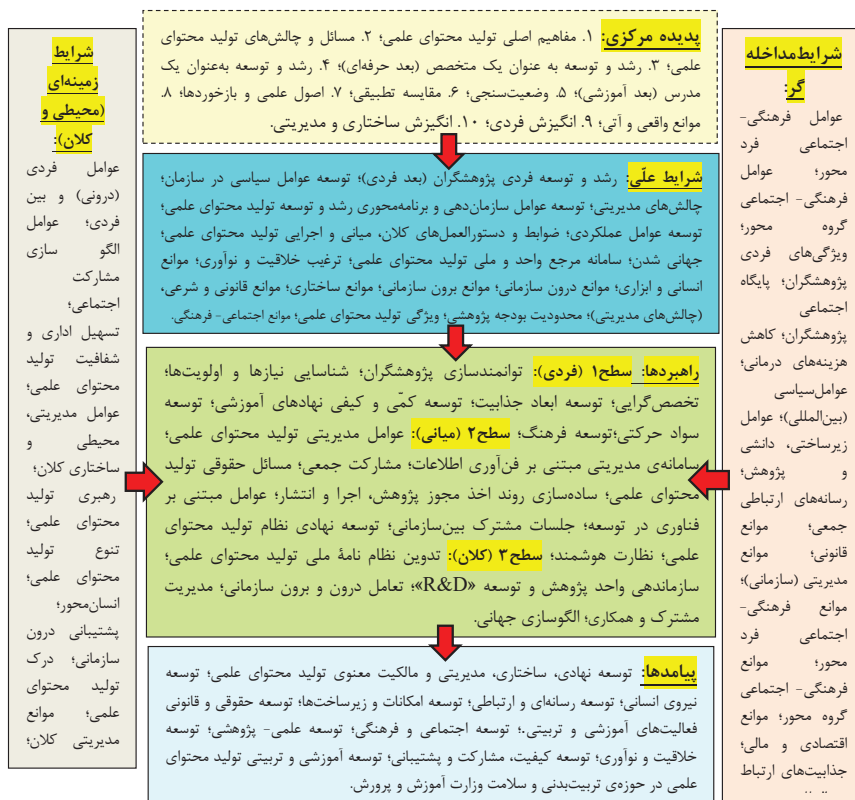
(چشم‌انداز مشترک تصویری از آینده‌ی مطلوب سازمان و حتی فراتر از مسئولیت اجتماعی سازمان باجامه است)

جدائیت‌های تولید محتوای علمی	توسعه اجتماعی و فرهنگی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آ و پ	۱. مشارکت اجتماعی ذی‌نفعان، ۲. توسعه خردورزی، ۳. ارتقاء سلامت عمومی و سازمانی ذی‌نفعان، ۴. فرهنگ‌سازی ورزش همگانی، ۵. افزایش سواد حرکتی، ۶. گسترش عملکرد مثبت جسمانی و ...، ۷. هم‌افزایی در کاربست نتایج، ۸. آماده‌سازی محیط برای انجام و اجرا، ۹. توسعه عام و خاص ورزش، ۱۰. فعالیت‌های سلامت محور در تولید محتوای علمی. (۱۰ مفهوم، ۱۱ گویه)	۶
ارتقاء یافته‌های تولید محتوای علمی	توسعه علمی - پژوهشی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آ و پ	۱. حل مسائل مالی پایان‌نامه‌ها، ۲. افزایش همکاری پژوهشگران، ۳. مدیریت دانش، ۴. شبکه‌سازی دانش‌بنیان، ۵. اخذ راهبردها، ۶. موفقیت ذی‌نفعان، ۷. آینده‌پژوهی، ۸. بهینه‌سازی پژوهش‌های آتی، ۹. اشتراک جهانی دانش، ۱۰. توسعه نتایج و بهبود بکارگیری نتایج، ۱۱. برنامه‌محوری در محتوای علمی. (۱۱ مفهوم، ۱۱ گویه)	۷
	توسعه خلاقیت و نوآوری در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آ و پ	۱. تأیید و صحنه‌گذاری، ۲. فن‌آوری‌های به‌روز، ۳. ایده‌آبی، ۴. مستندسازی، ۵. ارزیابی عملکرد، ۶. توسعه دانش، خلاقیت و ... در تولید محتوای علمی. (۶ مفهوم، ۶ گویه)	۸
	توسعه کیفیت، مشارکت و پشتیبانی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آ و پ	۱. اعتمادسازی با محصولات و خدمات، ۲. رضایت‌مندی ذی‌نفعان، ۳. تقاضامحوری، ۴. افزایش کیفیت درک ذی‌نفعان، ۵. بهبود مستمر کیفیت و تمرکز پایدار بر مخاطبان، ۶. ارزیابی کیفیت تولید محتوای علمی، ۷. اصلاح و تغییر فرایندها، ۸. پایگاه‌های داده‌های علمی، ۹. مشارکت بخش خصوصی، ۱۰. ارتقای کیفیت و کمیت، ۱۱. تربیت نسل آینده فعال، ۱۲. افزایش بهره‌وری، ۱۳. استفاده بهینه منابع. (۱۳ مفهوم، ۱۵ گویه)	۹
	توسعه آموزشی و تربیتی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آ و پ	۱. رتقاء منش تربیتی و پهلوانی، ۲. اصلاح سبک زندگی سالم و فعال، ۳. گسترش عدالت آموزشی آتی، ۴. کارکردهای آموزشی تربیت‌بدنی، ۵. ارتقاء کیفیت آموزشی علوم ورزشی. (۵ مفهوم، ۵ گویه)	۱۰

در نهایت بعد از بررسی‌های بسیار و مشورت با اساتید دانشگاهی و دیگر صاحب‌نظران، اجماع گروه مصاحبه دلفی داده‌های مذکور در قالب ۴ محور، ۸۴ مقوله، ۲۹۹ مفهوم و ۴۰۰ کد باز مشخص شد و در دل ابعاد ۶ گانه مدل پارادایمی به صورت موجبات علی (۴ محور، ۱۷ مقوله، ۵۹ مفهوم و ۱۰۲ گویه یا کد باز)؛ مقوله اصلی و مرکزی: تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت (ورزش دانش‌آموزی) آموزش و پرورش؛ (۳ محور، ۱۰ مقوله، ۲۴ مفهوم و ۵۵ گویه)؛ راهبردها (۲۱ مقوله و ۴۷ کد مفهومی)؛ در سطح ۱ (راهبردهای فردی با ۷ مقوله)، در سطح ۲ (راهبردهای میانی با ۶ مقوله) و در سطح ۳ (راهبردهای کلان با ۵ مقوله) در مجموع در ۳ سطح، ۳ محور، ۲۱ مقوله، ۴۷ مفهوم و ۴۹ گویه)؛ شرایط زمینه‌ای (۴ محور، ۱۱ مقوله، ۴۱ مفهوم و ۴۷ گویه)؛ شرایط مداخله‌گر یا میانجی (۴ محور، ۱۵ مقوله، ۴۴ مفهوم و ۶۰ گویه)؛ و پیامدهای حاصل از اجرای راهبردها (۳ محور، ۱۰ مقوله، ۸۴ مفهوم و ۸۷ گویه جای گرفتند و در شکل شماره ۲ مشخص شده‌اند.

شکل ۲: الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت در وزارت آ و پ

در این بخش بر اساس فرآیند کدگذاری محوری جهت تدوین گزاره‌های حکمی یا قضایای پژوهش اقدام شده است. این گزاره‌ها به روابط بین مقوله‌ها اشاره دارند:

قضیه اول: مفاهیم اصلی تولید محتوای علمی؛ مسائل و چالش‌های تولید محتوای علمی؛ بعد حرفه‌ای (رشد و توسعه به عنوان یک متخصص)؛ بعد آموزشی (رشد و توسعه به عنوان یک مدرس)؛ وضعیت‌سنجی؛ مقایسه تطبیقی؛ اصول علمی و بازخوردها؛ موانع واقعی و آتی؛ انگیزش‌های فردی و انگیزش‌های ساختاری و مدیریتی، به عنوان عوامل پدیده اصلی و مرکزی در توسعه و تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت در آموزش و پرورش کشور شناخته می‌شوند.

قضیه دوم: عوامل رشد و توسعه فردی پژوهشگران (بعد فردی)؛ توسعه عوامل سیاسی در سازمان؛ چالش‌های مدیریتی؛ توسعه عوامل سازمان‌دهی و برنامه‌محوری رشد و توسعه تولید محتوای علمی؛ توسعه عوامل عملکردی؛ ضوابط و دستورالعمل‌های کلان، میانی و اجرایی توسعه تولیدات علمی؛ جهانی شدن؛

سامانه مرجع واحد و ملی تولید محتوای علمی؛ ترغیب خلاقیت و نوآوری؛ موانع انسانی و ابزاری؛ موانع درون سازمانی؛ موانع برون سازمانی؛ موانع ساختاری؛ چالش‌های مدیریتی؛ موانع قانونی؛ محدودیت بودجه پژوهشی؛ ویژگی تولید محتوای علمی و موانع اجتماعی- فرهنگی؛ به عنوان عوامل موجد (علی) در توسعه و تولید محتوای علمی در این حوزه در کشور نقش ایفا می‌کنند.

قضیه سوم: راهبردهای توسعه و تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت (ورزش دانش‌آموزی) آموزش و پرورش، «در سه سطح: الف) فردی، ب) میانی و ج) کلان عبارتند از: توانمندسازی پژوهشگران؛ عوامل مدیریتی توسعه و تولید محتوای علمی؛ تدوین نظام نامه ملی توسعه و تولید محتوای علمی؛ شناسایی نیازها و اولویت‌ها؛ تخصص‌گرایی؛ سامانه مدیریتی تولید محتوای علمی مبتنی بر فن‌آوری اطلاعات؛ مشارکت جمعی؛ مسائل حقوقی تولید محتوای علمی؛ ساده‌سازی روند اخذ مجوز پژوهش، اجرا و انتشار؛ سازماندهی واحد «R&D» پژوهش و توسعه؛ تعامل درون و برون‌سازمانی؛ توسعه ابعاد جذابیت؛ توسعه کمی و کیفی نهادهای آموزشی؛ توسعه سواد حرکتی؛ توسعه فرهنگ؛ عوامل مبتنی بر فناوری در توسعه؛ جلسات مشترک بین‌سازمانی؛ توسعه نهادی نظام تولید محتوای علمی؛ نظارت هوشمند؛ مدیریت مشترک و همکاری؛ و الگوسازی جهانی؛ کنش‌هایی برای تحقق «توسعه و تولید محتوای علمی در ورزش دانش‌آموزی ایران هستند».

قضیه چهارم: عوامل مدیریتی (سازمانی)؛ عوامل فرهنگی- اجتماعی فردمحور؛ عوامل فرهنگی- اجتماعی گروه‌محور؛ ویژگی‌های فردی پژوهشگران؛ پایگاه اجتماعی پژوهشگران؛ کاهش هزینه‌های درمانی؛ عوامل سیاسی (بین‌المللی)؛ عوامل زیرساختی؛ دانشی و پژوهشی؛ رسانه‌های جمعی؛ موانع قانونی؛ موانع مدیریتی (سازمانی)؛ موانع زیرساختی؛ موانع فرهنگی- اجتماعی فرد محور. موانع فرهنگی- اجتماعی گروه محور و موانع اقتصادی و مالی؛ ناشی از محیط بیرونی، شرایط مداخله‌گری تولید محتوای علمی در ورزش دانش‌آموزی ایران را فراهم می‌آورند.

قضیه پنجم: عوامل محیط درونی شامل: عوامل مدیریتی، محیطی و ساختاری کلان؛ موانع مدیریتی کلان؛ موانع ساختاری کلان؛ به عنوان شرایط زمینه‌ای کلان تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش و همچنین عوامل فردی (درونی) و بین فردی؛ عوامل فرهنگی، الگوسازی و مشارکت اجتماعی؛ تسهیل اداری و شفافیت توسعه؛ پشتیبانی از برنامه‌های تولید محتوای علمی؛ تنوع تولید محتوای علمی؛ رهبری تولید محتوای علمی؛ موانع انسان محور؛ موانع پشتیبانی درون سازمانی؛ موانع درک تولید محتوای علمی؛ در محیط درونی (داخلی) به عنوان شرایط زمینه‌ای محیطی موجبات بسترسازی «تولید محتوای علمی در ورزش دانش‌آموزی را فراهم می‌آورند».

قضیه ششم: راهبردهای توسعه تولید محتوای علمی در ۲۱ مقوله و سه سطح: سطح اول (فردی)، سطح دوم (میانی)، و سطح سوم (کلان) در تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش،

منجر به پیامدهای: توسعه نهادی، ساختاری، مدیریتی و مالکیت معنوی تولید محتوای علمی؛ توسعه نیروی انسانی؛ توسعه رسانه‌ای و ارتباطی؛ توسعه امکانات و زیرساخت‌ها؛ توسعه حقوقی و قانونی فعالیت‌های آموزشی و تربیتی؛ توسعه اجتماعی و فرهنگی؛ توسعه تولیدات علمی- پژوهشی؛ توسعه خلاقیت و نوآوری؛ توسعه کیفیت، مشارکت و پشتیبانی و توسعه آموزشی و تربیتی در تولید محتوای علمی در ورزش دانش‌آموزی را در پی خواهند داشت.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج کدگذاری مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه‌های پژوهش: در شرایط علمی، در پدیده اصلی و مرکزی تولید محتوای علمی، راهبردها در سطوح فردی، میانی و کلان، در شرایط زمینه‌ای (درونی و کلان)، شرایط مداخله‌گر یا میانجی، و پیامدها در ارتباط با الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش به شرح جدول ۲- شناسایی و معرفی شد. از این رو مدیران و سیاست‌گذاران تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش، می‌توانند از مقوله‌ها (ابعاد)، مفاهیم مستقل و گویه‌های هر بخش الگوی پارادایمی پیشنهادی جهت توسعه هرچه بیشتر تولید محتوای علمی در این حوزه استفاده نمایند.

نتایج پژوهش با توجه به رویکرد اکتشافی جهت شناسایی مقوله‌های تولید محتوای علمی در ورزش دانش‌آموزی منحصر به فرد هستند، اما نتایج حاصل در برخی عوامل نظیر مقوله‌های وضعیت‌سنجی پدیده اصلی و مرکزی، همسو با نتایج قاسمی و عسگرشمسی (۱۳۹۸)، شرایط زمینه‌ای، مداخله‌گر و علمی به ویژه موانع بازدارنده قانونی، ساختاری، انسانی و مالی همسو با نتایج پژوهش وفایی‌مقدم و همکاران (۱۳۹۷)، میرزایی کالار و همکاران (۱۳۹۵) در بخش راهبردها و پیامدها همسو با نتایج پژوهش شهولی‌کوه‌شوری و همکاران (۱۳۹۷)، وحدانی و همکاران (۱۳۹۶)، یعقوبی و همکاران (۱۳۹۶) و ساده و همکاران (۲۰۱۹) است. مدیران تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش با توجه به سرمایه انسانی فراوان در تحصیلات عالی و پژوهشی کشور می‌توانند از این فرصت برای توسعه تولید محتوای علمی و پیشبرد اهداف سازمانی و حل مشکلات سازمانی و مدیریتی به‌رمند شوند. روش‌شناسی نظریه داده‌بنیاد، روشی برای تولید نظریه است، نه آزمون آن. الگوی پژوهش (شکل و جدول شماره ۲)، به معنی معتبرترین الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه تربیت‌بدنی و سلامت در وزارت آموزش و پرورش ایران نیست. بلکه میزان صحت برداشت و تلقی پژوهش پژوهشگران از مطالعات کتابخانه‌ای و مصاحبه با خبرگان و نیز ابتکار و خلاقیت ایشان در دسته‌بندی (کدگذاری) و برقراری روابط بین آن‌هاست که می‌توان با نظرسنجی و آزمون برازش مدل از دیدگاه معلمان درس تربیت‌بدنی و سلامت و کارشناسان مسئول تربیت‌بدنی در ادارات آموزش و پرورش شهرستان‌های کشور که دارای تحصیلات تکمیلی در گرایش‌های مختلف تربیت‌بدنی و علوم ورزشی‌اند، در معرض قضاوت جدی قرار گیرد. اما از آنجا که همه‌مدل‌ها و یافته‌های نظری- پژوهشی کیفی تا زمانی که در بوته آزمون و اجرا

قرار نگیرند و در سازمان مذکور در این پژوهش (معاونت تربیت بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش) اجرا و پیاده‌سازی نشوند، نمی‌توان به یقین گفت که مفیدند، اما به عقیده «ست گادین»^۱: «همه مدل‌ها غلط هستند، اما بعضی از آنها مفیدند!» بنابراین برخی از این یافته‌های پژوهشی مفید هم هستند. زیرا همان‌طور که نقشه جغرافیایی کشوری، همان قلمرو و سرزمین آن کشور نیست، یافته‌های کیفی و کمی این پژوهش هم چیزی نیست به جز احتمال تقریبی هر آنچه ممکن است رخ دهد. بنابر محدوده و محدودیت‌های زمانی و مکانی این مسأله پژوهشی حاضر الگوی توسعه‌ای مذکور، حاصل گشت. در واقع بر اساس چیزهای تحقیق شده و با روش‌شناسی ساده‌ای بنا شده است. البته ممکن است این یافته‌ها، زیر ذره‌بین اجرایی، غلط باشند. البته بخشی از آن طبق محدوده‌ها و محدودیت زمانی پژوهش باید هم این‌طور باشد. با این حال، جامعه هنوز هم نیازمند این یافته‌های پژوهشی است. دانش‌آموزان، معلمان درس تربیت بدنی، مدیران و سیاستگذاران حوزه ورزش دانش‌آموزی کشور به این یافته‌های پژوهشی احتیاج خواهد داشت زیرا در غیاب این یافته‌های پژوهشی، خالص و شفاف، درک آشفتگی جهان واقعی پیرامون سخت‌تر و پیچیده‌تر می‌گردد. این‌طور نیست که همه یافته‌های پژوهشی به ظاهر منطقی و ساختاریافته، در جهان واقعی، موفق از آب درآیند. اما بهتر است از جایی شروع کنیم که با عقل جور در می‌آید. زیرا چیزی که قابل پیش‌بینی است، قابل پیش‌گیری نیز خواهد بود.

به عقیده پژوهشگران اگر بذریعۀ توسعه را تولید علم و آموزش بدانیم، جهت رشد این بذریعۀ نیازمند توجه سایر بخش‌ها و عوامل مرتبط انسانی، سازمانی، اجتماعی، مدیریتی، سیاسی و حکمرانی در کشور مطابق الگوی پارادایمی پژوهش هستیم. به بیان ساده‌تر توسعه همه جانبه اجزای یک نظام، ضامن دوام توسعه در هر یک از اجزای نظام مذکور است و به هم پیوند خورده است. هر نظام را می‌توان در قالب یک شهر، یک کشور، یک بخش وزارت، یک جامعه مرتبط با سایر نظام‌های جهانی و انسانی باشد. در واقع از برآیند مصاحبه با صاحب‌نظران می‌توان این‌گونه در حوزه ورزش دانش‌آموزی بحث نمود که تا کنون تولید علم و تولید محتوای علمی در این حوزه در کشور در زمینه واقعی و داخلی شکل نگرفته است. زیرا تا امروز مدل بومی و اثربخشی موجود نبوده است و تناسبی بین تولید علم و محتوای علمی با نیازهای جامعه و به ویژه بخش تربیت بدنی و سلامت آموزش و پرورش وجود نداشته است. عملکرد و ارزیابی عملکرد تولیدات علمی این حوزه متناسب با نیازهای واقعی جامعه و توسعه آن نبوده است و موارد مذکور در حد برنامه‌ریزی^۲ شکل گرفته و ادامه یافته است و توجهی به بخش طراحی^۳، اجرا و ارائه مدل بومی، کارا و اثربخش متناسب و هماهنگ با نیازهای مورد تقاضای این حوزه نیست. یعنی نیازهای بیرونی حوزه تربیت بدنی و سلامت، ضرورت تولید محتوای علمی را بوجود نمی‌آورد و شتاب تولید علم این حوزه بیشتر کمی است تا کیفی. می‌توان احتمال داد که به چند دلیل تولید محتوای علمی متناسب

1. Seth Godin

2. planning

3. Designing

با نیازهای این بخش نبوده است: پژوهش‌ها و نتایج تولید محتوای علمی قابلیت اجرا با زیست‌بوم تربیت‌بدنی و سلامت آموزش و پرورش را نداشته است یا بر اساس تقاضا و نیازهای واقعی نبوده است و پژوهش‌گر بجای حل مسئله به تولید مسئله روی آورده است و تلخ‌تر از همه مدیران، سیاستگذاران حوزه مذکور اعتقادی به نتایج حاصل از پژوهش یا تولید محتوای علمی به‌روز و آینده‌نگر نداشته و حتی به زعم بسیاری از اساتید دانشگاهی پایان‌نامه‌ها و مقالات مستخرج از دوره کارشناسی ارشد را در حد یک «تمرین پژوهشی» می‌پندارند. در هر حال با توجه به نتایج پژوهش، به مدیران حوزه تربیت‌بدنی آموزش و پرورش کشور پیشنهاد می‌گردد که با اعمال و بومی‌سازی الگوی حاصل از این پژوهش، در استمرار توسعه یعنی «کاشتن بذر توسعه» در این حوزه کوشا باشند. در تولید محتوای علمی آتی بجای تولیدات علمی «برنامه‌ریزی محور» به تولیدات علمی «طراحی محور» متناسب با نیازهای روز جامعه و کشور را سرلوحه خویش قرار دهند. همچنین مدیران، سعی در افزایش درگیری معلمان تربیت‌بدنی جوان و خلاق در تمامی امور تولید محتوای علمی و پژوهش‌ها، جهت رواج خلاقیت و نوآوری و ارائه راه‌حل‌های بومی در درس تربیت‌بدنی با استفاده از نتایج کاربردی تولید محتوای علمی نمایند و مأموریت‌های روشنی برای توسعه تولید محتوای علمی خود در نظر بگیرند. در پایان نیز پیشنهاد می‌شود که مدیران مذکور با فزاینده‌ی بر اساس اولویت‌ها و نظارت دقیق بر اجرا و بکارگیری گویه‌ها و ابعاد شرایط علمی، زمینه‌ای و مداخله‌ای شرایط را برای اجرای راهبردهای این پژوهش و رسیدن به پیامدهای مطلوب آن آماده نمایند. برای مثال پیشنهاد می‌گردد که مدیران و سیاستگذاران این حوزه جهت ساده‌سازی روند اخذ مجوز پژوهش، اجرا و انتشار، سامانه مجازی مدیریتی مبتنی بر (ICT) بر اجرای و کاربردی تولید محتوای علمی را راه‌اندازی نمایند. همچنین با تدوین نظام‌نامه ملی تولید محتوای علمی، تعامل درون و برون‌سازمانی ملی و فراملی خویش را گسترش دهند و با خلق چشم‌انداز مشترک و نظارت هوشمند زمینه توسعه نهادی، ساختاری، مدیریتی، حقوقی و مالکیت معنوی - فکری تولید محتوای علمی با توانمندسازی پژوهشگران را فراهم نمایند. پژوهشگران این توانایی را دارند که به تغییرات مطلوب شکل دهند و مدیران با تکیه بر نتایج محتوای تولید شده در پژوهش می‌توانند آینده‌ای را بر آینده‌ای دیگر ترجیح دهند اما نمی‌توانند گذشته را جاودانه کنند. یعنی می‌توانند آینده مطلوب خود را ترسیم نمایند در مجموع نتایج پژوهش نشان داد جهت توسعه تولید محتوای علمی در تربیت‌بدنی و سلامت وزارت آموزش و پرورش بر اساس نتایج پژوهش کیفی طبق شکل شماره ۲، مدیران این حوزه با چه پیشایندها و برآیندهایی مواجه هستند.

تشکر و قدردانی:

این مقاله برگرفته از رساله دوره دکتری رشته مدیریت ورزشی، مرکز تحصیلات تکمیلی دانشگاه پیام‌نور تهران است. بدینوسیله نویسندگان تشکر خود را از تمامی صاحب‌نظران مذکور که در پیشبرد اهداف رساله و پاسخ به پرسش‌های مصاحبه همکاری داشته‌اند، اعلام می‌دارند.

منابع

9. Bagherir dolatabadi, Ali., and Enfeali, Saedeh. (2015). University and science production; Structural Necessities and Barriers, Proceedings of the International Congress of Islamic Humanities, 1 (4). Published on the website of the Hozeh Information Database, Dated 2019-15-5. <https://hawzah.net/fa/Article/View/98704>. (Persian).
10. Boiko, Bob. (2004). Content Management Bible (2nd Edition) (Inglé s) 2nd Edici n, Wiley Publishing, Inc. <https://www.wiley.com/en-us/ContentManagementBible/9780764583643>.
11. Corbin JM, Strauss AL. (2008). Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory. 3rd Ed. Thousand Oaks, CA : Sage Publications, Inc. <https://us.sagepub.com/en-us/nam/basics-of-qualitative-research/book235578>.
12. Ghaffari, Saeed., Salahshour, Gohar. (2014). A study on the scientific production of Payame Noor University faculty members (Tehran Province) during 2001-2011, Information and Knowledge Management Quarterly, 1(1) : 32-20. (Persian). http://journals.pnu.ac.ir/article_1006.html.
13. Ghasemi, Hamid. & AsgarShamsi, Maysam. (2019). Content Analysis of Physical Education and Student Sport Researches in Iran. Research on Educational Sport, 7(16) : 61-84. https://res.ssrc.ac.ir/article_1771.html. (Persian).
14. Ismailiyan, Maliheh (2015). How to Use Social Networks' User-Produced Content in News (A Case Study of the BBC), Communication Research Journal, 22(81) : 129-148. http://cr.iribresearch.ir/article_15700.htm. (Persian).
15. Jenkinson, K. A. & Benson, A. C. (2009). Physical education, sport, education and physical activity policies: Teacher knowledge and implementation in their Victorian state secondary school. European Physical Education Review, 15(3) : 365-388. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1356336X09364456>.
16. Mirzaei Kalar A, Hemmatinezhad M. A, Ramezaninezhad R. (2020). Designing the Model of Student Sport Development in Iran. Research on Educational Sport, 8(18) : 41-62. https://res.ssrc.ac.ir/article_2072.html#ar_info_pnl_cite. (Persian).
17. Mortezaeian, Mahsa. & Talebpour, Mehdi. (2019). Strategic Planning in the Field of Physical Education and Sport Education, Fourth National Conference of the Scientific Association of Sports Management, University of Tehran : 2019 February 5,6. <http://www.issma.ir/index.php/conferences>. (Persian).
18. Mozaffari, Seyed Ahmad. (2005). Describing the status of physical education and sports in the first three grades of primary schools in the country, a research project of the Institute of Physical Education and Sports Sciences, Executor : Dr. Seyed Ahmad Mozaffari, faculty member of Kharazmi University. (Persian). <https://ssrc.ac.ir/pazhuheshi/fa/page/373>.
19. Ojagh, Seyed Zahra. & Abdollahyan, Hamid (2014). Understanding the Managerial Logic Used by the Iranian Public Science Magazines for the Production of Content. Journal of Iranian Cultural Research (JICR), 7(3) : 25-43. (Persian). http://www.jicr.ir/article_234.html
20. RamezaniNezhad, Rahim., Rezaeei Soufi, Morteza., Dastoom, salah. & Ahmadi, Nasrin. (2014). Analysis of ISC Productions Methodology of Sports Management in Iran, Applied Research in Sport Management; 3 (9) : 85-102. (Persian). http://arsmb.journals.pnu.ac.ir/article_957.html.
21. Robertson, S. Ian. (2016). Problem Solving: Perspectives from Cognition and Neuroscience 2nd

- Edition, Routledge, Psychology Press; 2 edition. <https://www.routledge.com/Problem-Solving-Perspectives-from-Cognition-and-Neuroscience/Robertson/p/book/9781138889576>.
22. Sade, Sadra., MirRamazani, Matin., B. Mesgaran, Mohsen., Feyzpour, Amin., Azadi, pouya. (2019). Each, O and Freedom, Dynamic (2019). Iran's scientific output: quantity, quality and corruption, Working Paper No. 7, 2040 Project of Stanford, Stanford: Stanford University, February, 2019, West, Ansynahal Room 206, CA 94305-6055, (www.iranian-studies.stanford.edu/iran2040).
23. Sajjadi, N.A., Hashemi, Z., Behnam, M., Ahmadi, H. R., & Bakhshandeh, H. (2016). Evaluation of scientific research articles about sports management in specialized journals of Iran. *Physiology and Sports Management Studies*, 8(1): 35-50. (Persian). http://www.sportrc.ir/article_66921.html.
24. Shaholi Koh Shouri, Javad., Askari, Ahmad Reza., & Nazari, Rasoul. (2019). Simulation and Dynamic Modeling of the Future of Educational Sports, Fourth National Conference of the Scientific Association of Sports Management, University of Tehran; 2019 February 5,6. <http://www.issma.ir/index.php/conferences>. (Persian).
25. Shiroui, Azam. (2020). Why are we not developed in sports?, published in the newspaper Mardomsalari, Sunday, June 21, 2020 at 04:03, news code: 131447, (Persian); <https://newspaper.mardomsalari.ir/5180/page/8/81170/>.
26. Strauss, A., & Corbin, J. (1998), *Basics of Qualitative Research: Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory*. 2nd Ed., SAGE Publications. <https://psycnet.apa.org/record/1999-02001-000>.
27. Vafaei Moghadam, Ali; Dousti, Morteza; Fakhri, Farnaz. & Jafari, Mehran. (2019). Obstacles to sport development in Mazandaran province schools, *Journal of sport management and motor behavior*, 14(28): 168-182. (Persian). http://msb.journals.umz.ac.ir/article_1983.html.
28. Vafaei, Moghadam, Ali. (2018). *Designing a Public Sports Policy Model*, Government Ph.D. Thesis, Ministry of Science, Research, and Technology, Mazandaran University: Faculty of Physical Education and Sports Sciences. (Persian). <https://elmnet.ir/Article/11151167-2722/>.
29. Vahdani, Mohen., Hamidi, Mehrzad., Khabiri, Mohammad., & Alidoust, Ghahfarokhi. Ebrahim. (2016). Codification a Strategy Map of Physical Education and Sports Activities in Ministry of Education of Iran. *Research on Educational Sport*, 5(12): 17-36. https://res.sscc.ac.ir/article_937.html. (Persian).
30. Yaghoubi, Maryam. Ghardashi, Fatemeh. & Izadi, Amadreza. (2017). Investigating and Designing a Model for Influencing Factors in the Production of Knowledge in an Institute of Military Medical University: A Confirmatory Factor Analysis. *Journal of Military Medicine*, 19(1): 22-30. URL: <http://militarymedj.ir/article-1-1439-fa.html>. (Persian).

ارجاع دهی

عسگر شمس، میثم؛ قاسمی، حمید. حسینی، معصومه. (۱۴۰۰) الگوی پارادایمی تولید محتوای علمی در حوزه ورزش دانش‌آموزی ایران. فصلنامه علمی پژوهش در ورزش تربیتی، ۹ (۲۵): ۲۴۱-۲۶۶

شناسه دیجیتال : 10.22089/RES.2021.9809.2009

AsgarShamsi, M. Ghasemi, H. Hosaini, M. (2022) Paradigmatic model for producing scientific content in the field of Iranian student sport. *Research on Educational Sport*, 9(25): 241-266 (Persian)

DOI: 10.22089/RES.2021.9809.2009

Title	Page
Monitoring the Coping Strategies to Address the Strategic Challenges Posed by COVID-19 Pandemic in Sport Federations	17
J. Shahlaei Bagheri, G. Shabani bahar, F. Ghafouri, F. Mazloomi Soveini	
Civil liability of Sports Clubs During the Covid 19 Virus Pandemic	43
F. Naderian, A. Khatibi, S. Heydari nejad	
Identifying the Mental Patterns of Experts Regarding the Factors Affecting the Increase of Media Literacy Level of Physical Education Teachers in Virtual Education Caused by the Corona Epidemic	65
J. Gholamian, A. Nazari Torshizi, S. Samiei, R. Beheshti	
Developing a model of effective factors in the effectiveness of virtual education in general physical education lessons in corona pandemic conditions	89
M. H. Abdollahi, S. gholami Torkesaluye, M. Abbasian	
The effect of integrated math training with movement games on the progress of mathematics learning and Cognitive function in fifth grade elementary students	111
T. Nedaei, M. Hoseinzade	
Qualitative modeling of talent identification in basketball sport based on hidden content analysis	137
SM. Alizadeh, M. Hami, V. Shojaie	
Analysis of immoral behaviors of Iranian Premier League players	167
R. Shajie, R. Heydari, K. Shajie, E. Asadollahi, S.M. Amiri Baygi	
Presenting a Conceptual Model of Physical Literacy Development in Iran: Applying Gerunded Theory ..	195
M. Mohammadzadeh, M. Sheikh, D. Hoominian, F. Bagherzadeh, A. Kazemnejad	
The effect of relationships based on trust and person-job fit on psychological empowerment and Job retention of sports teachers with the mediator role of person-organization fit	221
S. Nazari, K. Eidipour, M. Bakhit	
Paradigmatic model for producing scientific content in the field of Iranian student sport	241
M. AsgarShamsi, H. Ghasemi, M. Hosaini	

Scientific Advisors

Dr. R. Andam

(Associate Professor, Shahrood University of Technology)

Dr. F. Emami

(Assistant Professor, Islamic azad university, Ayatollah amoli branch)

Dr. M. Esmacili

(Assistant Professor, Sport Sciences Research Institute)

Dr. M. R. Esmacili

(Ph.D, Sport Management)

Dr. M.H. Ghorbani

(Assistant Professor, Sport Sciences Research institute)

Dr. M. Halaji

(Assistant Professor, Farhangian University)

Dr.E. Mohamadi Torkaman

(Assistant Professor, University of Tehran)

Dr. B. Naghipour Givi

(Assistant Professor, Sport Sciences Research institute)

Dr. S. Rafiee

(Assistant Professor, Sport Sciences Research institute)

Dr. H.R. Safari Jafarloo

(Assistant Professor, Jahrom University)

Dr.M.Shariati

(Assistant Professor Technical and Vocational university)

DR.S.Tabesh

(Assistant Professor, University of Mazandaran)

Dr. M. Vahdani

(Ph.D, Sport Management)

Dr. H. Zareian

(Assistant Professor, Sport Sciences Research institute)

Research on Educational Sport

- **Chairman Manager:** Ali Sharif Nejad (Assistant Professor)
- **Editor in Chief:** Reza Andam (Associate Professor)
- **Associate Editor:** Mohammad Hossein Ghorbani (Assistant Professor)
- **Managing Director:** Samira Gholamian
- **Language Editor:** Narges Sarraf
- **Page Designer:** Majid Rafiee

- **Editorial Board:**
  - **Reza Andam** (Associate Professor of Sport Management at Shahrood University of Technology)
  - **Abolfazl Farahani** (Professor, Payam e Noor University; Sport Management)
  - **Mehrzaad Hamidi** (Associate Professor of Sport Management in University of Tehran)
  - **Mehr Ali Hemmatinezhadtouli** (professor, University of Guilan)
  - **Mohammad Javadipour** (Associate Professor of Curriculum Planning at University of Tehran)
  - **Mohammad Mahdi Rahmati** (Associate Professor of sociology at University of Guilan)
  - **Mohammad Hossein Razavi** (Professor, University of Mazandaran; Sport Management)
  - **Seyed Nasrollah Sajjadi** (Professor, University of Tehran)
  - **Mahdi Talebpour** (Professor, Ferdowsi University of Mashahad)
  - **Habib Honari** (Professor, Alame Tabatabaee University; Sport Management)

- **ISSN: 2538-2721**
- **Publisher: Sport Sciences Research Institute**
- **Publication: Kiamarsi**
- **Volume 25; Winter 2022**
- **Address: 5th Alley, Mir-Emad St., Shahid Motahari Ave., Tehran- I. R. Iran.**
- **Postal Code: 1587958711**
- **Tel: +98-21-88750884**
- **Fax: +98-21- 88747796**
- **E-mail: res@ ssrc.ac.ir**
- **Website: Journals.ssrc.ac.ir**

Research on Educational Sport

9th Year, No 25

Winter 2022

In the Name of God